

Begroting 2022

Inhoudsopgave

Begroting 2022.....	1
Inhoudsopgave.....	3
Inleiding.....	4
Programma's Binnenstad en Duurzaamheid.....	9
Programma Binnenstad.....	9
Programma Duurzaamheid.....	17
Energie.....	18
Water & groen.....	23
Duurzamere productie en consumptie.....	25
Beleidsveld 0 Bestuur en ondersteuning.....	29
Bestuur.....	33
Publiekszaken.....	35
Financiën.....	35
Beleidsveld 1 Veiligheid.....	37
Integrale Veiligheid.....	41
Fysieke veiligheid.....	44
Beleidsveld 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat.....	48
Economische bereikbaarheid.....	50
Stedelijke omgeving.....	50
Duurzaam & Innovatief.....	52
Beleidsveld 3 Economie.....	54
Aantrekkelijk gemeente voor bedrijven / regionaal werkgelegenheidscentrum.....	57
Beleidsveld 4 Onderwijs.....	62
Onderwijs.....	64
Beleidsveld 5 Sport, Cultuur en Recreatie.....	67
Sportbeleid en -accommodaties.....	69
Cultuur, recreatie en openbaar groen.....	72
Beleidsveld 6 Sociaal Domein.....	74
Integrale aanpak sociaal domein.....	81
Sociale veerkracht.....	85
Waalwijkers zijn gezond.....	86
Beleidsveld 7 Volksgezondheid en Milieu.....	88
Beleidsveld 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	93
Volkshuisvesting.....	97
Ruimtelijke ordening.....	100
Stedelijke vernieuwing.....	100
Algemene dekkingsmiddelen.....	102
Overhead.....	103
Paragrafen.....	104
Inleiding.....	104
Paragraaf Lokale heffingen.....	104
Paragraaf Weerstandsvermogen.....	110
Weerstandsvermogen.....	110
Risicokaarten.....	115
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	131
Paragraaf Financiering (en treasury).....	139
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	143
Informatie.....	144
P&C/IC/Inkoop.....	148
HRM & Communicatie.....	151

Paragraaf Verbonden partijen.....	159
Gemeenschappelijke regelingen	159
Vennootschappen en Coöporaties	165
Stichtingen en Verenigingen	168
Overige verbonden partijen	169
Paragraaf Grondbeleid.....	169
Paragraaf voortgang ombuigingen	173
Financiële Begroting	179
Kerngegevens.....	179
Begrotingen 2022-2025 op hoofdlijnen.....	181
Begrotingsbeeld na Kadernota 2022 en Meicirculaire 2021, met technische aanpassingen begroting 2022	181
Beleidsreserve 2019-2024	183
Toetsingskader van de Provincie Noord-Brabant voor de begroting 2022.....	185
Tarieven	186
Autorisatie door de raad van de begroting 2022	186
Begroting 2022 naar taakvelden.....	187
Overzichten van lasten en baten.....	189
Bezittingen en vermogen.....	205
EMU gegevens	209
Overige informatie.....	210

Inleiding

Leeswijzer

Algemeen

Voor u ligt de Programmabegroting 2022 van de gemeente Waalwijk.

Op 15 juli 2021 heeft de raad ingestemd met het Voorjaarsbericht 2021 en de bijbehorende wijzigingen van de begroting 2021 vastgesteld. Op dezelfde datum heeft de raad ingestemd met de in de Kadernota 2022 vastgestelde beleidsrichting, met de voorgestane mutaties ter verwerking in de begroting 2022 en de daarbij behorende meerjaren ramingen alsmede de door het college voorgestelde dekking. De Programmabegroting is een nadere uitwerking van deze Kadernota. In de begroting 2022 zijn de effecten van de raadsbesluiten tot en met 15 juli 2021 en de effecten van Meicirculaire 2021 van het gemeentefonds verwerkt. Daarnaast is de begroting in technische zin samengesteld, mede gebaseerd op de door uw raad op 1 april 2021 vastgestelde Nota van Uitgangspunten voor de samenstelling van de begroting 2022.

Ten opzichte van de Kadernota is de financiële uitgangspositie verbeterd, met name door de effecten van de Meicirculaire 2021, de door het rijk toegezegde compensatie voor de extra lasten van de jeugdzorg en de verlaging van de omslagrente. Dit wordt verderop in deze inleiding toegelicht.

In deze Programmabegroting schetsen we de voortgang van de plannen voor het begrotingsjaar 2022, verder aangevuld met de reeds lopende plannen en projecten. De opbouw van de begroting 2022 komt nagenoeg overeen met die van de begroting 2021, wel is een nieuwe paragraaf toegevoegd over de stand van zaken van de ombuigingen.

Vanaf voorjaar van 2020 wordt de Q&A functionaliteit gebruikt door raadsleden. Raadsleden kunnen vragen stellen en aantekeningen maken in de Waalwijkse begrotingsapp. Op dit gebied zijn goede stappen gezet, waarbij we in 2022 deze functionaliteit nog verder willen optimaliseren om in ieders gebruiksgemak te kunnen voorzien en als organisatie effectiever en efficiënter te kunnen acteren.

Leeswijzer

De begroting 2022 begint met het hoofdstuk Inleiding, waarin de bestuurlijke en financiële hoofdlijnen worden beschreven. Daarna volgt de beleidsmatige toelichting op het programmamanagement en de 8 beleidsvelden. Daarin wordt het volgende toegelicht:

Beleidsbegroting

- Wat willen we bereiken?
- Ambitie(s) / doelstellingen;
- Maatregelen;
- Effectindicatoren;
- Wat mag het kosten?

Dit wordt aangevuld in de 8 beleidsvelden met een toelichting op:

- De belangrijkste wet- en regelgeving;
- Verbonden partijen.

Paragrafen

Het tweede gedeelte van de begroting bestaat uit een toelichting op de 8 paragrafen. Deze paragrafen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente, beheersmatige aspecten en risico's. Wij hanteren de door de BBV voorgeschreven paragrafen. Op grond van de begrotingsrichtlijnen van de Provincie Noord-Brabant (als onze toezichthouder) hebben wij de paragraaf stand van zaken van de ombuigingen toegevoegd.

Financiële begroting

De begroting 2022 wordt afgesloten met de financiële begroting waarin u het volgende terugvindt:

- Kerngegevens;
- Begrotingen 2022-2025 op hoofdlijnen;
- Autorisatie door de raad van de begroting 2022;
- Begroting 2022 van taakvelden;
- Overzichten van lasten en baten;
- Bezittingen en vermogen;
- EMU gegevens;
- Overige informatie.

Financiële hoofdlijn

Sinds 2019 is de begroting volledig in digitale vorm; ook deze Programmabegroting 2022. Het is de vierde en laatste begroting die wij als college in deze bestuursperiode aanbieden aan de gemeenteraad van Waalwijk.

Gelet op de digitale vorm van de begroting, via de begrotingsapp, willen wij u enkele punten ter verduidelijking toelichten. Ook in deze begroting 2022 is zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanbevelingen vanuit het rapport van de Rekenkamercommissie "Inzichtelijkheid van de Programmabegroting". Hieruit is onder andere naar voren gekomen dat we de acties voortkomend uit het coalitieakkoord beter moeten verbinden in de reguliere begrotingen. Om voor u, als raad, een goed overzicht te geven waar welke "maatregel" (Wat gaan we er voor doen?) die we als gemeente nemen ontstaan is, rubriceren we deze zaken voortaan als volgt: C18|, B21, A., KN22, B22 ; C18 staat voor Coalitieakkoord 2018, B21 staat voor Begroting 2021, A.xxx heeft betrekking op voorstellen ambities uit hoofdstuk 3 van de Actualisering begroting 2021, KN22 staat voor Kadernota 2022 en B22 voor de begroting 2022.

In deze inleiding brengen wij specifiek de volgende vier onderwerpen onder uw aandacht:

1. Wijzigingen in het financieel beeld na Kadernota 2022 en Meicirculaire 2021

In deze Programmabegroting 2022 zijn de effecten van de raadsbesluiten tot en met 15 juli 2021 en van de Meicirculaire 2021 verwerkt. Daarnaast hebben nieuwe gegevens compensatie lasten jeugdzorg en wijzigingen rente gevolgen voor de begroting. Verder is de begroting in technische zin samengesteld, mede gebaseerd op de door uw raad op 1 april

2021 vastgestelde Nota van Uitgangspunten voor de samenstelling van de begroting 2022. De begroting wijkt in positieve zin af van het financieel beeld dat bij de Kadernota 2022 c.q. Meicirculaire 2021 aan uw raad is gepresenteerd. Zie onderstaande tabel:

bedragen x € 1.000 / V = voordeel / N = nadeel	2022	2023	2024	2025
Kadernota 2022	V 10	V 127	V 903	V 1.312
a. Effecten Meicirculaire 2021 uit raadsinformatiebrief 67-21	V 192	N 288	N 705	N 768
Na Meicirculaire 2021	V 202	N 161	V 198	V 544
<u>Aanpassingen bij samenstelling begroting 2022:</u>	V 1.477	V 574	V 918	V 845
b. Compensatie extra lasten jeugdzorg	V 2.201	V 889	V 722	V 520
c. Wijzigingen n.a.v. raadsbehandeling Kadernota 2022	N 1.293	N 749	N 380	N 380
d. Effect rente (omslagrente van 1,5% naar 1,0%)	V 237	V 341	V 572	V 605
e. Effect doornberekeningen aan afvalstoffenheffing en rioolrechten	V 117	V 131	V 145	V 155
f. Technische aanpassingen	V 215	N 38	N 141	N 55
Programmabegroting 2022: Financieel beeld 2022 - 2025	V 1.679	V 413	V 1.116	V 1.389
Waarvan toevoeging aan algemene reserve in 2022	N 1.679			
Indicatie meerjarenbegroting 2023 - 2025	0	V 413	V 1.116	V 1.389

Ten opzichte van de Kadernota 2022 worden de aanpassingen bij de samenstelling van de begroting 2022 toegelicht:

a. Meicirculaire 2021

In raadsinformatiebrief 63-21 is de raad op 29 juni 2021 geïnformeerd over de uitkomsten van de Meicirculaire 2021; deze zijn verwerkt in de begroting 2022.

b. Compensatie extra lasten jeugdzorg

Half juli 2021 is in vervolg op de informatie uit raadsinformatiebrief 67-21 bekend geworden dat gemeenten 75% van de bedragen waar de Arbitragecommissie van uit gaat, mogen opnemen in hun meerjarenbegroting voor de jaren 2023 tot en met 2025. Het bedrag is 2022 mag geheel worden opgenomen. De provinciaal toezichthouders hebben dit onderling zo afgesproken; wij hebben daarover op 20 juli 2021 bericht ontvangen van de Provincie Noord-Brabant. Als gemeenten op eigen initiatief voor 2023 en verder al een stelpost hadden opgenomen, leidt dat tot een aftrekpost om het budgettair effect in de eigen begroting te bepalen. In die jaren hadden wij al stelposten van € 750.000 (actualisering begroting 2021) en € 1.100.000 (Voorjaarsbericht 2021) opgenomen. De in bovenstaande tabel opgenomen cijfers zijn extra voor de jaren 2023-2025 om zo aan de 75% te komen.

Voor 2022 hadden wij ook die € 1.100.000 al opgenomen; de bovenstaande € 2.201.000 is dus extra om aan de 100% te komen.

In het hoofdstuk financiële begroting is dit in de paragraaf "begroting 2022-2025 op hoofdlijnen" nader uitgewerkt.

c. Wijzigingen n.a.v. raadsbehandeling Kadernota 2022

De in de Kadernota 2022 voorgenomen onttrekkingen 2022 (€ 943.000) en 2023 (€ 369.000) aan de algemene reserve worden ongedaan gemaakt en het structureel achterwege laten van prijscompensatie op materiële budgetten gaat niet door (structureel nadeel van € 350.000). Verder worden de kapitaallasten van het investeringsvoorstel toegankelijkheid sportaccommodaties opgenomen, zoals aangegeven in raadsinformatiebrief 67-21 van 8 juli 2021; structureel € 11.000 extra lasten met ingang van 2023. Daarnaast is het effect van de op 15 juli aangenomen motie 1 over begraafplaatsen met ingang van 2023 opgenomen (structureel € 19.000 aan kapitaallasten).

d. Effect rente (omslagrente van 1,5% naar 1%)

In de Nota van Uitgangspunten voor de begroting 2022 is aangegeven dat de rente bij de begroting opnieuw wordt berekend met actuele gegevens van investeringen, reserves, uitstaande geldleningen. De omslagrente was 1,5%, maar de herrekening komt deze uit op 0,95%. Op grond van de BBV-regels moet de omslagrente dan worden aangepast, met een afronding per 0,5%; de omslagrente wordt dus 1,0%. Dit heeft gevolgen voor het product 912 rente, voor de aan producten doorberekende rente (die wordt lager) en voor de rente van toekomstige investeringen. Per saldo leidt dit tot een voordelig effect, dat oploopt door nieuwe (toekomstige) investeringen. De berekening van de omslagrente is opgenomen in de paragraaf Financiering (en treasury).

e. Effect doorberekeningen aan afvalstoffenheffing en rioolrechten

De (technische) herberekeningen op grond van de Nota van Uitgangspunten 2022 en de wijziging van de omslagrente leiden nog tot gewijzigde doorbelasting aan afvalstoffenheffing en rioolrechten; per saldo is dit structureel voordelig.

f. Technische aanpassingen

Bij het samenstellen van de begroting 2022 is ook een groot aantal technische aanpassingen verwerkt, zoals gewijzigde doorbelastingen en kostentoe-rekeningen, bijvoorbeeld op grond van de Nota van Uitgangspunten 2022. Dit geeft altijd verschillen, die ook per jaar anders kunnen zijn.

2. Begrotingspositie met structurele baten en lasten

In de financiële begroting is een overzicht vermeld dat inzicht geeft in alle incidentele baten en lasten en een opstelling gemaakt die leidt tot de begrotingspositie op structurele baten en lasten. Onderstaand overzicht is opgesteld volgens de door de commissie BBV vastgestelde notitie van structurele baten en lasten.

De begrotingspositie op structurele baten en lasten eindigt met de volgende resultaten:

<i>bedragen x € 1.000 / V = voordeel / N = nadeel</i>	2022	2023	2024	2025
Saldo van baten en lasten	N 2.086	N 1.258	N 727	N 480
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	V 3.765	V 1.671	V 1.843	V 1.870
Begrotingssaldo na bestemming	V 1.679	V 413	V 1.116	V 1.390
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	V 1.522	V 840	V 721	V 720
Structureel begrotingssaldo	V 157	N 427	V 395	V 670

Een nadere specificatie met toelichting van de incidentele baten en lasten is opgenomen in het hoofdstuk Financiële begroting onder de overzichten van lasten en baten.

3. Verloop van de beleidsreserve 2019-2024

Zoals in het coalitieprogramma is aangegeven, is per 1 januari 2019 ten laste van reeds behaalde winsten met de grondexploitatie (deze zijn toegevoegd aan de Algemene Reserve) een beleidsreserve ter grootte van € 6.500.000 gevormd. Aan deze reserve is bij de actualisering begroting 2021 nog € 1.013.000 vanuit de algemene reserve toegevoegd. De beleidsreserve biedt dekking aan nieuw beleid met een incidenteel karakter.

Op basis van de voorliggende begroting kan het volgende beeld worden gegeven (bedragen x € 1.000):

Vorming beleidsreserve vanuit aan de Algemene Reserve toegevoegde winsten behaald uit de grondexploitatie	6.500
Werkelijke onttrekking in 2019 en 2020	-/- 3.811
Storting in beleidsreserve actualisering begroting 2021	+1.013
Onttrekking 2021 (bij begroting 2020 en 2021)	-/-1.698
Onttrekking 2022 (bij begroting 2021 en 2022)	-/-1.700
Onttrekking 2023	-/-25
Onttrekking 2024	-/-25
Resteert per 31-12-2024 (prognose)	254

Voor de jaren 2021 en verder is dus nog € 254.000 beschikbaar, waaraan op dit moment geen nadere bestemming is gegeven.

De onttrekkingen aan de reserve in 2021 en 2022 zijn in de financiële begroting toegelicht.

4. Behandelingsprocedure begroting 2022 inclusief verantwoordingsmomenten

Inforaad (mondelijke toelichting op de Programmabegroting 2022)	7 oktober 2021
Inspraak en informatieavond (inwoners kunnen deze avond reageren op de begroting)	21 oktober 2021
Debat en besluit begroting (B)	4 november 2021

Vaststelling van de begroting is voorzien op donderdag 4 november 2021.

Waalwijk, 28 september 2021,
het college van Waalwijk

Raadsbesluit vaststelling begroting

Vastgesteld door de Raad van de gemeente Waalwijk in zijn openbare vergadering van 4 november 2021,

De Raad voornoemd,

De griffier,

De voorzitter,

Programma's Binnenstad en Duurzaamheid

Ambitie

In 2016 is gestart met programmatisch werken door het tijdelijk aanstellen van drie programmamanagers (Binnenstad, Economie en Veiligheid). Hiermee hebben we een eerste stap gezet om de maatschappelijke opgaven centraal te stellen. Wij vinden programmamanagement een krachtig instrument. Gezien de grote opgaven zijn we doorgegaan met het programmamanagement voor Binnenstad en Duurzaamheid. Naast een programmamanager heeft elk programma een ontwikkelbudget ter beschikking. Daarnaast is voor de programma's een uitvoeringsbudget gereserveerd waaruit de uitvoeringsmaatregelen op basis van concrete plannen kunnen worden gedekt.

Programma Binnenstad

Ambitie

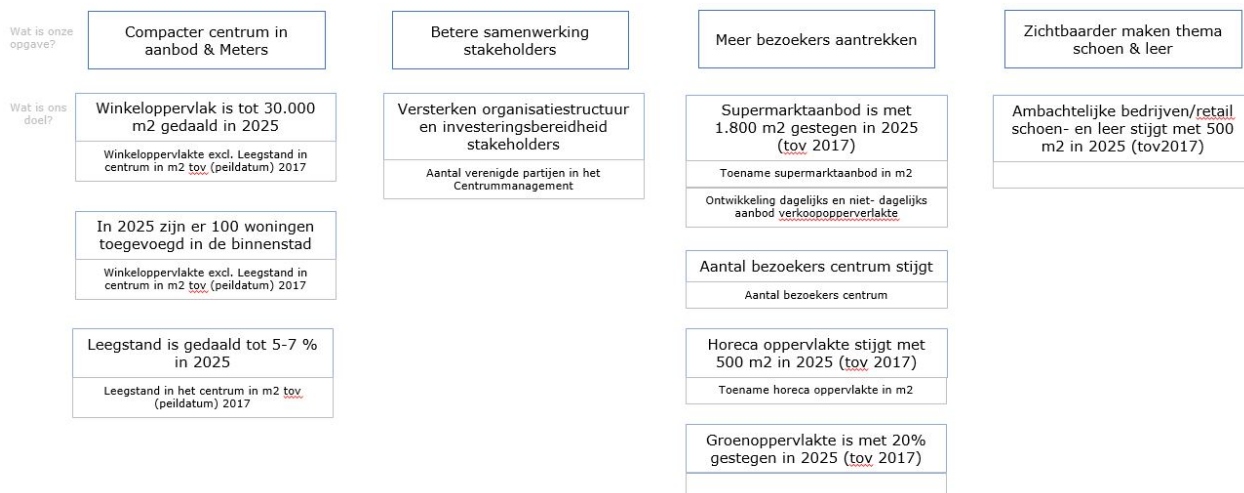
Onze ambitie is een aantrekkelijke binnenstad. In onze strategische visie Waalwijk 2025 en in het huidige coalitieprogramma is de binnenstad genoemd als een van de prioriteiten. Om daar richting aan te geven is een Centrumvisie opgesteld vanuit het eerder opgestelde Position Paper Waalwijk-centrum uit 2016.[1] Daarin is een analyse gemaakt van de ontwikkelingen binnen het centrum van Waalwijk en zijn, samen met de stakeholders, opgaven geformuleerd voor de centrumvisie en speerpunten benoemd die in de toekomst van belang zijn:[2]

1. Overeenstemming en draagvlak over opgave bij alle betrokken partijen
2. Opstellen korte- en langetermijnstrategie
3. Rol betrokken stakeholders bepalen voor toekomstige ontwikkeling marktpartijen

Deze speerpunten zijn meegenomen en verder uitgewerkt in de Centrumvisie Waalwijk 2017. De vastgestelde centrumvisie is de basis voor het programma Binnenstad. De Centrumvisie geeft de koers aan met een realistische ambitie: het transformeren van de binnenstad tot een toegankelijke en aantrekkelijke plek voor ontmoeting en vermaak. De Centrumvisie bestaat uit vier pijlers:

1. Een compacter centrum in zowel aanbod als vierkante meters
2. Betere samenwerking met stakeholders
3. Aantrekken meer bezoekers
4. Thema schoen & leer zichtbaarder maken

Deze vier pijlers (strategische doelstellingen) zijn vertaald naar 9 doelstellingen die, waar het kan, SMART zijn geformuleerd.

[1] Zie Position Paper Waalwijk-centrum 2016.

[2] Zie Centrumvisie Waalwijk 2017.

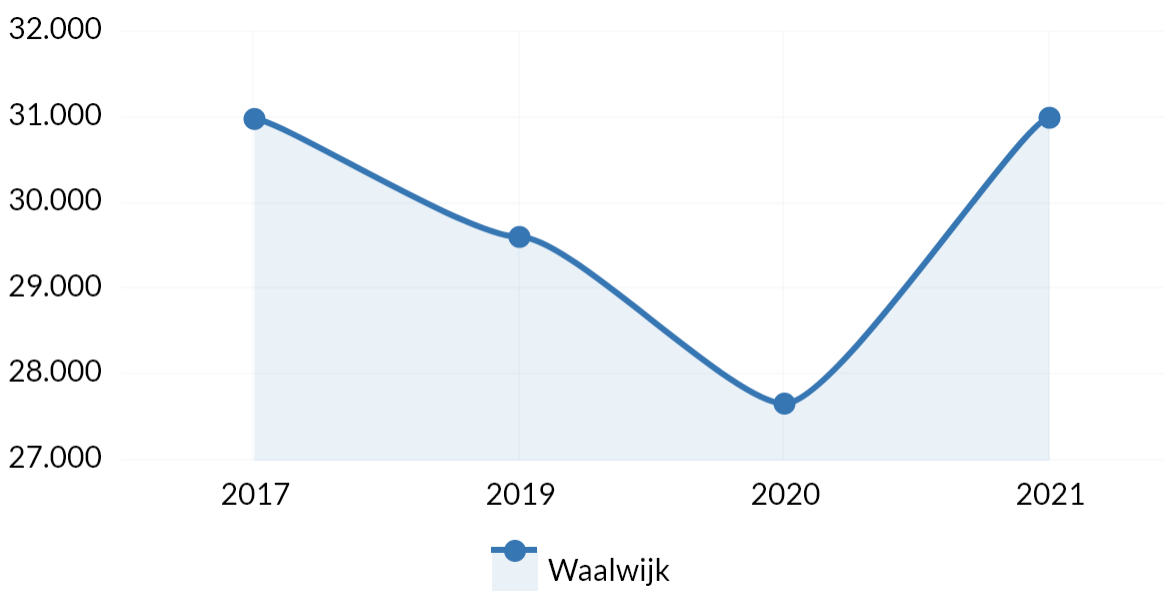
Doelstellingen: wat willen we bereiken?

D.001 | Winkeloppervlak is tot 30.000 m2 gedaald in 2025 (peildatum 2017)

We streven naar een compacter centrum, waar minder leegstand is en de overgebleven ruimte tevens optimaler gebruikt wordt. Er zijn al zo'n 2500m2 uit de markt genomen. Het aantal transformatieplannen (in verschillende stadia van voorbereiding) groeit. Het concrete resultaat daarvan is uiteraard onder meer sterk afhankelijk van toekomstige marktontwikkelingen en doorlooptijden van procedures maar de doelstelling komt in zicht.

Indicatoren

IND 9.001 | Oppervlakte winkelruimte, excl. leegstand in m2

Maatregelen

A.004 | Ontwikkelbudget programmamanagement

Om de ambities binnen een programma te kunnen realiseren is de afgelopen jaren gebleken dat een werkbudget van € 75.000 per programma reëel is. Gekoppeld aan de keuze om programmamanagement voor 2 programma's te continueren is € 150.000 werkbudget per jaar noodzakelijk.

Beoogde prestaties / effecten: Wat willen we bereiken ?

De ambities op het terrein van de programma's realiseren in samenspraak met in- en externe stakeholders.

Startdatum: 22-09-2020

Doelstellingen: wat willen we bereiken?

D.002 | In 2025 zijn er 100 woningen toegevoegd in de binnenstad (peildatum 2017)

Tussen 2017 en 2021 zijn circa 50 woningen toegevoegd. Er lopen nu een dertigtal transformatieprojecten in verschillende stadia van voorbereiding/vergunningverlening. In totaal betreft dat mogelijk een productie van zo'n 400 woningen over de komende 10 jaar. Het begeleiden van dit soort transformatievragen vergt veel aandacht vanuit het programma en legt blijvend forse druk op de beschikbare ambtelijke capaciteit.

Indicatoren

IND 9.002 | Aantal toegevoegde woningen (cumulatief)

Doelstellingen: wat willen we bereiken?

D.003 | Leegstand is gedaald tot 5 à 7% in 2025 (peildatum 2017)

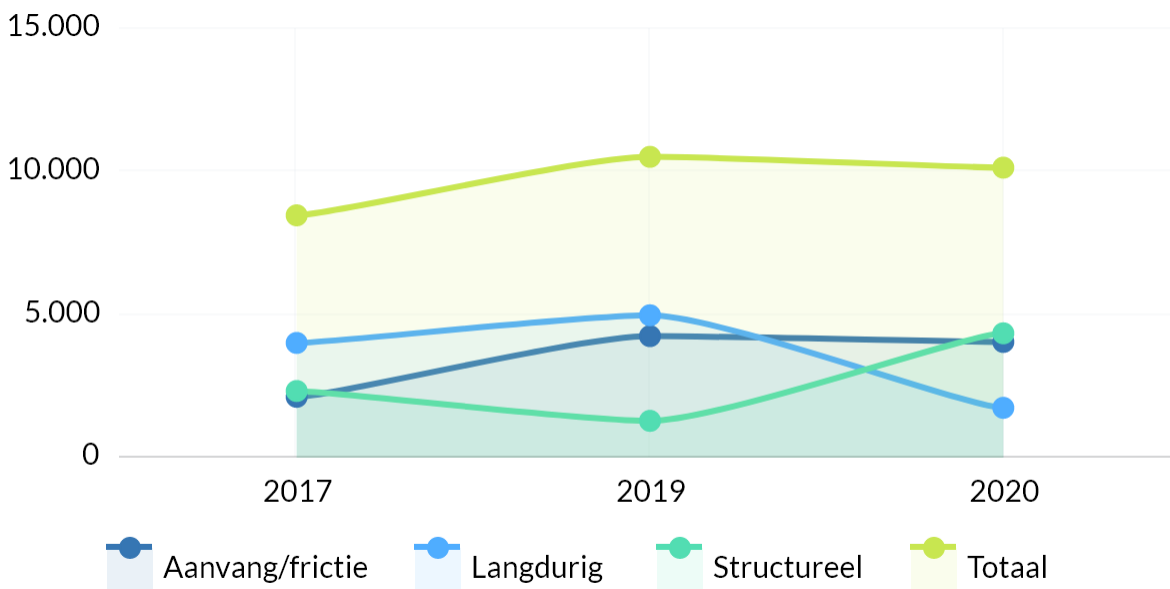
Deze (ambitieuze) doelstelling ligt op het niveau van wat onder stabiele economische omstandigheden werd/wordt gezien als noodzakelijke frictieleegstand. Zogezegd de

minimaal benodigde ruimte om nieuwvestiging en verplaatsing te kunnen faciliteren in goede tijden. Medio 2021 was de leegstand afgerond nog zo'n 15%.

We werken met ondernemers en vastgoedeigenaren aan een compacter centrum in aanbod en meters. Daarbij wordt de retailfunctie van verschillende panden in de uitlopers van Grotestraat en Stationsstraat (in de centrumvisie bestempeld als gemengd centrummilieu) omgezet naar wonen. Naast een groter en gevarieerder aanbod van woningen draagt dit ook bij aan betere verblijfs- en belevingswaarde. In lijn daarmee wil gemeente Waalwijk ook medewerking verlenen aan de herpositionering/transformatie van De Els waarbij ook retailmeters uit de markt worden genomen en woningen worden toegevoegd.

Indicatoren

IND 9.003 | Leegstand centrum totaal (m2)

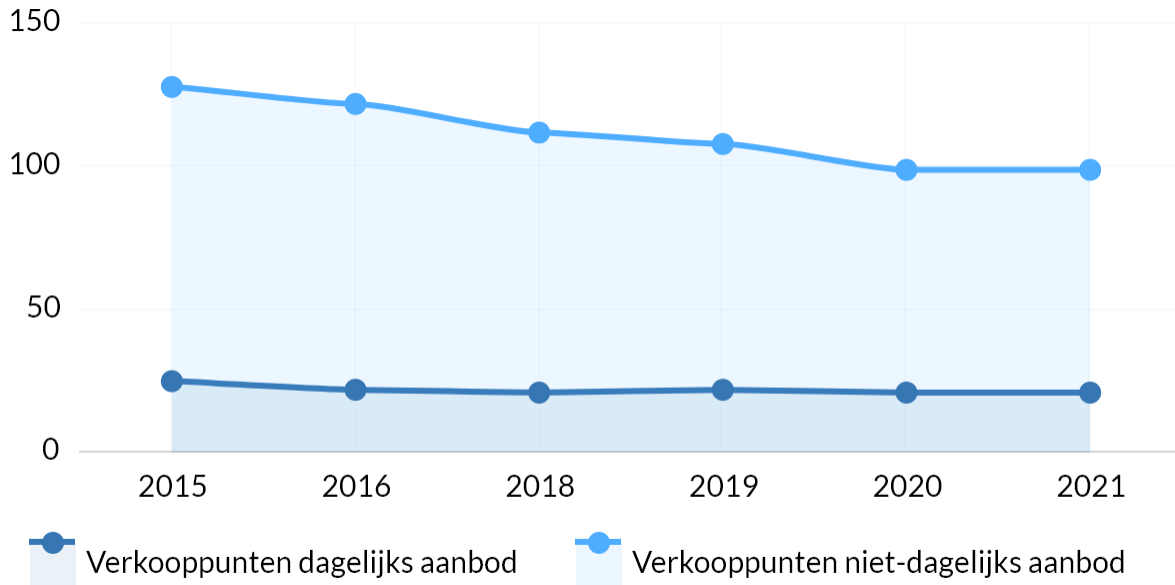
Doelstellingen: wat willen we bereiken?

D.004 | Supermarktaanbod is met 1800 m2 gestegen in 2025 (peildatum 2017)

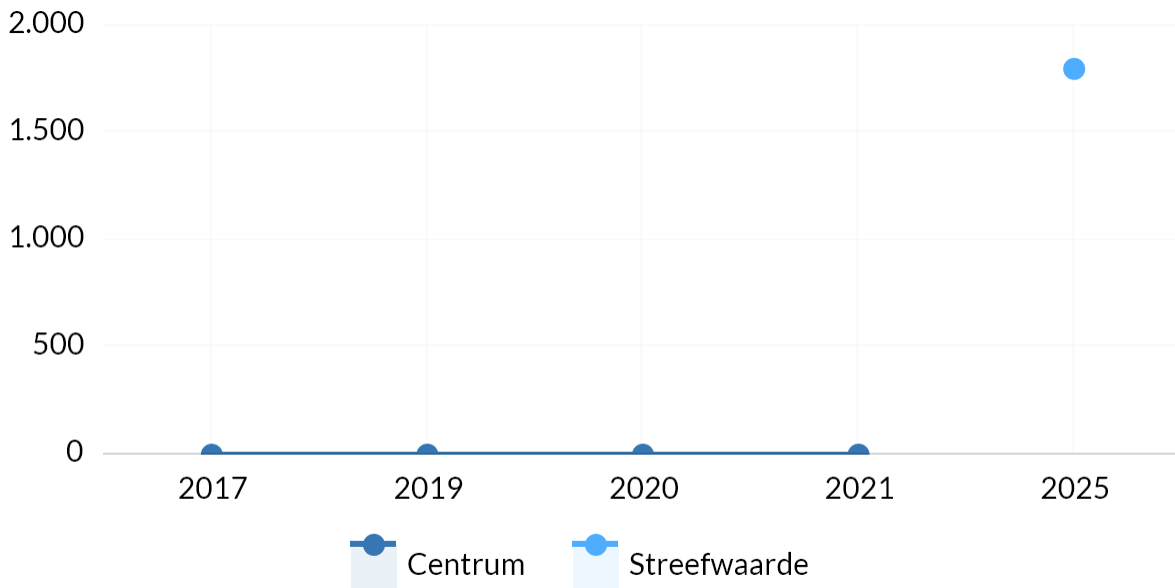
De dagelijkse boodschappenfunctie van het centrum moet worden versterkt. Een supermarkt heeft bovendien een grote aantrekkende werking op bezoekers. Traffic die van essentieel belang is voor De Els en in het verlengde daarvan het (economisch) functioneren van het totale centrum. Realisatie van deze doelstelling is afhankelijk van de plannen voor herpositionering van De Els waar momenteel aan wordt gewerkt.

Indicatoren

IND 9.004 | Ontwikkeling dagelijks en niet-dagelijks aanbod verkooppunten

IND 9.005 | Toename supermarktaanbod in m2

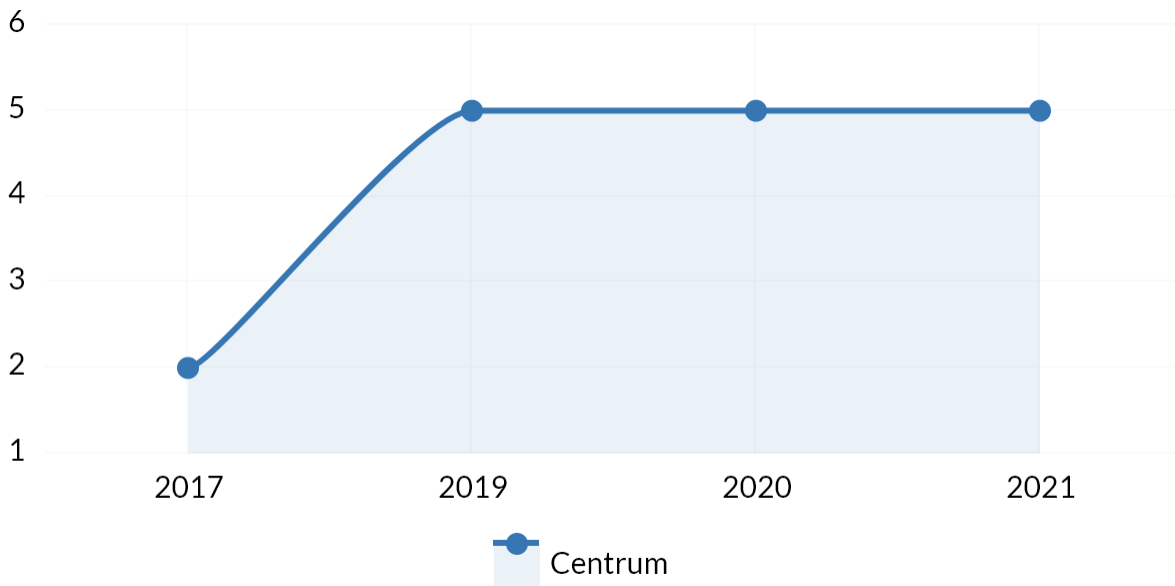
Doelstellingen: wat willen we bereiken?

D.005 | Versterken organisatiestructuur en investeringsbereidheid stakeholders

Om de ambities uit de Centrumvisie te realiseren zet de gemeente Waalwijk ook in op een betere samenwerking met stakeholders. De verbeteringen en veranderingen in het centrum moeten voor het overgrote deel worden uitgevoerd door particuliere partijen, zoals eigenaren, ondernemers(verenigingen) en ontwikkelaars. Gemeente en stakeholders hebben een gezamenlijke meerjarenaanpak op basis van een BIZ als einddoel voor ogen.

Indicatoren

IND 9.006 | Aantal verenigde partijen in Centrum Management

Maatregelen

B22 | 9.001 Nog uit te werken voorstellen Binnenstad

Een aantrekkelijke binnenstad vergroot de aantrekkingskracht van Waalwijk. Daarom zijn onze ambities onverminderd groot waarbij een programmatische aanpak nog steeds van meerwaarde is. De komende jaren komt een aantal ontwikkelingen in de binnenstad tot versnelling zoals de opening van het nieuwe museum op een vernieuwd Raadhuisplein, de herpositionering van De Els, toevoegen van groen, de inbreidingsplannen en de verplaatsing van de bibliotheek. Om deze ambities waar te maken schatten we in ongeveer € 5 miljoen nodig te hebben. Deze middelen willen we onttrekken uit de winsten van de toekomstige grondverkopen. Wij zullen binnen dit thema op een later moment concrete voorstellen doen aan de raad.

Startdatum: 16-09-2021

A.028 | Uitwerken ambities fysiek domein

Uitwerken ambities fysiek domein

De komende periode zal met name in de Binnenstad gewerkt worden aan binnenstedelijke transitie. Daarnaast gaat de doorontwikkeling van de Haventerreinen volop door en wordt er volop inzet gepleegd op klimaatneutraliteit en duurzame mobiliteit. Om deze ambities ten goede uitvoering te brengen is extra capaciteit benodigd. Hierbij gaat het om goede ruimtelijke inpassing, goede juridische begeleiding en moet er op de portemonnee worden gepast. Concreet betekent dit voornamelijk voor 2021 en 2022 extra capaciteit op projectleiding en planologische, planeconomische en planjuridische begeleiding/borging.

Startdatum: 22-09-2020

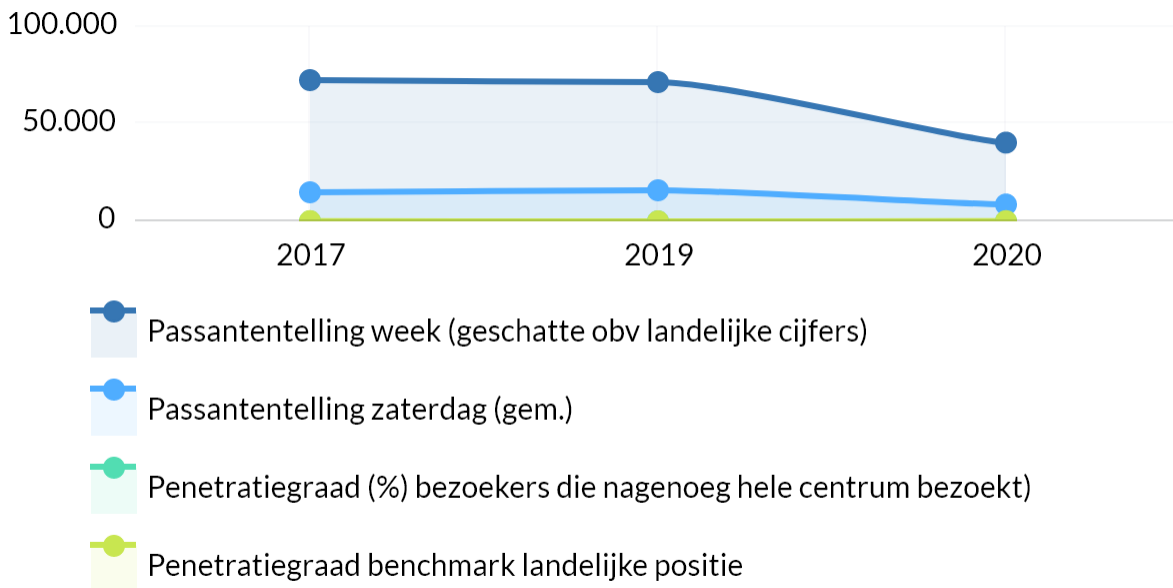
Doelstellingen: wat willen we bereiken?

D.006 | Aantal bezoekers centrum stijgt (peildatum 2017)

De cijfers met betrekking tot passanten tonen een gematigd positief beeld. Uiteraard zijn dit momentopnames en waren op het moment van schrijven eventuele structurele effecten van Corona op de passantenstroom nog niet in te schatten. Meer in detail is het effect van lokale maatregelen lastig te duiden zonder mogelijkheden voor realtime dataverzameling. Vanzelfsprekend zijn de inspanningen genoemd onder alle doelstellingen van het programma Binnenstad uiteindelijk gericht op (resulteren die in) optimalisatie van het aantal centrumbezoekers.

Indicatoren

IND 9.007 | Aantal bezoekers centrum

Aantal	2017	2019	2020
Passantentelling week (geschatte obv landelijke cijfers)	72.700,00	71.600,00	40.500,00
Passantentelling zaterdag (gem.)	15.000,00	16.000,00	8.700,00
Penetratiegraad (%) bezoekers die nagenoeg hele centrum bezoekt)	28,00	26,00	27,00
Penetratiegraad benchmark landelijke positie	112,00	24,00	101,00

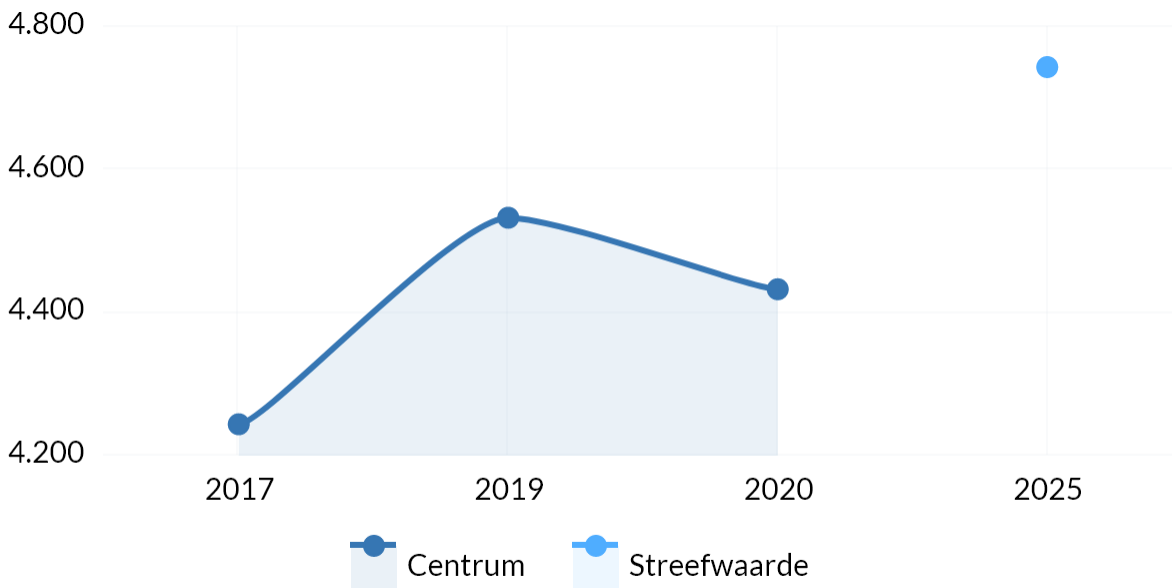
Doelstellingen: wat willen we bereiken?

D.007 | Horeca oppervlakte stijgt met 500 m2 in 2025 (peildatum 2017)

Deze doelstelling komt met name voort uit het streven om de omschakeling van place to buy naar place to be mede vorm te geven. Een momentopname medio 2021 toonde een toename 250 m2. Rekening houdend met de realisatie van het museum en lopende vergunningaanvragen lijkt de doelstelling in 2022 gehaald te gaan worden. Onder "normale" omstandigheden fluctueert het aantal vestigingen in de horecabranche echter al behoorlijk en door de invloed van Corona wordt dat vermoedelijk nog eens versterkt. Vanuit het belang van de horeca voor de verblijfskwaliteit en het genereren van traffic zal hier blijven aandacht aan worden besteed.

Indicatoren

IND 9.008 | Toename horeca binnenstad (m2)

Aantal	2017	2019	2020	2025
Centrum	4.244,00	4.533,00	4.433,00	-
Streefwaarde	-	-	-	4.744,00

Doelstellingen: wat willen we bereiken?

D.008 | Groenoppervlakte is met 20% gestegen in 2025

Bij de herinrichting van het Marktpllein/Raadhuisplein en het ontwerp voor de (in definitieve vorm) nieuw aan te leggen doorsteek zijn forse stappen gezet. Bij gebrek aan een concrete nulmeting bij de start van het programma gemeten aan de stelling dat het centrum nagenoeg geheel versteend was is de doelstelling (zeker als we de aanleg van de stadstuin meenemen) daarmee behaald. Er zijn echter nog voldoende kansen en wensen voor verbetering die bovendien in het kader van klimaatadaptatie een bijdrage kunnen leveren. Ook op dit vlak zullen de inspanningen daarom onverminderd worden doorgezet.

Doelstellingen: wat willen we bereiken?

D.009 | Ambachtelijke bedrijven/ retail schoen- en leer stijgt met 500m² in 2025 (peildatum 2017)

Met de vestiging van diverse bedrijven in de branche tussen 2017 en 2021 is ook deze doelstelling getalsmatig gerealiseerd. Samen met het museum en andere stakeholders (intern en extern) worden zowel economisch als op het gebied van het (door)ontwikkelen van een eigen identiteit wensen en kansen gezien. In onderling overleg wordt dan ook gekeken naar het formuleren van nieuwe doelstellingen en rolverdeling vanuit de overtuiging dat blijvende inzet noodzakelijk wordt geacht.

Maatregelen

B20 | 9.033 Aantrekken leer retail & ambacht

In de centrumvisie is opnieuw de ambitie uitgesproken om gethematiseerde leer- en schoenenretail en ambacht (geclusterd) terug te halen naar het centrum. De gemeente stimuleert en faciliteert (leer)bedrijven om zich in het centrum te vestigen. Op het gebied van detailhandel wordt met marktpartijen onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor het realiseren van een gethematiseerd retailcluster in de nabijheid van het museum. De uitbraak van COVID19 - de daarbij behorende maatregelen - leidt ertoe dat investeerders in retail zeer terughoudend zijn.
Startdatum: 13-06-2019

Wat mag het kosten?

Voor het programma binnenstad zijn beperkte middelen beschikbaar. Naast een ontwikkelbudget van € 75.000 is er een nog nader te bepalen gedeelte beschikbaar van het voor de vier programma's beschikbare gestelde budget voor de komende twee jaar voor concrete programma acties. De meeste acties worden daarom gefinancierd uit de lijnbudgetten zoals aangegeven in de desbetreffende beleidsvelden.

Programma Duurzaamheid

Ambitie

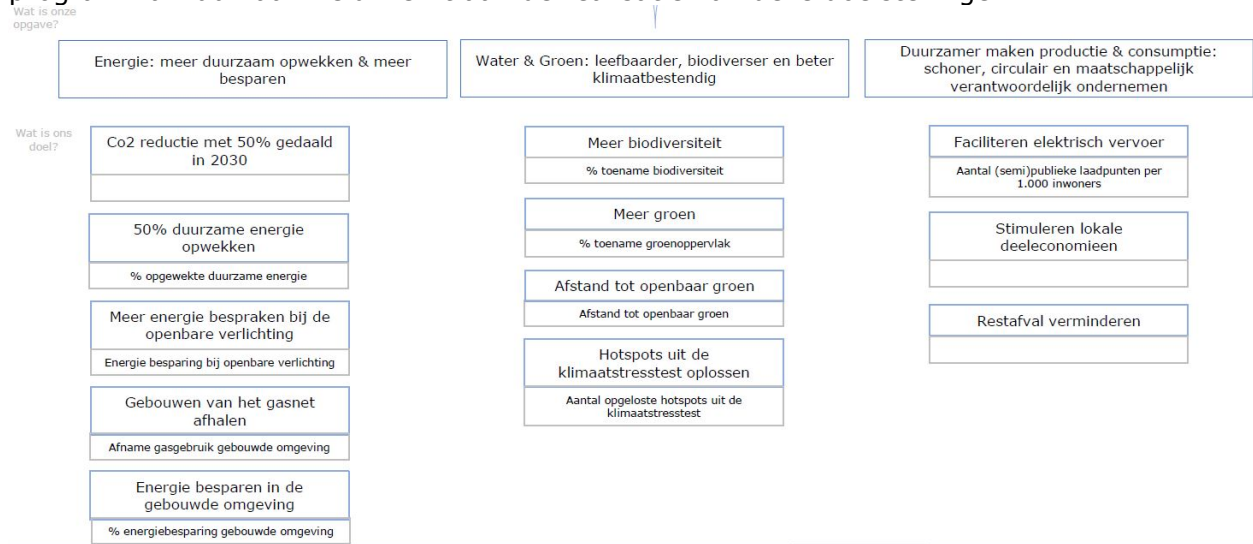
In de strategische Visie 'Samen werken aan de toekomst' Waalwijk 2025 en het coalitieakkoord 'Samen Duurzaam vooruit' is het thema Duurzaamheid de "groene" draad. De ambitie is dat Waalwijk in 2043 klimaatneutraal is. Om deze ambitie te realiseren wil gemeente Waalwijk zich duurzaam ontwikkelen en overgaan naar energieneutraal, CO₂-arm en klimaatbestendig Waalwijk.

Op 6 februari 2020 heeft de gemeenteraad de visie Duurzaam Waalwijk 2020 - 2030 en het uitvoeringsprogramma 2020 - 2023 vastgesteld. Dit uitvoeringsprogramma is gekoppeld aan de Visie Duurzaam Waalwijk 2020 - 2030 waarbij de ambities voor 2030 worden beschreven en vormt het samen met de duurzaamheidsmonitor de basis voor het programma Duurzaamheid.

In de Visie Duurzaam Waalwijk 2030 is beschreven dat bijna 50% besparing van de CO₂-uitstoot in 2030 gerealiseerd moet zijn. Om dit te bereiken richt het programma zich op drie pijlers:

1. ENERGIE: Opwekken van duurzame energie en het besparen van energie
2. WATER & GROEN: verbeteren kwaliteit en kwantiteit water & groen
3. Duurzamer maken productie en consumptie.

Deze drie pijlers zijn uitgewerkt in 12 doelstellingen, waar het kan SMART geformuleerd. Het programma Duurzaamheid werkt aan de realisatie van deze doelstellingen.

Energie

Doelstellingen

D.010 | Co2 reductie

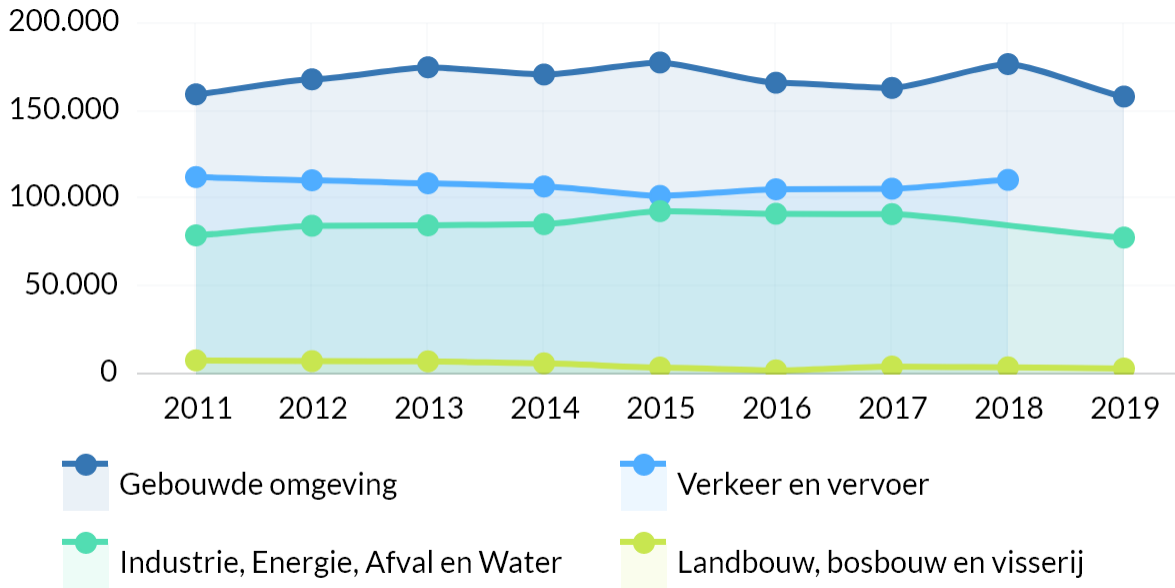
In 2020 is de Visie Duurzaam Waalwijk 2030 vastgesteld. Daarmee heeft de gemeenteraad aangegeven dat we ons duurzaam willen ontwikkelen en overgaan naar een energieneutraal, CO2- arm en klimaatbestendig Waalwijk in 2043.

Om onze welvaart ook voor toekomstige generaties te behouden, is het nodig om de belasting van het milieu en de afhankelijkheid van fossiele energie en schaarse grondstoffen te verminderen en om klimaatbestendig en water-robuust te zijn. Er is urgentie in de forse vermindering van de uitstoot van CO2, met het oog op de (aanstaande) klimaatveranderingen. Alle andere broeikasgassen worden teruggerekend naar CO2-equivalenten, waardoor we effectief alleen spreken over het terugdringen van CO2. De ambitie van Waalwijk is CO2 arm te worden en de energie die we verbruiken duurzaam op te wekken. Concreet betekent dit dat we er naar streven dat onze CO2 uitstoot met 49% is beperkt in 2030 ten opzichte van het niveau van 1990 en in 2043 onze CO2 uitstoot nagenoeg nul is.

We doen dit door in te zetten op de opwek van duurzame energie, energiebesparing, meer (en beter) groen, klimaatbestendigheid, circulaire ontwikkelingen, minder afval en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

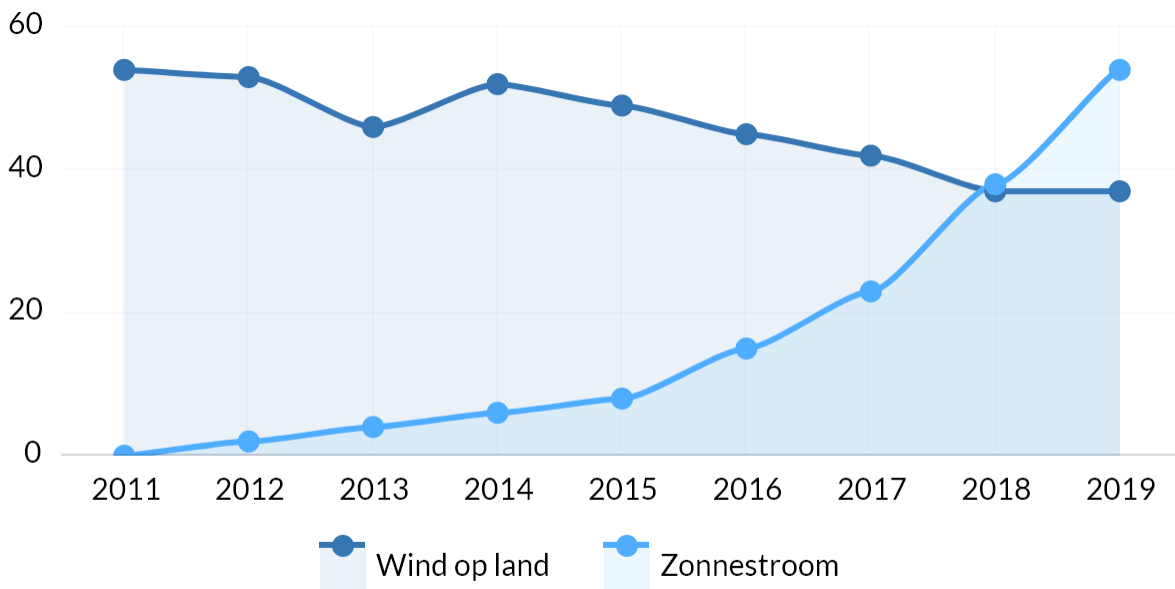
Indicatoren

IND 9.009 | CO2 uitstoot Waalwijk (in ton)

Bron: Klimaatmonitor

IND 9.010 | Bekende hernieuwbare elektriciteit (in Tj)

Bron: Klimaatmonitor

Doelstellingen

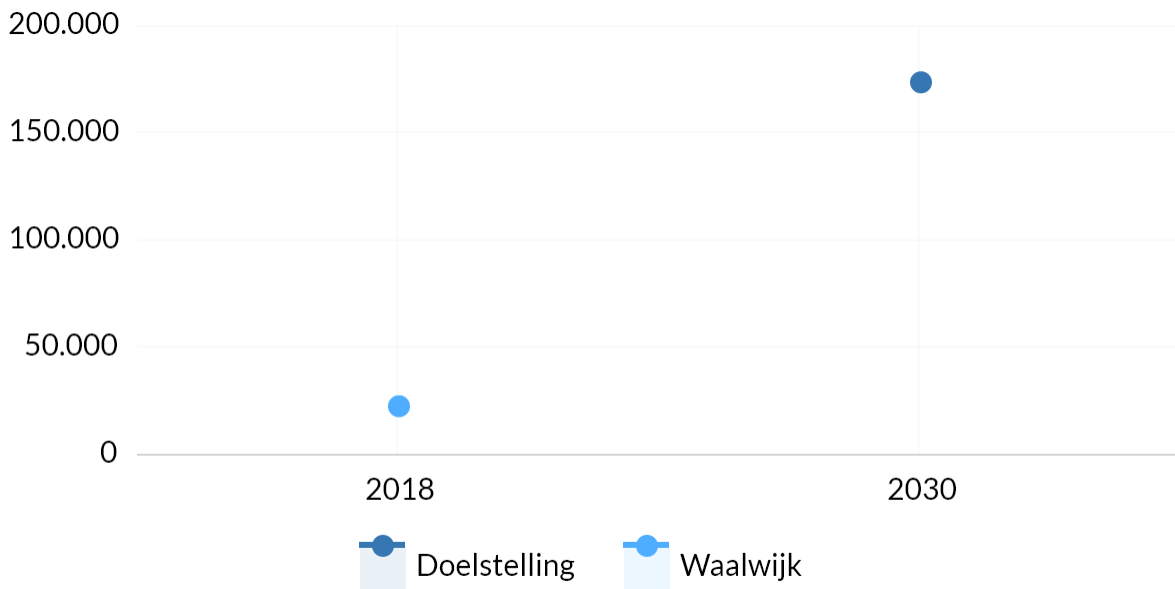
D.011 | 50% meer duurzame energie opwekken

In 2020 is de kadernota grootschalige Opwek Duurzame Energie door de raad vastgesteld. Hierin is het zoekgebied voor realisatie van wind en zonprojecten gedefinieerd en is vastgesteld dat we met de huidige inzichten 215.500 MWh per jaar aan elektriciteit willen opwekken in 2030 met bewezen technieken (zonnepanelen en wind). Na vaststelling van de

kadernota starten we met de uitwerking van de activiteiten die in de kadernota zijn benoemd, ondermeer het starten van het NRD en mer-traject.
Kadernota Grootschalige Opwek Duurzame Energie
Kadernota Grootschalige Opwek Duurzame Energie 5.0

Indicatoren

IND 9.011 | 50% meer duurzame energie (in MWh)

Doelstellingen

D.012 | Meer energie besparen bij de openbare verlichting

Bij nieuwe aanleg of vervanging van openbare verlichting passen we standaard energiezuinige verlichting, zoals ledverlichting, toe, zodat voldaan wordt aan het SER Energieakkoord. Dat wil zeggen:

- 20% energiebesparing openbare verlichting in 2020 t.o.v. 2013;
- 50 % energiebesparing openbare verlichting in 2030 t.o.v. 2013;
- 40% van de openbare verlichting is in 2020 voorzien van slim energiemanagement;
- 40 % van de openbare verlichting is energiezuinig.

De uitwerking hiervan vindt plaats op basis van de vastgestelde Keuzenotitie Beleidsplan Openbare verlichting 2020 – 2023.

Indicatoren

IND 9.012 | Energiebesparing openbare verlichting (kWh)

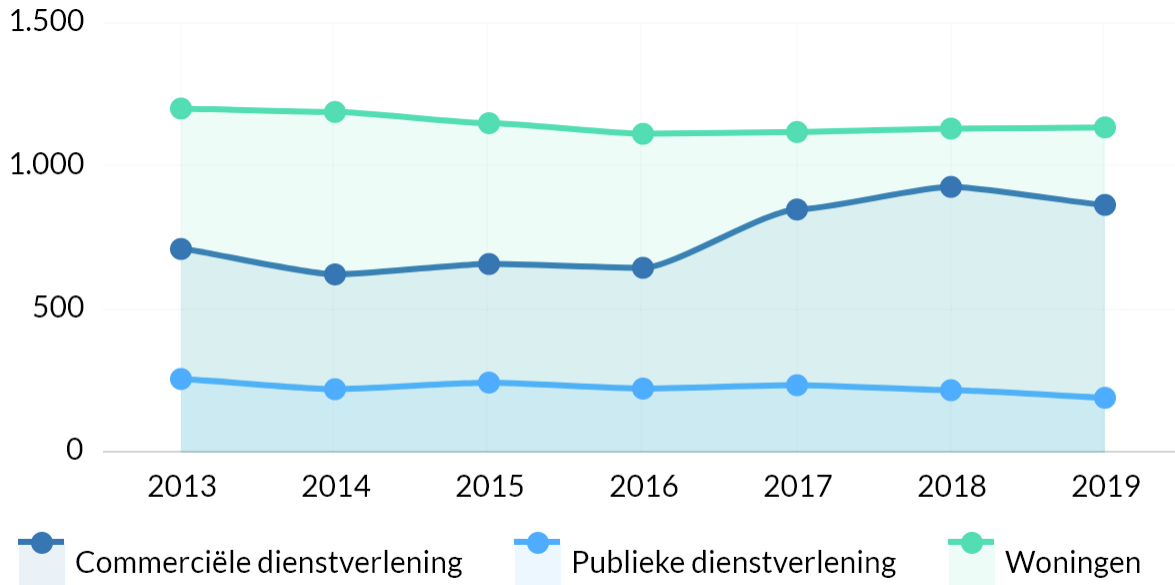
Doelstellingen

D.013 | Energie besparen in de gebouwde omgeving

Eind 2021 vindt besluitvorming plaats over de transitievisie Warmte. Energiebesparing door onder andere isolatie van woningen is hierin een belangrijke speerpunt. De komende jaren gaan we uitvoering geven aan de transitie visie onder andere door het opstellen van buurt-uitvoeringsplannen en het faciliteren van inwoners in hun verduurzamingsplannen. Een belangrijk communicatiemiddel is het in 2021 geopende digitale energieloket.

Indicatoren

IND 9.013 | Energiegebruik gebouwde omgeving (in Tj)

Bron: *Klimaatmonitor*

Doelstellingen

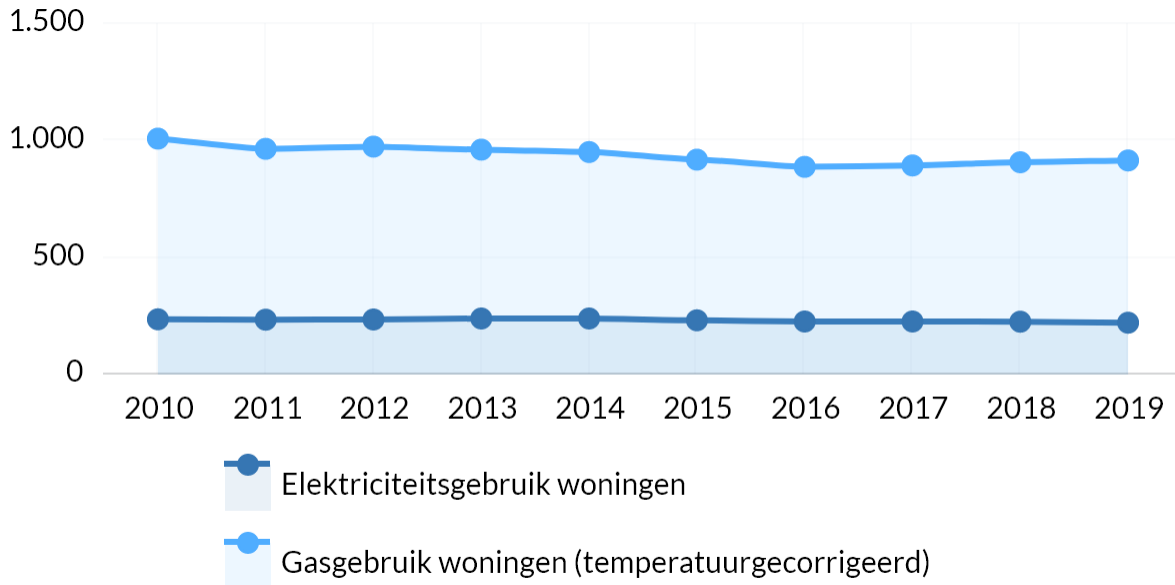
D.014 | Gebouwen van het gasnet af halen

Door het Rijk is besloten dat in 2030 de gaskraan in Groningen volledig dichtgaat en in 2050 in Nederland geen gas meer gebruikt mag worden in de gebouwde omgeving. De verantwoordelijkheid om in de gebouwde omgeving deze transitie op gang te brengen ligt bij de gemeenten.

In de gemeentelijke transitievisie Warmte wordt een tijdspad aangegeven voor die wijken die voor 2030 van het aardgas af gaan. Voor de wijken waarvan de transitie vóór 2030 gepland is, worden in deze visie ook de potentiële alternatieve energie-infrastructuren (all electric, warmtenet etc.) beschreven. Deze worden, na het vaststellen van de transitievisie Warmte, in buurtuitvoeringsplannen nader uitgewerkt.

Indicatoren

IND 9.014 | Totaal gas en elektriciteitsverbruik woningen (in Tj)

Bron: Klimaatmonitor

Water & groen

Doelstellingen

D.015 | Meer biodiversiteit

In 2030 hebben we ten opzichte van 2019 een toename van 10% gemeentelijk groen gerealiseerd en de biodiversiteit met 5% vergroot. Daar waar mogelijk worden meerder functie in het groen geïntegreerd, zoals waterberging, speelfuncties en wandelpaden. We streven ernaar dat iedere inwoner binnen 300 meter een toegankelijke groenvoorziening heeft.

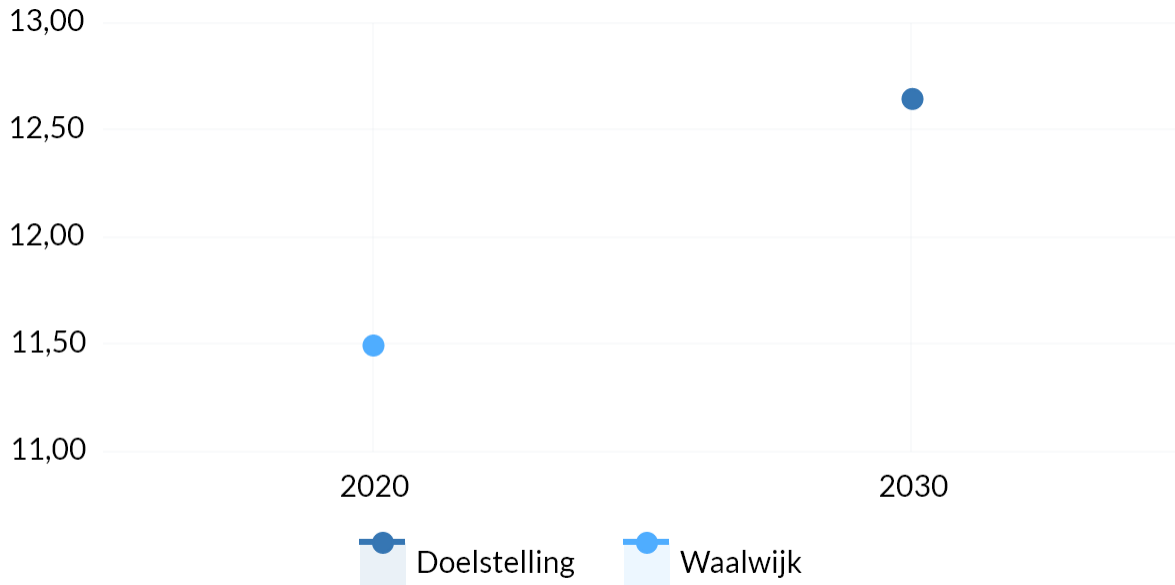
Doelstellingen

D.016 | Meer groen

In 2030 hebben we ten opzichte van 2019 een toename van 10% gemeentelijk groen gerealiseerd en de biodiversiteit met 5% vergroot. Daar waar mogelijk worden meerder functie in het groen geïntegreerd, zoals waterberging, speelfuncties en wandelpaden. We streven ernaar dat iedere inwoner binnen 300 meter een toegankelijke groenvoorziening heeft.

Indicatoren

IND 9.015 | Meer groenoppervlak (10%) (in km²)

km2	2020	2030
Doelstelling	-	12,65
Waalwijk	11,50	-

Maatregelen

A.008 | Uitvoering groene agenda

In 2019 is de Groene Agenda vastgesteld. Hierop zijn 18 groene projecten opgenomen die door inwoners zijn aangereikt. Voor de uitvoering van 8 projecten in het eerste jaar (2020) heeft de raad financiële middelen beschikbaar gesteld uit de "reserve duurzaamheid". De 10 projecten die voor 2021 en verder op de agenda staan zijn nog niet financieel gedekt. Een beschrijving van de projecten en de werkzaamheden die daarbij uitgevoerd gaan worden is opgenomen in het projectenplan Groene Agenda (raad 12 september 2019).

Beoogde prestaties / effecten: Wat willen we bereiken ?

Uitvoering van de projecten voor 2021/2022, zoals we beloofd hebben aan de inwoners die hebben meegedaan in het participatietraject.

Startdatum: 22-09-2020

A.009 | Groenbeleidsvisie: 10% meer groen meer onderhoud

In 2019 is de groenbeleidsvisie vastgesteld. Hierin is de ambitie opgenomen dat in 10 jaar tijd 10% meer groenareaal wordt aangebracht en de biodiversiteit met 5% toeneemt. De uitbreiding van het areaal en verandering van de samenstelling van het groen betekenen dat de kosten voor het onderhoud gaan stijgen.

Beoogde prestaties / effecten: Wat willen we bereiken?

Met de verhoging van het onderhoudsbudget blijft het mogelijk het openbaar groen op het afgesproken kwaliteitsniveau te onderhouden, ook als het areaal toeneemt.

Voor de aanleg van extra groen worden geen extra aanlegkosten verwacht. Zie ook onderbouwing in de raadsinformatiebrief 20-20 d.d. 17 maart 2020.
Startdatum: 22-09-2020

A.027 | Tegemoetkoming waardevolle bomen particulieren

In 2019 is het nieuwe bomenbeleidsplan vastgesteld. Hierin is opgenomen dat de waardevolle bomenlijst geactualiseerd wordt. Voorgesteld is om daarna private eigenaren van een waardevolle boom tegemoet te komen in de onderhoudskosten. Het betreft een eenmalige bijdrage van 50% van de kosten tot maximaal € 500 per boom voor het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden en maatregelen voor instandhouding van de boom. De uitvoering vindt plaats via de algemene subsidieverordening. Op dit moment heeft de gemeente +/- 200 private waardevolle bomen op de waardevolle bomenlijst staan. Hiervan komt het merendeel in aanmerking voor de tegemoetkoming. Ervan uitgaande dat jaarlijks voor 10% van de bomen (20 st) een tegemoetkoming wordt aangevraagd, betekent dit dat jaarlijks een budget van € 11.500 nodig is; voornamelijk voor 2 jaar.

Beoogde prestaties / effecten: Wat willen we bereiken?

Behoud van private waardevolle bomen en stimulering van het uitvoeren van deskundig onderhoud aan deze bomen.
Startdatum: 22-09-2020

Doelstellingen

D.017 Hotspots uit de klimaatstresstest oplossen

De ambitie is dat Waalwijk in 2030 de meest urgente stappen uit de stresstest van 2019 uitgevoerd heeft en dat nieuwe ruimtelijke plannen klimaatbestendig worden gerealiseerd.

Doelstellingen

D.018 | Afstand tot openbaar groen

In 2030 hebben we ten opzichte van 2019 een toename van 10% gemeentelijk groen gerealiseerd en de biodiversiteit met 5% vergroot. Daar waar mogelijk worden meerder functies in het groen geïntegreerd, zoals waterberging, speelfuncties en wandelpaden. We streven ernaar dat iedere inwoner binnen 300 meter een toegankelijke groenvoorziening heeft.

Duurzamere productie en consumptie

Doelstellingen

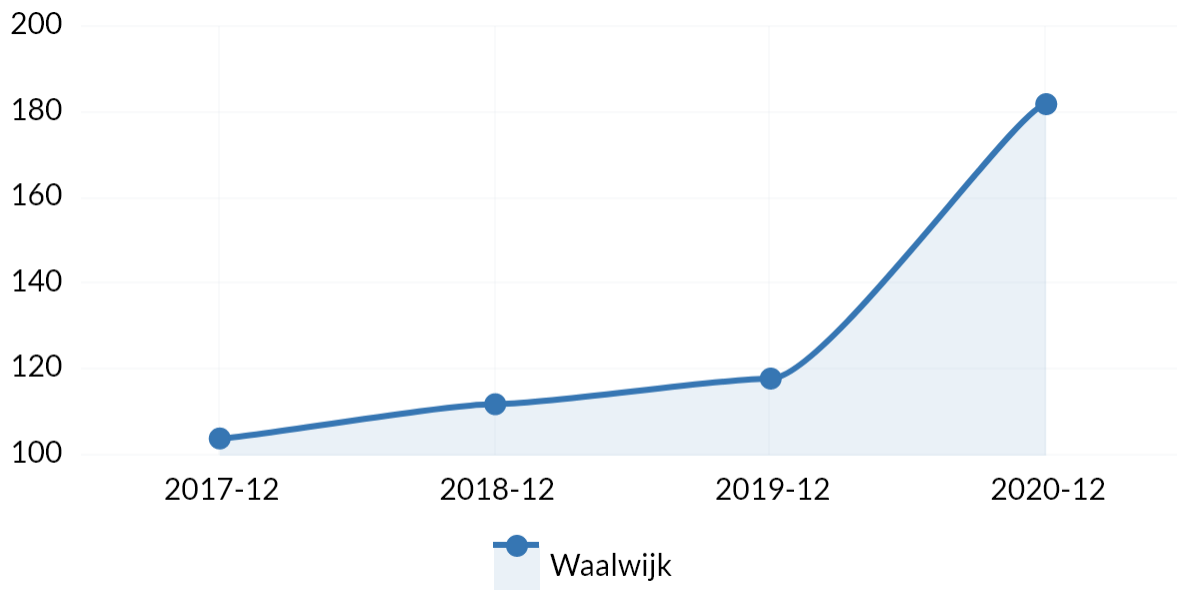
D.019 | Faciliteren elektrisch vervoer

We faciliteren schone vormen van vervoer. We actualiseren ons laadpalenbeleid van een volgend beleid naar een stimulerend beleid en integreren dit in ons mobiliteitsbeleid.

Indicatoren

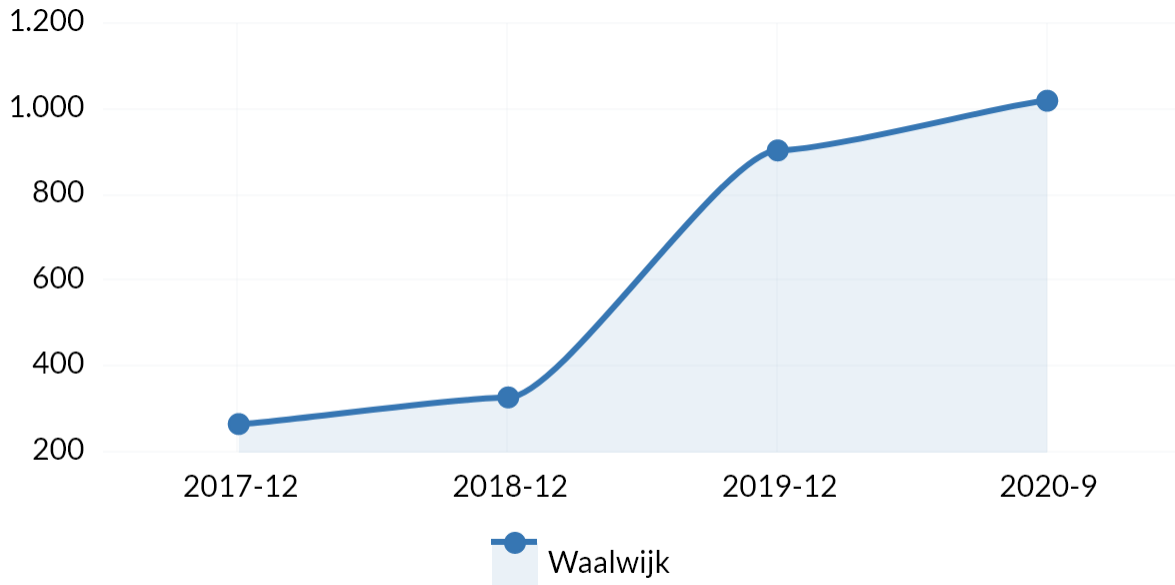
IND 9.016 | Aantal (semi)publieke e-laadpunten

De cijfers van de laadpunten zijn afkomstig van www.oplaadpalen.nl van Ecomovement; deze onafhankelijke partij streeft naar volledige en correcte data over laadpalen. Vóór oktober 2019 betreffen deze gegevens het aantal connectoren op laadpalen. Met ingang van oktober 2019 is het mogelijk geworden te onderscheiden hoeveel connectoren tegelijkertijd gebruikt kunnen worden om te laden en wordt dit aantal weergegeven. Het aantal connectoren dat tegelijkertijd gebruikt kan worden kan bij snellaadpunten lager liggen dan het aantal connectoren dat beschikbaar is, omdat sommige laadpunten zijn voorzien van verschillende connectoren waarvan er maar één per laadbeurt gebruikt kan worden. De publieke laadpalen zijn 24/7 toegankelijk, semi-publieke laadpalen zijn beperkt openbaar toegankelijk. Private laadpunten, bijvoorbeeld bij een bedrijf of thuis, zijn niet meegenomen in deze registratie.

Bron: Ecomovement

IND 9.017 | Aantal elektrische personenauto's (FEV & PHEV)

Bron: RDW

Doelstellingen

D.020 | Stimuleren lokale deeleconomieën en circulaire economie

Nieuwe of te renoveren gebouwen en woningen worden zoveel mogelijk levensloopbestendig gerealiseerd en gebruikte materialen zijn herbruikbaar. Hierover maken we afspraken met de woningbouwcorporatie, projectontwikkelaars en het bedrijfsleven. We onderzoeken welk instrumentarium hiervoor het meest geschikt is en welke ambities we precies gaan vastleggen.

We faciliteren, in samenwerking met het bedrijfsleven, een online platform dat de materialenstromen van bedrijven in kaart brengt en zoekt naar matches tussen vraag en aanbod. Hierbij kan het gaan om het uitwisselen van materialen, maar bijvoorbeeld ook om energie en mobiliteit.

We stimuleren en faciliteren lokale deel-economieën, zoals de voedselbank, tweedehands markten op het gebied van kleding, sloopafval, speelgoed en organisaties die hergebruik stimuleren door reparatie, verhuur en lease. Daaronder vallen ook stadstuinen, pluktuinen en deelloogstuinen.

Maatregelen

B21 | 9.005 Verkenning kringlooplandbouw

Het huidige landbouwsysteem in Nederland is erop gericht zoveel mogelijk te produceren tegen zo laag mogelijk kosten. Inmiddels staat onze landbouw daardoor wel steeds meer onder druk en dreigt onze bodem, de belangrijkste hulpbron voor de boer, uitgeput te raken en hebben we te maken met een verlies aan biodiversiteit. Het wordt nu de uitdaging om met zo min mogelijk grondstoffen en dus minder belastend voor het milieu, ons voedsel te produceren. En om alle producten die het bedrijf verlaten te gebruiken als eindproduct of als grondstof voor andere schakels in de kringloop.

Kringlooplandbouw doet recht aan de natuur en kan ook een goede boterham opleveren. Het stimuleert de weidegang en een efficiënte productie van eiwitten en ruwvoer. De mest van de dieren kan kunstmest vervangen bij het telen van gewassen. De gemeente onderkent het

belang van de kringlooplandbouw en wil ruimte geven aan experimenteren en zoekt inspirerende partners in de agrarische sector. Kringlooplandbouw vraagt om een combinatie van veeteelt en akkerbouw en daarom veel creativiteit en ruimte omdat veeteelt nu maar beperkt aanwezig is binnen de gemeente. We onderzoeken met de landbouw de mogelijkheden om CO2 op te slaan in de vorm koolstof binding in de grond. Ook gaan we met de landbouw in gesprek over de effecten van de kringlooplandbouw op de stikstofreductie.

Startdatum: 05-08-2020

Doelstellingen

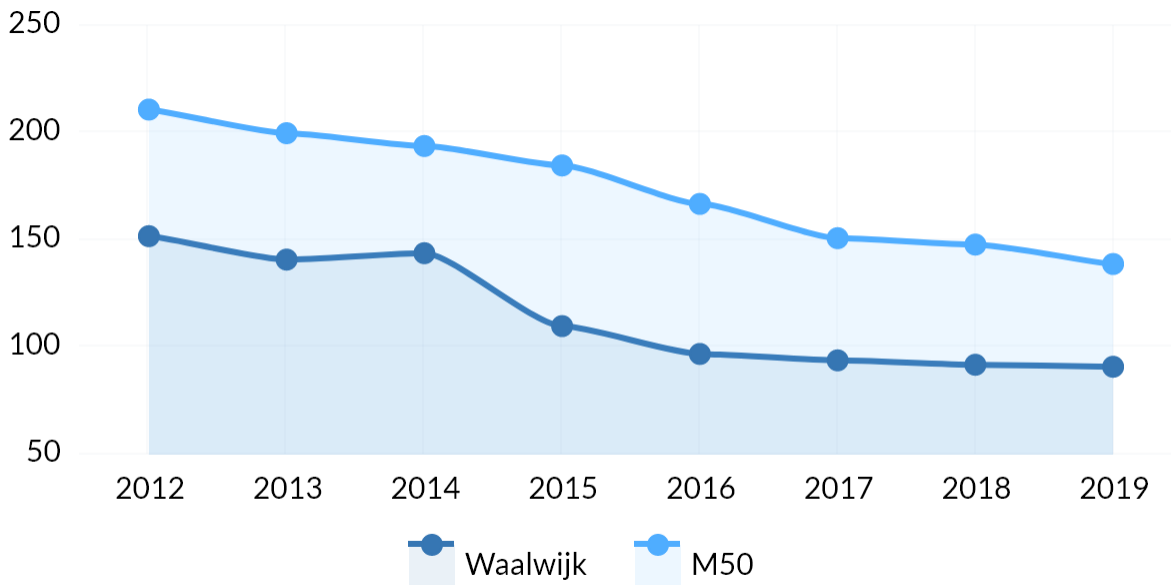
D.021 | Restafval verminderen

We kennen in onze gemeente (als ook landelijk) nog steeds veel lineaire productieprocessen, waardoor er ook diverse reststromen zijn die we afdanken en niet hergebruiken of recyclen. Hierdoor verspillen we schaarse grondstoffen en vernietigen we waarde. Ons huishoudelijk afval wordt gescheiden aangeboden. Toch belandt nog ca. 100 kilogram huishoudelijk restafval per inwoner per jaar in de verbrandingsoven. Onze ambitie is om de hoeveelheid restafval sterk terug te brengen en een verdere daling van de hoeveelheid restafval door te zetten.

Indicatoren

IND 7.002 | Omvang huishoudelijk restafval (in Kg) (BBV)

Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Maatregelen

B20 | 9.035 Afvalbeleid actualiseren

Op 6 februari 2020 heeft de gemeenteraad er voor gekozen dat het aangeboden "Grondstoffenbeleidsplan stap 2" waarin "omgekeerd inzamelen" werd voorgesteld in hun

ogen nog niet besluitrijp was.

Het college heeft de opdracht gekregen om diverse zaken nader uit te zoeken. Medio 2020 is de raad geïnformeerd met een procesvoorstel in de vorm van een raadsinformatiebrief. In het procesvoorstel worden mogelijk proeven beschreven, waarover nog een keuze moet worden gemaakt.

De resultaten van deze mogelijke proeven worden vervolgens gebruikt om een besluitrijpplan aan de raad voor te leggen over stap 2 van het Grondstoffenbeleidsplan.

De eventuele proeven waarover nog een besluit moet worden genomen, hebben een doorlooptijd van minimaal 1 jaar. Zodoende kunnen aspecten zoals gewinning en de invloed van verschillende seizoenen mee worden gewogen in het resultaat. De benodigde voorbereidingstijd bedraagt circa 6 maanden.

Startdatum: 27-08-2019

Wat mag het kosten?

De financiën die nodig zijn voor de uitvoering van het programma Duurzaamheid worden door de vakafdelingen in de programmabegroting verantwoord. Tevens is er voor de ontwikkeling van de programma's een budget beschikbaar van € 75.000 per programma en is voor de uitvoering van het programma Duurzaamheid in de begroting voorzien in een reserve van 1 miljoen voor de uitvoering van de extra taken op het gebied van verduurzaming, te weten:

- Regionale energie strategie;
- Grootschalige opwek van duurzame energie;
- Verduurzaming van de huidige woningen;
- Duurzame realisatie van nieuwe woningen;
- Klimaatadaptatie;
- Verduurzaming van gemeentelijk vastgoed;
- Participeren in, en beoordelen van nieuwe innovaties;
- Verduurzaming van industrieterreinen;
- De warmtetransitie;
- De groene agenda.

Daarnaast zoeken we naar financiering door derden in de vorm van subsidies.

Beleidsveld 0 | Bestuur en ondersteuning

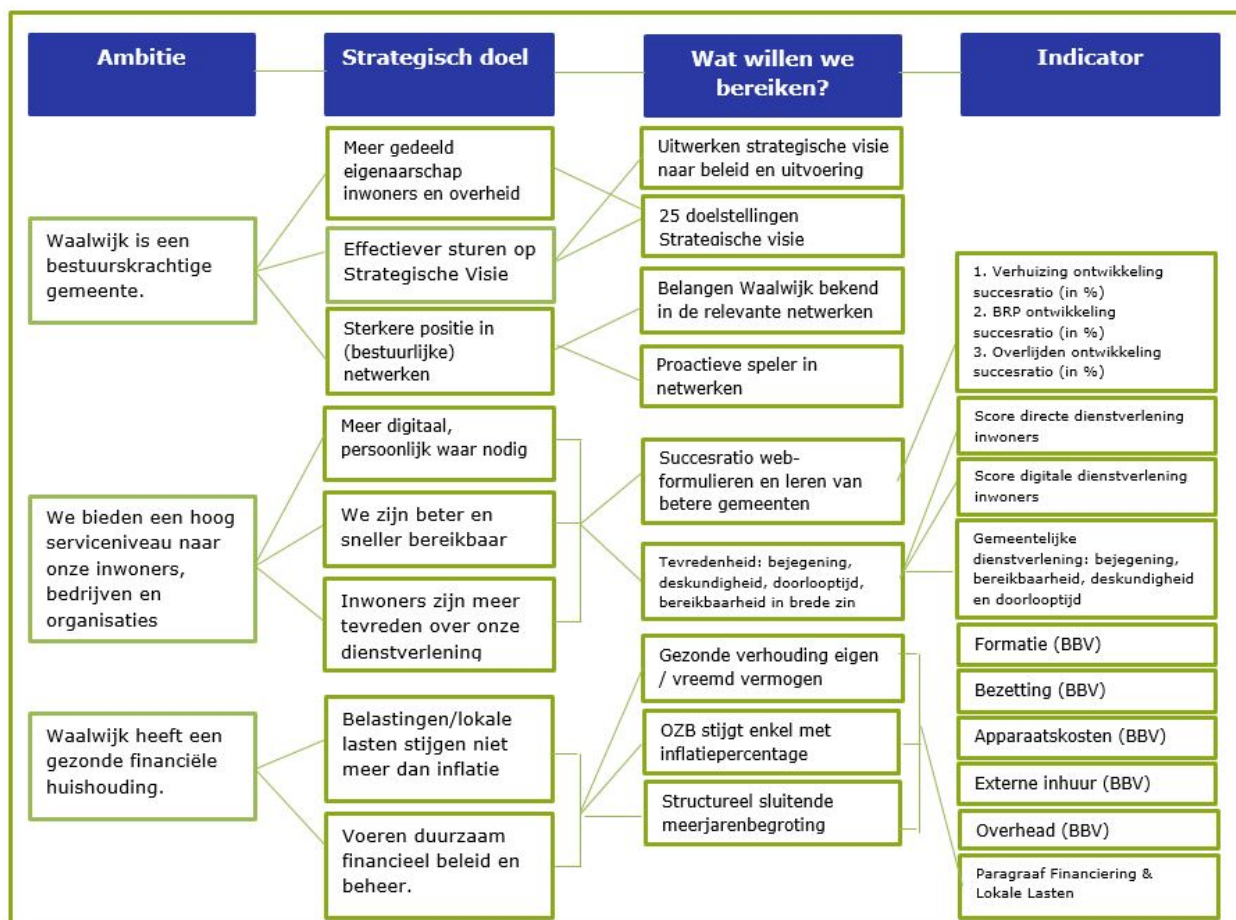
Ambitie

Vanuit het beleidsveld 0 Bestuur en Ondersteuning werken we aan (1) een bestuurskrachtige gemeente, (2) een hoog service niveau naar onze inwoners, bedrijven en organisaties en aan een (3) gezonde financiële huishouding waarbij de inwoner niet meer dan nodig wordt belast:

We zijn een proactieve speler en zorgen er voor dat de Waalwijkse belangen en positie goed op de agenda staan in de regio, provincie, landelijk en internationaal.

De gemeentelijke organisatie ontwikkelt zich naar een coöperatieve, compacte en servicegerichte organisatie. De ambtelijke organisatie dient in de dienstverlening deze houding uit te stralen. Hierbij is het uitgangspunt dat we digitaal werken waar het kan, en persoonlijk wanneer nodig of gewenst.

Wij voelen de verplichting en de verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat we de generaties na ons niet opzadelen met financiële problemen als gevolg van beslissingen die wij nu nemen. Wij willen tegen zo laag mogelijke kosten voor onze inwoners een efficiënt beheer van de gemeentefinanciën voeren.

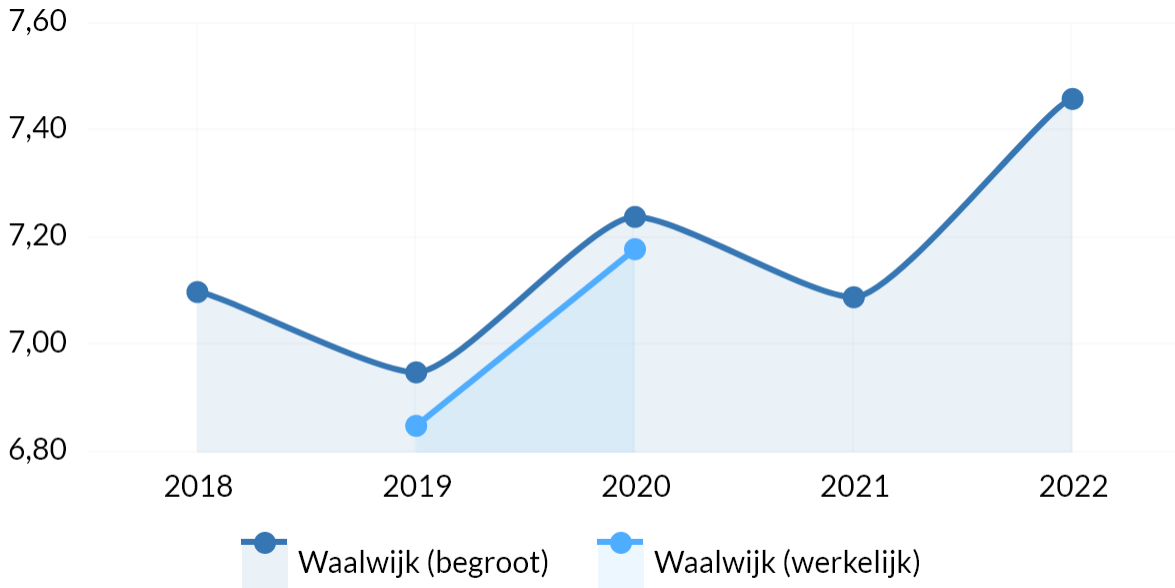
Doelstellingen

Verplichte indicatoren (BBV)

Indicatoren

IND 0.001 | Formatie (fte per 1.000 inwoners) (BBV)

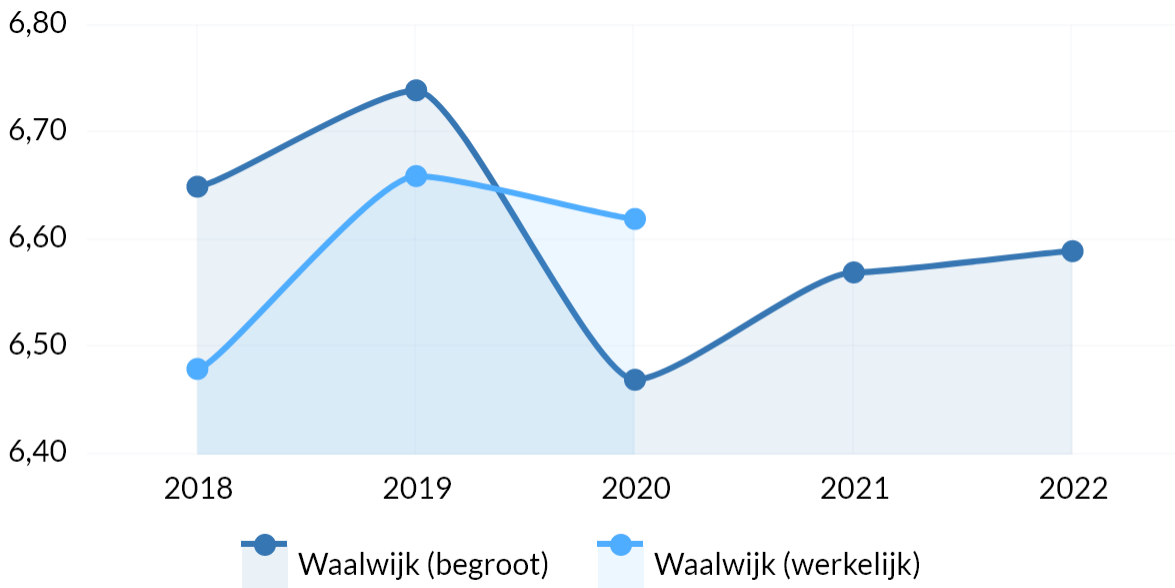
Het aantal fte per 1.000 inwoners.

Bron: Eigen gegevens

IND 0.002 | Bezetting (fte per 1.000 inwoners) (BBV)

fte per 1.000 inwoners

Bron: Eigen gegevens

IND 0.003 | Apparaatskosten (per inwoner) (BBV)

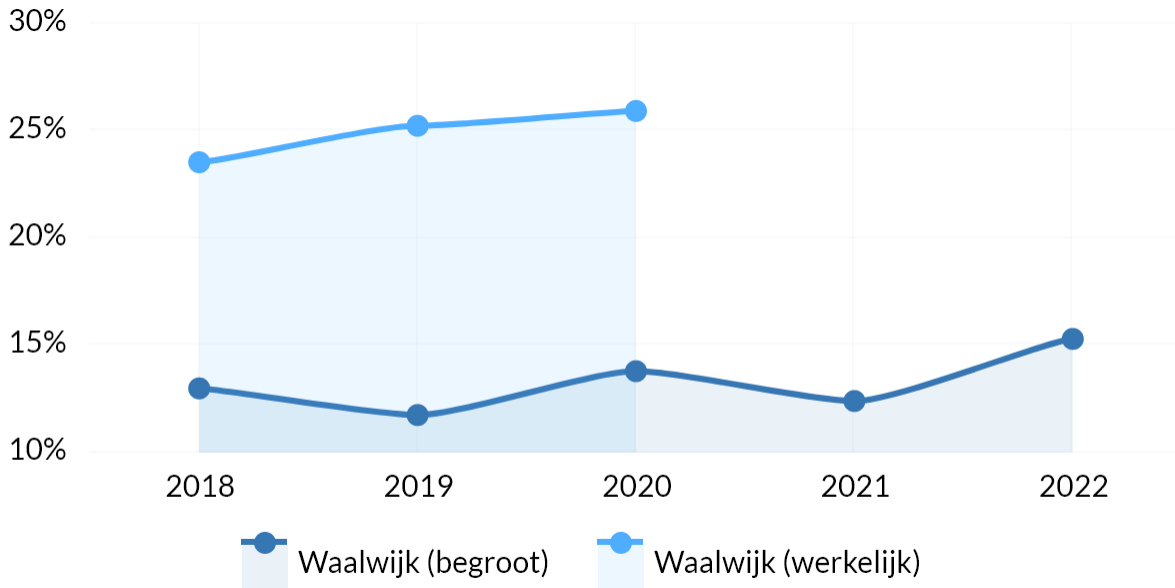
per inwoner

Bron: Eigen gegevens

IND 0.004 | Externe inhuur (kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen) (BBV)

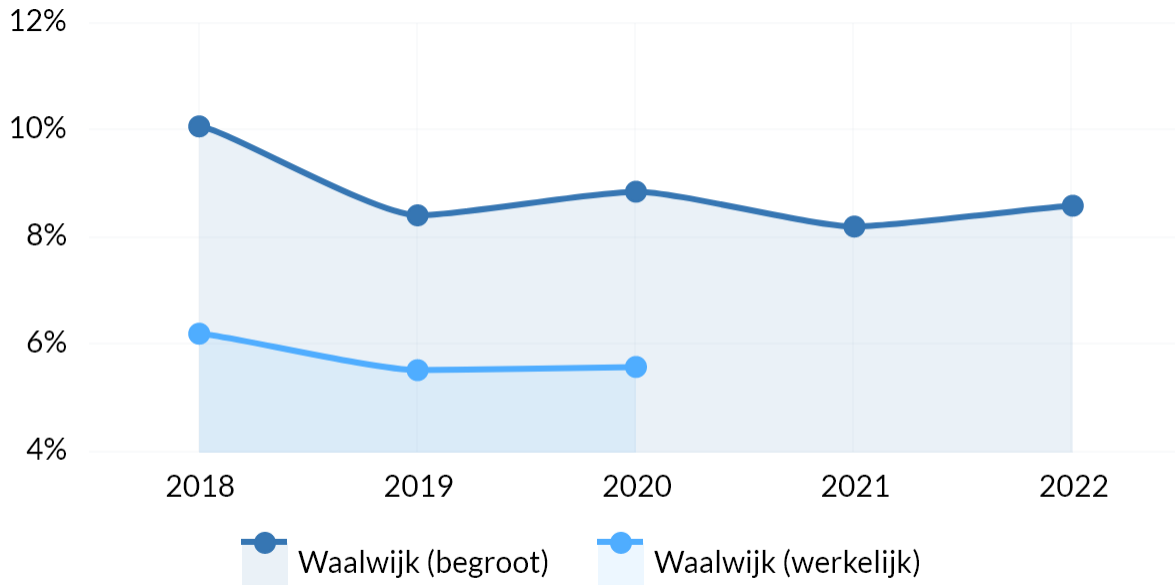
kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen.

Bron: Eigen gegevens

IND 0.005 | Overhead (% van totale lasten) (BBV)

% van de totale lasten.

Bron: Eigen gegevens

Bestuur

Doelstellingen

D.037 | 25 doelstellingen Strategische visie & Waalwijkse L.A.B.s

Maatregelen

A.017 | Samenwerking Tilburg University, academische werkplaats

College en raad hebben als doelstelling/ maatregel geformuleerd: Waalwijk zoekt naar strategische samenwerking met onderwijsinstellingen (begroting 2020). Dit heeft geleid tot het aangaan van een 4 jarig onderzoeksprogramma met Tilburg University, in samenwerking met Loon op Zand en Heusden op het gebied van ondermijning. In 2025 is hiervoor geen budget meer beschikbaar. Er doet zich een mogelijkheid voor om een nieuwe samenwerking met Tilburg University aan te gaan.

Tilburg University en Het PON/TELOS zoeken een gemeentelijke partner voor een Academische Werkplaats op het thema Brede Welvaart. Waalwijk is benaderd om als partner aan te sluiten. Burgemeester Kleijngeld heeft dit in het college van 3 december toegelicht, met een positieve reactie van de andere collegeleden.

De voorgestelde constructie:

- Partners: Tilburg University en Het PON/TELOS
- voorzitter stuurgroep Pieter van Geel (oud staatssecretaris), burgemeester Ausems lid.
- Optie: aansluiten van Waalwijkse bedrijven in onderzoekstrajecten, mogelijkheid om andere gemeente aan te laten sluiten. Dit kan een manier zijn om de samenwerking met 's-Hertogenbosch op te pakken.
- Onderzoeksthema's: mogelijke onderzoekslijnen zijn (1) de energietransitie in relatie tot draagvlak, participatie en nieuwe (maatschappelijke) verdienmodellen, en (2) vergroten maatschappelijke verdienmodel logistieke sector en (3) nieuwe vormen van zorg aan inwoners, bijvoorbeeld in samenwerking met het ETZ ziekenhuis.

- looptijd: 4 jaar, start academische kalenderjaar 2020 (september).
- Vorm: Academische Werkplaats

De samenwerking vindt plaats op basis van een langdurend onderzoeksprogramma dat door de universiteit en praktijkinstellingen gezamenlijk wordt vastgesteld. Binnen academische werkplaatsen spelen science practitioners, professionals die deels werken in de praktijk en deels binnen de universiteit, een centrale rol. Elke science practitioner is als het ware een brug tussen wetenschap en praktijk.

Verwachte meerwaarde:

- vergoten van de analyse en kennis op beleidsthema's om daarmee als gemeente tot een effectievere en betere (bestuurlijke) aanpak te komen.
- sluit aan bij bestuurlijke prioriteiten op het gebied van het programma economie en het programma duurzaamheid.
- sluit aan bij het aantrekken en behouden van kennis en talenten in Waalwijk (stop the braindrain).
- verder bouwen en versterken van de triple helix samenwerking tussen de gemeente Waalwijk, onze bedrijven en organisaties en onderwijsinstellingen.
- versterken van de positionering en profilering van Waalwijk als en volgens het gekozen scenario van Ondernemende Pionierstad.
- vergroten van kennis en kunde binnen de ambtelijke organisatie.

Startdatum: 22-09-2020

Doelstellingen

D.038 | De belangen van Waalwijk zijn bekend in de relevante netwerken

Maatregelen

KN22 | W.03 Trotters

Trotters zijn billboards in de openbare ruimte zonder vaste locatie en kunnen worden ingezet tijdens de verkiezingen. Extra lasten per jaar zijn € 11.000 met dekking uit bestaande budgetten.

Startdatum: 25-05-2021

KN22 | W.25 Strategie: verstedelijkingsakkoord

De ambities van Waalwijk op duurzaamheid, economie en samenleving zijn fors. Strategie speelt daarbij een belangrijke rol, ook in regionaal verband. Voor het uitwerken van de strategische koers Ondernemende Pionierstad, een bijdrage aan het verstedelijkingsakkoord Breda - Tilburg en Public Affairs / lobby is in 2022 € 60.000 nodig.

Startdatum: 25-05-2021

Doelstellingen

D.112 | Uitwerken strategische visie naar beleid en uitvoering

De Strategische Visie Waalwijk 2025 is ontwikkelrichting voor Waalwijk. Soms abstract, soms concreet. We werken aan de vertaling van de visie naar concrete doelen, beleid- en budgetvoorstellen voor bestuurlijke en

politieke besluitvorming. Ook werken we aan het actualiseren van onze visie en strategie aan veranderde omstandigheden in een veranderde omgeving.

Doelstellingen

D.113 | Proactieve speler in netwerken

Waalwijk is een ambitieuze stad. Voor bijna alle ambities en doeltellingen in deze begroting is een vorm van regionale, provinciale en soms landelijke samenwerking nodig. Soms als lobby voor politieke steun, voor funding, voor toestemming van hogere overheden. Netwerken daarvoor zijn: de Langstraat, Hart van Brabant, de verstedelijkingsregio's, M7 Brabant, provincie, M50 landelijk. Maar ook niet overheidsnetwerken worden steeds belangrijker. Bijvoorbeeld het actief participeren in onderwijsnetwerken, netwerken van bedrijven, zorginstellingen.

Publiekszaken

Doelstellingen

D.039 Succesratio webformulieren en leren van gemeenten die beter scoren

We meten de succesratio van verschillende webformulieren en leren hiervan. Het persoonlijk contact is geborgd door ook voor onze klanten telefonisch en aan verschillende balies beschikbaar te zijn.

Doelstellingen

D.040 Tevredenheid: bejegening, deskundigheid, doorlooptijd, bereikbaarheid in brede zin
Inwoners, bedrijven en organisaties mogen uitgaan van deskundige medewerkers, die hun best doen om zo snel mogelijk de gestelde vraag beantwoorden. Als we in onze dienstverlening een stapje extra kunnen doen moeten we dit niet nalaten.

Financiën

Doelstellingen

D.041 Gezonde verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen

Voor een nadere uitleg omtrent het eigen vermogen/vreemd vermogen en de weerstandsratio wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

Doelstellingen

D.042 OZB stijgt enkel met inflatiepercentage

Voor het onderwerp belastingen wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

Doelstellingen

D.043 Structureel sluitende meerjarenbegroting

De begroting 2022 en de meerjarenraming tot en met 2025 is structureel sluitend.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Primaire begroting 2022
Lasten	19.181	20.441	20.502
Baten	-95.141	-97.915	-100.319
Saldo van lasten en baten	-75.960	-77.474	-79.817
Onttrekkingen	-5.554	-7.957	-697
Stortingen	9.057	5.710	3
Mutaties reserves	3.503	-2.247	-693
Saldo na mutaties reserves	-72.458	-79.720	-80.510

Belangrijkste kaders

Strategische visie 'Samen werken aan de toekomst'

Coalitieakkoord 'Samen duurzaam vooruit'

Koersvast in onzekere tijden

Dienstverleningsvisie 2021

Nota reserves en voorzieningen 2020

Financiële verordening 2020

Notitie waarderings- en afschrijvingsbeleid 2020

Klachtenverordening 2021

Verbonden partijen

Streekarchief Langstraat Heusden Altena

ROM/Hart van Brabant
BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)
Intergas N.V.
Enexis Holding N.V.
CBL Vennootschap B.V.
Verkoop Vennootschap B.V.
Publiek Belang elektriciteits productie B.V.
Claim Staat Vennootschap Amsterdam B.V.
Brabant Water N.V.

Beleidsveld 1 | Veiligheid

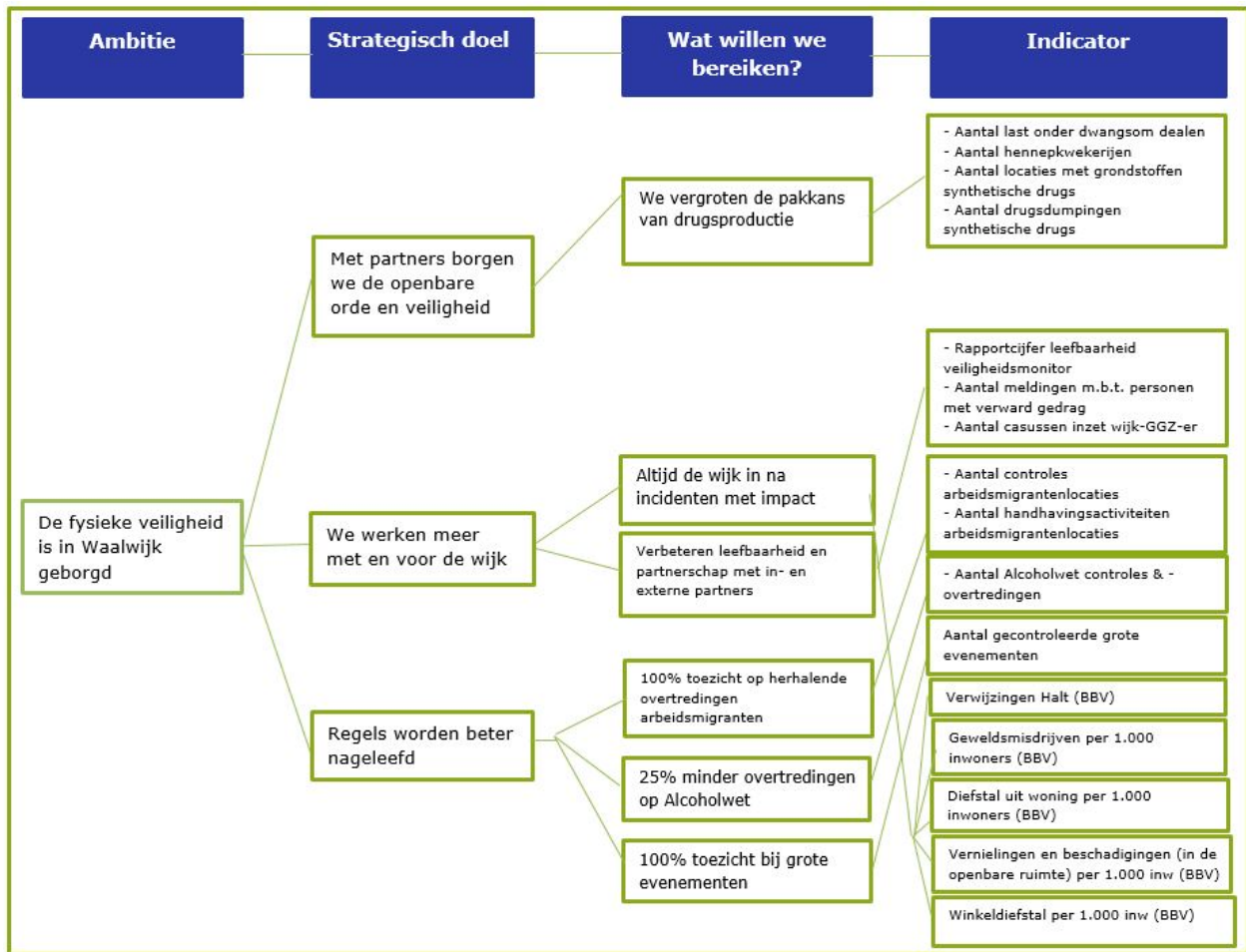
Ambitie

Het hebben van een gevoel van veiligheid is van groot belang. De gemeente Waalwijk wil voor iedereen die binnen de gemeente verblijft een zo veilig mogelijke omgeving creëren. Met preventief beleid waar het kan, met repressief optreden waar het moet. Waar nodig worden grenzen helder gesteld.

Wij vinden het noodzakelijk om veiligheidsbeleid in samenhang vorm te geven.

Veiligheidsbeleid heeft zich ontwikkeld van een reeks reacties op incidenten tot een brede en meer samenhangende aanpak. De traditionele verantwoordelijkheid van de burgemeester voor de openbare orde is aangevuld en ingebed in een veel breder vormgegeven veiligheidsbeleid, waar bijvoorbeeld ook onderwijs en zorg als beleidsterreinen bij betrokken zijn en waar het Openbaar Ministerie en de politie belangrijke veiligheidspartners van de gemeente zijn. In dat opzicht is het niet alleen het domein van de burgemeester maar gaat veiligheid het hele college aan.

De noodzaak het beleid in samenhang en in samenwerking met anderen vorm te geven, wordt niet kleiner. Kanttekening daarbij is wel dat absolute veiligheid niet gegarandeerd kan worden, dus dat we deels risico's moeten aanvaarden.

Doelstellingen

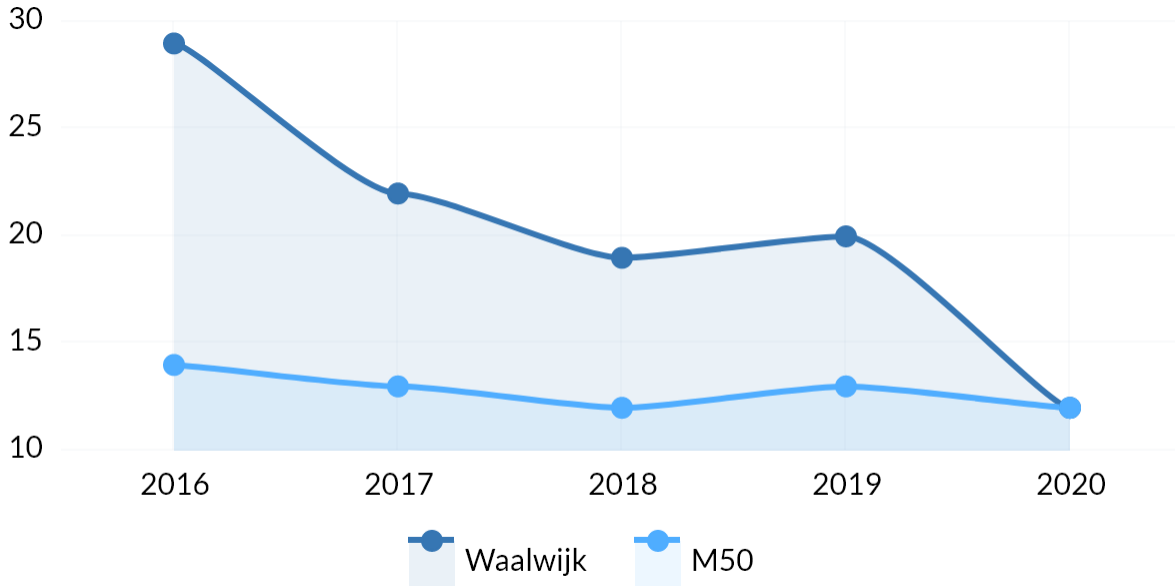
Verplichte indicatoren (BBV)

Onderstaand vindt u een overzicht van de verplicht op te nemen indicatoren (BBV):

Indicatoren

IND 1.001 | Verwijzingen Halt (aantal per 1.000 jongeren 12-17jr) (BBV)

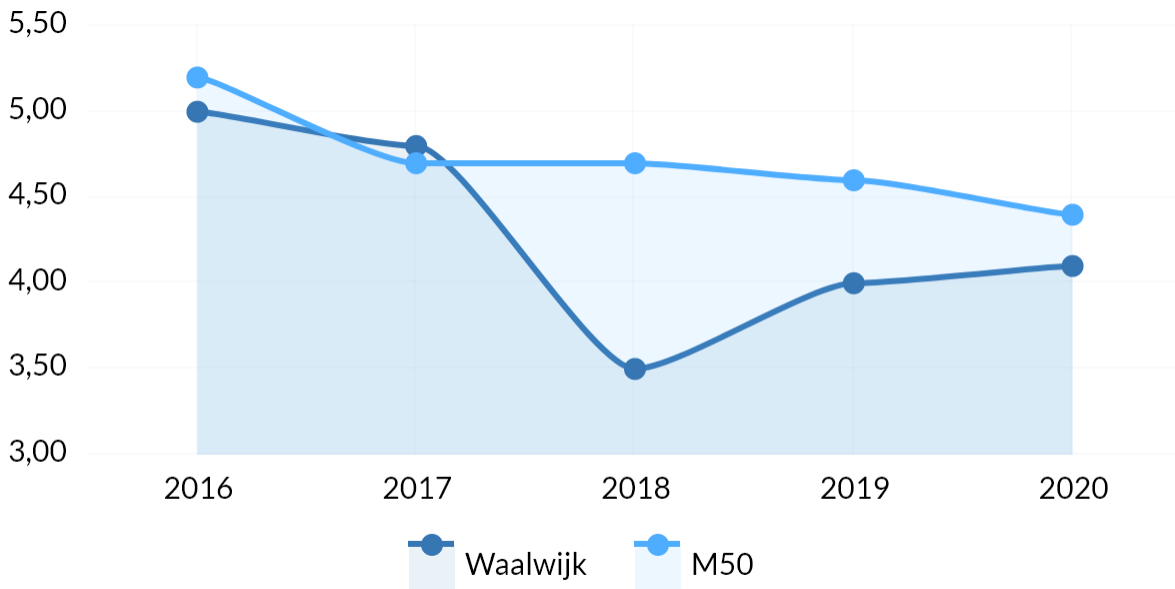
Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 jongeren van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

IND 1.002 | Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (BBV)

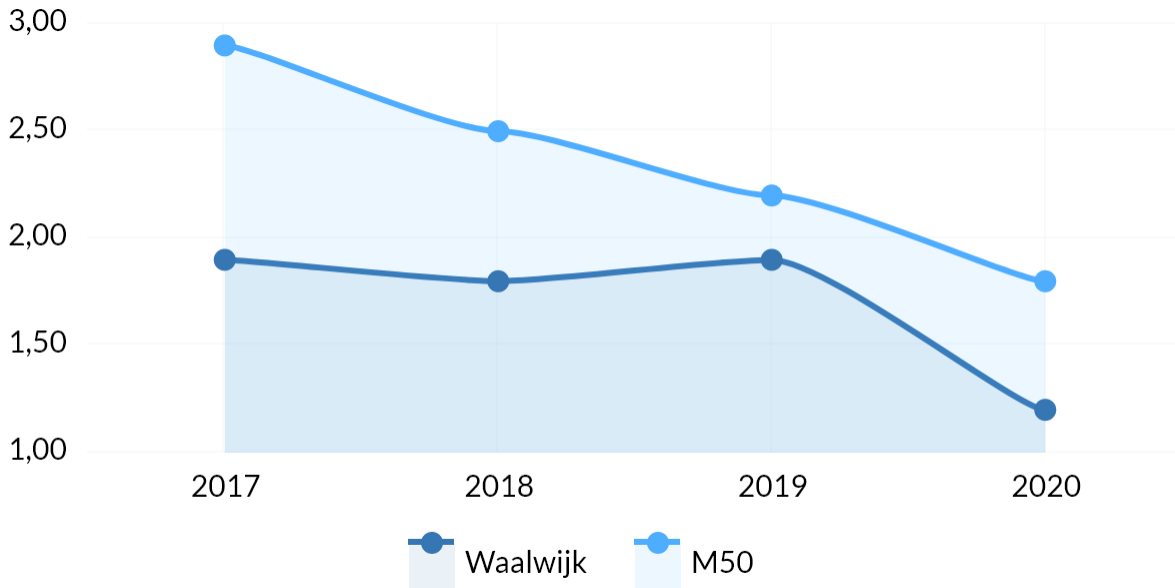
Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

IND 1.003 | Diefstal uit woning per 1.000 inwoners (BBV)

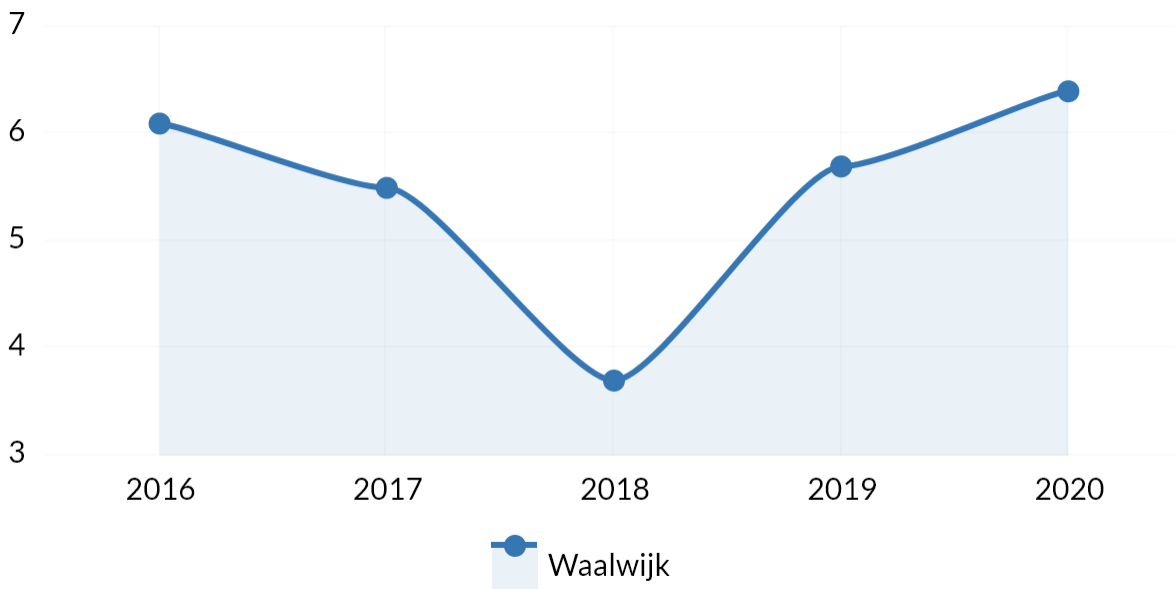
Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

IND 1.004 | Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (BBV)

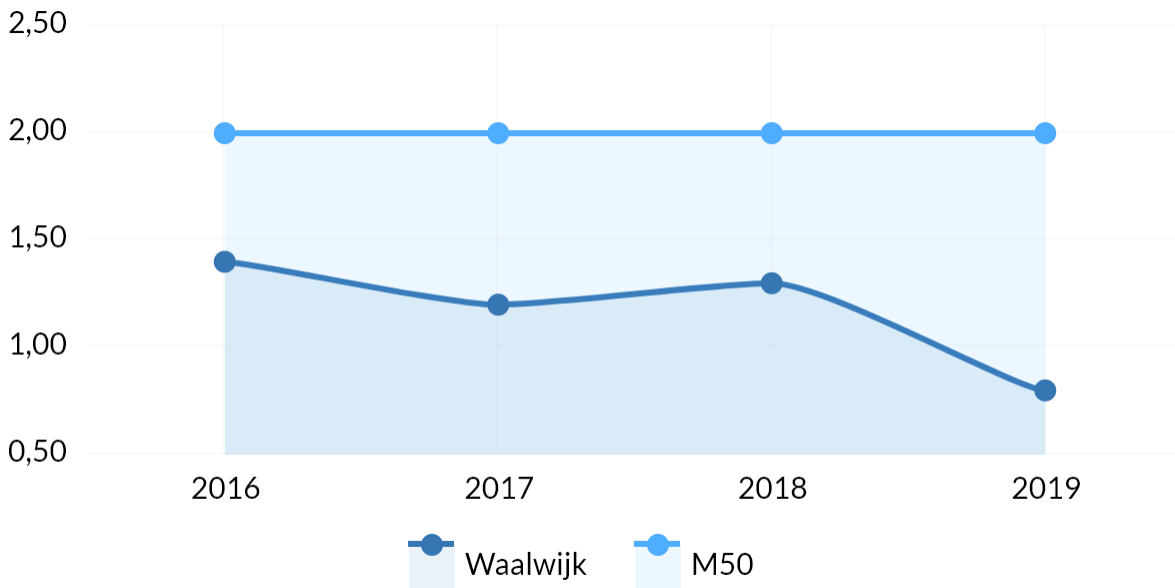
Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven. Het aantal meldingen per 1.000 inwoners.

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

IND 1.005 | Winkeldiefstal per 1.000 inwoners (BBV)

Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Integrale Veiligheid

Doelstellingen

D.031 | 100% uitvoeren veilige publieke taak

Ambtenaren met een publieke functie moeten hun werk veilig kunnen uitvoeren. Wanneer zij in de uitvoering van hun werk te maken krijgen met onveiligheid in de vorm van bijvoorbeeld bedreigingen, intimidatie of mishandeling wordt hiertegen opgetreden. Dit doen we onder andere door aangifte te doen bij strafbare feiten

Maatregelen

KN22 | W.10 Continueren capaciteit BOA's

Er zijn toezeggingen gedaan aan het bedrijfsleven over de handhaving op tal van terreinen op het bedrijventerrein Haven I tot en met 8. Twee jaar geleden is daarom voor 2020 en 2021 extra budget in de begroting opgenomen. Voorgesteld wordt om deze tijdelijke capaciteit structureel te maken (€ 60.000 per jaar).

Startdatum: 25-05-2021

KN22 | W.11 Ondernijingsjurist

Om nu en in de toekomst effectief te blijven, wordt voorgesteld de tijdelijke uitbreiding van de juridische capaciteit op het gebied van veiligheid en integriteit in 2022 en 2023 voort te zetten in de vorm van een ondernijingsjurist (extra lasten € 70.000 per jaar).

Startdatum: 25-05-2021

A.019 | Ambities programma veiligheid

De door de raad vastgestelde ambitie op gebied van veiligheid zoals verwoord in het meerjaren integrale veiligheidsbeleid 2019-2022, vertaalt zich naar vier concrete hoofddoelen: Verminderen van overlast, Verminderen van High Impact Crimes, Meer verbinding tussen zorg en veiligheid en Verminderen van ondermijning. Vanuit het programma veiligheid zijn randvoorwaarden geformuleerd waaraan moet worden gewerkt ter versterking van deze ambities: interne en externe weerbaarheid en meer preventieve naast repressieve maatregelen.

Het programma veiligheid wordt na 2020 niet gecontinueerd, maar een aantal ambities blijven op dit moment van belang en vragen ook in de nabije toekomst onze aandacht. Hiervoor is een incidentele financiële impuls nodig. De benodigde middelen zijn onder andere voor de inzet van capaciteit en voor de uitvoering van diverse projecten. Daarbij valt te denken aan de coördinatie van onder andere de leerstoel ondermijning, interne weerbaarheid, bureau ondermijning, Veilige Publieke Taak, datagedreven werken, het project 'Leertuinen' en communicatie rondom het thema veiligheid.

Startdatum: 22-09-2020

Doelstellingen

D.032 | 2021 barrièremodel geïmplementeerd: malafide ondernemingen en partners van de gemeente

De gemeente vindt het onwenselijk om zaken te doen met malafide partijen. Om dit te voorkomen zijn we scherp op zowel onszelf als onze samenwerkingspartners. Enkele voorbeelden zijn ons Bibob beleid en bureau ondermijning waarbij de focus ligt op het belang dat wij als overheid hechten aan het zijn van een integere en betrouwbare partij.

Doelstellingen

D.033 | Geen integriteit schending binnen bestuur & ambtelijke organisatie

Er wordt ingezet binnen de gemeente Waalwijk op het weerbaar maken van onze ambtenaren en bestuurders.

Doelstellingen

D.034 | Meer preventieactiviteiten op jeugd & gezin dan in 2019

De verbinding tussen zorg en veiligheid wordt steeds belangrijker. Verwarde personen hebben bijvoorbeeld zorg nodig, maar kunnen desondanks onbedoeld veel overlast in een omgeving veroorzaken waardoor zij zelf, maar ook hun omgeving onveiligheid ervaart. Ook leent het zorgdomein zich vanwege de vele en grote geldstromen erg goed voor ondermijnende criminaliteit. Er bestaat dus een inhoudelijke noodzaak tot samenwerking tussen de domeinen zorg en veiligheid. Er moet bovendien op casusniveau kunnen worden afgestemd over de juiste strategie en interventie. Privacywetgeving (en interpretaties daarvan), informatiepositie, gescheiden systemen en cultuurverschillen maken dat deze logische samenwerking niet zonder meer tot stand komt.

Het programma richt zich op het bewustwordingsproces dat nodig is om tot het inzicht te komen dat er een samenwerking nodig is. Daarnaast creëert het een leer- en werkomgeving om de afstand tussen beide domeinen zo klein mogelijk te maken. Een voorbeeld hiervan is de Leertuin Privacy waarin de basis wordt gelegd voor informatie-uitwisseling binnen de kaders van de privacywetgeving. Ook heeft het voorkomen en bestrijden van zorgfraude

onze bijzondere aandacht. Door het invoeren van de app FairCare wordt een barrière opgeworpen tegen administratieve fraude in de zorg.

Doelstellingen

D.035 | Aantal High Impact Crimes liggen maximaal op het niveau van het voorgaande jaar
High impact crimes zijn strafbare feiten zoals woninginbraken, overvallen en straatroven. Deze delicten hebben erg veel impact op slachtoffers en zijn daarom belangrijk om te bestrijden. Uiteraard wordt daarin nauw samengewerkt met politie en openbaar ministerie. Het doel van onze inzet is om een stijging van deze delicten te voorkomen, dan wel te zorgen voor een daling (voor zover mogelijk).

Doelstellingen

D.036 | Het niveau van overlast blijft gelijk of daalt ten opzichte van het voorgaande jaar (veiligheidsmonitor)

Overlast zorgt voor ergernis bij onze inwoners. Door toezichthouders van de gemeente wordt in samenwerking met onze partners ingezet op beperking van overlast zoals parkeeroverlast, hondenpoep, burenruzies en foutparkeren.

Integrale veiligheid

In het integraal veiligheidsbeleidsplan 2019-2022 staat weergegeven voor welke opgaven we staan.

IND 9.028 | Aantal interne fysieke en verbale geweldsincidenten

Fysieke veiligheid

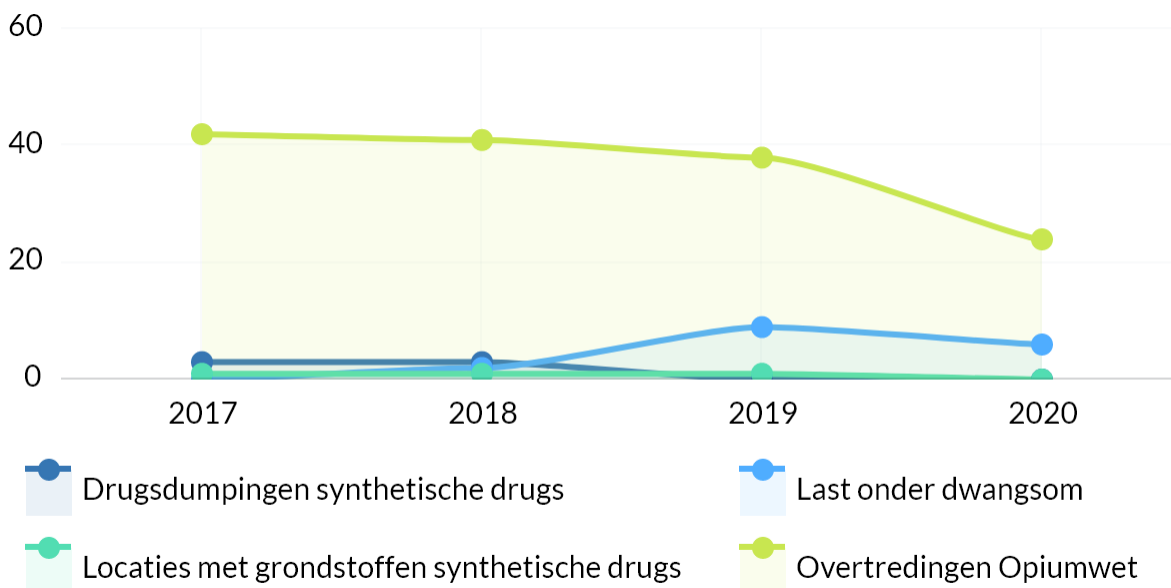
Doelstellingen

D.044 | We vergroten de pakkans van drugproductie

De risico's bij de productie van drugs zijn groot. Landelijk zijn er tal van voorbeelden waarbij er zaken misgaan in drugslabs of waarbij brand uitbreekt in een hennepkwekerij. Drugsproductie vindt vaak plaats in criminele samenwerkingsverbanden en gaat niet zelden gepaard met geweld, bedreiging en intimidatie. Reden genoeg om tot doel te hebben om de pakkans hiervan te willen vergroten om deze vorm van criminaliteit tegen te gaan

Indicatoren

IND 1.006 | Aantal drugsdumpingen, locaties met grondstoffen synthetische drugs, hennepkwekerijen en last onder dwangsom dealen

Doelstellingen

D.046 | Altijd de wijk in na incidenten met impact

Incidenten, in welke vorm dan ook, kunnen impact hebben in wijken. Om de omvang van deze impact in te schatten, vinden we het belangrijk om na incidenten de wijk in te gaan en het gesprek aan te gaan. Op die manier kan een inschatting gemaakt worden van hetgeen er nodig is.

Denk hierbij aan een grote brand, of groot incident waarbij de openbare orde en veiligheid(sgevoel) ernstig is aangetast en waarbij maatregelen nodig zijn om dit veiligheidsgevoel terug te laten keren.

Doelstellingen

D.047 | Verbeteren leefbaarheid en partnerschap met in- en externe partners

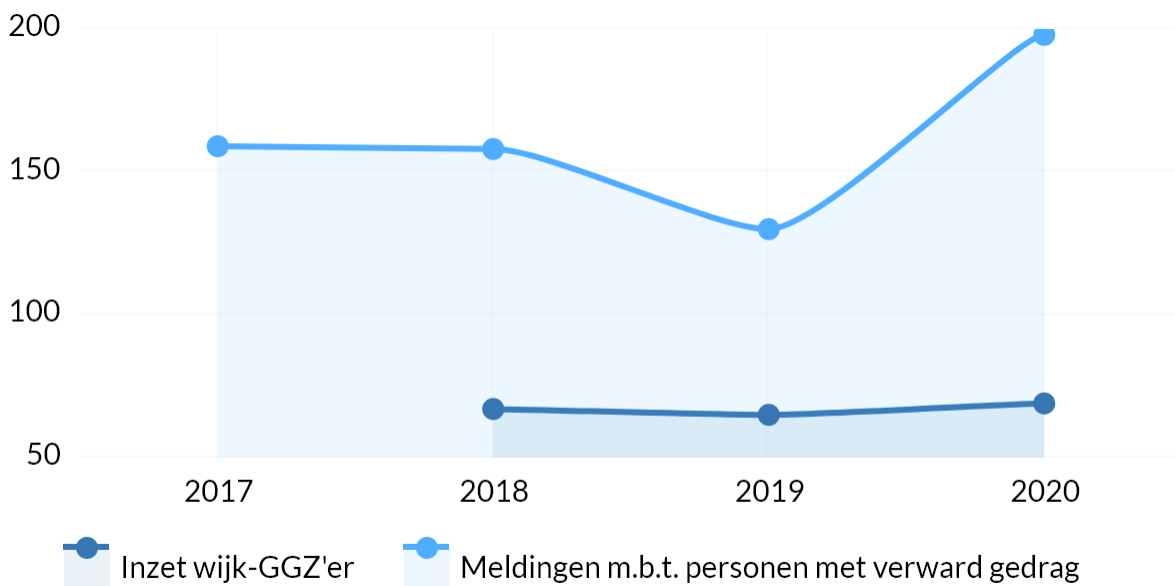
Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om er samen met partners voor te zorgen dat het in Waalwijk prettig en veilig vertoeven is. Om hier invulling aan te geven werken we intensief samen met zowel onze partners als onze inwoners, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid.

Indicatoren

IND 1.009 | Rapportcijfer veiligheidsmonitor leefbaarheid

IND 1.010 | Aantal casussen inzet wijk-GGZ'er en meldingen m.b.t. personen met verward gedrag

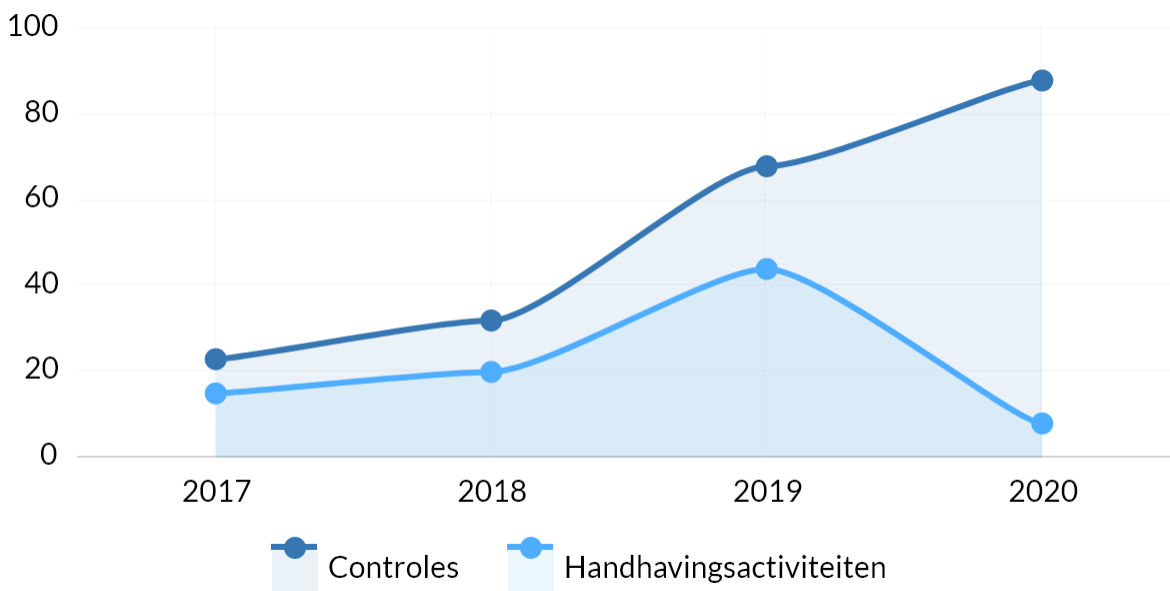
Doelstellingen

D.048 | 100% toezicht op herhalende overtredingen arbeidsmigranten

Veilige huisvesting voor onze arbeidsmigranten vinden we belangrijk. Daarom wordt veel ingezet op controle van de diverse huisvestingsvormen in onze gemeente. Er wordt onder andere gecontroleerd op brandveiligheid, constructieve veiligheid en een veilige woonsituatie. De regels hiertoe zijn onder andere vastgelegd in de beleidsregels huisvesting arbeidsmigranten en het bouwbesluit. Bij overtredingen wordt handhavend opgetreden door onze toezichthouders.

Indicatoren

IND 1.011 | Aantal controles- en handhavingsactiviteiten kamerlocaties

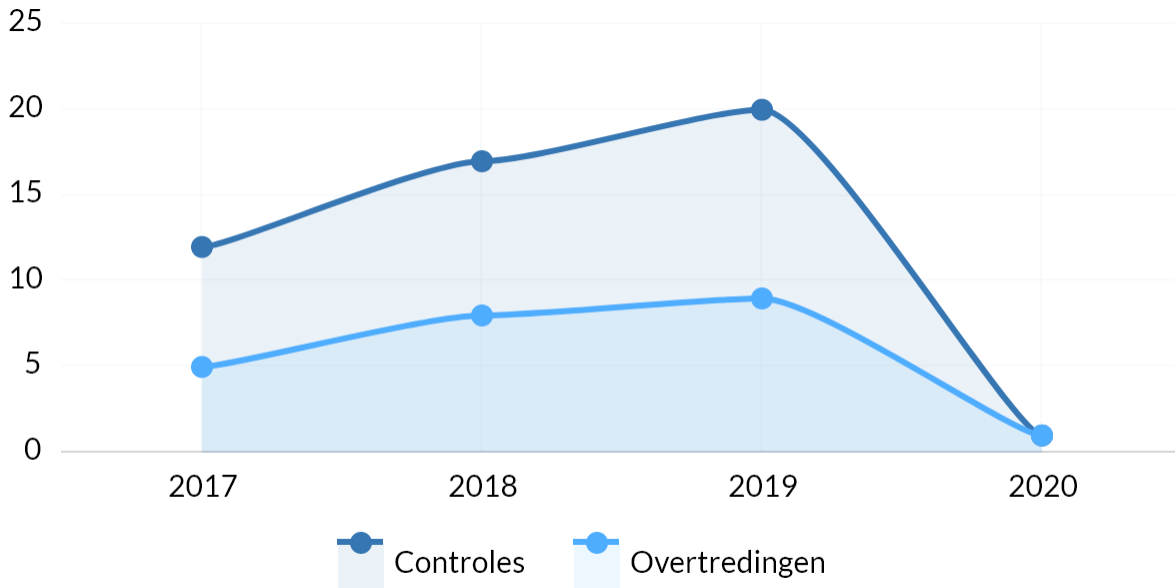
Doelstellingen

D.049 | 25% minder overtredingen op de Alcoholwet

De Alcoholwet stelt regels ten aanzien van het veilig schenken van alcohol. De gemeente ziet toe op de naleving van deze regels. Het streven is uiteraard om zo min mogelijk overtredingen te laten plaatsvinden, omdat we het verantwoord schenken van alcohol en het veilig en verantwoord uitbaten van een horecazaak belangrijk vinden.

Indicatoren

IND 1.012 | Aantal Drank en Horecawet (DHW) controles en DHW-overtredingen

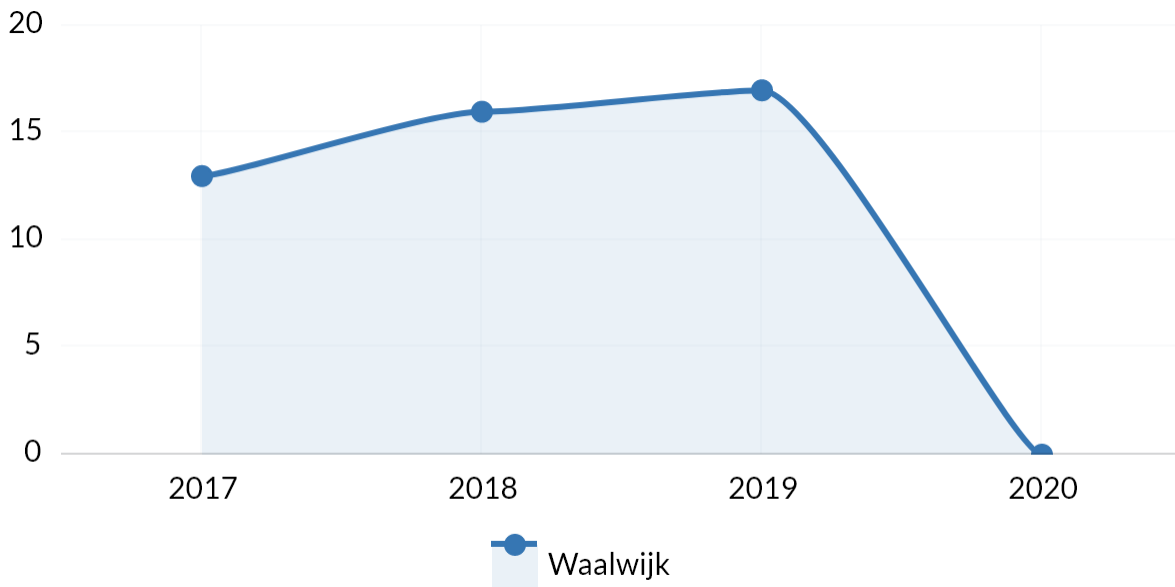
Doelstellingen

D.050 | 100% toezicht bij grote evenementen

Het is belangrijk dat grote evenementen veilig plaatsvinden. Organisatoren dienen zich te houden aan eisen die in de vergunning staan vastgelegd. Bij grote evenementen wordt, gelet op de risico's, altijd gecontroleerd of men zich houdt aan de belangrijkste eisen uit de vergunning.

Indicatoren

IND 1.013 | Aantal gecontroleerde grote evenementen

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Primaire begroting 2022
Lasten	5.207	5.259	5.510
Baten	-197	-24	-30
Saldo van lasten en baten	5.010	5.235	5.480
Onttrekkingen	-299	-313	-340
Saldo na mutaties reserves	4.711	4.922	5.140

Belangrijkste kaders

Regionaal Beleidsplan Politie-eenheid Zeeland-West-Brabant 2019-2022 (Nationale politie)

Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022 (gemeente Waalwijk)

Damoclesbeleid 2019

Wet op de Veiligheidsregio's

Besluit Risico's en zware ongevallen (BRZO)

Beleidsplan 2019-2023 'Samen werken aan veiligheid en veerkracht' Veiligheidsregio

Midden- en West-Brabant

Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, bestaande uit:

- Brandrisicoprofiel 2019-2023;
- Dekkings- en spreidingsplan 2019-2023;
- Multidisciplinair Opleidings-, Trainings-, en Oefenplan (MOTO-plan) 2019-2023.

Visie op Omgevingsbeleid in de gemeente Waalwijk

Jaarplan Handhaving 2019

Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Midden- en West Brabant (VRMWB)

Beleidsveld 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Ambitie

Bereikbaarheid, overal makkelijk kunnen komen, is één van de urgenties & potenties van Waalwijk uit onze strategische visie. Uit de digitale enquêtes en de gesprekken met inwoners en ondernemers kwam de goede bereikbaarheid van Waalwijk steeds terug als pluspunt. Bereikbaarheid draagt bij aan onze economische ambities, aan de aantrekkelijkheid om hier te wonen.

In het coalitieprogramma 'Samen duurzaam vooruit' en het mobiliteitsplan zien we drie pijlers voor dit beleidsveld: (1) het verbeteren van de economische bereikbaarheid over weg en water. Het zorgen voor (2) bereikbare en veilige stedelijke omgeving en (3) het inspelen op innovatieve en duurzame nieuwe mogelijkheden.

Economische bereikbaarheid

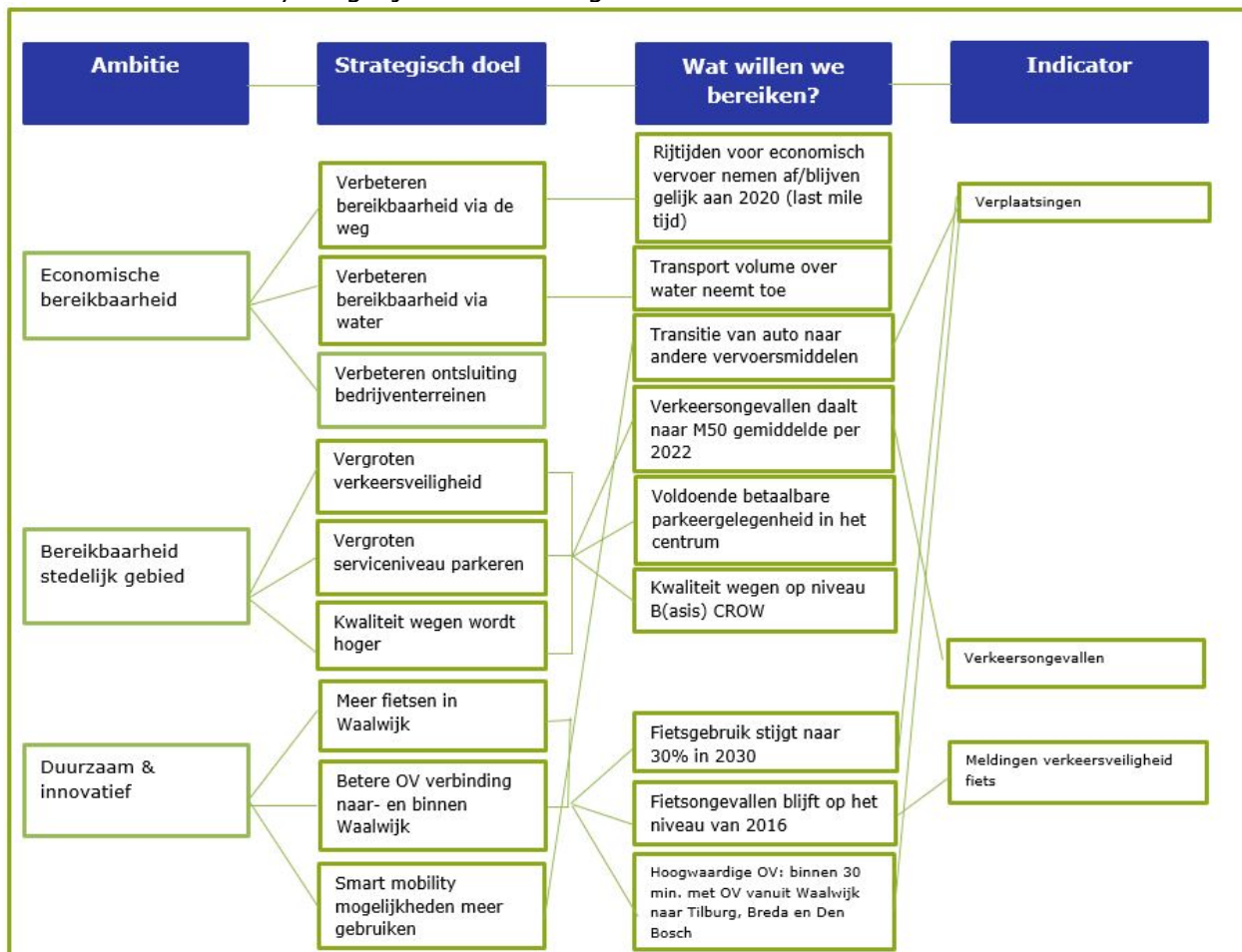
- verbeteren bereikbaarheid via de weg
- verbeteren bereikbaarheid via water
- verbeteren ontsluiting bedrijventerreinen

Stedelijk gebied

- Vergroten verkeersveiligheid
- Vergroten serviceniveau parkeren
- Kwaliteit wegen wordt hoger

Duurzaam & innovatief

- Waalwijk is een fietsvriendelijke gemeente
- Betere OV verbinding naar- en binnen Waalwijk
- Smart Mobility mogelijkheden meer gebruiken

Economische bereikbaarheid

Doelstellingen

D.051 | Rijtijden voor economisch vervoer nemen af / blijven gelijk aan 2021 (last mile tijd)
De aantrekkelijkheid van de bedrijventerreinen / economische hotspot Tilburg-Waalwijk is voor een groot deel afhankelijk van de bereikbaarheid over de weg. Op dit moment wordt op provinciaal niveau gewerkt aan het in beeld brengen van reistijden tussen verschillende bestemmingen. Hier komt op een later moment een dashboard over beschikbaar waar we als Waalwijk bij aansluiten / gebruik van maken.

Doelstellingen

D.052 | Transportvolume over water neemt toe
Het volume wordt gerapporteerd via het Majeure project Insteekhaven. Er ontbreekt op dit moment nog een monitoringsinstrument. Het volume (TEU's) gaan we monitoren door middel van een jaarlijkse opgave van de Terminalexploitant. De afkorting staat voor Twenty feet Equivalent Unit. 1 TEU is een container van 20 voet lang, 8 voet breed en meestal 8,5 voet hoog). Daarbij gaan we een onderscheid maken tussen de totale doorzet van de haven en het aantal geladen (in- en uitgaand) containers, waarbij de geladen containers belast gaan worden voor haven/kadegeld. Zodra de haven operationeel is wordt gestart met de metingen.

Stedelijke omgeving

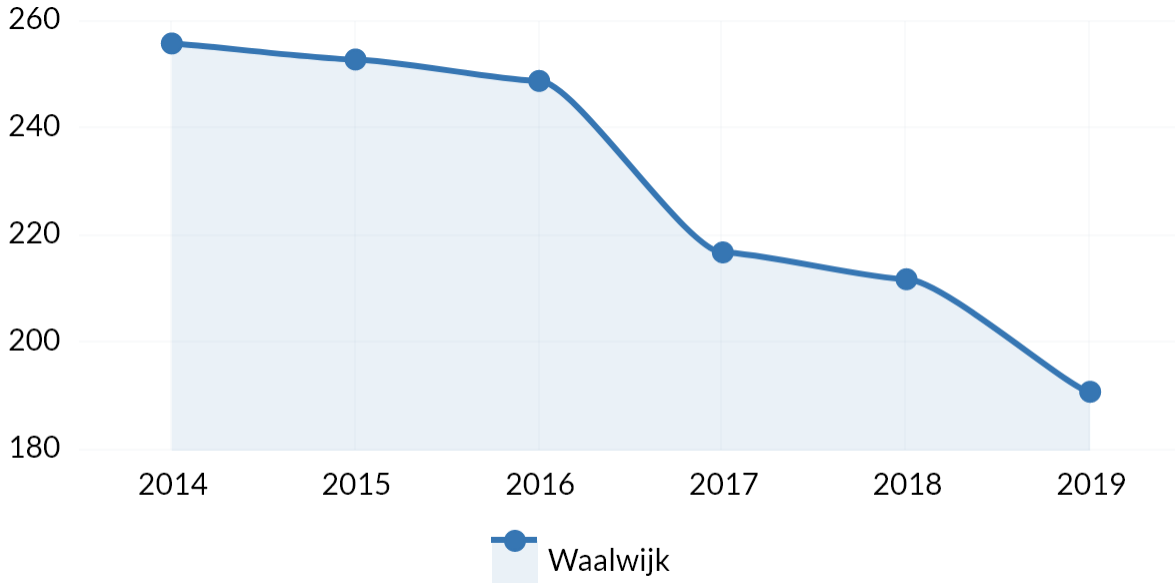
Doelstellingen

D.053 | Verkeersongevallen daalt naar M50 gemiddelde per 2022

Indicatoren

IND 2.001 | Verkeersongevallen

Een verkeersongeval is een gebeurtenis op de openbare weg, die verband houdt met verkeer en waardoor er schade ontstaat aan objecten of letsel bij personen en waarbij tenminste één rijdend voertuig betrokken is.

Bron: VIA.nl

Doelstellingen

D.054 | Voldoende betaalbare parkeergelegenheid in het centrum

We willen bereiken dat de parkeerplaatsen in het centrum beschikbaar zijn voor bezoekers en bewoners van het centrum. We doen dit door te faciliteren in parkeerterreinen en parkeerplaatsen.

Maatregelen

KN22 | W.12 In 1 keer verhogen parkeertarieven

In ombuiging O.064 is bij de Actualisering Begroting 2021 voorgesteld om in een aantal jaren toe te groeien naar kostendekkendheid voor het product parkeren: van € 150.000 in 2022, via € 325.000 in 2023 naar € 400.000 in 2024 en verder. Voorstel is nu om al meteen in 2022 te komen tot een kostendekkende exploitatie. Voor 2022 een voordeel van € 250.000 en in 2023 een voordeel van € 75.000.

Startdatum: 25-05-2021

Doelstellingen

D.055 | Kwaliteit wegen op niveau (B)asis CROW

Artikel 16 van de Wegenwet regelt het onderhoud van wegen, de toegankelijkheid van openbare wegen en bevat enkele verplichtingen voor de wegbeheerder. Een van die verplichtingen is de hen toegewezen wegen in goede staat te houden en verantwoord te beheren. De gemeenteraad van Waalwijk heeft hiervoor het plan 'Beeldkwaliteit Onderhoud Wegen' vastgesteld. Voor alle wegen in Waalwijk komen tot de classificatie 'minimaal veilig'. Dit met zo min mogelijk inzet van financiële middelen en met zo min mogelijk maatschappelijke overlast.

Duurzaam & Innovatief

Doelstellingen

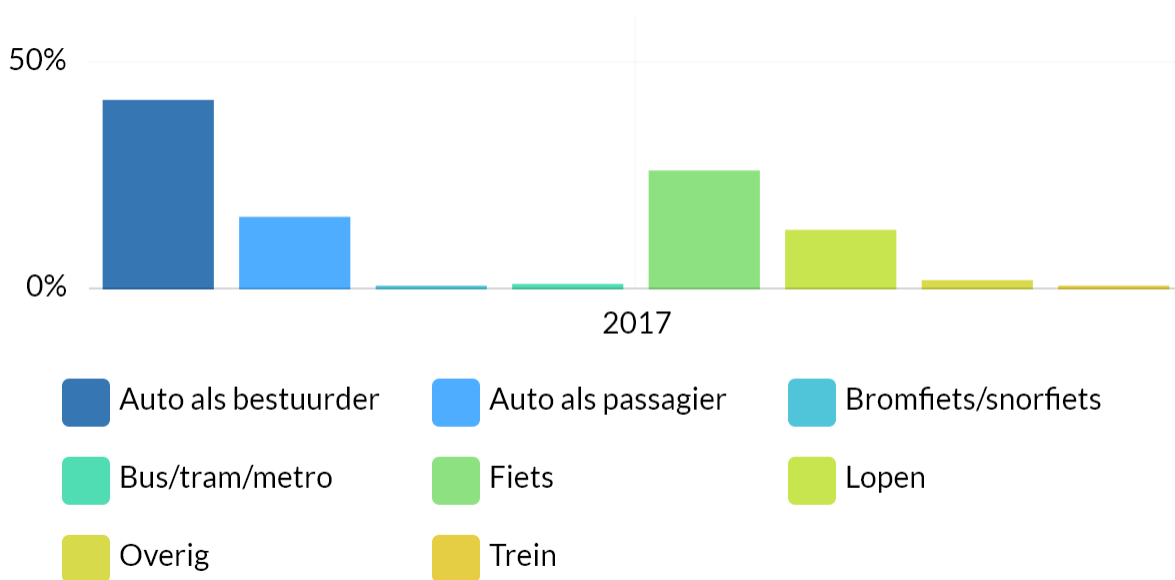
D.056 | Transitie van auto naar andere vervoersmiddelen

We hebben als doel om de komende jaren meer mensen op de fiets te krijgen en minder automobilititeit. Dit om de algehele doorstroming en veiligheid van onze wegen te vergroten.

Indicatoren

IND 2.002 | Verplaatsingen (in %)

De verdeling van de (personen-) verplaatsingen over de vervoerswijzen (modaliteiten)
Verplaatsingen met fiets: het gaat om zowel elektrische als niet-elektrische fietsen.

Bron: CBS-OViN - bewerking KiM

Maatregelen

KN22 | W.13 Nog uit te werken voorstellen mobiliteit

De bereikbaarheid van Waalwijk is van groot belang voor het aantrekken en behouden van jongeren, ondernemers op bedrijvenpark Haven en van bezoekers aan onze binnenstad. De ambitie is om komende jaren de bereikbaarheid duurzaam te verbeteren en te optimaliseren. Naar schatting is daar € 4,5 miljoen voor nodig, met daarbij cofinanciering, zodat de uiteindelijke investering hoger zal zijn. Op een later moment volgen concrete voorstellen aan de raad, waarbij middelen uit de algemene reserve worden onttrokken vanuit (toekomstige) grondverkoop.

Startdatum: 25-05-2021

Doelstellingen

D.057 | Fietsgebruik stijgt naar 30% in 2030

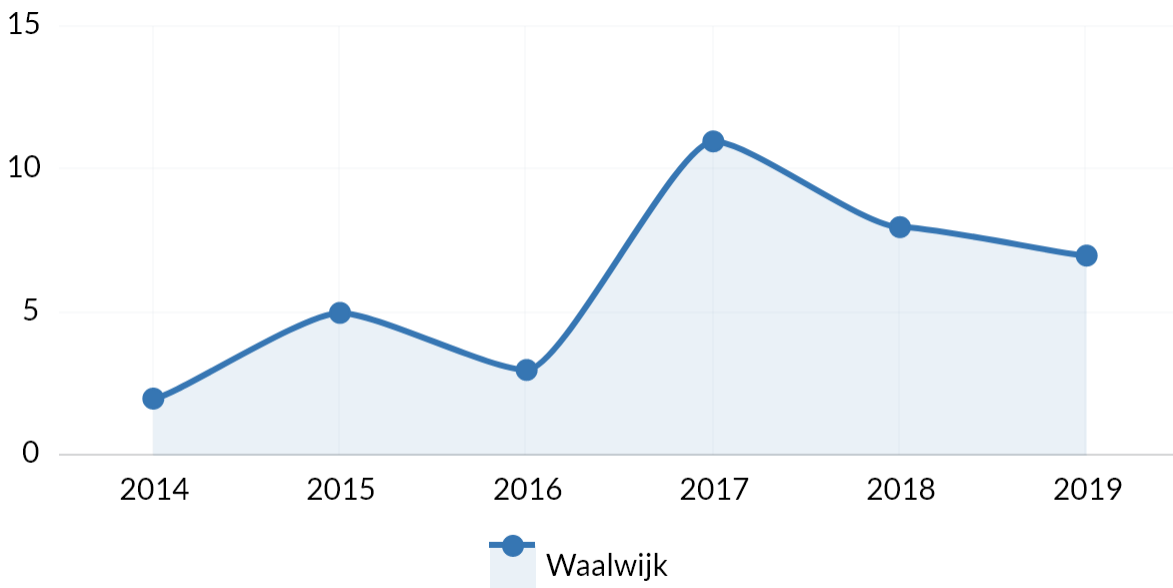
(Zie indicator 38 voor toelichting op fietsgebruik). Waalwijk is op dit moment een autostad. Het vraagt om een grote gedragsverandering en vergaande maatregelen om inwoners en werknemers te verleiden met de fiets te reizen.

Doelstellingen

D.058 | Fietsongevallen blijft op niveau 2016

Indicatoren

IND 2.003 | Verkeersongevallen met fiets

Doelstellingen

D.059 | Hoogwaardige OV: binnen 30 minuten via het OV vanuit Waalwijk naar Tilburg, Breda en Den Bosch

Een Hoogwaardige Openbaar Vervoer (HOV) is cruciaal voor Waalwijk. Meer reizigers per OV helpt bij het halen van onze Duurzaamheidsambities, het vermindert de filedruk en vergroot daarmee de economische bereikbaarheid van Waalwijk en het helpt om jongeren (studenten, young professionals) aan te trekken of te behouden (stop the braindrain).

Op dit moment is de OV-bereikbaarheid van Waalwijk ondermaats. De reistijd met Breda bedraagt ruim één uur (31 km), met Tilburg ruim 40 minuten (20 km) en 's-Hertogenbosch bijna 30 minuten (19 km). De dienstregeling is een verantwoordelijkheid van de provincie. De gemeente zet in op HOV verbinding met de drie genoemde steden zodat de reistijd onder de 30 minuten komt van deze steden. Ook de verplaatsing van het busstation naar het centrum, het aanleggen van busbanen binnen Waalwijk/ slimme verkeerssystemen en het opheffen van haltes binnen Waalwijk kunnen bijdragen aan de vermindering van de reistijd. Een alternatief voor het voor- natransport bij het opheffen van haltes in Waalwijk is het aanbieden van micro mobility hubs.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Primaire begroting 2022
Lasten	6.916	7.621	7.196
Baten	-441	-396	-424
Saldo van lasten en baten	6.475	7.225	6.771
Onttrekkingen	-702	-2.365	-445
Stortingen	145	1.695	0
Mutaties reserves	-557	-670	-445
Saldo na mutaties reserves	5.918	6.555	6.327

Belangrijkste kaders

Mobiliteitsvisie Waalwijk 2030

Regionaal Fietsplan

Parkeernormennota 2015

Uitwegenbeleid 2015

IUP 2017 - 2018

Evaluatie betaald parkeren centrum Waalwijk

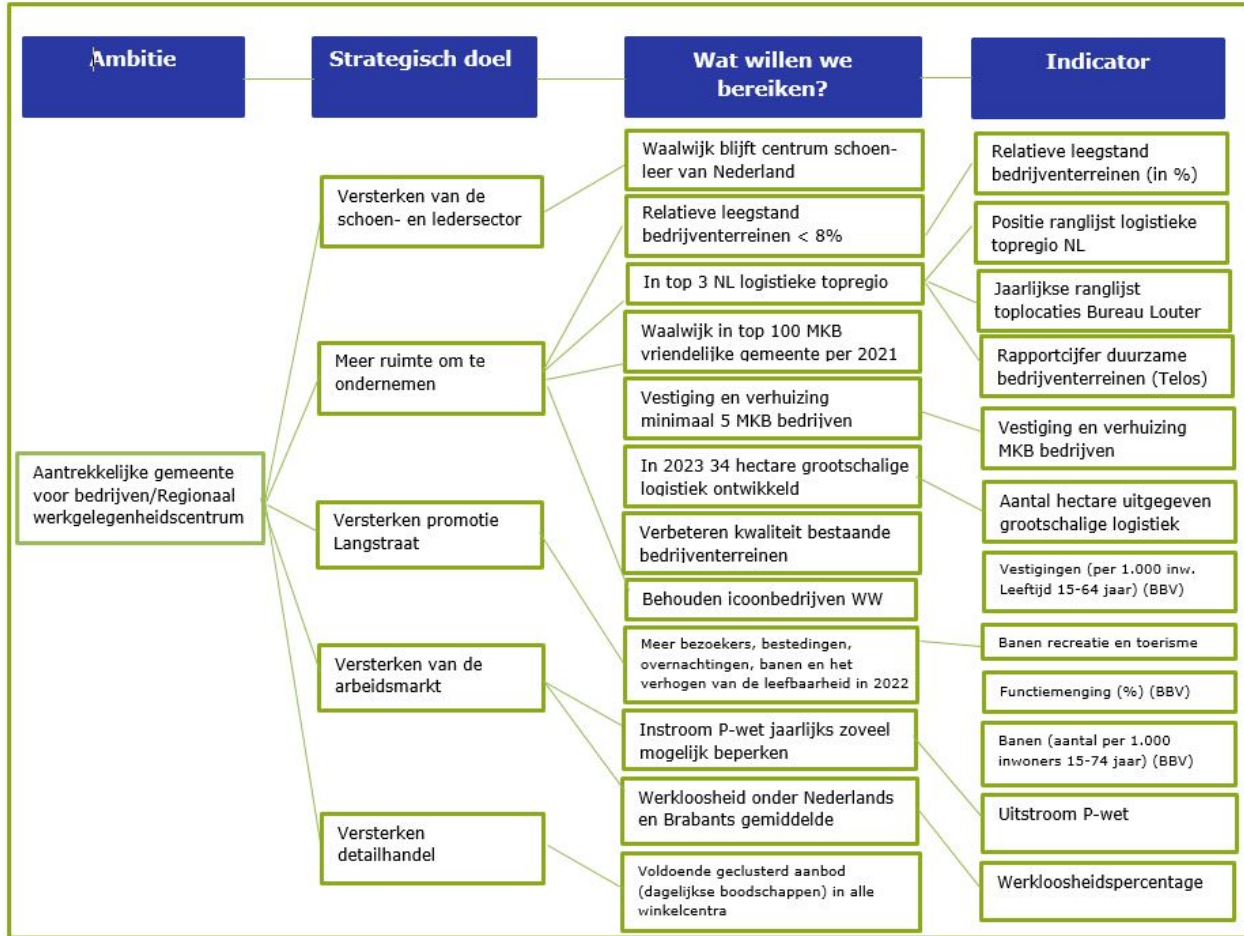
Verbonden partijen

Voor dit beleidsveld zijn er geen verbonden partijen.

Beleidsveld 3 | Economie

Ambitie

In 2025 is Waalwijk een aantrekkelijk gemeente om te werken en ondernemen en zijn we nog steeds een duurzaam regionaal werkgelegenheidscentrum. Daarbij is de vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in balans, bieden we ondersteuning aan inwoners die het nodig hebben en is Waalwijk het centrum van schoen- en lederontwikkeling in Nederland.

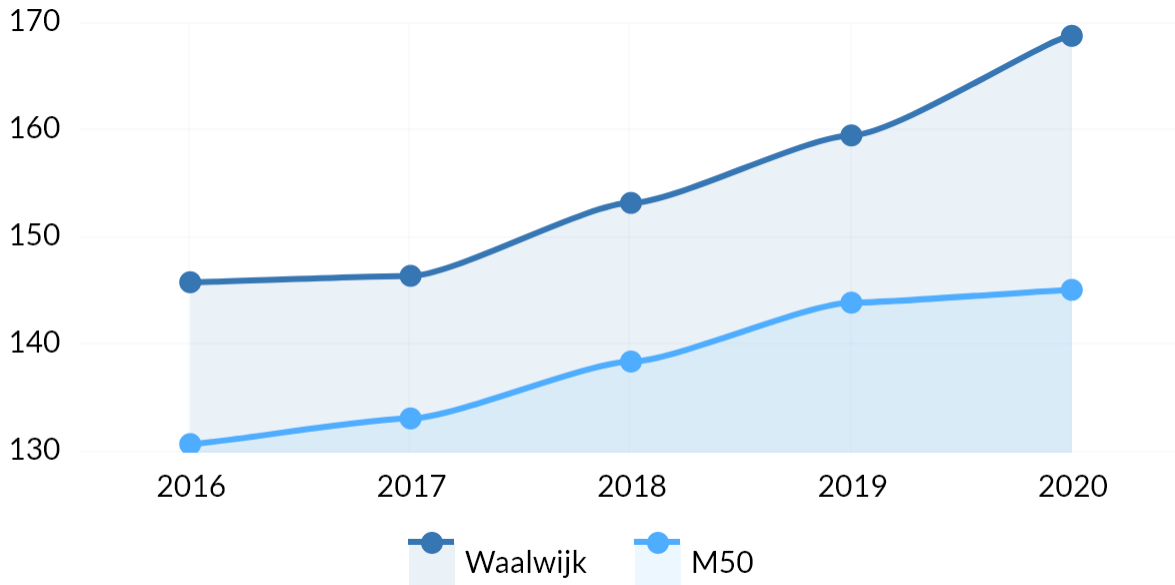
Doelstellingen

Verplichte indicatoren (BBV)

Indicatoren

IND 3.001 | Vestigingen (per 1.000 inw. leeftijd 15-64 jaar) (BBV)

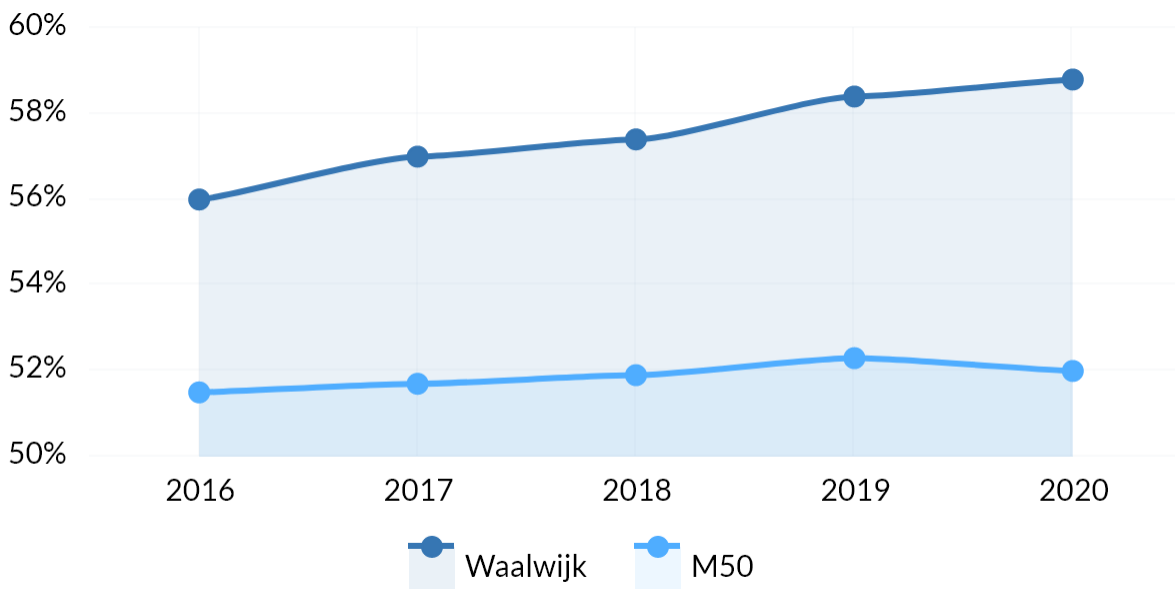
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-75 jaar.

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

IND 3.002 | Functiemenging (BBV)

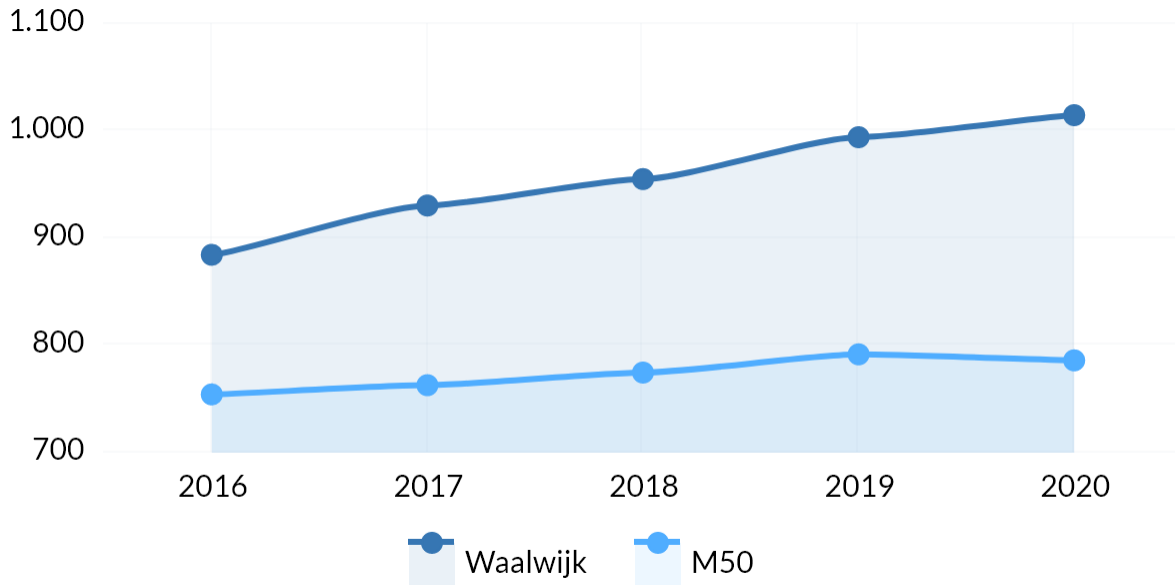
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

IND 3.003 | Banen (aantal per 1.000 inw. 15-74 jr) (BBV)

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar.

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Aantrekkelijk gemeente voor bedrijven / regionaal werkgelegenheidscentrum

Doelstellingen

D.022 | Instroom P-wet jaarlijks zoveel mogelijk beperken.

Onze uitvoeringsorganisatie Baanbrekers is selectief aan 'de poort' van de Participatiewet. Inwoners die zich melden voor een uitkering, begeleidt Baanbrekers maximaal richting de arbeidsmarkt. Dit gebeurt door de inzet van workshops, coaching en jobhunting. Daarnaast beperkt Baanbrekers de instroom door aanvragers van een uitkering te wijzen op de rechten en plichten die met een bijstandsuitkering samenhangen. Inwoners die inschatten dat ze geen recht hebben op een uitkering zetten hun aanvraag niet door.

Doelstellingen

D.025 | Werkloosheid onder Nederlands en Brabants gemiddelde

De arbeidsmarkt heeft zich in positieve zin ontwikkeld. De economie heeft zich landelijk goed ontwikkeld en de werkloosheid is (landelijk) sterk gedaald. Een positieve ontwikkeling die zich voordoet is dat het werkloosheidspercentage in Waalwijk is sterker gedaald dan het landelijke en Brabantse werkloosheidspercentage. Het huidige werkloosheidsniveau is aan te merken als frictiewerkloosheid en dit betekent dat een nog verdere verlaging niet per se verbetering oplevert. Hierbij dient aangetekend te worden dat dit percentage conjunctuurgevoelig is.

Doelstellingen

D.026 | Relatieve leegstand bedrijventerrein onder 8%

Als het leegstandspercentage stijgt op bestaande bedrijventerreinen, neemt de verpaupering toe. Als we dit percentage laag houden is dit gunstig voor de beeldkwaliteit van het bedrijventerrein. Vanwege het gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden (greenfields) is het leegstandspercentage laag en zal naar verwachting de komende jaren laag blijven. Vooralsnog is de ambitie dat "leegstandsbeleid" weer aan de orde komt als de leegstand boven de 5 % stijgt.

Doelstellingen

D.027 | Vestiging/verhuizing van minimaal 5 MKB bedrijven

Indicatoren

IND 9.022 | Vestiging en verhuizing MKB bedrijven

Doelstellingen

D.028 | In 2023, 34 hectare grootschalige logistiek ontwikkeld

De omvang die we mogen ontwikkelen vanuit het regionale afsprakenkader ontwikkeling bedrijventerreinen 2020-2024. Deze hectaren betreffen de gronden die we vraaggericht mogen ontwikkelen voor grootschalige logistiek op Haven 8.

Doelstellingen

D.029 | Behouden icoon bedrijven Waalwijk

Icoonbedrijven, zoals De Mandemakers Groep en Bol.com zijn van belang voor de uitstraling, het imago en het vestigingsklimaat van Waalwijk. Deze bedrijven zijn van belang voor de vestigingskeuze van andere bedrijven. Zowel bestuurlijk als ambtelijk zorgen we

voor frequente warme contacten met deze bedrijven. Zo geven we ze minder aanleiding om onze gemeente te verlaten.

Doelstellingen

D.030 | In de top 3 logistieke topregio Nederland

Waalwijk heeft zich positieve ontwikkeld op het gebied van imago en vestigingsklimaat. Waalwijk heeft op basis van deze ontwikkeling haar vestigingscriteria aangescherpt en is nu in staat om alleen maar partijen toe te laten die van toegevoegde waarde zijn voor de lokale economie.

Doelstellingen

D.060 | Waalwijk blijft centrum schoen-leer van Nederland

Waalwijk heeft ook vanuit het huidige karakter enkele honderden bedrijven die actief zijn op het gebied van schoenen en leer. Vooral in de handel en toeleverende industrie. Dat betekent dat er nog steeds ca. 1.500 mensen werkzaam zijn in deze sector in de regio. Zowel economisch als cultureel dus vitaal voor Waalwijk. Ook de opening van het Schoenenmuseum (verwacht in 2022) gaat hier een substantiële bijdrage aan leveren.

Doelstellingen

D.061 | Verbeteren kwaliteit bestaande bedrijventerreinen

De bestaande bedrijventerreinen moeten voorzien in de uitbreidings- en verplaatsingsvraag van MKB bedrijvigheid. Dat betekent dat vrijkomende bedrijvenkavels geschikt gemaakt moeten worden om te voorzien in die uitbreidings- en verplaatsingsvraag. Hiervoor is de inzet van het revitaliseringsfonds noodzakelijk.

Doelstellingen

D.062 | Waalwijk in top 100 MKB vriendelijke gemeente

We willen een aantrekkelijke gemeente zijn voor ondernemers. Dat geldt zowel voor bedrijven die zich in onze gemeente willen vestigen als voor de bedrijven die al in Waalwijk zitten. We maken daarbij geen onderscheid tussen ZZP'ers, MKB'ers en grootbedrijven. Onder andere met onze accountmanagers bedrijven zetten we ons in voor optimale dienstverlening. De verkiezing MKB-vriendelijkste gemeente is een objectieve graadmeter om te bepalen hoe bedrijven onze dienstverlening waarderen en dit te vergelijken met andere gemeenten. Het onderzoek vindt 1 keer in de 2 jaar plaats. In 2023 verwachten we de volgende.

Maatregelen

KN22 | W.14 Dienstverlening aan bedrijven (accountmanagement)

Ten behoeve van de 5.100 geregistreerde bedrijven in onze gemeente zetten we sinds 2018 accountmanagers in; tot en met 2021 is daarvoor budget in de begroting opgenomen. Voorgesteld wordt om deze tijdelijke capaciteit structureel te maken (€ 140.000 per jaar). Startdatum: 25-05-2021

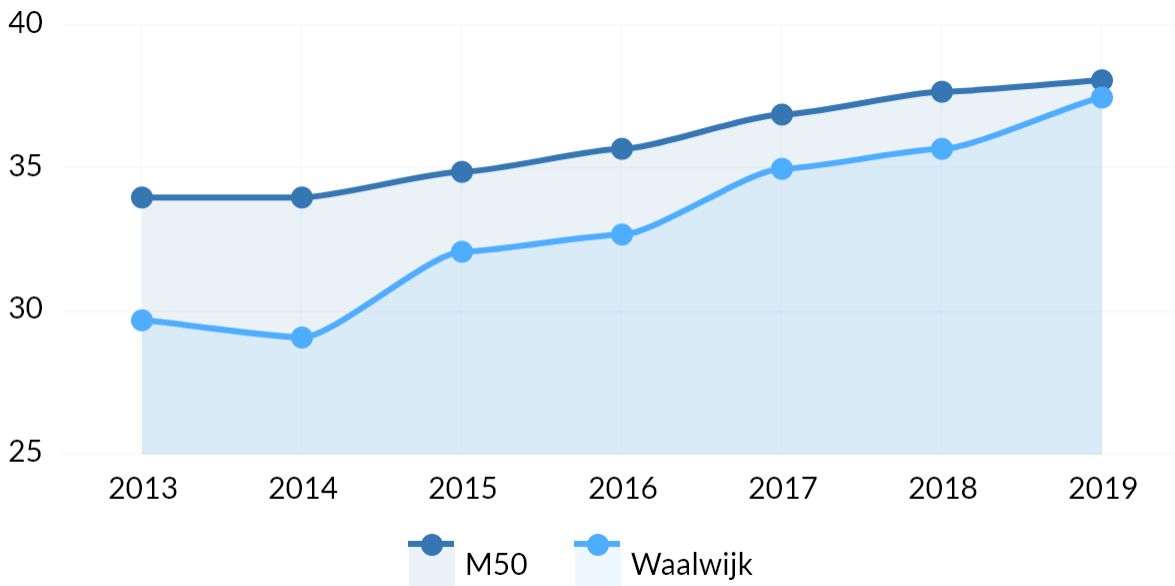
Doelstellingen

D.063 | Meer bezoekers, meer bestedingen, meer overnachtingen, meer banen en het verhogen van de leefbaarheid in 2022

De recreatieve voorzieningen die aanwezig zijn in de gemeente, die willen we optimaal benutten en gering uitbreiden. Deze voorzieningen worden gepromoot door middel van o.a. de platformen van RBT De Langstraat en GO Waalwijk. Daarmee zoeken we ook de aansluiting op het regionale speerpunt van leisure: het stimuleren van meerdaags verblijf en uitgroeien tot dé routeprovincie van Nederland. Dit is gekoppeld aan de hogere bezettingsgraad en meer bestedingen, waardoor de recreatieve sector structureel versterkt wordt. De diversiteit in het werk wordt daarmee ook vergroot.

Indicatoren

IND 3.004 | Banen recreatie en toerisme

Doelstellingen

D.065 | Voldoende geclusterd aanbod (dagelijkse boodschappen) in alle winkelcentra

In Waalwijk is de beleidskeuze gemaakt om op het niveau van wijken en buurten te kunnen voorzien in de dagelijkse levensbehoeften. Hierdoor voeren we een spreidingsbeleid voor supermarkten. Dat betekent dat we ons richten op het behouden van een bijpassende voorziening per wijk en versterking van het supermarktaanbod in het centrum van Waalwijk. Voor Waalwijk-centrum is gekozen in te zetten op een compact kernwinkelgebied. Dit betekent dat we inzetten op inkrimping van het detailhandelsaanbod en een divers functieprofiel met het Raadhuisplein/Markt als centrale ontmoetingsplek. Waalwijk is de beleidskeuze gemaakt om op het niveau van wijken en buurten te kunnen voorzien in de dagelijkse levensbehoeften. Hierdoor voeren we een spreidingsbeleid voor supermarkten. Dat betekent dat we ons richten op het behouden van een bijpassende voorziening per wijk.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Primaire begroting 2022
Lasten	27.936	29.287	17.809
Baten	-31.094	-28.569	-17.428
Saldo van lasten en baten	-3.158	718	381
Onttrekkingen	-11.874	-200	-200
Stortingen	15.802	23	0
Mutaties reserves	3.927	-177	-200
Saldo na mutaties reserves	769	541	181

Belangrijkste kaders

Detailhandelsvisie (2017)

Visie op Bedrijventerreinen (2012)

Ambitiedocument Waalwijk Noord (2011)

Centrumvisie (2017)

Intergemeentelijk Actieplan Samenwerking op bedrijventerreinen (2012)

Visie op de boodschappenstructuur (2014)

Economisch Programma Langstraat (2016)

Economisch Uitvoeringsprogramma de Langstraat (2016)

Actieplan Economie De Langstraat 2018-2021

Analyse betekenis Schoen- en ledersector in de Langstraat (2017)

Verordening Winkeltijden Waalwijk 2021

Economische verkenning Waalwijk 2021

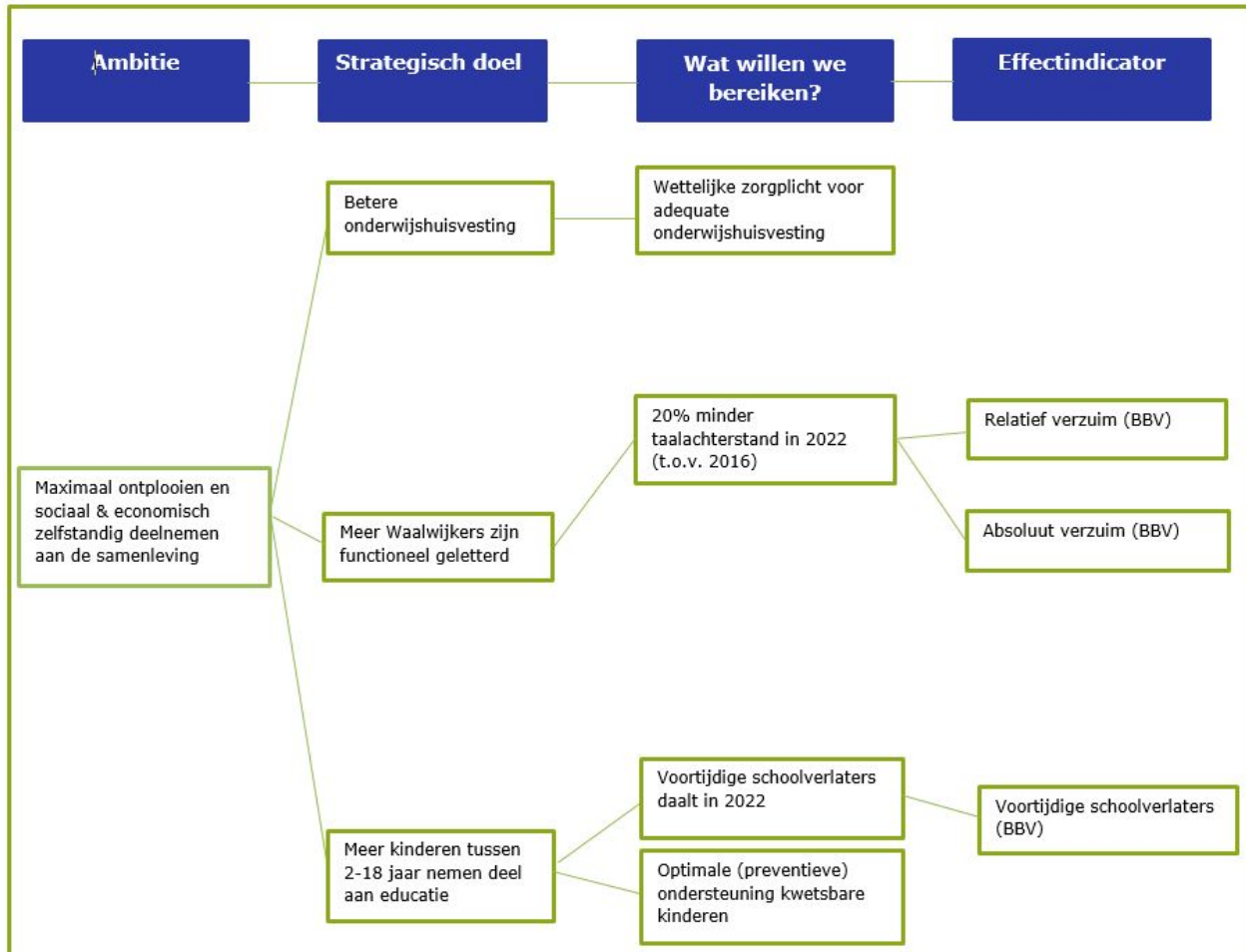
Verbonden partijen

Parkmanagement Waalwijk BV

Beleidsveld 4 | Onderwijs

Ambitie

Maximaal ontplooiën en sociaal & economisch zelfstandig kunnen deelnemen aan de samenleving. Dat is onze ambitie. Hierbij moeten Waalwijkers zijn toegerust voor vervolgopleiding aansluitend op de Waalwijkse arbeidsmarkt. Onderwijshuisvesting moet voldoende, adequaat en bereikbaar zijn. Waalwijkers zijn functioneel geletterd waarbij alle kinderen tussen 2-18 jaar deelnemen aan educatie.

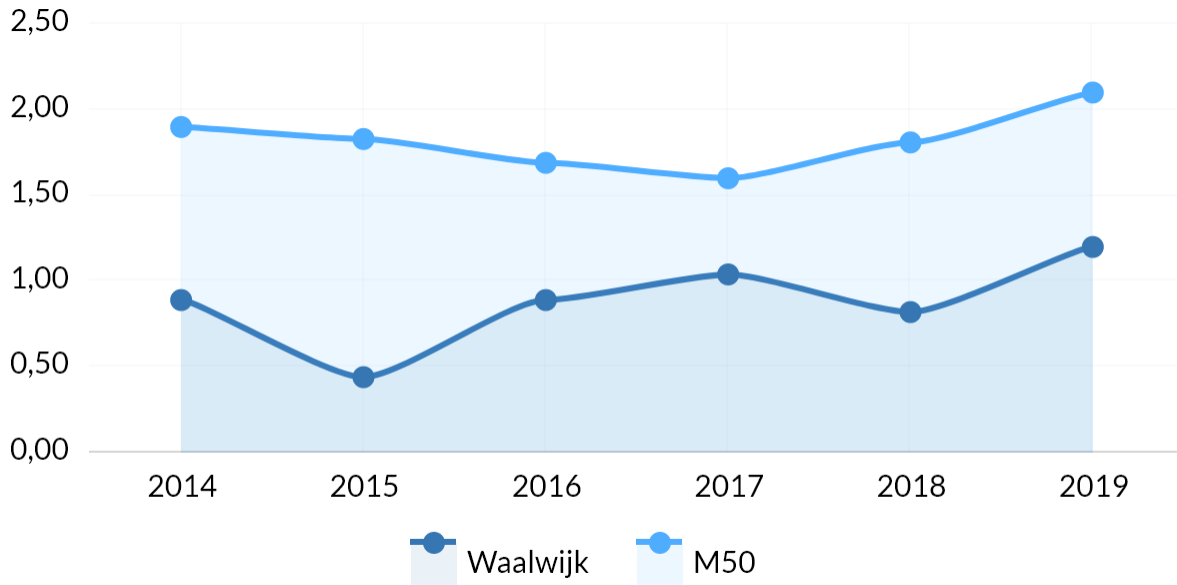
Doelstellingen

Verplichte indicatoren (BBV)

Indicatoren

IND 4.001 | Absoluut verzuim (per 1.000 inw. 5-18 jr) (BBV)

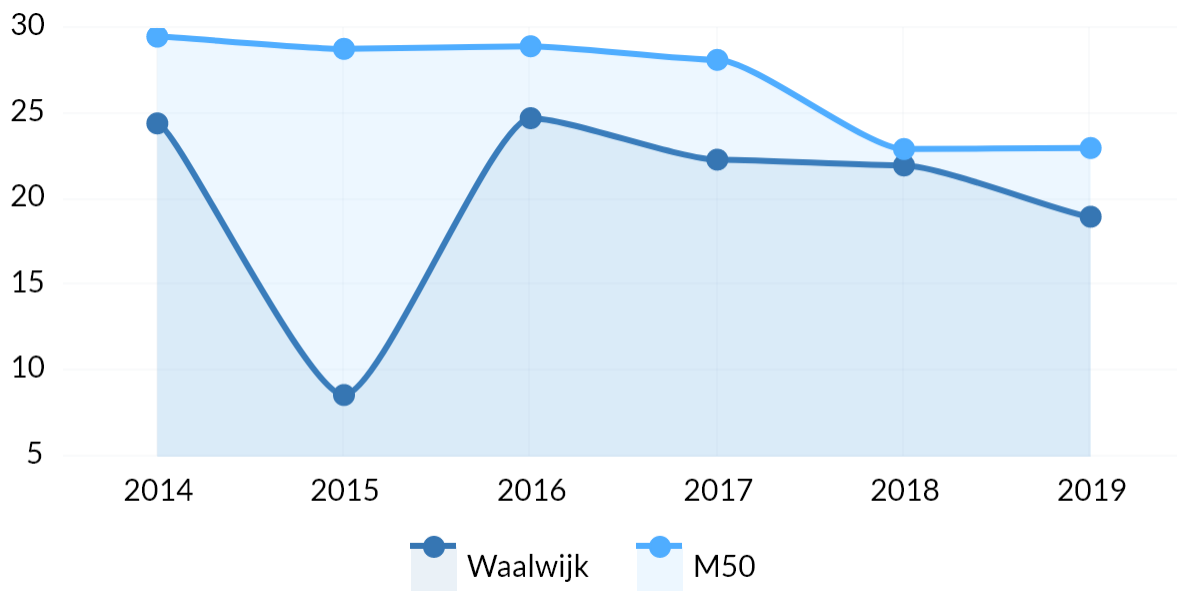
Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".

Bron: DUO/Ingrado

IND 4.002 | Relatief verzuim (per 1.000 inw. 5-18 jr) (BBV)

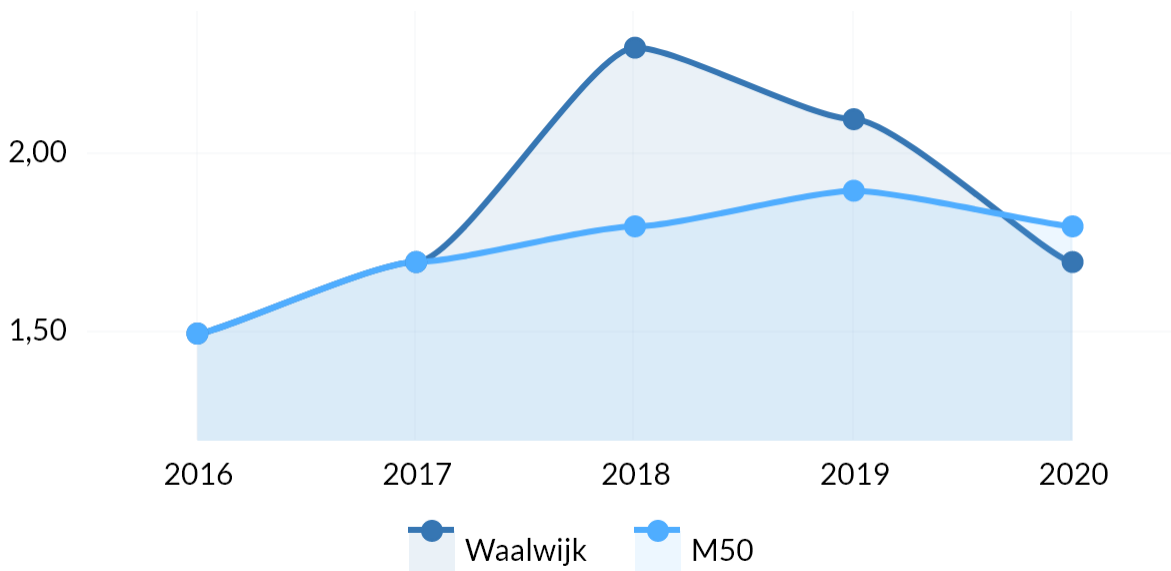
Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".

Bron: DUO/Ingrado

IND 4.003 | Voortijdige schoolverlaters (VO+MBO) (BBV) (in %)

Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De cijfers van DUO hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2017/2018"

Bron: DUO/Ingrado

Onderwijs

Doelstellingen

D.066 | Uitvoering wettelijke zorgplicht voor adequate onderwijshuisvesting

Uitvoering geven aan de wettelijke zorgplicht onderwijshuisvesting, waarbij de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs en het Meerjaren Investeringsprogramma Onderwijs leidend zijn

Maatregelen

A.007 | Reserve onderwijshuisvesting

Vanaf 2021 worden de jaarlijkse stortingen in de reserve onderwijshuisvesting opgehoogd (in 2021 € 100.000, in 2022 € 200.000 en vanaf 2023 met € 300.000) en daarmee is de reserve toereikend om alle uitgaven te dekken tot en met het MIP 2015 - 2020.

Startdatum: 22-09-2020

Doelstellingen

D.067 | 20% minder taalachterstand in 2022 (t.o.v. 2016)

Bij minstens 75% van de kleuters die met een (taal)achterstand instromen in groep 1, is deze achterstand op taal eind groep 2 afgenomen met minstens twee maanden. Bij de overige 25% van deze kleuters is de achterstand iets afgenomen. Alle kinderen die met achterstand instromen maken dus een inhaalslag t.o.v. zichzelf bij instroom. Verder zetten we in op een toename van aantal ouders (educatief) partnerschap en dat alle peuters naar de voorschool gaan.

We volgen in 2022 het Uitvoeringsprogramma Waalwijk Taalrijk, waarbij de volgende activiteiten aan bod komen volgens de 3 pijlers;

Taal- woordenschat

- VVE op alle peuterspeelzalen
- Deskundigheidsbevordering pedagogisch medewerkers kinderopvang
- Taalimpuls (Voorschool en groep 1-6)
- Taalondersteuning nieuwkomers
- Internationale schakelklas
- Taalrijkwijzer voor gezinnen met de Paswijzer

Leesbevordering

- Boekstart
- Leesbevordering bij VVE
- Naschools leesavontuur bij Primair onderwijs
- Meer leesplezier bij jongeren in het Voortgezet onderwijs

Educatief Partnerschap met ouders

- Thuisondersteuning met vrijwilligers
- Taal voor thuis
- Taalmaatjes
- MET betrokken ouders
- Betrokkenheid ouders bij Voortgezet onderwijs

Doelstellingen

D.068 | Voortijdige schoolverlaters daalt in 2022

Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

- Nieuw beleid leerplicht (ook M@zzl, mass) > Momenteel wordt nieuw leerplichtbeleid ontwikkeld met daarin de methodische aanpak schoolverzuim als werkwijze opgenomen. Er is hiervoor gebruik gemaakt van een onderzoek dat door regionale samenwerking tot stand is gekomen. Het M@zl traject wordt ook in 2021 afgenomen van de GGD.
- Voortzetting pilot Schoolmaatschappelijke ondersteuning (SMO) op het Voortgezet Onderwijs. Hierbij is onder meer sprake van een intensieve samenwerking tussen leerplicht, GGD, school, het Samenwerkingsverband en de de SMO-ers (TWijZ). Vroegtijdige signalering en inzet van de juiste ondersteuning zijn uitgangspunten die o.a. kunnen leiden tot minder schoolverzuim.
- Deelname aan het regionale uitvoeringsprogramma VSV, waarvan centrumgemeente Tilburg wettelijk gezien de trekker is. In het nieuwe programma 'Vasthouden en niet loslaten' (2021-2024) zijn de volgende thema's uitgewerkt: Jongeren in beeld bij elke overstap, Basis op orde en verknopen, Aandacht voor maatwerk, Naar een integrale aanpak, Jongeren in een kwetsbare positie.
- Regionaal programma 'Ieder kind op school' > Verbeteren samenwerking tussen gemeenten en het onderwijsveld op het gebied van de aansluiting tussen jeugdhulp en passend onderwijs.

Belangrijkste opgaven zijn:

- o Creëren van gedeeld eigenaarschap van gemeenten en onderwijs op bestuurlijk niveau;
- o Komen tot overeenstemming over ieders verantwoordelijkheden over de ondersteuning en zorg voor kinderen en daarmee ook het gebied waarover we een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben;
- o Komen tot verbetervoorstellen en pilots op basis van data en kennis;
- o Innovatieve projecten betreffende vroegtijdig / preventief signaleren van risicojongeren en vroegtijdig oppakken van casussen.

Doelstellingen

D.069 | Optimale (preventieve) ondersteuning kwetsbare kinderen

Middels de pilot Preventief Interventieteam Basisschoolkinderen (PIB) ondersteunen we kinderen van 5-12 jaar in een vroegtijdig stadium, in samenwerking met school, gezin en omgeving.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Primaire begroting 2022
Lasten	6.941	8.009	7.808
Baten	-1.624	-1.583	-1.490
Saldo van lasten en baten	5.317	6.426	6.318
Onttrekkingen	-3.690	-819	-632
Stortingen	3.654	100	200
Mutaties reserves	-36	-719	-432
Saldo na mutaties reserves	5.281	5.707	5.887

Belangrijkste kaders

Meerjareninvesteringsprogramma onderwijshuisvesting gemeente Waalwijk 2015-2020;

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015

Nota Lokaal Educatieve Agenda 2016-2020 Verdiepen en Verbreden

Nota Waalwijk Taalrijk 'Aanpak taal: ouder en kind samen'

Uitvoeringsprogramma Waalwijk Taalrijk 2016-2020

Peuterregeling gemeente Waalwijk (inclusief Voor- en voegschoolse Educatie) v.a. 2018

Nota Leerplicht

Convenant Voortijdig School Verlaten 2012-2015 (regionaal convenant)

Bestrijden laaggeletterdheid van A tot Z

Handhavingsbeleid Kinderopvang 2012

Nota Jongleren 0-6 2019-2020

Verbonden partijen

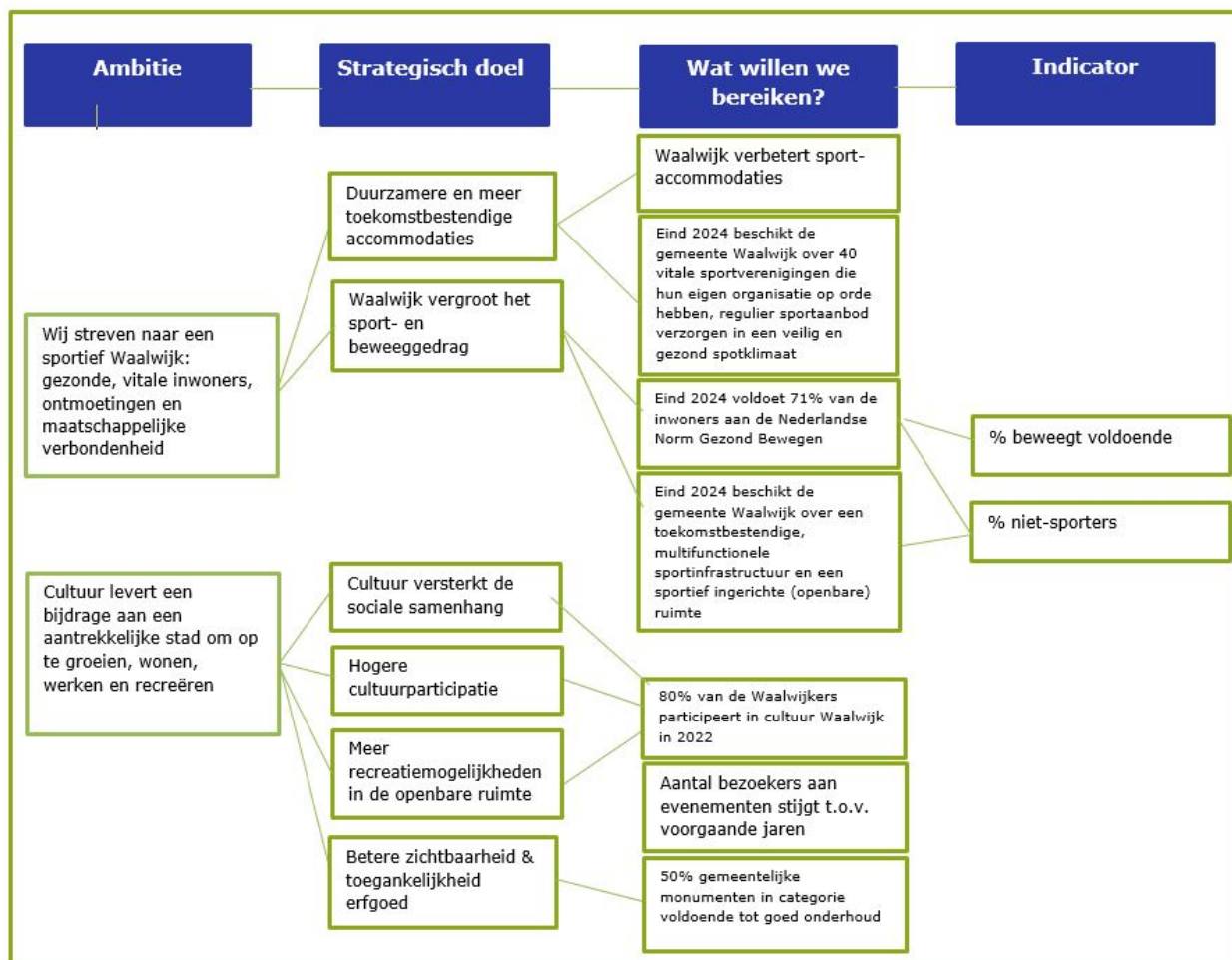
Voor dit beleidsveld zijn er geen verbonden partijen.

Beleidsveld 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Ambitie

Dit beleidsveld richt zich op (1) sport, (2) cultuur en (3) recreatie in relatie tot de openbare ruimte. In onze strategische visie Waalwijk 2025 stellen we dat niet zozeer het hebben van voorzieningen het uitgangspunt is, maar het gebruik voorop staat. Beter kwalitatief en complementair, dan het open houden.

- Sport en bewegen draagt bij aan een gezonde leefstijl, ontmoeting, ontwikkeling, samenwerking, leefbaarheid, integratie en plezier. We willen jong en oud bereiken en streven naar een gezonde en vitale samenleving. Het sportbeleid moet bijdragen aan gezondheid, beweging en maatschappelijke participatie, waarbij we zeker ook oog hebben voor de ontwikkeling van sporttalent.
- Cultuur moet een bijdrage leveren aan een aantrekkelijke stad. We willen cultureel meer zichtbaar maken in Waalwijk en de kwaliteit er van verhogen. Ook moet cultuur de Waalwijkers aan elkaar verbinden. Cultureel erfgoed moet zoveel mogelijk worden behouden, waarbij er ook gekeken moet worden naar nieuwe functies voor ons cultureel erfgoed. De zichtbaarheid en toegankelijkheid van het erfgoed moeten ook verbeteren. Daarnaast gaat onze aandacht uit naar het mogelijk maken en behouden van onze lokale media.
- Onze openbare ruimte moet in zijn algemeenheid een bijdrage leveren aan de recreatie in Waalwijk, waarbij we streven naar effectief beheer van de recreatieve voorzieningen.

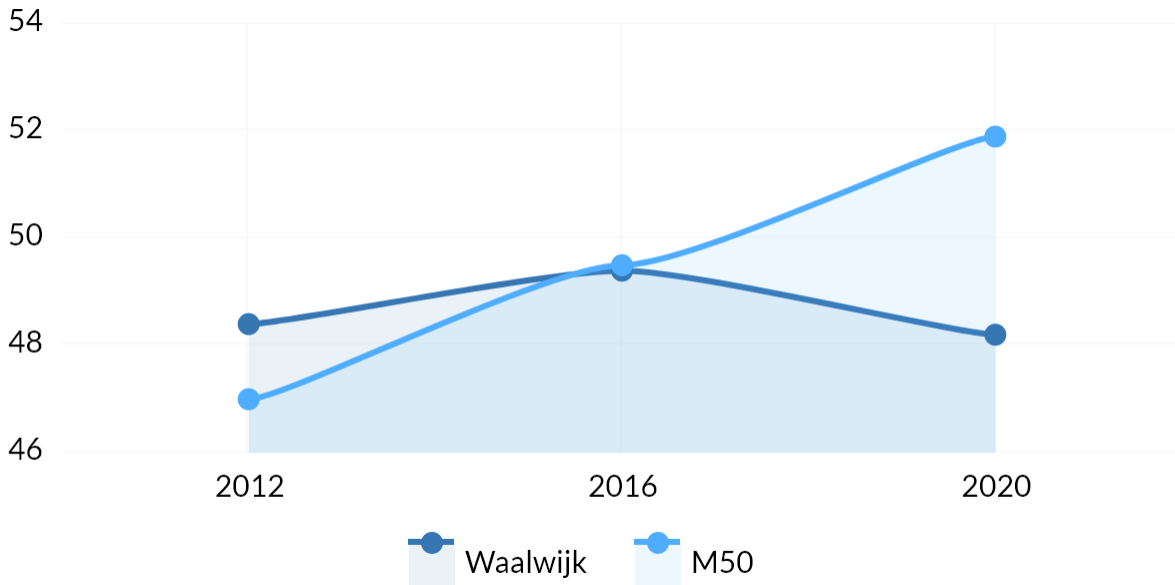
Doelstellingen

Verplichte indicatoren (BBV)

Indicatoren

IND 5.001 | % Niet-sporters (BBV)

Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Bron: Gezondheidsmonitor/RIVM

Sportbeleid en -accommodaties

Doelstellingen

D.070 | Waalwijk verbetert sportaccommodaties

Een sporter heeft in de gemeente Waalwijk veel keus om te bewegen. Dit kan binnen en buiten, op het droge of in het water. Willen we dit zo houden, dan is het toekomstbestendig maken van de sportaccommodaties in beheer van de gemeente Waalwijk, cruciaal.

Maatregelen

B20 | 5.025 Renovatie zwembaden

De invoering van de nieuwe Omgevingswet is opnieuw uitgesteld. Zoals het er nu naar uitziet treedt de wet juli 2022 in werking. In deze nieuwe wetgeving is de borging van hygiëne en veiligheid anders geregeld dan in de huidige Whvbz (Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden). De belangrijkste verandering is de overgang van een middelvoorschrift naar een doelvoorschrift. Deze overgang betekent een andere manier van denken voor zwembaden. In de huidige regelgeving zijn veel zaken als regel of middel voorgeschreven. In de nieuwe regelgeving zijn deze regels/middelen vervallen en wordt een algemeen doel voorgeschreven, namelijk; het zwembad moet voldoende hygiënisch en veilig zijn. Dit laatste moeten zwembaden doen middels het opstellen van een risicoanalyse met bijbehorend beheersplan. Als uit de risicoanalyse blijkt dat er onacceptabele risico's zijn, dan moeten deze met beheersmaatregelen weggenomen worden. Vanwege het coronavirus en de daaraan gekoppelde sluiting van zwembad Zidewinde zijn deze werkzaamheden uitgesteld. Zodra er meer duidelijkheid is, waarschijnlijk in 2022, zal aan de raad een concreet voorstel worden gedaan hoe om te gaan met het eerder reeds beschikbaar gestelde krediet. Dit betekent dat het krediet nog een jaar wordt doorgeschoven naar 2022.

Startdatum: 12-06-2019

KN22 | W.15 Investering renovatie sportvelden

Om de 35 in beheer zijnde (gras)sportvelden en oefenhoeken duurzaam in conditie te houden, is een renovatie eens in de 25 jaar nodig. Tot op heden zijn deze renovaties niet in de begroting geborgd. Op grond van een meerjaren onderhoudsplan zijn extra investeringen nodig in 2022 tot en met 2025, de daaraan verbonden kapitaallasten lopen op van € 25.000 in 2022 naar € 40.000 in 2025.

Startdatum: 25-05-2021

KN22 | W.16 Toegankelijkheid sportaccommodaties

In het kader van de Sportvisie is in 2020 aan de raad toegezegd de toegankelijkheid en het gebruik van sportaccommodaties te onderzoeken. Naar aanleiding van scans door een bureau streven we naar een certificering op het niveau van Zilver. De scans worden uit bestaande middelen gefinancierd. Per abuis is in de kadernota niet meegenomen de investering in de benodigde aanpassingen zelf. Dit betreft een bedrag van 150.000 euro wat zich laat vertalen naar een jaarlijkse kapitaallast van 11.000 euro met ingang van 2023. Hierover is de raad geïnformeerd met raadsinformatiebrief nr 67-21 van 8 juli 2021.

Startdatum: 25-05-2021

KN22 | W.17 Bewegen sport voor mensen met beperking

De ambitie uit de Sportnota Sport- en Bewegen is om meer mensen een leven lang plezier aan sporten en bewegen te laten hebben in een inclusieve sport- en beweegomgeving. Op basis van onderzoek is de verwachting dat voor het wegnemen van belemmeringen voor mensen met een beperking per jaar € 25.000 nodig is voor ondersteuning en begeleiding van de doelgroep en aanbieders.

Startdatum: 25-05-2021

KN22 | W.19 GO Waalwijk

Steeds meer inwoners nemen deel aan de activiteiten van GO Waalwijk. Bij de start van dit project in 2018 is eenmalig € 300.000 beschikbaar gesteld, dat toereikend is tot medio 2022. Voorstel is om GO Waalwijk voort te zetten. De jaarlijkse kosten zijn € 75.000.

Startdatum: 25-05-2021

Doelstellingen

D.071 | Eind 2024 beschikt de gemeente Waalwijk over 40 vitale sportverenigingen die hun eigen organisatie op orde hebben, regulier sportaanbod verzorgen in een veilig en gezond sportklimaat én daarnaast een bredere maatschappelijke functie vervullen

Met vitale sportaanbieders in een positieve sportcultuur hebben we de ambitie om sportverenigingen toekomstbestendig te maken zodat sport en bewegen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar blijft. Dit alles in een sportcultuur waar iedereen met plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos kan sporten en bewegen.

De eerste acties thema Vitale sportaanbieders in een positieve sportcultuur:

- Uitvoeren van een vitaliteitsscan onder de sportverenigingen.
- Aanscherpen positionering lokale verenigingsondersteuner.
- Uitbreiding op www.GOWaalwijk.nl met een digitale module verenigingsondersteuning.

Doelstellingen

D.072 | Eind 2024 voldoet 71% van de inwoners van de gemeente Waalwijk aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen

In de raadsbehandeling van 15 oktober 2021 is het nieuwe sport- en beweegbeleid 2020-2024 vastgesteld. We zetten in op een stijging van 10% van onze inwoners dat voldoet aan de Nederlandse norm Gezond Bewegen, van 61% (2019) naar 71%. Een ambitieuze doelstelling geteerd op het landelijk gemiddelde in 2016 van 63%.

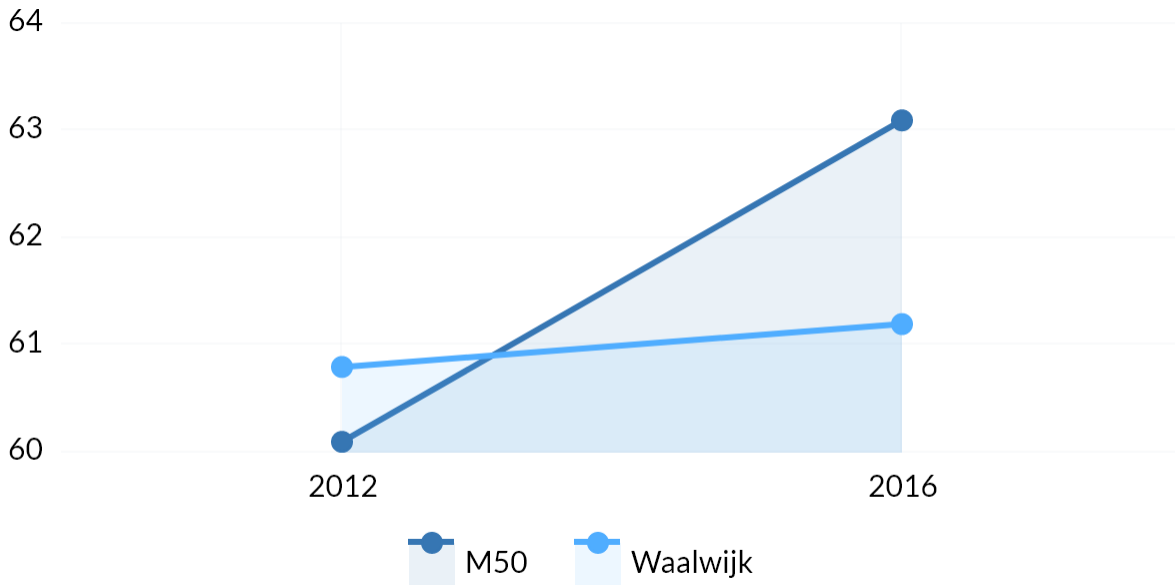
Met het inclusief sporten en bewegen hebben we de ambitie om meer mensen een leven lang plezier te laten beleven aan sporten en bewegen in een inclusieve sport- en beweegomgeving. Hiertoe dienen we eventuele belemmeringen weg te nemen, want sporten en bewegen is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Zeker voor kwetsbare doelgroepen geldt dat sport en bewegen bijdraagt aan de kwaliteit van het leven en kansen biedt om deel te (blijven) nemen aan de samenleving. Daarnaast bewegen de laatste jaren kinderen steeds minder en gaan de motorische vaardigheden van kinderen sterk achteruit. Als kinderen door een slechte motoriek niet vaardig zijn in sport en bewegen dan is de kans groter dat ze er geen plezier aan beleven.

De eerste acties thema Inclusief Sporten en bewegen & Vaardig in bewegen:

- Afbouwen van de tijdelijke stimuleringsregeling (bij afname van 4 uur, 3 uur betalen) in het primair onderwijs om het vrijgekomen budget (€ 20.000) in te zetten ten behoeve van de kwetsbare doelgroepen.
- In samenspraak met het voortgezet onderwijs bepalen of en hoe de inzet van de buurtsportcoach voortgezet onderwijs wordt gecontinueerd.
- In samenwerking met ouders, onderwijs, GGD en kinderopvang meer inzicht krijgen in de motorische ontwikkeling van kinderen en ouders meer bewust maken van het belang hiervan.
- Opstarten van een samenwerkingsverband met professionals dat zich specifiek richt op brede preventie in de wijk, met sport en bewegen als middel, om kwetsbare doelgroepen te ondersteunen.
- Door inzet van ambassadeurs en influencers met GO Waalwijk de bewustwording onder Waalwijkers vergroten. Bijvoorbeeld door discussies op gang te brengen over vraagstukken als 'wat zijn de richtlijnen voor gezond bewegen?'

Indicatoren

IND 5.002 | Beweegt voldoende

Bron: GGD, CBS en RIVM

Doelstellingen

D.073 | Eind 2024 beschikt de gemeente Waalwijk over een toekomstbestendige, multifunctionele sportinfrastructuur en een sportief ingerichte (openbare) ruimte

Met onze toekomstbestendige sportinfrastructuur hebben we de ambitie om in onze gemeente toekomstbestendige, functionele, goede en duurzame sportvoorzieningen aan te bieden. Deze voorzieningen zijn nodig om de eerder in deze nota opgenomen doelstellingen te kunnen realiseren. Hierbij hebben we specifiek aandacht voor het in stand houden en waar mogelijk realiseren van toegankelijke, laagdrempelige, multifunctionele en duurzame voorzieningen in een sportief ingerichte openbare ruimte.

De eerste acties thema Duurzame sportinfrastructuur:

- Onderzoeken mogelijke verzelfstandiging Team Sport langs de 4 K's van de gemeentelijke organisatiestrategie.
- In gesprek gaan met de voetbalverenigingen over balans beschikbare veldcapaciteit en de mate van bespeeling.

Maatregelen

KN22 | W.18 Sporten in de openbare ruimte

In de Sportvisie is opgenomen aan de slag te gaan met sporten in de openbare ruimte. Inmiddels is een plan van aanpak opgesteld en worden voorbereidingen getroffen voor het maken van een startfoto van de bestaande situatie (fase 1). Voor fase 2 het maken van de startfoto is in 2022 incidenteel € 25.000 nodig.

Startdatum: 25-05-2021

Cultuur, recreatie en openbaar groen

Doelstellingen

D.074 | 80% van de Waalwijkers participeert in cultuur Waalwijk in 2022

Onze visie is dat we door het inzetten van cultuur de gemeente Waalwijk aantrekkelijker kunnen maken voor inwoner en bezoeker van Waalwijk. Dat doen we aan de hand van twee ambities: 'de stad als podium' en 'kunst, cultuur en de vitale stad'. Met deze ambities en de daaruit voortvloeiende acties verhogen we de cultuurparticipatie. Eén van de acties is het uitvoeren van cultuurprojecten in de wijken: inwoners werken gezamenlijk aan een kunstproduct (theater, tentoonstelling, et cetera). Bij een andere actie wordt binnen het project 'maatschappelijke activering' gebruik gemaakt van de mogelijkheden van cultuur om mensen weer te activeren, actief deel te laten nemen aan de samenleving. Tenslotte versterken we de functie cultuureducatie waardoor ook hier meer mensen worden bereikt om actief deel te nemen aan cultuur. Met bovengenoemde acties worden veel inwoners bereikt die anders nooit zouden participeren in cultuur. Hierdoor neemt de komende jaren de cultuurparticipatie toe.

Maart 2022 wordt het schoenenmuseum geopend.

Met betrekking tot recreatie wordt naar beleidsveld 3 verwezen.

Doelstellingen

D.075 | Het aantal bezoekers aan evenementen te laten stijgen t.o.v. voorgaande jaren.. Met een duidelijk verbeterde en tijdige communicatie (evenementenkalender, led-borden) in de aanloop naar evenementen worden meer mensen bereikt. Dit zal ertoe leiden dat het aantal bezoekers groeit ten opzichte van de vorige jaren. In 2022 zal, indien de problemen rondom corona dit toe laten, een 0-meting verricht worden. Om meer potentiële bezoekers te bereiken willen we het komende jaar aan een betere promotie van de evenementen werken. Dat willen we onder andere bereiken door het maken van een evenementenkalender en gebruik gaan maken van LED-borden. Hierdoor zijn inwoners en bezoekers vroeger en beter geïnformeerd over de komende evenementen. Daarnaast willen we het evenementenaanbod een impuls geven door ruimte te bieden aan een nieuw evenement.

Doelstellingen

D.076 | 50% van het totaal aantal gemeentelijke monumenten kan worden geplaatst in de categorie voldoende tot goed onderhoud.

Er zijn veel gemeentelijke monumenten in Waalwijk. We weten daarvan locaties, beschrijvingen en foto's van de panden.

Wat we niet weten is onderhoudsniveau van de monumenten. Veel monumenten zijn in particulier bezit en daarmee is de eerste verantwoordelijkheid voor het onderhoud dan ook van de pandeigenaren.

Zie voor meer informatie:

https://geoportaal.waalwijk.nl/Viewer.aspx?map=Monumenten_extern&profileName=Mobile

Om het onderhoudsniveau van de gemeentelijke monumenten te kunnen vaststellen is een inspectie nodig van een gespecialiseerd bedrijf. Vanzelfsprekend is ook de medewerking van pandeigenaren zelf benodigd.

Vooralsnog is er geen inschatting gemaakt van de kosten voor deze inspectie en is ook nog niet besloten of wij deze inspectie willen uitvoeren

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Primaire begroting 2022
Lasten	16.744	18.495	19.204
Baten	-3.221	-3.916	-4.380
Saldo van lasten en baten	13.523	14.579	14.824
Onttrekkingen	-1.872	-2.285	-619
Stortingen	1.599	2.372	0
Mutaties reserves	-273	87	-619
Saldo na mutaties reserves	13.250	14.666	14.205

Belangrijkste kaders

Projectplan Inzet Buurtsport- en Cultuurcoach 2017-2019
 Plan van Aanpak JOGG 2019-2022
 Nota Sport en Bewegen in Waalwijk 2020
 Beleidsnotitie Buitensport Waalwijk
 Regeling Brede Impuls Combinatiefuncties 2017-2020
 Kunstvisie 'Verbindingen in beweging'
 Mediawet
 Regeling Cultuur met Kwaliteit 2017-2020
 Cultuurnota gemeente Waalwijk 2021 -2024

Verbonden partijen

Streekarchief Langstraat Heusden Altena

Beleidsveld 6 | Sociaal Domein

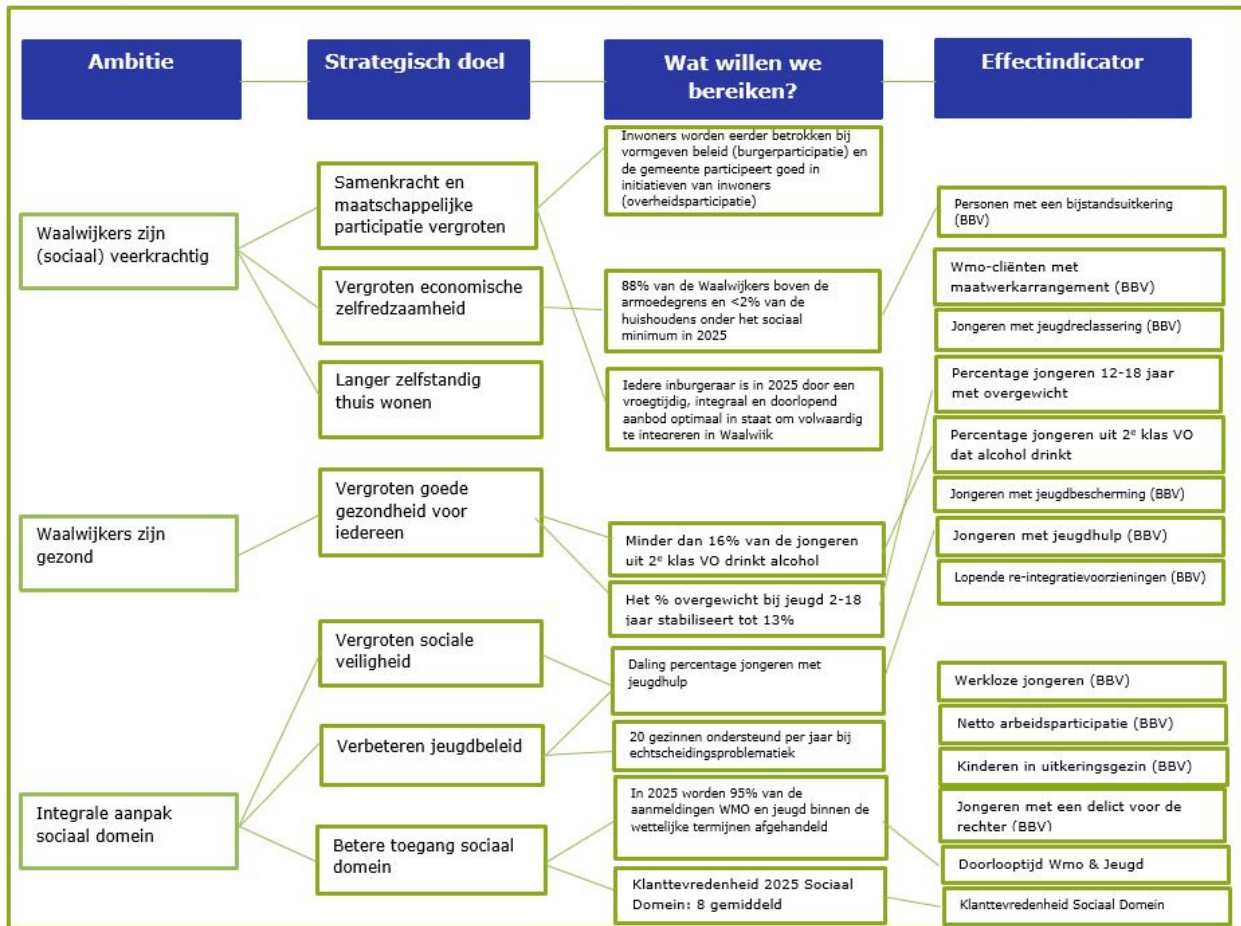
Ambitie

Alle inwoners van de gemeente Waalwijk moeten (sociaal) veerkrachtig zijn, het is één van de urgenties uit onze strategische visie Waalwijk 2025. Hiervoor moet de samenkracht en burgerparticipatie vergroot worden. Daarnaast wordt er ingezet op het vergroten van de economische zelfredzaamheid en armoedebestrijding. Ook wordt er ingezet op

maatschappelijke participatie en inclusie (meedoen). We zetten in op het zelfstandig blijven wonen van zorgbehoevende inwoners en jongeren moeten sociaal en economisch zelfstandig kunnen functioneren.

Daarnaast vindt de doorontwikkeling van de integrale aanpak sociaal domein plaats. Hierin moet niet-geïndiceerde zorg bevorderd worden, moet voorkomen worden dat jongeren tussen wal en schip vallen, moet er een goede algehele toegang zijn tot het sociaal domein en zetten we in op innovatie in de jeugdhulp. We willen zoveel mogelijk zaken dichtbij huis regelen, dus lokaal, en regionaal alleen wat moet. Juist omdat we vinden dat we zelf hiervoor als gemeente de juiste slag- en daadkracht hebben, niet om direct weer op te schalen naar een regionaal niveau.

Waalwijkers zijn gezond. We willen een goede gezondheid voor iedereen bevorderen. Deel hiervan is het zorgen dat mensen langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.

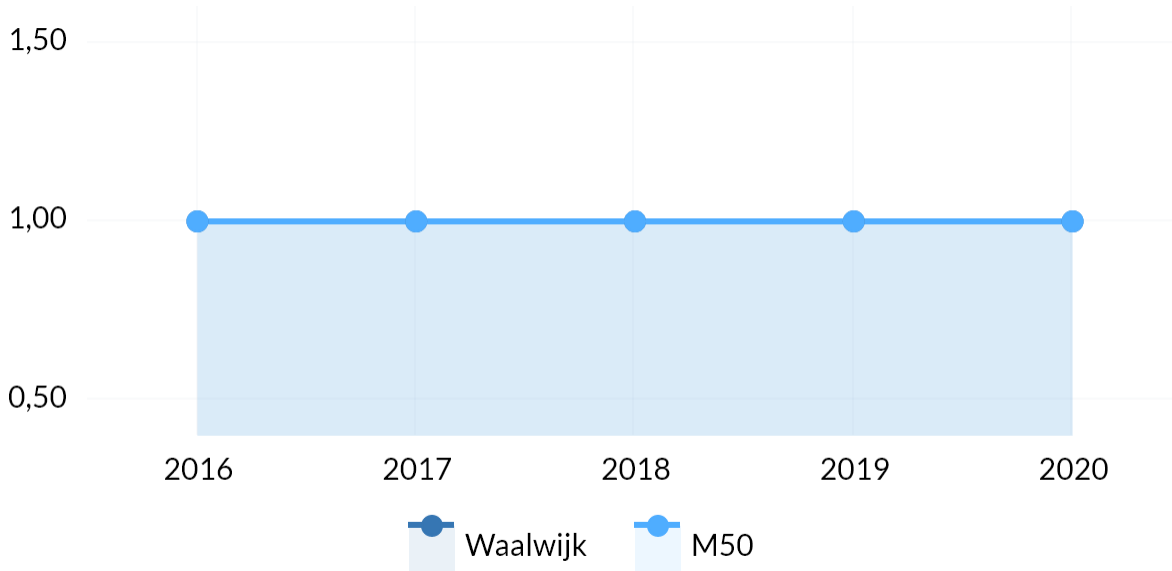

Doelstellingen

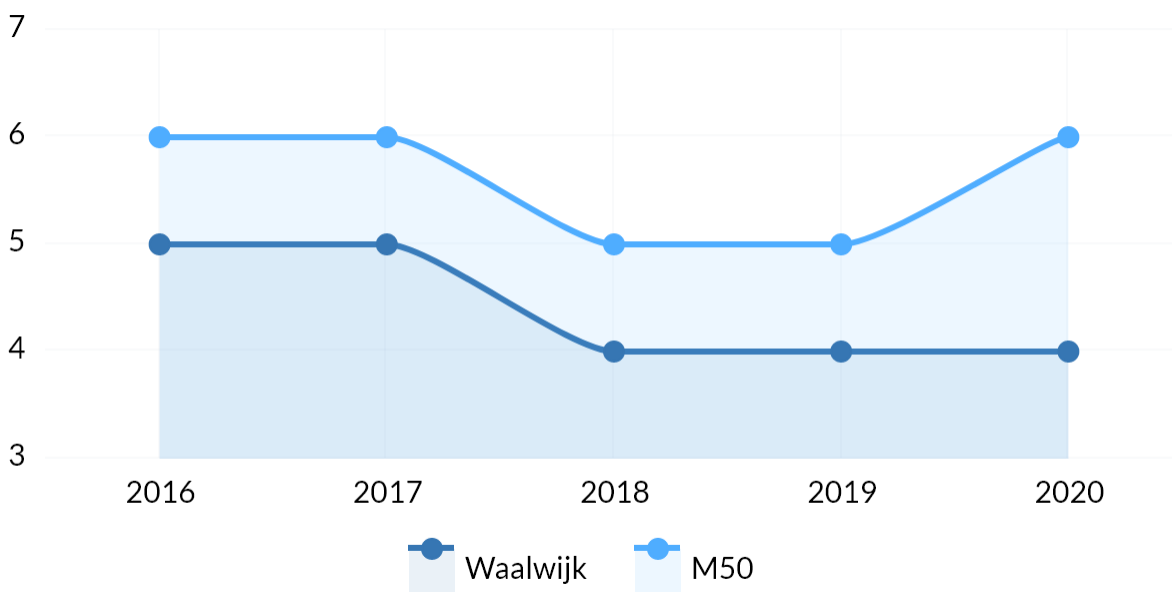
Verplichte indicatoren (BBV)

Indicatoren

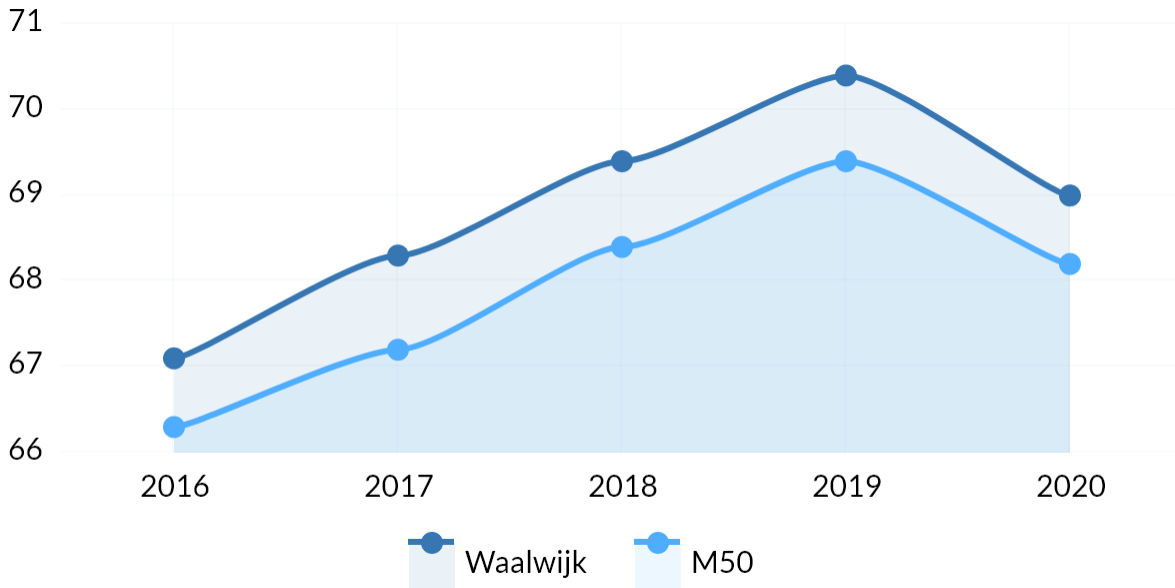
IND 6.001 | % Jongeren met een delict voor de rechter (BBV)

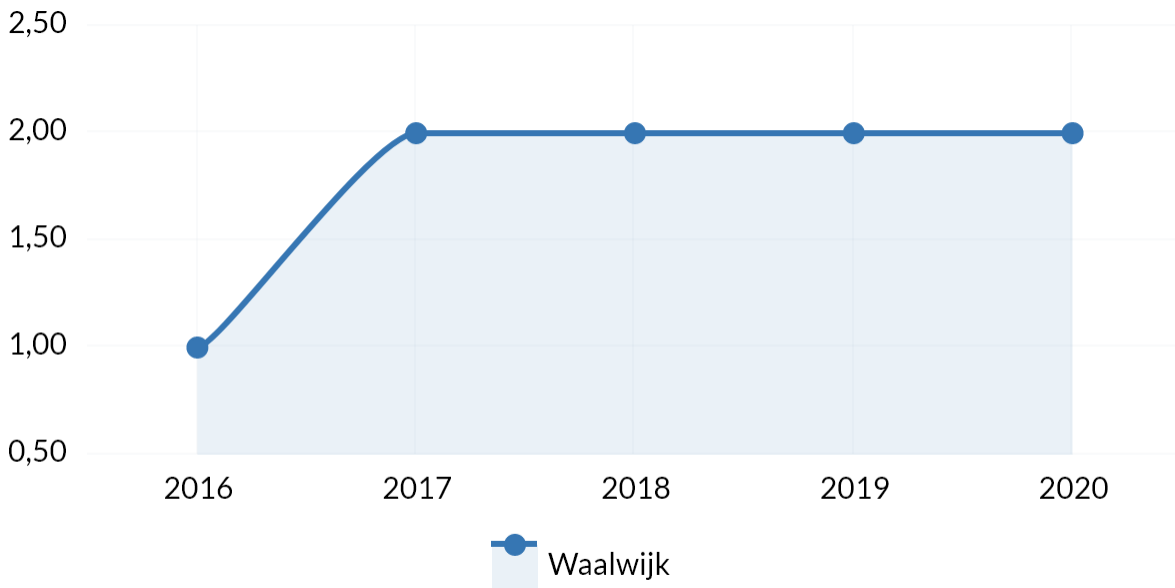
IND 6.002 | % Kinderen in uitkeringsgezin (BBV)

IND 6.003 | Netto arbeidsparticipatie (BBV) (in %)

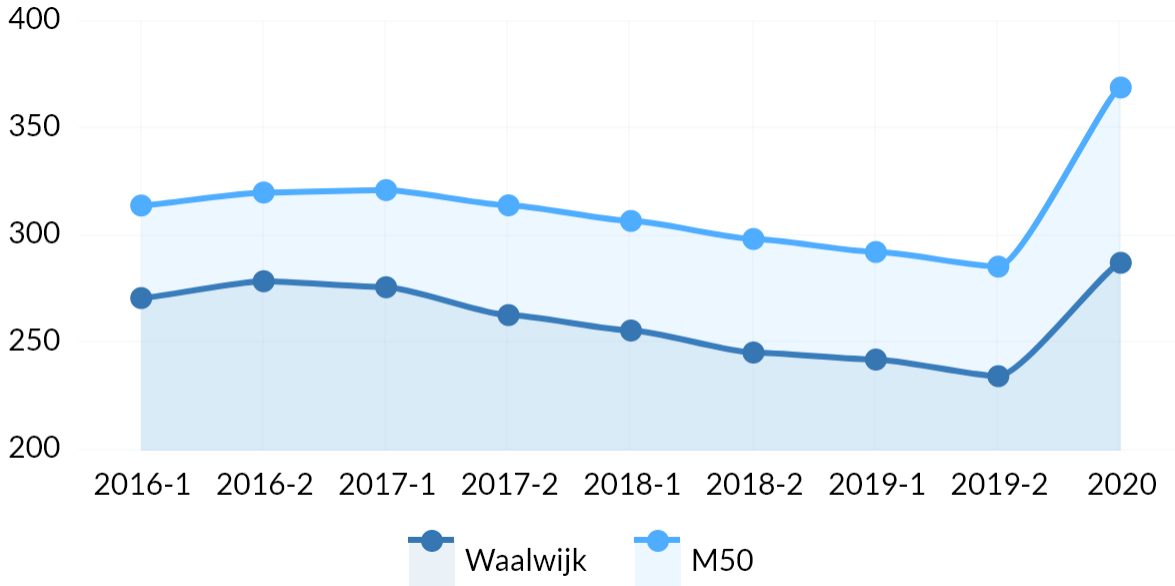

IND 6.004 | Werkloze jongeren (BBV) (in %)

IND 6.005 | Personen met een Bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder) (BBV)

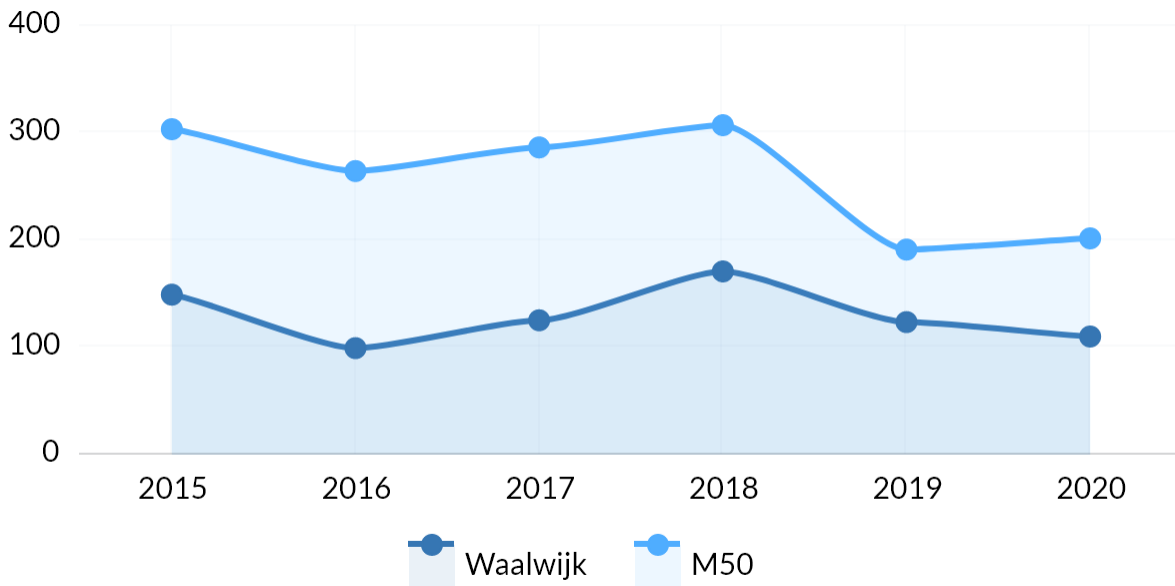
Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Bron: CBS - Participatiewet

IND 6.006 | Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inw.15-65jr) (BBV)

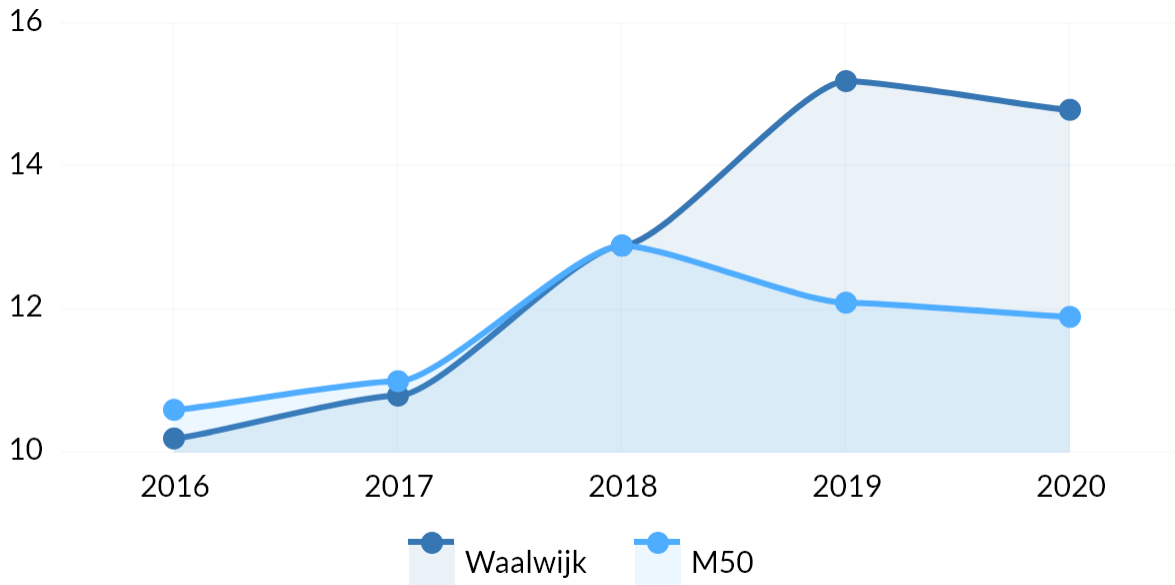
Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar

Bron: CBS - Participatiewet

IND 6.007 | Jongeren met jeugdhulp (% van jongeren tot 18 jaar) (BBV)

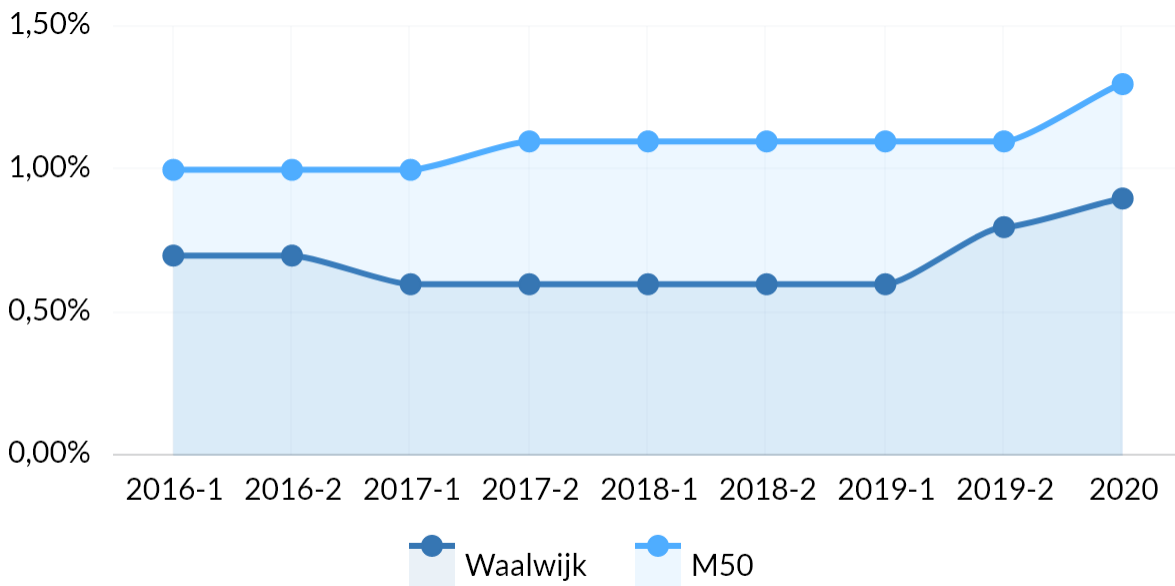
Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

IND 6.008 | % Jongeren met jeugdbescherming (BBV)

Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.

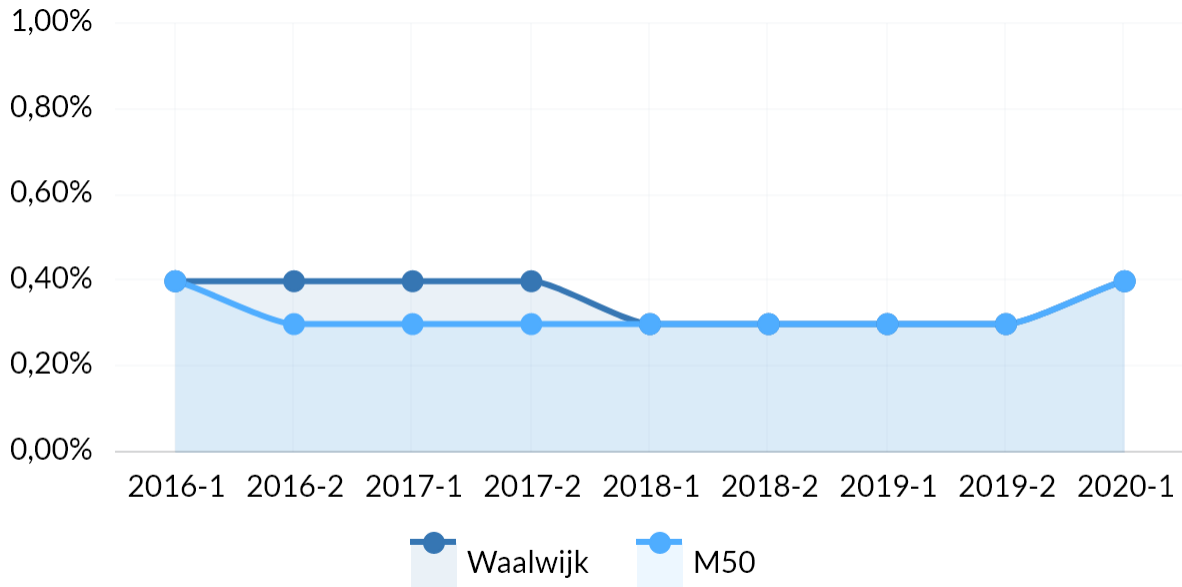

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

IND 6.009 | Jongeren met jeugdreclassering (BBV)

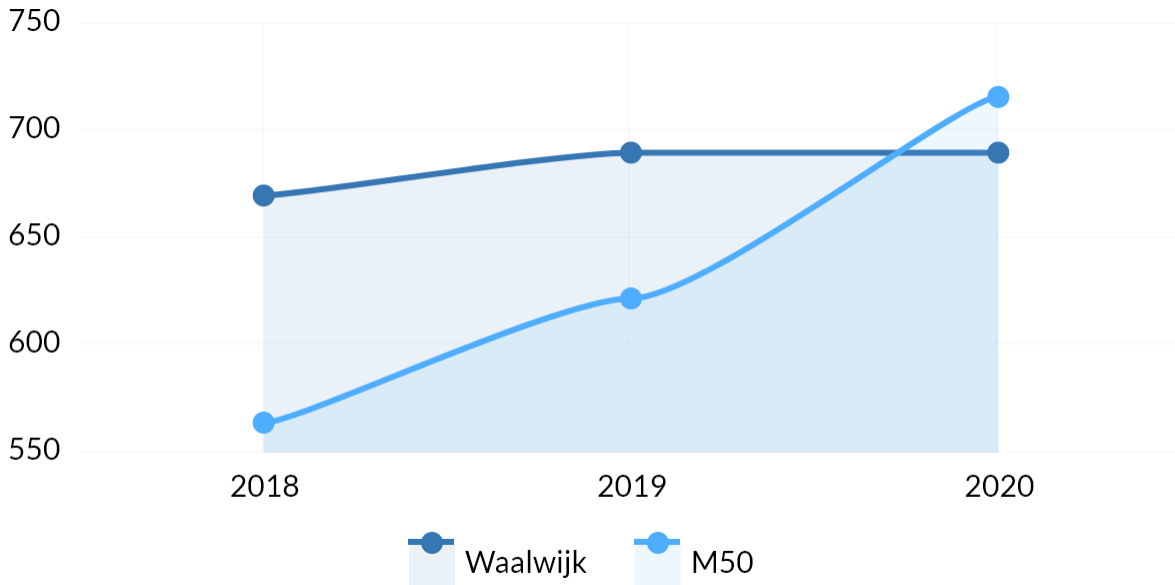
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en

controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

IND 6.010 | Wmo-cliënten met maatwerkarrangement (per 10.000 inwoners) (BBV)

Bron: CBS - Monitor Sociaal Domein WMO

Integrale aanpak sociaal domein

Doelstellingen

D.077 | In 2025 worden 95% van de aanmeldingen Wmo en Jeugd binnen de wettelijke termijnen afgehandeld

De doorlooptijden waren in het afgelopen jaar binnen de Wmo in 41% van de gevallen binnen de wettelijke termijn. De wachttijd bedroeg gemiddeld 36 dagen.

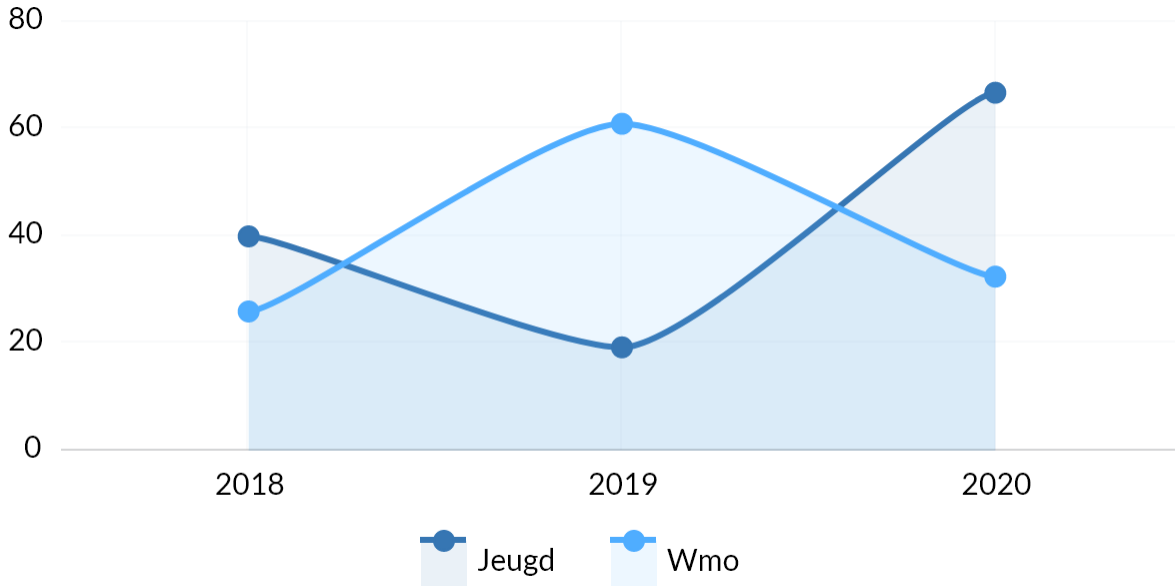
De doorlooptijden voor Jeugd vielen in het afgelopen jaar in 19% van de gevallen binnen de wettelijke termijn. De wachttijd voor Jeugd bedroeg in het afgelopen jaar gemiddeld 38 dagen. In het geval dat de wettelijke termijnen dreigen te worden overschreden gaan we in overleg met de inwoner en worden nieuwe afspraken gemaakt vwb de doorlooptijd. Deze worden dan vervolgens wel gehaald.

De doelstelling voor 2025 willen we handhaven, ondanks dat we er op dit moment nog ver vanaf zitten. De huidige groei in instroom en het tekort in personeel zijn verklaringen voor het feit dat de termijnen lastig worden gehaald. Echter, we verwachten dat we vanaf 2022 hier weer verbeteringen op zullen zien waardoor we dichterbij de streefgetallen toe gaan.

Indicatoren

IND 6.011 | Doorlooptijden binnen wettelijke termijn (in %)

In het geval dat de termijnen dreigen te worden overschreden gaan we in overleg met de inwoner en worden nieuwe afspraken gemaakt vwb de doorlooptijd. Deze worden vervolgens wel gehaald.

Maatregelen

KN22 | W.22 Beschermd wonen

In 2020 en 2021 is in het kader van regionale afspraken over beschermd vanuit de gemeente Waalwijk een bijdrage van € 144.000 per jaar aan de centrumgemeente Tilburg verstrekt.

Startdatum: 25-05-2021

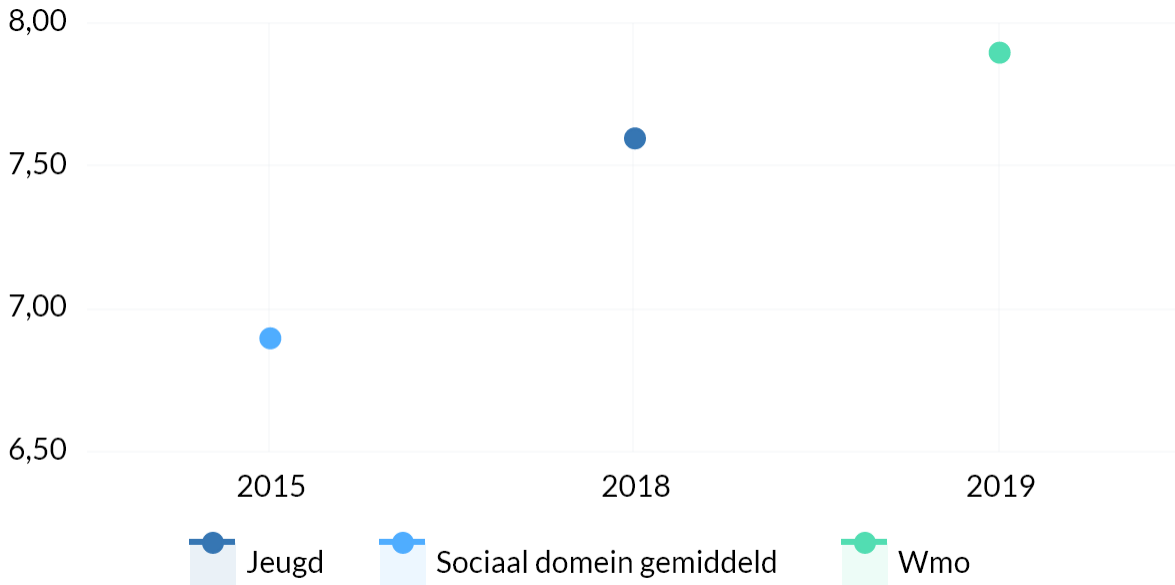
Doelstellingen

D.078 | Klanttevredenheid 2025 sociaal domein: 8 gemiddeld

In de meest recente cliënten ervaringsonderzoeken worden door de klanten als geheel rapportcijfer voor de Wmo (2020) een 7,8 en de Jeugdwet (2018) een 7,6 gegeven. Daarom hebben wij de doelstelling verhoogd naar een 8.

Indicatoren

IND 6.012 | Klanttevredenheid Sociaal Domein (score 0-10)

Maatregelen

KN22 | W.20 Borgen rechtmatigheid in de zorg

De gemeente Waalwijk geeft jaarlijkse veel geld uit aan zorg (jeugdzorg en WMO). Daar is niets op tegen zo lang onze inwoners de zorg krijgen die ze nodig hebben en de daarmee gemoeide uitgaven rechtmatig zijn. Om het thema rechtmatigheid in de zorg adequaat op te pakken is er in 2022 en 2023 extra capaciteit nodig (1,75 fte / € 140.000 per jaar).
 Startdatum: 25-05-2021

KN22 | W.24 Formatie / flexibele schil team WIJZ

Eind 2019 zijn de effecten van de reorganisatie van team WIJZ geëvalueerd en bij de Actualisering Begroting 2021 is voor 2021 en 2022 incidenteel € 514.000 per jaar beschikbaar gesteld. Een deel daarvan is ingezet voor (school) Maatschappelijke Ondersteuning (zie voorstel W.03), waardoor voor formatie / flexibele schil in 2022 en 2023 € 315.000 per jaar nodig is. Voor 2022 betekent dat voor dit voorstel een voordeel van € 200.000.
 Startdatum: 25-05-2021

Doelstellingen

D.079 | 20 gezinnen ondersteund per jaar bij echtscheidingsproblematiek

Hoe gaan wij 20 gezinnen ondersteunen vanuit het scheidingsloket:

Laagdrempelige ondersteuning vanuit het kenniscentrum:

- o Website als jeuittelkaargaat.nl en waalwijk.nl/scheidingsloket

Laagdrempelige ondersteuning vanuit het loket:

- o Training vanuit twijz/MO 'de kinderen scheiden mee'

- o kindbehartiger (2 in deze methodiek opgeleide specialisten)

- o divers praktisch advies cq. verwijzing naar een van de partners van het loket (hiertoe zijn de 1e lijns medewerkers getraind)

Wij gaan de contacten zoveel mogelijk monitoren, al zal (kan) dat niet gelden voor de

eenmalige contactmomenten, die nl. ook anoniem van aard kunnen zijn.
- Buiten het loket om loopt er in Waalwijk vanaf 2021 met een pilot Gezinsadvocaat i.s.m. de Rechtbank ('s-Hertogenbosch), de Kinderombudsman, het ministerie V&J etc.

Maatregelen

A.022 | Echtscheidingsloket

Het aantal scheidingen neemt toe. Een steeds groter deel hiervan eindigt in een complexe scheidingssituatie. Daarom is in het coalitieprogramma Samen Duurzaam Vooruit opgenomen dat er in de gemeente Waalwijk meer oog moet komen voor deze complexe gezinssituaties. Belangrijkste doel daarbij is om te voorkomen dat kinderen langdurig schade ondervinden van de situatie thuis. Daarom is in de gemeente Waalwijk gestart met de ontwikkeling van het scheidingsloket dat bestaat uit:

- een digitaal loket : www.alsjeuitelkaargaat.nl en www.waalwijk.nl/scheidingsloket (€ 0)
- een fysiek loket: uitgevoerd door team WijZ en ContourdeTwern (€ 50.000)
- een verbetering van de netwerksamenwerking met name gericht op de samenwerking met huisartsen en scholen (reguliere werkzaamheden)
- trainingen voor professionals : team WijZ en netwerkpartners (€ 7.000)
- training voor kinderen/ouders die in een echtscheidings situatie (dreigen) terecht te komen "de kinderen scheiden mee" (€ 20.000)
- project kindbehartiger (€ 13.000)
- project Steunouder (€ 25.000)
- Villa Pinedo (€ 10.000)

De totale kosten voor bovengenoemde initiatieven bedragen € 125.000. Hiervan wordt in 2020 € 66.000 bijgedragen vanuit de regio Hart van Brabant uit het Transformatiefonds. Vanaf 2021 zijn de lasten voor de gemeente Waalwijk omdat er dan geen sprake meer is van ontwikkelkosten. Wel denken wij dat wij in 2022 met minder toekunnen omdat er dan geen sprake meer is van opstartkosten; vooralsnog nu voor 2 jaar.

Beoogde prestaties / effecten: Wat willen we bereiken?

Het voorkomen dat kinderen in complexe scheidingssituaties in zorg of jeugdhulp terecht komen.

Startdatum: 22-09-2020

Doelstellingen

D.080 | Daling percentage jongeren met jeugdhulp.

Vanaf de invoering van de wet Jeugdhulp in 2015 is het gebruik van de Jeugdhulp jaarlijks percentagegewijs fors gestegen. Daarmee zijn ook de kosten fors toegenomen en zijn er tekorten ontstaan op de gemeentebegroting. In 2022 vindt de nieuwe inkoop van de jeugdhulp (gespecialiseerde jeugdhulp) plaats aan de hand van een nieuwe inkoopmethodiek die in 2021 en in begin 2022 wordt ontwikkeld en vastgesteld. Daarnaast worden er lokale en regionale Beheersmaatregelen jeugdhulp uitgevoerd om te komen tot het terugdringen van het gebruik van de jeugdhulp.

Maatregelen

KN22 | W.21 Praktijkondersteuner huisartsen JGGZ

Eerder is structureel € 98.000 per jaar beschikbaar gesteld voor praktijkondersteuning huisartsen JGGZ. Daarbij is uitgegaan van een vergoeding via de Zorgverzekeraar van € 50.000. Inmiddels is gebleken dat die vergoeding er niet gaat komen. Omdat de huisvestingskosten € 20.000 lager uitvallen dan eerder geraamd, is per saldo structureel € 30.000 nodig voor voortzetting van de praktijkondersteuning jeugd GGZ.
Startdatum: 25-05-2021

KN22 | W.23 (School) maatschappelijke begeleiding

Binnen beschikbare personeelsbudgetten (inclusief flexibel inhuurbudget) is onvoldoende ruimte beschikbaar voor de gewenste invulling van (School) Maatschappelijke Ondersteuning (SMO). Voor deze voorliggende voorziening is in 2022 en 2023 € 550.000 per jaar nodig.
Startdatum: 25-05-2021

A.020 | Nieuw jeugdbeleid m.b.t. nieuw jeugdkader 2020

Door de verantwoordelijkheden die gemeenten hebben gekregen ten aanzien van het Sociaal Domein is het jeugdbeleid in een nieuwe dimensie terecht gekomen. Het belang van het goed inrichten van het voorliggende veld is nog nooit zo groot geweest. Om dat te bereiken moet er efficiënter en integraler worden gewerkt met als doel te komen tot passende oplossingen. Ook zijn er nieuwe maatschappelijke vraagstukken die extra aandacht vragen zoals bijvoorbeeld scheidingsproblematiek. Uit onderzoeken blijkt dat kinderen die te maken hebben met armoede, huiselijk geweld/agressie en (v)echtscheidingen extra ondersteuning nodig hebben. Hiervoor zijn nieuwe initiatieven nodig. Vanuit het Jeugdkader 2020 moeten uitvoeringsprogramma's worden opgesteld die vervolgens geïmplementeerd moeten worden. Om deze werkzaamheden goed uit te voeren is integrale coördinatie nodig. In 2019 en 2020 is deze functie incidenteel ingevuld door middel van inhuur van derden. Vanaf 2021 is het noodzakelijk deze functie structureel in te vullen.

Startdatum: 22-09-2020

Sociale veerkracht

Doelstellingen

D.081 | Inwoners worden eerder betrokken bij vormgeven beleid (burgerparticipatie) en de gemeente participeert goed in initiatieven van inwoners (overheidsparticipatie)

Hiervoor verwijzen wij naar de nota burgerparticipatie dat 17 september 2020 in de Raad is behandeld.

Doelstellingen

D.084 | 88% Waalwijkers boven armoedegrens en <2% van de huishoudens onder sociaal minimum in 2025

1. Participatie en ondersteuning naar werk/ projecten via Baanbrekers
2. Voorkomen en vroegsignalering schulden.
3. Gerichte aanpak van problematieke schuld (o.a. Maatpact)
4. Doorbreken sociaal isolement door participatie
5. Doorbreken vicieuze cirkel generatie armoede

Waalwijkers zijn gezond

Doelstellingen

D.083 Iedere inburgeraar is in 2025 door een vroegtijdig, integraal en doorlopend aanbod optimaal in staat om volwaardig te integreren in Waalwijk.

Inburgeraars die nu (in 2021) starten (een verblijfsvergunning krijgen) kunnen nog geen gebruik maken van het nieuwe inburgeringstraject en vallen nog onder de oude Wet. Dit betekent dat zij de Z-route niet kunnen doorlopen maar enkel het inburgeringsexamen kunnen doen of ontheven kunnen worden van de inburgeringsplicht. Op 1 januari 2022 gaat de nieuwe Wet inburgering in. De verantwoordelijkheid komt hiermee bij de gemeenten te liggen. Statushouders moeten binnen drie jaar aan de inburgeringsplicht voldoen. Dit kan zijn het behalen van het inburgeringsexamen of het succesvol doorlopen van de Z-route. De eerste resultaten van de nieuwe wet gaan we begin 2023 zien. Vanaf 2022 gaan we inzetten op de nieuwe wet waarbij de termen vroegtijdig, integraal en doorlopend centraal zullen staan om volwaardig in Waalwijk te integreren.

Doelstellingen

D.086 | Minder dan 16% van de jongeren uit de 2e klas Voortgezet Onderwijs drinkt alcohol
Het tegengaan van alcoholgebruik onder jongeren is vastgelegd in het lokaal gezondheidsbeleid "Go Healthy" en in het Preventie- en Handhavingsplan "opgroeien zonder alcohol".

Wij hanteren hierbij 3 pijlers (gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en aangeraden door o.a. het RIVM en het Trimbo-instituut):

- Regelgeving (grenzen stellen)
- Handhaving (grenzen bewaken) en
- Educatie (publiek draagvlak)

Wij voeren dit uit met onze partners, onder meer de GGD, het onderwijs, jongerenwerk, de politie, Halt en Novadic-Kentron. De 3 pijlers zijn nader uitgewerkt in beide beleidsdocumenten

Doelstellingen

D.087 | Het percentage overgewicht onder de leeftijdsgroep 12-18 jaar stabiliseert tot het gemiddeld percentage van 13%

In onze JOGG-aanpak 2016-2022 geven we aan te streven naar verdere daling van de huidige overgewichtcijfers. De Jongerenmonitor GGD Hart voor Brabant 12 t/m 18 jaar (2016) geeft een overgewichtpercentage onder deze leeftijdsgroep in Waalwijk aan van 14%, waarvan 2% obesitas.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Primaire begroting 2022
Lasten	65.563	59.560	57.776
Baten	-22.733	-13.440	-14.021
Saldo van lasten en baten	42.830	46.120	43.755
Onttrekkingen	-4.636	-2.114	-340
Stortingen	2.017	403	0
Mutaties reserves	-2.619	-1.711	-340
Saldo na mutaties reserves	40.212	44.408	43.415

Belangrijkste kaders

Notitie Burgerparticipatie, september 2015 en januari 2017
 Evaluatie Notitie Burgerparticipatie 2017-2018
 Participatiebeleid 2020
 Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2018
 Verordening Wmo 2021
 Verordening Jeugdhulp 2021
 Armoedenota "Op eigen kracht waar het kan, een steun in de rug waar het moet" 2015.
 Beleidsplan Schuldhulpverlening Gemeente Waalwijk 2017 - 2020
 Harmonisatie Kinderopvang en Peuterspeelzalen
 Koers Jeugdhulp: Samen met de jeugd 2018
 Andere kijk, goed voor elkaar, Transitieplan voor het sociale domein in Waalwijk
 Regionale nota Gezondheidsbeleid 2016 – 2019
 Wet publieke gezondheid
 Preventie- en handhavingsplan alcohol gemeente Waalwijk 2016 – 2019
 Notitie Preventie en Handhaving Alcohol gemeente Waalwijk 2016 - 2019
 Drank – en Horecawet
 Beleidskader inburgering 2021

Verbonden partijen

Baanbrekers

GGD Hart voor Brabant

Regionale Ambulance-voorziening Brabant Midden-West-Noord

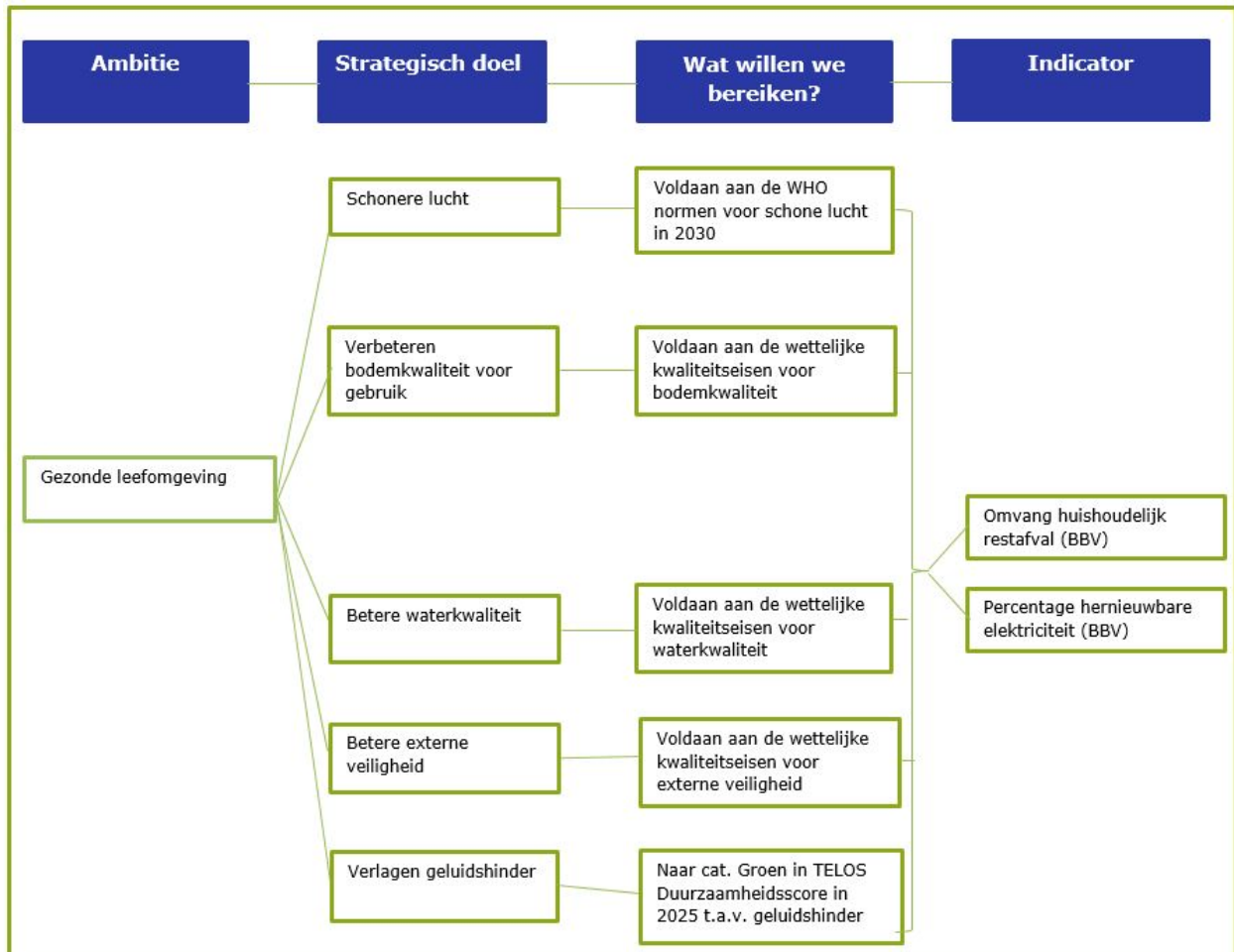
Beleidsveld 7 | Volksgezondheid en Milieu

Ambitie

In dit beleidsveld gaat het over milieu. Onze ambities voor afval (circulaire economie), groen & natuur en energie vindt u terug in het Programma Duurzaamheid.

Op het gebied van milieu werken we aan de kwaliteit van de bodem, lucht, geur, licht en de externe veiligheid. Bij een gezonde leefomgeving denken we aan een aantal aspecten. Het gaat om schone lucht, bodem geschikt voor het gebruik, externe veiligheid en geluid. Voor

deze aspecten voldoen we aan de huidige wettelijke normen. De wetgeving van lucht, bodem, water, externe veiligheid en geluid wordt opgenomen in de nieuwe Omgevingswet. De komende jaren bereiden we ons voor op deze integratie. Het kan zijn dat normen en indicatoren tijdens de integratie veranderen.

Doelstellingen

D.088 | Voldaan aan de WHO normen voor schone lucht in 2030

De gemeente Waalwijk heeft zich aangesloten bij het landelijk Schone Lucht Akkoord. Dit betekent dat in de gemeente Waalwijk in 2030 overal voldaan moet worden aan de World Health Organization (WHO) normen. Hiervoor wordt een gemeentelijk uitvoeringsprogramma vastgesteld. Het RIVM is bezig met het opstellen van indicatoren.

Doelstellingen

D.089 | Voldaan aan de wettelijke kwaliteitseisen voor bodemkwaliteit

Samen met de regiogemeenten bekijken we hoe we bodemaspecten op kunnen nemen in de omgevingsvisie en omgevingsplan. Dit is gekoppeld aan de planning van de Omgevingswet

Doelstellingen

D.090 | Voldaan aan de wettelijke kwaliteitseisen voor waterkwaliteit

De effecten van rioolwater overstorten op oppervlakte water worden door het waterschap bepaald door het opstellen van het waterkwaliteitsspoor waarbij door model berekeningen knelpunten worden vast gesteld en maatregelen worden benoemd. Voor Waalwijk is dit ook gedaan, maatregelen zijn uitgevoerd en er zijn geen knelpunten meer.

Doelstellingen

D.091 | Voldaan aan de wettelijke kwaliteitseisen voor externe veiligheid

De gemeente Waalwijk wil zorgen voor een blijvend maatschappelijk aanvaardbare risicosituatie voor burgers in relatie tot activiteiten met gevaarlijke stoffen in de omgeving. De acceptatie van risico's wordt gestuurd door:

- de ambitie om een veilige woonomgeving te creëren voor de inwoners;
- de ambitie om vanuit een economisch en sociaal perspectief bedrijven voldoende kansen te bieden om zich in Waalwijk te vestigen, een gezonde bedrijfsvoering te ontwikkelen en werkgelegenheid te creëren.

Momenteel zijn er geen onacceptabele situaties in de gemeente met betrekking tot externe veiligheid en dit houden we zo.

Doelstellingen

D.092 | Naar cat. Groen in TELOS Duurzaamheidsscore in 2025 tav geluidshinder

Gestreefd wordt naar het minimaal handhaven van de huidige geluidsniveaus. Waar dat niet mogelijk is wordt er naar gestreefd om het aantal geluid gehinderden per saldo lager te krijgen. Een belangrijk instrument is het toepassen van geluidsarmer asfalt. Het uitvoeringsbeleid hiervoor ligt vast in het Mobiliteitsplan.

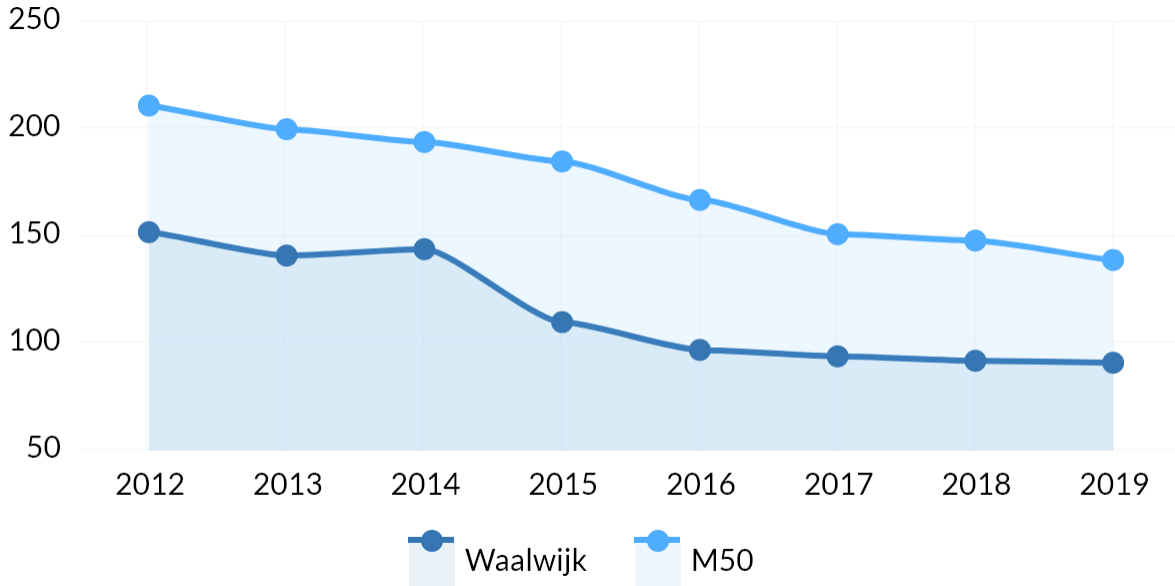
Doelstellingen

Verplichte indicatoren (BBV)

Indicatoren

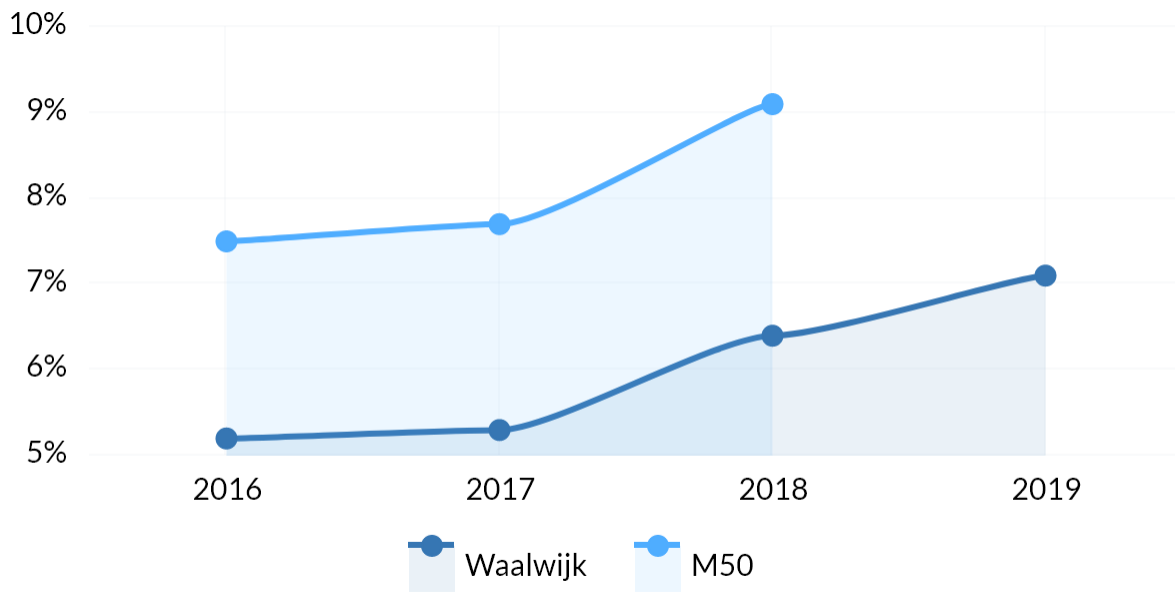
IND 7.002 | Omvang huishoudelijk restafval (in Kg) (BBV)

Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

IND 7.001 | Hernieuwbare elektriciteit (BBV)

Bron: Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Primaire begroting 2022
Lasten	10.103	10.820	10.639
Baten	-9.303	-9.479	-9.864
Saldo van lasten en baten	800	1.342	774
Onttrekkingen	-1.619	-1.661	-298
Stortingen	1.047	28	28
Mutaties reserves	-572	-1.633	-270
Saldo na mutaties reserves	228	-292	504

Belangrijkste kaders

APV (Algemene Plaatselijke Verordening)
 Beeldkwaliteit Onderhoud Wegen
 IUP (Integraal Uitvoerings Programma)
 IUP 2021 - 2024
 GRP (Gemeentelijk RioleringsPlan)
 Groenstructuurplan
 Integraal Waterplan Waalwijk 2021 - 2024

Verbonden partijen

Regionale Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)
 GGD (Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst)
 RAV (Regionale Ambulancevoorziening)

Beleidsveld 8 | Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

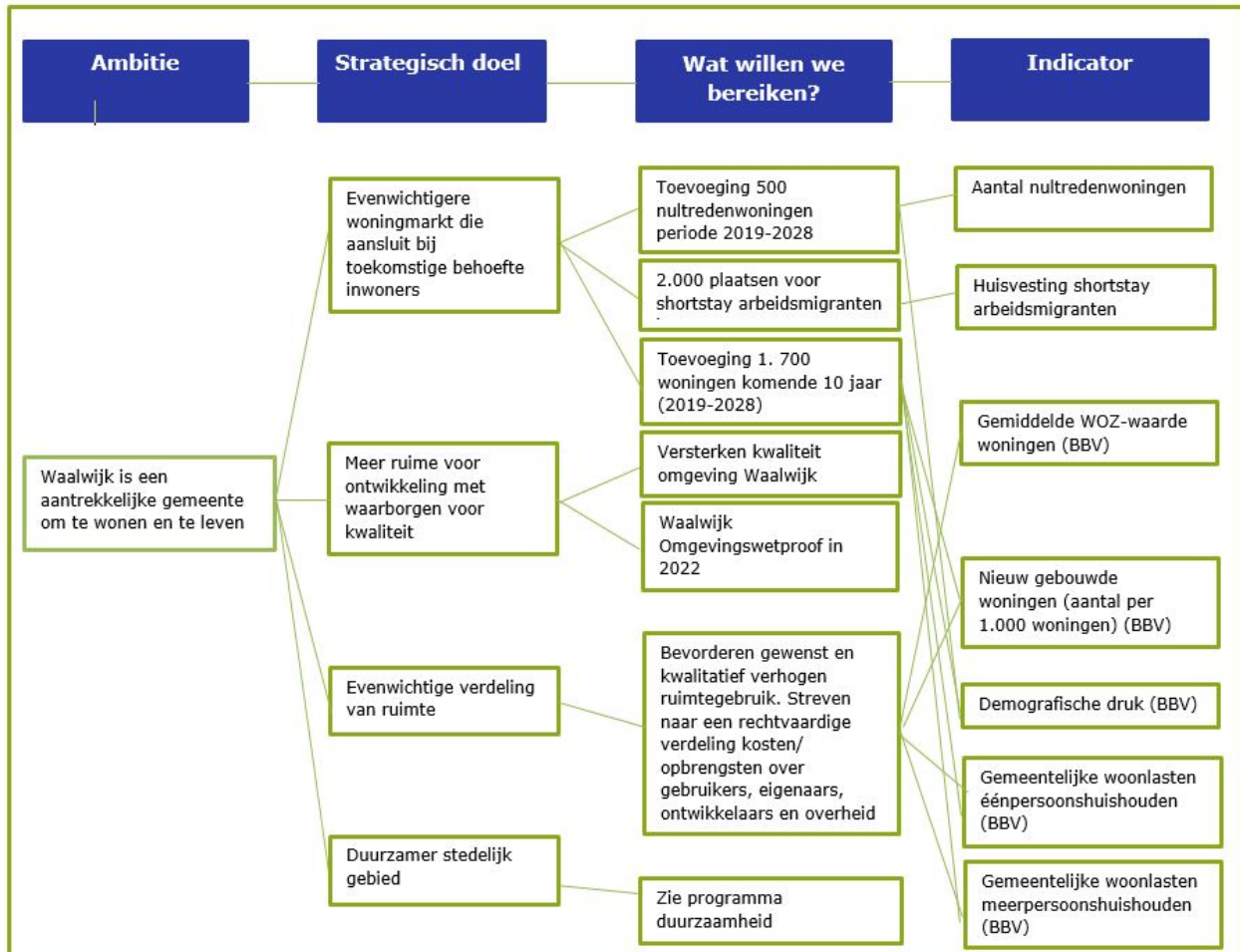
Ambitie

In onze strategische visie staat onze ambitie om een aantrekkelijke gemeente te zijn om te wonen, werken, leren en ondernemen. Dit willen we onder andere bereiken via (1) een evenwichtige inrichting en verdeling van de ruimte. (2) Daarnaast zorgen we voor een balans tussen maatschappelijk en financieel rendement op het grondbeleid, en (3) Een evenwichtige woningmarkt die aansluit bij de toekomstige behoefte van inwoners, en (4) een visie op stedelijke vernieuwing.

Om Waalwijk ruimtelijk aantrekkelijk te laten blijven bevorderen we het gewenste ruimtegebruik. Ook willen we de ruimtelijke kwaliteit waar mogelijk verhogen. Daarbij

streven we bij ruimtelijke ontwikkelingen naar een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten over gebruikers, eigenaren, ontwikkelaars en de overheid. De komende jaren ligt een belangrijke focus op de invoering van de Omgevingswet.

Waalwijk moet aantrekkelijk zijn om te wonen. Daarom streven we naar een voldoende aanbod van woningen en woonmilieus voor alle doelgroepen. Gelet op de uitdagingen die klimaatverandering voor ons in de nabije toekomst brengt, willen we onze woningaanbod zo toekomstbestendig mogelijk maken. Tevens zetten we in op adequate huisvesting voor arbeidsmigranten die in Waalwijk komen werken.

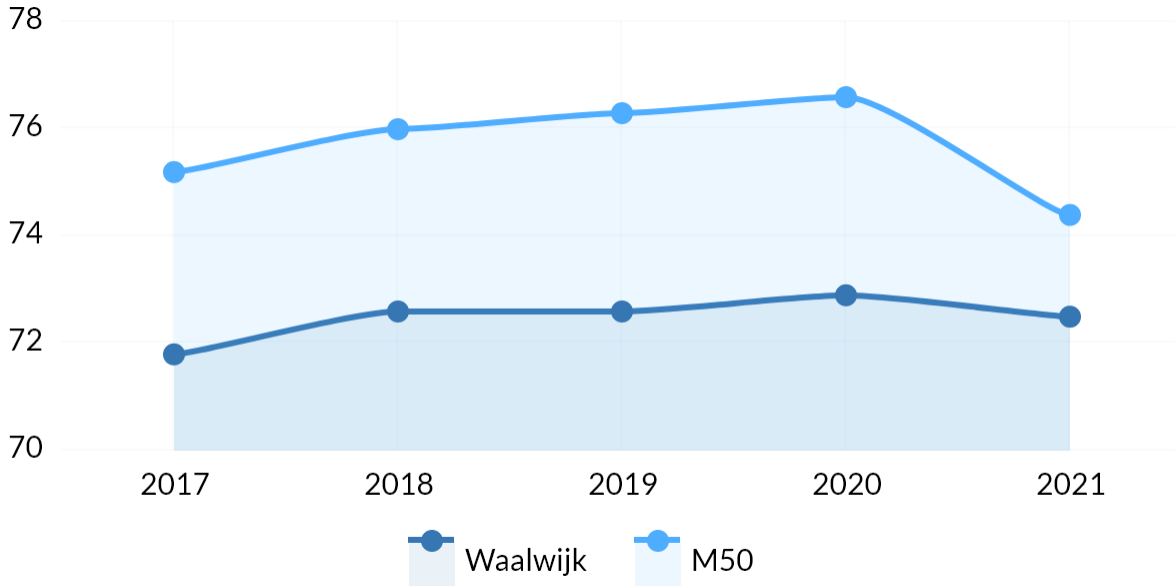
Doelstellingen

Verplichte indicatoren (BBV)

Indicatoren

IND 8.001 | Demografische druk (BBV) (in %)

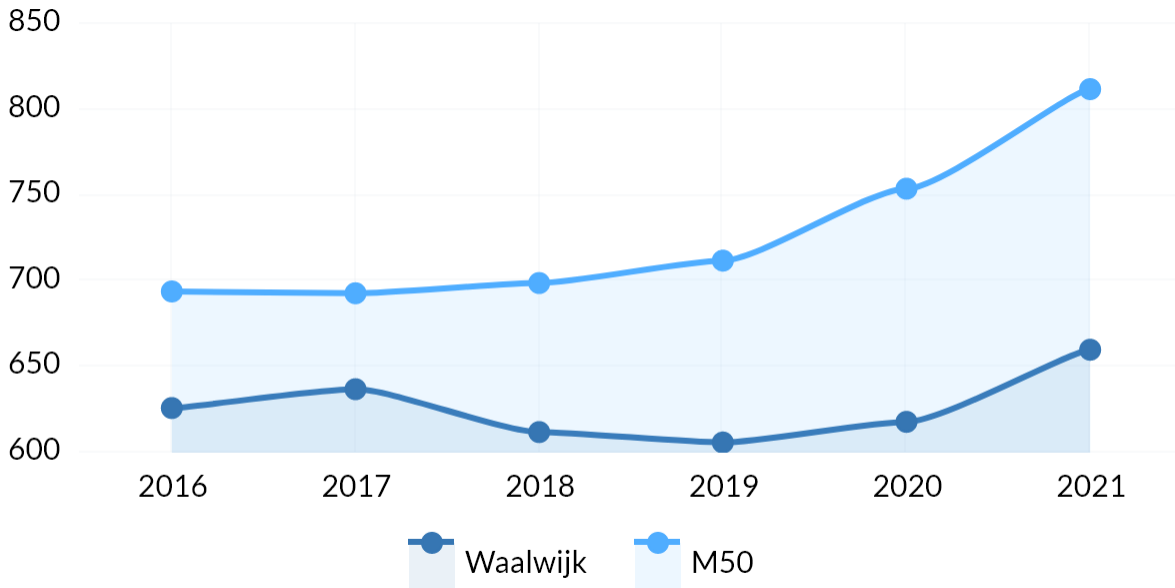
De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

Bron: CBS - Bevolkingsstatistiek

IND 8.002 | Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€) (BBV)

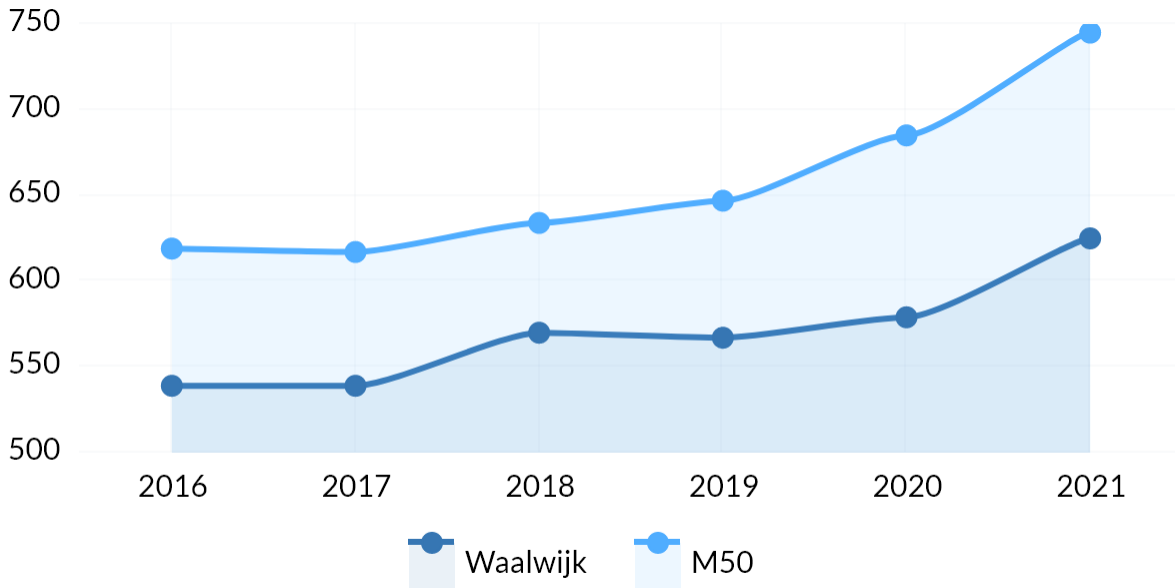
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: COELO, Groningen

IND 8.003 | Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden (€) (BBV)

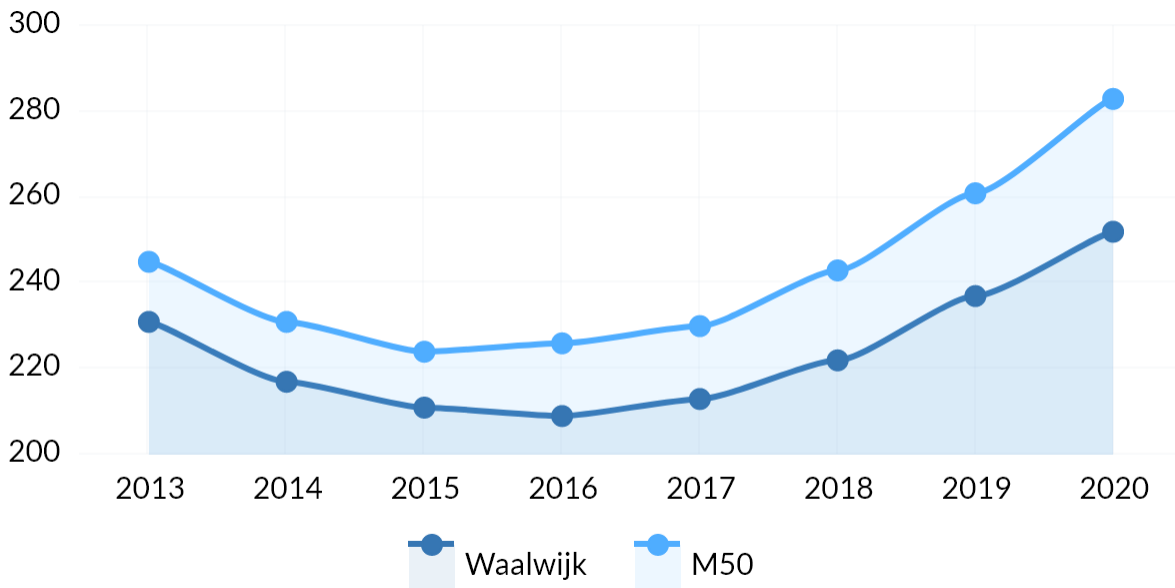
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: COELO, Groningen

IND 8.004 | Gemiddelde WOZ-waarde woningen (BBV) (x€1000)

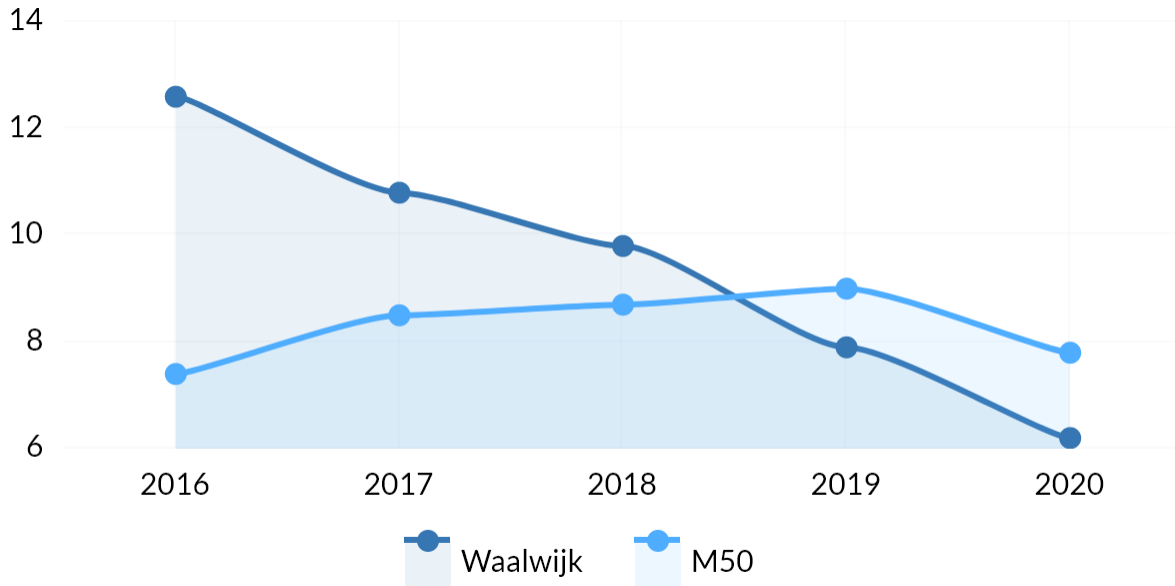
De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Bron: CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken

IND 8.005 | Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen) (BBV)

Het aantal nieuwbouwwoningen.

Bron: ABF - Systeem Woningvoorraad

Volkshuisvesting

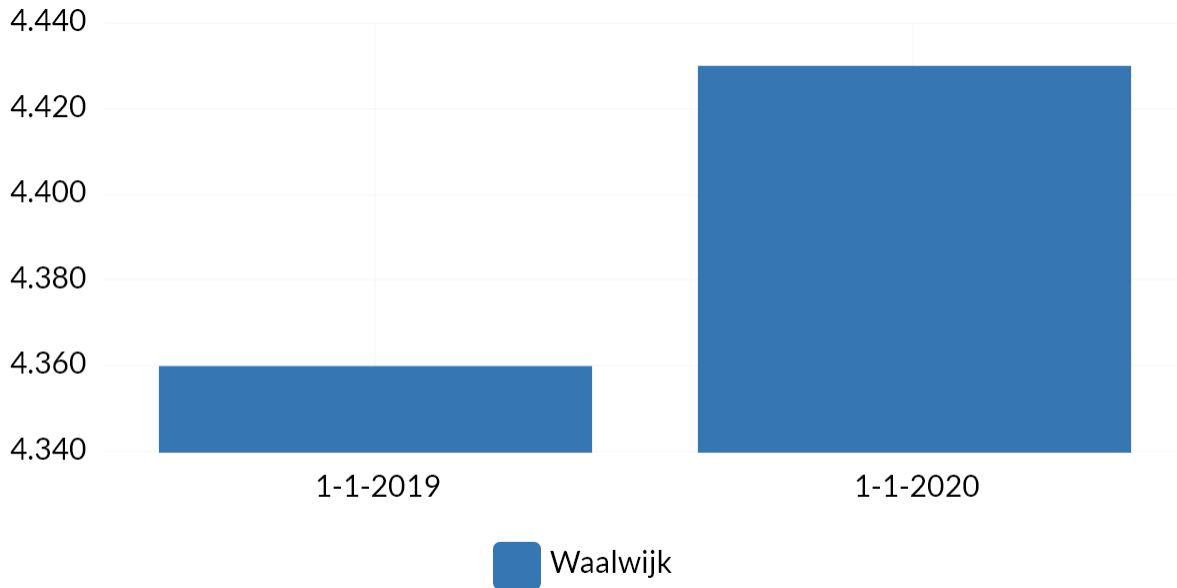
Doelstellingen

D.093 | Toevoeging van 500 nultredenwoningen komende 10 jaar (2019 – 2028);
(nulmeting 2019; 4.360 nultredenwoningen)

Senioren zijn de snelst groeiende groep in onze maatschappij. Die wonen nu veelal nog in woningen die niet specifiek geschikt zijn in het geval er lichamelijke ongemakken ontstaan. Om senioren de mogelijkheid te bieden naar een geschikte woning te verhuizen is het belangrijk dat we extra nul-treden woningen toevoegen aan onze woningmarkt. Dit biedt tevens mogelijkheden voor jonge Waalwijkers om ook (door) te verhuizen. Sinds 1-1-2019 zijn er circa 165 nultredenwoningen gerealiseerd. Daarmee liggen we op koers om een toevoeging van 500 nultredenwoningen in 10 jaar te behalen.

Indicatoren

IND 8.006 | Aantal nultredenwoningen

Bron: Eigen Gegevens

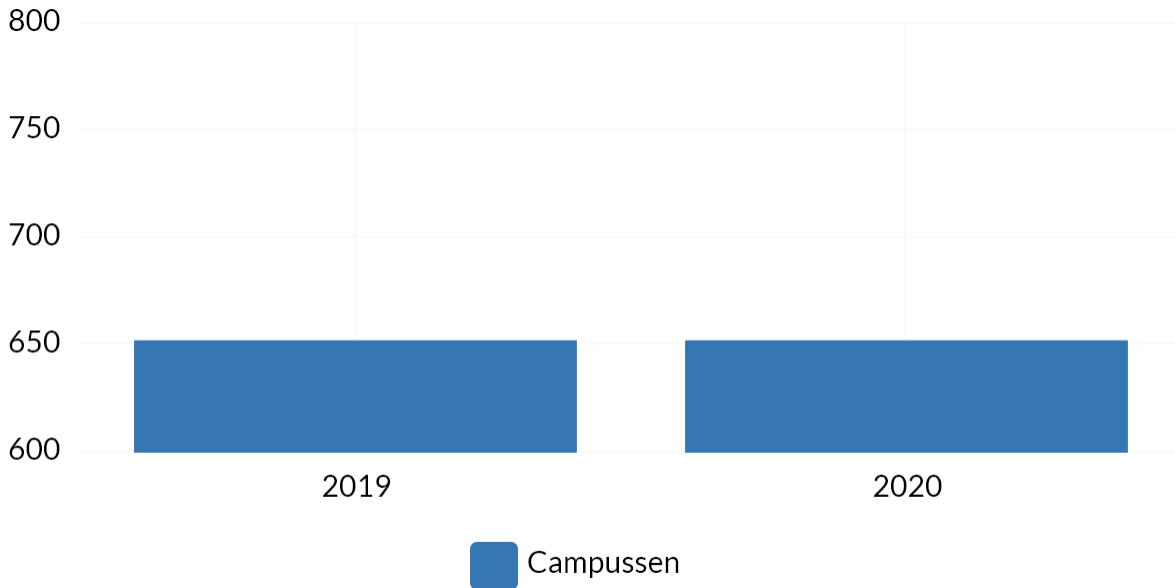
Doelstellingen

D.094 | Totaal 2.000 plaatsen voor shortstay-arbeidsmigranten in 2025. (nulmeting 652 plaatsen vergund in campussen, 150 plaatsen in middelgrote locaties voor kamerverhuur (categorie 2).

Uit onderzoek is gebleken dat er circa 2.000 arbeidsmigranten gemiddeld in de gemeente Waalwijk verblijven voor een korte periode (max. 1 jaar). Voor deze groep is nog niet voldoende huisvesting op korte afstand van het werk beschikbaar. Daarom dient het aantal huisvestingsplekken voor shortstay arbeidsmigranten verder uitgebreid te worden. Op dit moment (september 2021) zijn er 1.052 plekken op grootschalige locaties en 430 plaatsen in kamerverhuur (270 op middelgrote locaties en 160 op kleine locaties).

Indicatoren

IND 8.007 | Huisvesting shortstay arbeidsmigranten

Bron: Eigen gegevens

Doelstellingen

D.095 | Toevoeging van 1.700 woningen komende 10 jaar (2019 – 2028)

De provinciale woningprognose laat een extra woningbehoefte zien. Het is dus belangrijk om ook naar die behoefte te bouwen in de gemeente Waalwijk. Sinds 1-1-2019 zijn er netto 330 woningen toegevoegd aan de gemeente. Daarbij moet rekening gehouden worden met het feit dat in Bloemenoord woningen gesloopt zijn, terwijl de nieuwe woningen nog opgeleverd moeten worden.

Maatregelen

KN22 | W.07 Uitbreiding juridische capaciteit TVVB

Vanaf 2016 is het aantal juridisch af te handelen producten door TVVB sterk toegenomen met onder andere een stijging in het aantal WOZ-bezwaren (in 2020 60% meer dan in 2018). Om nu en in de toekomst effectief te blijven, wordt voorgesteld de formatie TVVB hiervoor in 2022 en 2023 met 0,5 fte uit te breiden (kost € 45.000 per jaar extra).

Startdatum: 25-05-2021

KN22 | W.27 Versnelling woningbouw

Voor 2021 en 2022 heeft de raad € 450.000 per jaar beschikbaar gesteld om focusprojecten (m.n. transformatie binnenstad en afronding Haven 8) voortvarend op te pakken. Voor de korte termijn wordt extra ingezet op nieuwe ontwikkelingen voor een hoger aantal woningen. Voor projectleiding en planologische / planjuridische begeleiding is in € 200.000 extra in 2022 nodig.

Startdatum: 25-05-2021

Ruimtelijke ordening

Doelstellingen

D.096 | Versterken kwaliteit van de omgeving van de gemeente Waalwijk

Doel van het versterken van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving op basis van de gemeentelijke structuurvisie is bereiken dat Waalwijk meer onderscheidend wordt zowel lokaal als regionaal. Dat doen we door het optimaliseren van typerende omgevingsfactoren, zoals de karakteristieke kernen en unieke landschappelijke omgeving. Dat betekent bijvoorbeeld meer variatie in omgeving door meer thematisering in functie en meer aandacht voor groen in de omgeving.

Doelstellingen

D.097 | Waalwijk Omgevingswetproof in 2022

Doel van dit project is de gemeente Waalwijk Omgevingswet-proof te maken, dat wil zeggen klaar te maken voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1-7-2022. Dat betekent het stapsgewijs uitbouwen van een solide basis (stappen), via verschillende invalshoeken (sporen) en via interne en externe partners (samenwerking). Daarnaast gaan we ook meteen aan de slag om kennis en ervaring te verkrijgen (doen).

Maatregelen

KN22 | W.28 Project Waalwijk Omgevingswet proof

De invoeringsfase van de Omgevingswet in 2021 wordt afgerond met het vaststellen van een plan van aanpak voor de vervolgfase in 2022. Op basis van een inschatting van de wettelijk noodzakelijke taken is in 2022 € 125.000 extra nodig. Als een nog specifiekere inschatting is gedaan, zullen bedragen voor de komende jaren worden opgenomen in de Kadernota 2023.

Een uitgebreidere toelichting van bovenstaande wensen bij de Kadernota 2022 is opgenomen in bijlage 2: Formulieren wensen.

Startdatum: 25-05-2021

Doelstellingen

D.098 | Bevorderen gewenst en kwalitatief verhogen ruimtegebruik. Daarnaast streven we naar een rechtvaardige verdeling van kosten/opbrengsten over gebruikers, eigenaars, ontwikkelaars en overheid

Eenzijds het, middels aankopen en transformeren van landbouwgrond in bouwgrond voor zowel woningbouw als industrie, uitoefenen van invloed op het door de gemeente gewenste ruimtegebruik. Anderzijds het faciliteren van private initiatieven waarbij uitgangspunt is dat er sprake is van een situatie waarbij de gemeente de door haar te maken kosten vergoed krijgt van de ontwikkelende partij.

Stedelijke vernieuwing

Stedelijke vernieuwing

Duurzamer stedelijk gebied

Zie programma duurzaamheid.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Primaire begroting 2022
Lasten	18.136	12.351	10.134
Baten	-15.260	-8.703	-6.535
Saldo van lasten en baten	2.876	3.649	3.599
Onttrekkingen	-11.665	-4.374	-640
Stortingen	10.878	3.937	214
Mutaties reserves	-787	-437	-426
Saldo na mutaties reserves	2.089	3.212	3.172

Belangrijkste kaders

Beleidsnotitie Arbeidsmigratie 2018

Bevolkings- en woningbehoefteprognose provincie Noord-Brabant (2017)

Coalitieprogramma 2018-2022 "Samen Duurzaam Vooruit"

Nota Grondbeleid 2019-2023

Prestatieafspraken gemeente Waalwijk, Casade, HVOW en SamenSterk (2019, ieder jaar in december nieuwe afspraken)

Regionaal Woonkader (2015)

Regionale Agenda Wonen 2017

Regionaal Kwalitatief Woningbehoefteonderzoek 2018

Strategische Meerjarenagenda 2015-2018

Structuurvisie

Structuurvisie (Uitvoeringsprogramma)

Strategische Visie - Waalwijk 2025

Woonvisie 2020 gemeente Waalwijk

Visie religieus erfgoed Waalwijk 2020

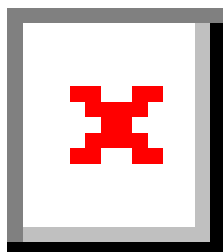
Visie "Hart van de stad 2025"

Nota van uitgangspunten Masterplan Haven 8 Oost

Huisvestingsverordening Waalwijk 2018 - 2021 2e wijziging

Omgevingsvisie Waalwijk 1.0

Gebiedsspecifiek beleid PFAS

Verbonden partijen

Voor dit beleidsveld zijn er geen verbonden partijen.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dat betekent dat de gemeente deze vrij kan besteden (in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen).

Bedragen X €1.000			
Taakveld	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting 2022
0.5 Treasury (PR909,911,912)	-286	-1.956	-257
0.61 OZB woningen	-6.106	-6.240	-6.380
0.62 OZB-niet woningen	-6.427	-6.809	-7.093
0.64 Overige belastingen	-437	-415	-421
0.7 Algemene uitkering	-77.214	-76.495	-82.755
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-90.470	-91.915	-96.906

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 zijn publiekrechtelijke rechtspersonen, zoals een gemeente, vennootschapsbelasting plichtig indien en voor zover zij een onderneming drijven. Voor de gemeente Waalwijk zijn de activiteiten van de grondexploitatie aangemerkt als winstgevendende onderneming. In de begroting 2022 is een bedrag van € 114.000 voor te betalen vennootschapsbelasting opgenomen.

Bedragen x € 1.000			
Omschrijving	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting 2022
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	348	113	114

Overige baten en lasten

De baten en lasten die ingevolge de voorschriften niet op specifieke producten kunnen worden geraamd, alsmede een aantal stelposten, worden verantwoord onder de overige baten en lasten op product 915. Op product 913 is de post 'onvoorzien' begroot voor een bedrag van € 100.000. Dit bedrag is bedoeld als dekking voor (een schatting van) uitgaven die niet zijn voorzien in de begroting.

Bedragen x € 1.000			
Omschrijving	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting 2022
Taakveld 0.8 Onvoorzien	0	100	100
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten	134	975	1.032
Totaal	165	2.483	1.132

Overhead

Overhead

De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op taakveld 0.4 Overhead. Hierdoor wordt meer inzicht gegeven in de totale kosten van de overhead. Overhead mag wel toegerekend worden aan grondexploitaties en investeringen. Hiervoor is een vast opslagbedrag per uur berekend. Voor de berekening is het totaal begrote bedrag van de overhead gedeeld door het aantal uren dat toegerekend wordt aan de taakvelden en projecten. Dit opslagbedrag wordt ook gebruikt bij de berekening van tarieven voor de lokale heffingen.

Bedragen X €1.000			
Specificatie Overhead	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting 2022
Salarissen	8.177	8.912	9.394
Belastingen	98	179	0
Ingeleend personeel	738	409	421
Overige goederen en diensten	3.301	3.877	3.817
Stortingen in voorzieningen	306	312	225
Afschrijvingen	982	1.165	1.186
Rente	265	267	155
Totaal lasten	13.867	15.121	15.198
Toerekening aan grondexploitatie	-574	-863	-931
Toerekening aan investeringen	-723	-518	-507
Uitgeleend personeel	0	0	0
Overige goederen en diensten	-332	-79	-93
Inkomensoverdrachten Rijk	-208	-13	-145
Mutaties voorzieningen	-5	-143	0
Totaal baten	-1.842	-1.616	-1.676
Saldo	12.025	13.505	13.522

Paragrafen

Inleiding

Inleiding

Artikel 9 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bepaalt dat in de begroting paragrafen moeten worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen.

Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een kort overzicht (de paragraaf), waardoor de raad voldoende inzicht krijgt. Op deze wijze geven de paragrafen een dwarsdoorsnede van de begroting. Met de genoemde onderwerpen (de voorgeschreven 7 paragrafen) is telkens een financieel belang gediend. De paragrafen geven daardoor extra informatie voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

De voorgeschreven paragrafen zijn:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Voortgang ombuigingen

Paragraaf Lokale heffingen

Paragraaf Lokale heffingen

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

De gemeentelijke heffingen zijn, naast de doeluitkeringen van het Rijk en de algemene uitkering uit het gemeentefonds, voor ons een belangrijke bron van inkomsten. We maken onderscheid tussen **belastingen** en **rechten**.

De **rechten** bestaan uit bestemmingsheffingen en retributies. Bij rechten is sprake van het leveren van een tegenprestatie door de gemeente. De geraamde opbrengsten mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak. Dat wil zeggen: niet meer dan honderd procent kostendekkend.

Bij **belastingen** is er geen directe relatie met een prestatie van de gemeente. De opbrengsten van deze belastingen gebruiken we als algemeen dekkingsmiddel.

We blijven de komende jaren onze gemeentelijke belastingen heffen. In 2020 is de toeristenbelasting vervallen en vervangen door de verblijfsbelasting.

Afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen hebben we in de toekomst meer mogelijkheden om onze belastingheffing te hervormen. Het kabinet heeft in 2015 in een brief aan de Tweede Kamer bouwstenen gegeven voor een hervorming van het lokaal belastinggebied. In de brief en de bijlagen zijn onder andere suggesties opgenomen voor de invoering van twee nieuwe brede heffingen en het afschaffen van enkele 'kleinere' heffingen. Dit past bij het streven van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) naar meer financiële flexibiliteit voor gemeenten. Meer informatie over dit onderwerp kunt u vinden op de website van de VNG [1].

Via het heffen van belastingen en rechten zorgen we voor een bron van inkomsten. Jaarlijks stelt de gemeenteraad de belastingverordeningen vast. Hierin wordt geregeld hoe we de belastingen en rechten heffen en wordt de hoogte van de tarieven bepaald.

1. Beleid ten aanzien van lokale belastingen

Het belastingbeleid in Waalwijk baseren we op twee uitgangspunten: ten hoogste een kostendekkendheid voor de rechten en daarnaast, op grond van het coalitieakkoord, een inflatiecorrectie voor de belastingtarieven.

Onroerende Zaakbelastingen (OZB)

De waarde van het onroerend goed, die jaarlijks wordt vastgesteld (de zogenoemde herwaardering) vormt de grondslag voor de heffing van OZB. De WOZ-waarden (op grond van de Wet Waardering Onroerende Zaken) voor het belastingjaar 2022 worden gebaseerd op het prijspeil 1 januari 2021. Deze waarden zijn in oktober/november 2021 voor ons bekend zodat we de tarieven hierop af kunnen stemmen.

Hondenbelasting

De hondenbelasting werd in 2021 geheven door 183 van de 352 gemeenten. In Waalwijk kennen we deze belasting op het houden van honden ook. De houder van de hond is de belastingplichtige. Het aantal honden bepaalt de opbrengst van de belasting. Deze hondenbelasting is enigszins regulerend, omdat we het hebben van meerdere honden zwaarder belasten dan het hebben van een enkele hond.

Verblijfsbelasting

We heffen een belasting voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding door personen die niet in zijn geschreven in de gemeente Waalwijk. Diegene die onderdak biedt is belastingplichtig. Doorgaans is dat de eigenaar van het hotel, hostel, B&B e.d. Ook AirBnB adressen vallen onder deze belastingplicht.

In de beleidsnotitie arbeidsmigratie Waalwijk 2018 (december 2018) is besloten dat de gemeente Waalwijk actief regie gaat voeren op het proces van participatie en integratie van arbeidsmigranten. Een toegestane wettelijke grondslag om extra inkomsten te verwerven kan via het heffen van verblijfsbelasting. Vanaf belastingjaar 2020 is de Verordening toeristenbelasting vervangen door de Verordening verblijfsbelasting. Hierdoor kan nu de directe verblijfsbelasting geheven worden voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als inwoner van de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven. De heffing

geldt, naast de hotels, hostels, B&B's en AirBnB's, ook voor alle adressen waar kamergewijze verhuur plaats vindt aan arbeidsmigranten. Verblijfsbelasting is een belasting op aangifte. Het doel van de overnachting (toeristisch of beroeps- / bedrijfsmatig) bepaald het tarief.

Precariobelasting

De gemeente heft precariobelasting voor het hebben van voorwerpen op, boven en onder gemeentegrond. De opbrengst wordt grotendeels bepaald door het aantal reclamevoorwerpen op of boven gemeentegrond en door terrassen op gemeentegrond. Daarnaast heffen we de precariobelasting voor (commerciële) evenementen welke op gemeentegrond worden gehouden en heffen we belasting op het hebben van bouwmaterialen op gemeentegrond, zoals bijvoorbeeld bouwcontainers, steigers.

Parkeerbelasting

Met de parkeerbelasting wordt het parkeergedrag van bewoners of bezoekers van de gemeente gereguleerd. In de praktijk zijn er 2 vormen:

- een belasting voor het daadwerkelijke parkeren op daarvoor aangewezen plaatsen;
 - en een belasting voor een vergunning om te parkeren op daarvoor aangewezen plaatsen.
- De parkeerbelasting heffen we voor het parkeren op straat. Voor het parkeren op openbare terreinen (slagboomparkeren) kennen we privaatrechtelijke parkeertarieven.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven van personen die niet staan ingeschreven in de gemeente Waalwijk, maar wel meer dan negentig dagen per jaar een gemeubileerde woning tot hun beschikking hebben. De belasting wordt geheven om de voorzieningen waarvan deze forensen gebruik maken te financieren.

BIZ (Bedrijveninvesteringszone) als opvolger van de reclamebelasting

In overleg tussen het centrummanagement, de gemeente en de ondernemers gaan we, indien de Raad hiermee instemt, een BedrijvenInvesteringsZone invoeren. Deze heffing is vergelijkbaar met de eerdere reclamebelasting, maar kan van zowel eigenaren als gebruikers worden geheven. Daarnaast kennen we voor deze heffing andere tarieven. Het centrummanagement beheert de netto-baten die uit de belasting voortvloeien voor promotie en aankleding van het centrum. Het tarief wordt bepaald aan de hand van de WOZ-waarde van 2021.

2. Beleid ten aanzien van gemeentelijke rechten (bestemmingsheffingen en retributies)

Onder de naam rechten heft de gemeente tarieven voor diverse typen gemeentelijke dienstverlening. Bij rechten is sprake van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. De geraamde opbrengsten mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor uitoefening van de taak. Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst of degene voor wie de dienst is verleend. Het uitgangspunt is dat de tarieven van de gemeentelijke rechten jaarlijks met 1,5% inflatiecorrectie worden aangepast, voor zover de tarieven niet aan een wettelijk maximum zijn verbonden.

Rioolheffing

De kosten die de gemeente maakt als uitvloeisel van de watertaken worden verhaald op burgers en bedrijven via een zogenaamde rioolheffing. In 2009 is de nieuwe rioolheffing ingevoerd op basis van de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken. De kosten die uit die watertaken voortvloeien (op het gebied van afvalwaterinzameling, afvalwatertransport en afvoer van overtollig regen- en grondwater maar ook klimaatverandering en toenemende verharding) zijn berekend in het Integraal Waterplan Waalwijk (IWW) dat door de raad is vastgesteld in de openbare raadvergadering van 15 oktober 2020. Op basis van het IWW zijn de tarieven berekend.

Afvalstoffenheffing

Onder de naam afvalstoffenheffing wordt een recht geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel, waarvoor de gemeente op grond van de Wet milieubeheer, een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen heeft. In

2016 is een nieuw afvalbeleidsplan opgesteld. Op basis van dit beleidsplan zijn de kosten berekend en zijn de tarieven vastgesteld. De afgelopen jaren hebben we de inzamelfrequentie veranderd en is als gevolg van betere afvalscheiding de aangeboden hoeveelheid restafval afgenomen. Bij deze ontwikkeling past een verandering in de aanslagoplegging.

Reinigingsrecht

Naast de verplichte vuilinzameling voor woningen zamelen we ook afval van bedrijven en instellingen in. Bedrijven en instellingen gaan hiervoor een contract aan met de gemeente. Het is een landelijke trend dat landelijke winkelketens gezamenlijke landelijke aanbestedingen doen bij afvalverwerkers, waardoor bij de individuele gemeentes het aantal contracten daalt. Ook bij ons is het aantal contracten de afgelopen jaren afgenomen, waardoor de opbrengst elk jaar verder daalt.

Leges

Onder de naam leges heffen we rechten voor door ons verstrekte diensten. Hierbij maken we onderscheid tussen leges publiekszaken (reisdocumenten e.d.) en leges voor diensten gericht op de fysieke leefomgeving zoals omgevingsvergunning.

Leges kennen een vorm van kruissubsidiëring. Dit houdt het in dat we van alle legestarieven enkele diensten hoger prijzen om zo andere diensten tegen een lagere prijs te kunnen aanbieden.

Per 1 juli 2022 wordt de Omgevingswet ingevoerd. Gelijktijdig treedt ook de Wet Kwaliteitsborging Bouw inwerking. Deze twee wijzigingen zullen ingrijpende gevolgen hebben voor de werkwijze en legesheffing door gemeenten. Gevolg is onder meer dat een aantal taken gefaseerd verschuiven (naar de private partijen) en legesinkomsten afnemen. De verwachting is dat deze met minimaal met 25% terugloopt.

Momenteel wordt een onderzoek uitgevoerd naar de impact op de ambtelijke organisatie en teruglopende (leges)inkomsten. Deze zal uiteindelijk worden vertaald naar de begroting en een nieuwe legesverordening die voor invoering van deze wet ter vaststelling zal worden aangeboden.

Grafrechten

Onder de naam grafrechten heffen we rechten voor het gebruik van de begraafplaats en voor het verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. Diegene die de dienst aanvraagt betaalt de rechten. De rechten zijn niet kostendekkend. Er wordt tegenwoordig minder begraven dan vroeger. Dit leidt tot minder inkomsten. Een meer kostendekkend tarief zal naar verwachting leiden tot een verdere afname van het aantal begrafenissen.

Havengeld

Onder de naam havengeld worden rechten geheven voor het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde gemeentewateren of van andere voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen, die in beheer of onderhoud zijn bij de gemeente. Havengeld rechten worden geheven van de schipper, de reder, de eigenaar van het vaartuig, degene die het schip heeft gecharterd of degene die als vertegenwoordiger van één van dezen optreedt. Het havengeld is niet kostendekkend om te voorkomen dat de gemeente zich uit de markt prijst.

Marktgelden

Onder de naam marktgelden worden rechten geheven voor het gebruik of genot van een standplaats op de daarvoor aangewezen marktterreinen of op andere voor de openbare dienst bestemde plaatsen voor het uitoefenen van de markthandel en daarmee verband houdende handelingen en/of het gebruik van verstrekte hulpmiddelen. Marktgeld wordt geheven van de vergunninghouder c.q. aan wie incidenteel toestemming is verleend om extra ruimte in te nemen. De tarieven zijn niet kostendekkend. De afgelopen jaren was het een trend dat het aantal standplaatshouders afnam. Naar aanleiding van een onderzoek naar het verplaatsen van de weekmarkt in Waalwijk is deze begin juli 2019 verplaatst naar het Raadhuisplein / Markt.

3. Belastingdruk

In vergelijkende overzichten van gemeenten in Nederland wordt vaak de lokale lastendruk van een gemiddelde woning als maatstaf genomen. Jaarlijks stelt het Centrum voor Onderzoek van de Lagere Overheden (COELO) de 'Atlas van de lokale lasten' op en geeft hiermee inzicht in de ontwikkeling van de lokale lastendruk. De gemeente Waalwijk staat op voor 'de netto woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in 2021 op plaats 10 van de goedkoopste gemeenten in Nederland.

De onderstaande tabel toont de woonlasten over het voorgaande jaar voor een meerpersoonshuishouden, zoals berekend door het COELO. De totale woonlasten berekend door het COELO zijn exclusief hondenbelasting.

Overzicht woonlasten 2020	Waalwijk	Heusden	Oosterhout	Loon op Zand	Dongen
Totale woonlasten meerpersoonshuishoudens	€ 660	€ 718	€ 770	€ 935	€ 882
Plaats op ranglijst	12	37	96	298	256
Tarief OZB eigenaar woning (in %)	0,1045	0,1090	0,0942	0,1301	0,1293
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	€ 221	€ 180	€ 297	€ 342	€ 345

In het onderstaande overzicht tonen we de ontwikkeling van de lokale lasten in Waalwijk. De woonlasten zijn berekend door het COELO en gelden voor een meerpersoonshuishouden. Voor 2022 hebben we een prognose gemaakt door de woonlasten in 2021 met een 1,5% inflatiecorrectie te verhogen.

Ontwikkeling woonlasten	2019	2020	2021	2022
Woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 606	€ 618	€ 660	€ 675
Positie ranglijst	20	10	12	onbekend

4. Kwijtscheldingsbeleid

In het gemeentelijke kwijtscheldingsbeleid bepalen we belastingen waarvan kwijtschelding mogelijk is en de voorwaarden waaronder de kwijtscheldingsprocedure plaatsvindt. Hierbij zijn we gebonden aan landelijk voorgeschreven regels van de staatssecretaris van Financiën. Deze regels komen erop neer dat alleen inwoners met een inkomen tot ongeveer bijstandsniveau en zonder vermogen voor kwijtschelding in aanmerking komen. We hebben ten aanzien van kwijtschelding een aantal beleidskeuzes vastgesteld. Deze beleidskeuzes hebben we opgenomen in de leidraad invordering en de daarop betrekking hebbende belastingverordeningen. Ons kwijtscheldingsbeleid is in overeenstemming met de richtlijnen die door het Rijk zijn opgesteld.

5. Samenvatting

We kennen de onderstaande belastingen, heffingen en retributies. Per soort hebben we een

tarief voor 2020 en 2021 opgenomen. Indien een belastingsoort tariefdifferentiatie kent, is het meest voorkomende tarief opgenomen. Door de grote diversiteit aan leges, marktgelden, precariobelasting, parkeerbelasting, grafrechten en haven- en kadegelden zijn voor deze categorieën geen tarieven opgenomen. De gedetailleerde tarieven zijn opgenomen in de verordeningen. Daarnaast is per belastingsoort de geraamde opbrengst opgenomen. Voor de verschillende bestemmingsheffingen en retributies zijn ook de kosten opgenomen. Daarbij is ook aangegeven wat de kosten van overhead en overige toe te rekenen kosten zijn.

Belasting (per product)	Tarief 2021	Tarief 2022	Geraamde opbrengst in 2022 (in €)
OZB eigenaren woningen (061)	0,1045 %	n.t.b. *	6.316.310
OZB eigenaren niet-woningen (062)	0,2306 %	n.t.b. *	4.201.077
OZB gebruik niet-woningen (062)	0,1473 %	n.t.b. *	2.769.929
Hondenbelasting (906)	€ 51,35	€ 52,10	223.268
Forensenbelasting (907)	€ 478,85	€ 486,05	12.144
Parkeerbelasting (207)	-	-	1.183.680
Reclamebelasting (908)	€ 638,15	n.t.b. *	-
Precariobelasting (916)	-	-	126.987
Verblijfbelasting (905)	-	-	660.367

Rechten (bestemmingsheffingen en retributies)	Tarief 2021	Tarief 2022	Geraamde opbrengst 2022 (in €)	Kosten 2022 (in €)	Overhead en overige toe te rekenen kosten 2022 (in €)	Dekkingspercentage
Rioolheffing eigenaar (707)	€ 116,55	€ 122,45	2.910.024	2.745.609	1.559.876	96 %
Rioolheffing gebruik (707)	€ 38,60	€ 40,55	1.219.649			
Afvalstoffenheffing (702)	€ 151,50	€ 153,75	4.385.036	2.881.322	1.354.348	106 %

Reinigingsrecht (703)	€ 352,00	€ 357,30	113.281			
Grafrechten (705)	-	-	348.134	551.795	322.902	40 %
Haven- en kadegelden (208)	-	-	139.262	564.447	115.699	20 %
Marktgeden (301)	-	-	29.039	96.253	53.046	19 %
Leges fysieke omgeving (bouw)(801)	-	-	1.349.658	1.564.005	1.032.943	52 %
Leges dienstverlening (publiek)(005)	-	-	731.756	437.084	433.856	84 %

* Op basis van de totale WOZ-waarde binnen de gemeente, worden de OZB-tarieven voor 2022 bepaald. De totale WOZ-waarde voor het berekenen van de OZB-tarieven is ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet bekend. Afhankelijk van de totale nieuwe WOZ-waarde worden in de raadsvergadering van december 2021 de definitieve tarieven OZB voor 2022 vastgesteld.

Paragraaf Weerstandsvermogen

Inleiding

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de weerstandscapaciteit afgezet tegen de risico's die de gemeente loopt in zowel de exploitatie- als investeringsfeer.

De gemeenteraad heeft 18 juni 2015 het kader voor deze paragraaf vastgesteld en heeft instructies gegeven voor de wijze waarop met risico's en risicomanagement moet worden omgegaan.

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de weerstandscapaciteit afgezet tegen de risico's die de gemeente loopt in zowel de exploitatie- als investeringsfeer.

De gemeenteraad heeft 18 juni 2015 het kader voor deze paragraaf vastgesteld en heeft instructies gegeven voor de wijze waarop met risico's en risicomanagement moet worden omgegaan. Voor 2019 stond de actualisatie van de "Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement van de gemeente Waalwijk" ingepland. Er is een scan uitgevoerd naar de toepassing van het beleid en uitvoering en de conclusie is dat het bestaande beleid en uitvoering adequaat is en daarmee is een update niet noodzakelijk. De raad is door middel van raadsinformatiebrief 39-19 hierover geïnformeerd.

Kengetallen gemeente Waalwijk

Op grond van onderstaande kengetallen en rekening houdende met het weerstandsvermogen op grond van de risicomatrix kan geconcludeerd worden dat de gemeente Waalwijk over een gezonde financiële positie beschikt. Weliswaar beschikt de gemeente over een relatief hoge schuldpositie maar deze is door het hoge

investeringsniveau in de afgelopen jaren goed te verklaren. De risico's in de grondexploitatie zijn door afboekingen in de afgelopen jaren beheersbaar geworden en door een stijgende verkoop van gronden neemt de boekwaarde in de grondexploitatie af. Tenslotte is sprake van een lage lastendruk voor onze burgers ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Bedragen x € 1.000

Tabel 1 - Netto schuldquote

	Bij begroting ultimo jaar	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A	Vaste schulden (cf. art.46 BBV)	135.874	103.874	117.677
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	12.834	119.397	71.899
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	15.597	0	15.000
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	0	0	0
E	Uitzetting < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	6.262	0	6.000
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	572	0	500
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	4.778	0	4.500
H	Totale baten cf. art. 17 lid c BBV)	179.014	158.450	154.490
	Netto schuldquote ((A+B+C-D-E-F-G) / H) x 100%	85,30%	140,91%	125,30%

Bij het berekenen van deze kengetallen, is geconstateerd dat voor de Financiële activa van een ander onderdeel werd gevuld. Dit is met de jaarrekening 2020 hersteld en tevens ook voor de vergelijkende cijfers van de begroting 2021 en 2022. Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de tabel Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.

Tabel 2 - Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

	Bij begroting ultimo jaar	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A	Vaste schulden (cf. art.46 BBV)	117.233	121.415	108.754
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	12.834	119.387	71.899
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	15.597	0	15.000
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	18.640	18.568	18.397
E	Uitzetting < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	6.262	0	6.000
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	572	0	500
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	4.778	0	4.500
H	Totale baten cf. art. 17 lid c BBV)	179.014	158.450	154.490
	Netto schuldquote ((A+B+C-D-E-F-G) / H) x 100%	64,47%	140,26%	107,62%

Tabel 3 - Solvabiliteitsratio

	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
--	---------------	----------------	----------------

A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	97.880	83.554	90.088
B	Balanstotaal	268.790	341.491	288.149
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	36,41%	24,47%	31,26%

Tabel 4 - Kengetal grondexploitatie

	Bij begroting ultimo jaar	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A	Bouwgronden in exploitatie (cf. art. 38 lid b BBV)	12.441	25.234	13.306
B	Totale baten cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves)	179.014	158.450	154.490
	Grondexploitatie (A+B) / C x 100%	6,95%	15,93%	8,61%

Tabel 5 - Structurele exploitatieruimte

	Bij begroting ultimo jaar	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A	Totale structurele lasten	163.431	144.783	136.583
B	Totale structurele baten	170.011	160.440	136.740
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	145	255	445
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	3.376	1.887	4.210
E	Totale baten	220.926	161.389	158.700
	Structurele exploitatieruimte (B-A) + (D-C) / (E) x 100%	4,44%	10,72%	2,47%

Tabel 6 - Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

	Bij begroting ultimo jaar (bedragen in € 1 / afgerond)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	274	284	288
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	147	155	163
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	193	221	224
D	Eventuele heffingskorting	0	0	0
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C+D)	614	660	675
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1 (bron: COELO)	779	811	nog te bepalen
	Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	79,12%	81,38%	nog te bepalen

N.B.: Verordeningen Onroerende Zaak Belastingen komen pas later dan 25 november 2021 in de raad aan de orde, OZB stijgt in 2022 alleen met prijsindex (+ 1,5%).

Weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen van een gemeente kan worden omschreven als de mate waarin een gemeente in staat is financiële tegenvallers (risico's) op te vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen geeft de mate van robuustheid van de financiële huishouding weer. Dit is van belang als zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht te hebben voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Voor het beoordelen van de robuustheid van de begroting is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente

beschikt om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te kunnen dekken. Het gaat om die elementen waarmee tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden zoals de algemene reserve, maar ook de onbenutte belastingcapaciteit. Onderscheid kan worden gemaakt in incidentele (ten behoeve van opvang eenmalige tegenvallers) en structurele (ten behoeve van structurele tegenvallers) weerstandscapaciteit.

Op grond van de nu bekende gegevens kan het volgende overzicht worden gegeven:

bedragen per januari 2022 (x € 1.000)

Weerstandscapaciteit	Incidenteel	Structureel
Reservecapaciteit		
Algemene reserve	13.999.455	
AR grondexploitatie	5.000.000	
Totaal reserve capaciteit	18.999.455	
Onbenutte belastingcapaciteit		
Onroerende zaakbelastingen (100% verhoging)		13.049.000
Onvoorzien		100.000
Totaal weerstandscapaciteit	18.999.455	13.149.000

Per januari 2022 bedraagt de totale weerstandscapaciteit € 32.148.455 (= € 18.999.455 + € 13.149.000).

De norm voor de onbenutte belastingcapaciteit is gebaseerd op de norm die het Rijk stelt voor gemeenten die in aanmerking willen komen voor een bijdrage op grond van artikel 12 Financiële Verhoudingswet.

De bepaling van de ratio is gebaseerd op een theoretisch model waarbij er vanuit wordt gegaan dat alle risico's gelijktijdig manifest worden en dat is niet zo. De 100% OZB verhoging past overigens in dit zelfde theoretische kader.

De Algemene Reserve en de Algemene Reserve Grondexploitatie dienen feitelijk een geblokkeerd gedeelte te bevatten om het totaal van de risico's in de categorie "waarschijnlijk 1 maal per 5 jaar" te kunnen opvangen, thans € 5,8 miljoen. Indien een risico manifest wordt en er moet worden afgerekend dan moet de Algemene Reserve of Algemene Reserve Grondexploitatie onmiddellijk worden aangewend en daarmee kan de ratio onder druk komen te staan, immers de OZB verhoging en het beschikbaar komen van de hogere opbrengst zal altijd enige tijd duren. Hierbij moet wel worden aangetekend dat het uitzonderlijk zou zijn als alle risico's in categorie A op hetzelfde moment manifest worden.

Stille reserves

In het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 van de provincies is m.b.t. stille reserves in relatie tot het weerstandsvermogen het navolgende opgenomen:

1. Stille reserves nemen wij alleen mee als de actuele marktwaarde reëel is onderbouwd.
2. Daarnaast geldt als uitgangspunt dat de stille reserve geen gebruiksnut heeft voor de gemeenten en dat deze op korte termijn beschikbaar kan komen.

Gelet op het bovenstaande maken de stille reserves met ingang van 2020 geen onderdeel meer uit van het weerstandsvermogen.

Bovenstaande berekening van de weerstandscapaciteit is uiteraard een momentopname. De genoemde bedragen kunnen van jaar tot jaar fluctueren. Voor de afdekking van risico's heeft de gemeenteraad normen vastgelegd voor de noodzakelijke omvang van de Algemene Reserve.

De bekende risico's die betrekking hebben op de bouwgrondexploitatie zijn ook meegenomen bij de weerstandscapaciteit. De Algemene Reserve Grondexploitatie van € 5 miljoen maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. Tevens vindt jaarlijks door middel van de nota grondexploitatie herijking plaats van de bouwgrondexploitatie en worden verliezen genomen en voorzieningen getroffen indien redelijkerwijs mag worden aangenomen dat t.z.t. een verlies manifest zal worden.

Risico's

In het BBV wordt een toelichting gegeven op de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen.

De risico's relevant voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd. Voorbeelden van risico's die wel tot de paragraaf weerstandsvermogen horen zijn ondernemersrisico's (of bedrijfsrisico's) en hangen vooral samen met grondexploitatie, gebiedsuitbreiding, publiek – private samenwerking (PPS), sociale structuur (bij neergaande conjunctuur) en open einderegelingen.

Risicomatrix begroting 2022

Bij zowel begroting als bij de jaarrekening wordt een risicomatrix opgesteld. De risicomatrix is een instrument dat systematisch inzicht geeft in de categorisering van aanwezige risico's. Teneinde het risicomangement te borgen wordt sinds 2013 bij het opstellen van het interne controleplan per te controleren proces een risicoanalyse gemaakt en deze analyse wordt gehanteerd bij de uitvoering van de interne controle.

Zoveel als mogelijk zijn de risico's in beeld gebracht en is inzichtelijk gemaakt in welke mate deze risico's beheerst worden. Nadere acties blijven nodig om tot verdere risicobeheersing te komen. Aan de hand van de Begroting en –rekening zijn per Beleidsveld de meest essentiële risicoterrainen aangegeven en geplaatst in de risicomatrix. Onderstaand is een opsomming opgenomen van de geïdentificeerde risico's welke van belang zijn voor het weerstandsvermogen.

Toename risico's

Geen.

Afname risico's

Geen.

Beoordeling beschikbare weerstandsvermogen

Met onderstaande ratio kan een norm gesteld worden voor een aanvaardbare relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's.

Ratio =
$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{-----}}$$

Benodigde weerstandscapaciteit

Een ratio voor het weerstandsvermogen van 1.0 tot 1.4 wordt voldoende geacht. Een ratio van 0.8 tot 1.0 wordt als matig bestempeld, terwijl een ratio boven 1.4 aangemerkt wordt als ruim voldoende.

Het benodigde weerstandsvermogen kan als volgt berekend worden:

Risicoklasse	Kans op schade	Aantal Geïventariseerde schades	Maximale omvang max. totale schade	Percentage meegenomen
waarschijnlijk	1 X per 5 jaar	Schades 11	€ 7,2 miljoen	80% € 5,8 miljoen
mogelijk	1 X per 10 jaar	Schades 17	€ 8,5 miljoen	60% € 5,1 miljoen
onwaarschijnlijk	1 X per 15 jaar	Schades 16	€ 6,4 miljoen	40% € 2,6 miljoen
onbekend	1 X per 10 jaar	Schades 13	€ 5,3 miljoen	20 % € 1,1 miljoen
			€ 27,4 miljoen	€ 14,6 miljoen

$$\text{Ratio} = \frac{\text{€ } 32.148.455}{\text{€ } 14.600.000} = 2,20 \text{ uitstekend}$$

Voor de gemeente Waalwijk bedraagt de ratio voor het weerstandsvermogen derhalve 2,20 en is daarmee te kwalificeren als uitstekend.

Met betrekking tot de ratio van 2,20 moet wel de kanttekening worden geplaatst dat rekening is gehouden met 100% verhoging van de OZB (€ 13.049.000) wordt die buiten beschouwing gelaten dan zakt de ratio naar 1,32 en is dan dus ook nog voldoende. Ook hier moet worden aangetekend dat niet alle risico's op hetzelfde moment manifest zullen worden.

Risicokaarten

Drugsafval

TLTH 1	Drugsafval
Informatie	1. De gemeente wordt regelmatig geconfronteerd met dumping van drugsafval (afval van de productie van synthetische drugs). Ze zijn niet alleen schadelijk voor het milieu en de gezondheid van mens en dier, de opruimkosten zijn ook nog eens erg hoog. De daders worden zelden gepakt, waardoor de schade van het opruimen - zo'n 25.000 euro per dumping - vaak voor rekening van gemeenten, natuurorganisaties of andere grondeigenaren komt. Indien vaten/jerrycans openbreken en in de bodem komen dan lopen de kosten als gevolg van sanering nog verder op.
Beheersmaatregelen	Bij het ontdekken van een dumping snel ingrijpen ter voorkoming van schade aan mens en dier en milieuschade.
Bedrag in miljoen	1. € < 0,1

Kans van optreden	Waarschijnlijk
Status	Ongewijzigd

Schade door verkeerde- of niet-handhaving

TLTH 2	Schade veroorzaakt door verkeerde handhaving of door niet-handhaving
Informatie	1. Fouten, die gemaakt worden bij vergunningverlening of handhaving en die schadeclaims en/of schades tot gevolg hebben worden afgedekt met een WA verzekering waarbij het eigen risico € 2.500 bedraagt. Overigens dient hierbij nadrukkelijk te worden aangegeven, dat de opdrachtgever verantwoordelijk blijft voor de uitgevoerde constructies en bouwplannen. In deze gevallen is dus de gemeente geen risicodragers.
Beheersmaatregelen	De meest risicovolle bedrijven worden frequent op deze risico's gecontroleerd.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € < 0,1
Status	Ongewijzigd

Communicatie

CSTR 3	Communicatie
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> Misbruik huisstijl: organisatie doet zich voor als zijnde de gemeente Waalwijk. Onjuiste tekst in gemeentelijke uitgaven (gemeentepagina, folders, internet): lezers stellen gemeente aansprakelijk / imagoschade bestuurders. In eigen uitgaven (brieven, artikelen, kranten) suggereren dat de gemeente afzender is door gebruik gemeentelijk logo.
Beheersmaatregelen	Huisstijl is gedeponeerd bij het Benelux Merken Bureau. Fouten worden afgedaan met een rectificatie of het middel wordt voorzien van tekst dat het met uiterste zorg is gemaakt maar dat er fouten in kunnen staan waar de gemeente niet voor aansprakelijk kan worden gesteld. Op internet is een disclaimer opgenomen. Dit maakt dat het risico dat de gemeente loopt zo goed als nihil is. Door team Communicatie en het KCC worden de social media gevolgd als het gaat om berichtgeving over de gemeente Waalwijk (webcare).
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	2. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	3. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Rampenbestrijding en financiële aansprakelijkheid

TLTH 4	Rampenbestrijding en financiële aansprakelijkheid.
Informatie	1.Omvang risico is afhankelijk van de ramp. Optreden van een calamiteit vergelijkbaar met de brand van Chemie-Pack op bedrijventerrein Moerdijk in januari 2011 met forse milieuschade als gevolg. De rechter zal de mate van aansprakelijkheid beoordelen tenzij we zelf schuld bekennen.
Beheersmaatregelen	Het betreft hier de zogenaamde BRZO+ bedrijven, voor Waalwijk een 15tal bedrijven welke door de Omgevingsdienst worden gecontroleerd. Voorziening actuele rampenplannen en een adequate rampenorganisatie zowel kwantitatief als kwalitatief.
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	1.€ < 2,5
Status	Ongewijzigd

Evenementenbeleid en kermissen

TLTH 5	Evenementenbeleid en kermissen.
Informatie	1.De elektrische of mechanische attracties die een grote snelheid en/of hoogte kunnen bereiken kunnen een veiligheidsrisico vormen. Een ander risico vormt de diversiteit van deze attracties, het gaat om uiteenlopende attracties met mogelijk allemaal verschillende veiligheidsinstructies. Van toepassing is het Besluit "veiligheid van attracties- en speeltoestellen". Volgens de Arbodetgeving moeten de attracties een periodieke inspectie krijgen, de kermisexploitanten zijn verplicht om een logboek bij zich te hebben waarin staat aangegeven wanneer deze inspecties zijn uitgevoerd. Een mogelijke aansprakelijkheid voor de gemeente valt niet uit te sluiten. Volgens de brancheorganisatie zijn alle kermisexploitanten verzekerd en worden alle attracties periodiek op veiligheid gekeurd. De controle van het logboek waaruit zulks blijkt ligt bij de gemeente. Wanneer die controle, om wat voor reden dan ook niet of onvoldoende plaatsvindt, kan er mogelijk toe leiden dat de gemeente mede aansprakelijk is bij een ongeval. Daarbuiten is het begrip evenementen rekbaar. Tijdens de kermis kan het goed geregeld zijn doch is dit niet altijd het geval bij andere evenementen. Bovendien; als een aanvraag voor een evenement niet of niet volledig is ingediend en daardoor risico's niet worden gezien, kan schade als gevolg van een evenement niet worden uitgesloten. Ook wanneer een evenement 'klein' lijkt te zijn en naar verwachting ook 'klein' zal blijven, kan een onverwacht grote toestroom van bezoekers en daarmee mogelijk gepaard gaande risico's niet worden uitgesloten. In dergelijke gevallen is (mede)aansprakelijkheid niet uit te sluiten.
Beheersmaatregelen	Tijdens de kermissen in Waalwijk dient er op worden toegezien dat de exploitanten in het bezit zijn van een logboek wat up to date is. Exploitanten worden privaot getoetst door een volgens het Warenwetbesluit Attractie en speeltoestellen aangewezen keuringsinstelling. De nVWA is verantwoordelijk voor toezicht op de kermissen. Zij controleren afgegeven certificaten. Vanuit vergunningverlening wordt gevraagd dergelijke certificaten te overhandigen. Grote en risicovolle evenementen worden getoetst in het evenementenoverleg waaraan ook politie en de brandweer deelnemen. Bij alle grote evenementen en bij evenementen waarvan het vermoeden bestaat dat er risicovolle activiteiten (kunnen) plaatsvinden wordt voorafgaand aan vergunningverlening aan de exploitant een veiligheidsplan gevraagd en wordt de exploitant op het voldoende (verzekeringstechnisch) afdekken van risico's gewezen. Vervolgens worden deze evenementen door toezichthouders gecontroleerd op veiligheidsaspecten. Indien veiligheidsrisico's niet of niet voldoende aantoonbaar kunnen worden afgedekt dan wordt geen vergunning verstrekt. Maar als een aanvraag niet of niet volledig is ingediend en daardoor risico's niet worden gezien, kan schade als gevolg van een evenement niet worden uitgesloten. In dergelijke gevallen is (mede)aansprakelijkheid niet uit te sluiten.
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1. € < 0,5
Status	Ongewijzigd

Realisering Oostelijke Insteekhaven

TREW 6	Realisering Oostelijke Insteekhaven
Informatie	De noodzaak voor een goed bereikbare containerterminal, die bediend kan worden met de grootste binnenvaartschepen (klasse 5), blijft onverminderd hoog. Door de ontwikkeling van bedrijventerrein Haven 8, voor grootschalige logistieke bedrijvigheid zal de behoefte alleen maar verder toenemen. Schaalvergroting en kostenreductie in de logistiek gaan hand in hand met duurzamer vervoer over water. Na de eerdere integrale aanbesteding waarop geen biedingen door de markt zijn uitgebracht is de aanbesteding nu zelf door de gemeente uitgevoerd. In oktober 2019 is de beste bieding in prijs en kwaliteit in de vorm van een gunningsbesluit aan de raad voorgelegd. Inmiddels heeft een definitieve gunning plaatsgehad onder opschortende voor waarde dat de door de provincie gedane toezegging voor een provinciale subsidie in stand blijft en het verlenen van een onherroepelijke natuurvergunning voor de aanleg en in bedrijf nemen van de haven. In de risicoreservering van de business case is een voorziening getroffen voor de consequenties van het stikstof dossier. Dat betreft vooral extra onderzoek, vertraging in de

	planning, extra uren organisatie en aan- en verkoop van (rechten van) veehouderijen. Wij verwachten op zijn vroegst eind 2021 enige duidelijkheid te hebben over de haalbaarheid van een vergunning voor de Wet natuurbescherming, waarvan de aanvraag inmiddels wel is ingediend. Eventuele financiële consequenties met betrekking tot de uiteindelijke aanneemsom zullen pas duidelijk zijn op het moment dat de werkzaamheden kunnen starten na het afgeven van een onherroepelijke Natuurvergunning.
Beheersmaatregelen	Er wordt in dit project gewerkt met een risicodossier waarin de risico's worden benoemd, gemonitord en maatregelen worden getroffen om de risico's te beheersen en een reservering is opgenomen ter dekking van die risico's.
Kans van optreden	divers
Bedrag in miljoen	dit bedrag maakt onderdeel uit van de business case
Status	Ongewijzigd

Achterstanden archivering

TIBF 7	Achterstanden archivering en informatiebeheer in vakapplicaties
Informatie	<p>1. Achterstanden in zowel dynamisch als semi-statisch analogoog en digitaal archief. Hierdoor vormt de betrouwbaarheid van informatieverstrekking aan de burgers, organisaties en voor de (ondersteuning van de) bedrijfsvoering een risico. Kans op precedentwerking en financiële en juridische gevolgen zijn onvoorspelbaar. Zo ontstaat er een grotere kans op claims in het kader van de Wet dwangsom en beroep en imago schade voor de gemeente (rapportages van accountant, interne controle, archiefinspectie of rekenkamer).</p> <p>2. Naast de achterstanden verdient de compleetheid van dossiers aandacht. Er komen steeds meer vakapplicaties waardoor informatie versnipperd raakt en het beheer op meerdere plekken moet plaatsvinden. Het kost extra kennis en inzet om het informatiebeheer goed uit te voeren. Het vraagt ook extra kennis en discipline van alle medewerkers om de dossiervorming inhoudelijk op orde te hebben. Een incompleet dossier kan bij informatievoorziening aan burgers of organisaties een risico met zich meebrengen, ook voor de eigen bedrijfsvoering kan het een risico vormen. In vakapplicaties is het vaak technisch (nog) onmogelijk om te vernietigen, waardoor we weer het risico lopen niet aan de archiefwet te voldoen.</p>
Beheersmaatregelen	<p>1. DT heeft 12 januari 2015 Plan van aanpak vastgesteld m.b.t. wegwerken en voorkomen van achterstanden in archivering. Besloten is een last t.l.v. de knelpuntenpot voor de komende zes jaar van € 66.667,= per jaar voor de uitvoering van het Plan van aanpak op te nemen. Zorgdragen dat het management (de teamleiders) gaan sturen op digitaal en zaaksgewijs werken volgens geldende afspraken. Afspraak: er worden geen achterstanden meer opgebouwd. Deze opschoonactie is een nulmoment. Komende achterstanden zijn de verantwoordelijkheid van de afdelingen/teams, inclusief de financiële consequenties. Aan de hand van een, in tijd en financiën, gedetailleerde planning is er begonnen met de uitvoering van Het Plan van aanpak achterstanden. In deze planning hebben de meest risicovolle achterstanden de hoogste prioriteit gekregen. De uitvoering van de werkzaamheden is in 2020 vertraagd. Uw raad heeft het resterende budget voor dit project eind 2020 overgeheveld naar 2021. De uitvoering is in 2021 weer voortvarend voortgezet al bleek het moeilijk om aan gekwalificeerd personeel te komen die voltijds inzetbaar is. Dus we konden in 2021 minder uren inzetten dan gewenst. Afronding van het project zal dan ook in 2022 moeten plaatsvinden waartoe de raad in het najaarsbericht om een overheveling van de restantgelden zal worden verzocht.</p> <p>2. Voor het informatiebeheer in vakapplicaties tellen we beheercontracten op. Dit is ook opgenomen in de doelenboom bedrijfsvoering.</p>
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Exploitatie sportaccommodaties

TSP0 8	Exploitatie sportaccommodaties
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Continuïteit van de sportaccommodaties. 2. Aansprakelijkheid jegens derden. 3. Publieke rechten op juiste wijze afgekondigd.
Beheersmaatregelen	Sportbedrijf werkt conform de arbo en maakt periodiek een Risicoinventarisatie. Zwembaden voldoen aan de eisen WHVBZ. Keuringsdienst van Waren voert controles uit. Rechten en plichten zijn geregeld en worden in de voorzieningen aan het publiek kenbaar gemaakt.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	2. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	3. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Te ondiepe havens, plaatsen nooddeuren sluis

TORV 9	Te ondiepe havens/Sluis haven Waalwijk
---------------	---

<p>Informatie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Te ondiepe havens Door erosie van de dijklichamen en ophoping van slib in de verschillende havens loopt de gemeente als vaarwegbeheerder het risico dat zij aansprakelijk wordt gesteld voor schade aan schepen en/of schroeven. Tevens worden bedrijven hierdoor onbereikbaar. In de Kerkvaartse haven is de bodembescherming bij aanleg een aantal jaar geleden door een schip grotendeels vernield. Hiervoor is destijds een vergoeding gedaan door onze car verzekering. Deze vergoeding bestond uit twee bedragen te weten één bedrag voor de geleden schade en een aanvullend bedrag omdat het herstel duurder wordt geprognoseerd door verzwaarde regelgeving. Dit laatste bedrag betreft ongeveer € 130.000,=. Beide bedragen zijn aan de gemeente uitgekeerd. Dit laatste bedrag mogen wij alleen behouden mits er daadwerkelijk bodembescherming opnieuw wordt aangelegd (geschatte kosten ca. 500.000,=), doen we niets dan moet dat bedrag terug. Gaan we inderdaad herstellen dan is het restant bedrag van € 266.000,= niet voldoende om de bodem-bescherming te herstellen. Oftewel in beide gevallen is er een financieel risico. 2. Sluis haven Waalwijk Recentelijk is de sluis van de Waalwijkse haven gerenoveerd. In de periode voorafgaand aan de renovatie werden schepen met een maximale lengte van 86 meter geschut. Uit de risicobeschouwing (Machinerichtlijn) is door de aannemer geconcludeerd dat de krachten die tijdens het schutproces op de deuren en de sluiswolk ontstaan, verdeeld moet worden over vier sets deuren i.p.v. twee sets deuren. Hierdoor neemt de schutcapaciteit af van 86 meter naar 82 meter. De mogelijkheid bestaat dat bedrijven die in het verleden met 86 meter schepen zijn bevoorrad, wellicht een claim bij de gemeente Waalwijk gaan indienen. Immers kunnen deze bedrijven hogere operationele kosten ondervinden, omdat de schutlengte is afgenomen en ervaren zij mogelijk een devaluatie op hun grondwaarden. De Havenverordening 2017 is inmiddels aangepast.
<p>Beheersmaatregelen</p>	<p>Het is niet onmogelijk om met het implementeren van aanvullende maatregelen de sluis geschikt te maken voor langere schepen. Het college is van mening dat de extra kosten (≈0,8 miljoen euro) niet opwegen tegen het voordeel dat dan in de sluis 4 meter meer kan worden geschut.</p>
<p>Kans van optreden</p>	<p>Mogelijk</p>
<p>Bedrag in miljoen</p>	<p>1. € < 0,5</p>
<p>Status</p>	<p>Ongewijzigd</p>
<p>Kans van optreden</p>	<p>Mogelijk</p>
<p>Bedrag in miljoen</p>	<p>2. € <0,5</p>

Status	Ongewijzigd
---------------	-------------

Onderhoud van de openbare ruimte

TORV 10	Onderhoud van de openbare ruimte
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aansprakelijkheid voor achterstallig onderhoud. 2. Onvoldoende vaktechnisch onderhoud. 3. Onvoldoende onderhoud trottoirs/fietspaden. 4. Pompunits defect.
Beheersmaatregelen	<p>De concepten schoon, heel en veilig vormen de kaders voor behoorlijk beheer in de gemeente Waalwijk. Voor de kwaliteit van het beheer van de openbare ruimte, het onderhoud, de straatreiniging en onkruidbestrijding mogen gemeenten eigen ambities formuleren. De gemeente heeft echter als beheerder op grond van onder andere de Wegenwet en het Burgerlijk Wetboek ook een wettelijk zorgplicht om de openbare ruimte gedurende langere termijn 'schoon, heel en veilig' te houden. Hieronder valt bijvoorbeeld onderhoud aan bruggen en wegen, het snoeien van bomen, het treffen van verkeersmaatregelen en gladheidbestrijding. Gladheid wordt bestreden om de wegen in de wintermaanden veilig begaanbaar te houden. De gemeente levert hiervoor een inspanningsverplichting.</p> <p>Voor een adequate invulling van taken binnen deze kaders zijn inspecties essentieel. <i>Schoon, heel en veilig</i> wordt in alle facetten van beheer in gelijke mate gehanteerd en vormt de basis van onderhoudsstrategieën en inspecties. Op deze manier worden voorvallen van achterstallig onderhoud zoals beschreven in hoofdstuk 6.6 van de Notitie Materiele Vaste Activa van de Commissie BBV geprevenueerd.</p>
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € < 0,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	2. € < 0,1
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	3. € < 0,1
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	4. € < 2,5
Status	Ongewijzigd

Risico's t.a.v. speeltoestellen/plaatsen

TORV 11	Risico's t.a.v. speeltoestellen / plaatsen
Informatie	1. Speeltoestellen worden intensief gebruikt, het onderhoud en het uitvoeren van veiligheidsinspecties zijn essentieel bij

	deze toestellen.
Beheersmaatregelen	Voor zowel de uitvoering van de veiligheidscontroles alsmede het uitvoeren van onderhoud zijn goede contracten afgesloten met gespecialiseerde onderhoudsbedrijven.
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	1. € < 0,1
Status	Ongewijzigd

Bereikbaarheid

TOOR 12	Bereikbaarheid
Informatie	1. Claims vanwege onbereikbaarheid tijdens werkzaamheden aan projecten waarbij de weg wordt afgezet.
Beheersmaatregelen	Er wordt maximale voorlichting verstrekt aan bewoners en bedrijven. Een bevredigende oplossing is ondanks alle inspanningen niet altijd mogelijk.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € < 0,5
Status	Ongewijzigd

Civieltechnische werken

TOOR 13	Civieltechnische werken
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planschadeverzoeken art. 49 WRO. 2. Aanbestedingsproces verkeerd gevolgd. 3. Fricties met aannemer. 4. Schade aan bezittingen van anderen. 5. Ketenaansprakelijkheid: premies en belastingen.
Beheersmaatregelen	Voldoende gekwalificeerde medewerkers binnen de projectorganisatie voor de borging van kwaliteit van processen.
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1. € < 0,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	2. € < 0,1

Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	3. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	4. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	5. € <0,1
Status	Ongewijzigd

Risico's bestemmingsplannen en bouwgrond-exploitatie

TREW 14	Risico's bestemmingsplannen en bouwgrondexploitatie
Informatie	Jaarlijks worden via de nota grondexploitatie de resultaten van de lopende grondexploitaties herijkt en, indien nodig, voor de voorzienbare verliezen voorzieningen getroffen. Indien de lasten dusdanig zijn dat ze niet opgevangen kunnen worden binnen het complex en leiden tot een tekort dient over de Reserve grondexploitatie te worden beschikt en wordt een voorziening ten behoeve van dat complex gevormd. 1. risico 1 maal per 5 jaar 2. risico 1 maal per 10 jaar
Beheersmaatregelen	De exploitaties worden frequent gemonitord en indien verliezen voorzienbaar zijn dan worden die genomen of er worden maatregelen getroffen die erop gericht zijn de verliezen te beperken.
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1. € <2,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	2. € <2.5
Status	Ongewijzigd

Tijdige betaling erfpachtcanon

TREW 15	Erfpachtcanon
Informatie	1. Tijdige betaling erfpachtcanon: Er bestaat altijd enig risico m.b.t. het niet of niet tijdig betalen van de canon. Overigens staan dan invorderingsprocedures ter beschikking. Hierdoor is, vooral bij grote percelen in erfpacht, een risico aanwezig wegens het niet ontvangen van de canon. Indien erfpacht terug komt naar de gemeente, bijvoorbeeld door faillissement, dan komen de hieraan verbonden rentelasten ten laste van de exploitatie zonder dat er dekking tegenover staat in de vorm van een canon.
Beheersmaatregelen	Alertheid bij invordering. Bij de uitgifte van erfpacht de soliditeit (solvabiliteit) ondernemer toetsen. Bij nieuwe erfpachten wordt voorkomen dat de erfpachter de erfpacht kan beëindigen middels nieuwe erfpachtvoorwaarden. Tevens is in de nieuwe voorwaarden opgenomen dat de gronden niet terug kunnen naar de gemeente en de prijs waarop de canon berekend wordt niet lager kan zijn als de oorspronkelijke uitgifteprijs.
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1. € <1,0
Status	Ongewijzigd

Coronacrisis (Covid-19)

CSTR 16	Covid 19 (Coronacrisis 2020/21)
Informatie	Het COVID-19 virus heeft gevolgen gehad voor de financiën van 2020/2021 en mogelijk ook voor volgende jaren vanwege de maatschappelijke en economische impact. Voor de gemeente Waalwijk zijn de financiële effecten voor het jaar 2020 verwerkt in de jaarrekening 2020. Voor 2021 en volgende jaren bestaat nog geen volledig inzicht in de financiële consequenties die zullen sterk afhankelijk zijn van de duur van deze pandemie en de mate van compensatie vanuit de Rijksoverheid. Vast staat in elk geval dat de gevolgen materieel van aard zullen zijn.
Beheersmaatregelen	Via voor- en najaarsbericht en zo nodig tussentijds zullen de financiële effecten voorzien van dekkingsmaatregelen voorgelegd worden aan de gemeenteraad.
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € < 1,0
Status	Ongewijzigd

Garanties sportverenigingen (voetbal, handbal, tennis en hockey), garanties rechtspersonen op maatschappelijk vlak (WSW, Casade, St. Maasduinen, Thuishoven) en overige

TFIN 17	Garanties sportverenigingen (voetbal, handbal, tennis en hockey), garanties rechtspersonen op maatschappelijk vlak (WSW, Casade, St. Maasduinen, Thuishoven) en overige.
---------	--

Informatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beperkt risico op het in liquiditeitsproblemen of faillissement geraken van sportverenigingen. 2. Zeer beperkte kans op faillissement en liquiditeits-problemen, echter de omvang van de uitstaande leningen is aanzienlijk. 3. Het risico van het niet in beeld hebben van een gewaarborgde geldlening.
Beheersmaatregelen	Instellingen waarvoor de gemeente Waalwijk een garantie heeft afgegeven zijn verplicht jaarlijks een saldobiljet te verstrekken en de geldgevers dienen de gemeente onmiddellijk te berichten indien betalingsproblemen ontstaan. Bij een aantal instanties wordt sinds 2013 de jaarrekening en accountantsverklaring opgevraagd.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € <1,0
	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	2. € <2,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	3. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Verzekeringen

TFIN 18	Verzekeringen
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onverzekerde calamiteit. 2. CAR-verzekering door aannemer. 3. Eigenrisicodragers: vandalisme/glasschade
Beheersmaatregelen	Aannemers toetsen op betrouwbaarheid. Trachten te achterhalen wie de schade heeft veroorzaakt en dat verhaal toepassen. Beveiligingsmaatregelen doorvoeren.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € <2,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	2. € <1,0
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	3. € <0,1
Status	Ongewijzigd

Onzekerheid accres / financiële crisis, ontoereikende middelen bij beleidswijzigingen en / of nieuw beleid, stagnatie veronderstelde eigen groei

TFIN 19	Onzekerheid accres / financiële crisis, ontoereikende middelen bij beleidswijzigingen en / of nieuw beleid, stagnatie veronderstelde eigen groei.
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitgaande van de "trap op, trap af-systematiek", de koppeling van het gemeentefonds aan de accres-relevante uitgaven van het rijk, dragen gemeenten op evenredige wijze bij in mee- en tegenvallers die optreden bij het rijk. Als onderdeel van het compensatiepakket Coronamaatregelen zijn VNG en de Fondsbeheerders overeen gekomen de accresen 2020 en 2021 te fixeren op de stand van de Meicirculaire 2020. Voor die jaren wordt dat dus ook de afrekening, tenzij er nog grote afwijkingen volgen. Bevriezen komt tegemoet aan de wens van rust en stabiliteit van

	<p>beide gesprekspartners. Punt van aandacht is nog wel hoe we straks in 2022 gaan instappen. Na de fixatie in de jaren 2009 t/m 2011 gaf dat problemen in 2012 in het nadeel van de gemeenten. De VNG is er alert op.</p> <p>2. In de regel voert het rijk bij beleidswijzigingen zgn. efficiency - kortingen door, waardoor vaak een extra beslag op gemeentelijke middelen wordt gelegd. In het kader van de transities Jeugdzorg, AWBZ en participatie zijn de budgetten naar de gemeenten overgeheveld na forse kortingen. Het moet nog blijken of gemeenten in staat zijn om deze besparing te realiseren en daar komt nog bij dat het open einderegelingen betreft. In de loop van 2021 zijn forse reparatiemaatregelen in het vooruitzicht gesteld om de forse tekorten in het sociale domein terug te dringen.</p> <p>3. Stagnatie van de groei vertaalt zich snel in een teruglopende algemene uitkering uit het gemeentefonds. De lasten voor de gemeente lopen hiermee niet parallel terug. Bijkomend effect is dat hoge lasten voor groot onderhoud van investeringen, die bij de eerste aanleg bekostigd zijn uit de grondexploitatie, onafwendbaar zijn en een steeds zwaarder beslag op de algemene middelen gaan leggen.</p> <p>4. De herverdeling van het gemeentefonds is opnieuw verder uitgesteld, nu tot 1 januari 2023. Een eerdere globale inschatting liet een klein voordeel voor Waalwijk zien. Het is afwachten hoe de definitieve herverdeling er nu uit gaat zien.</p>
Beheersmaatregelen	Snel inspelen op de actualiteit en indien aan de orde (meerjaren) begroting bijstellen.
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	2. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	3. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Bedrag in miljoen	4. € Onbekend.
Status	Ongewijzigd

Renterisico en liquiditeitsrisico

TFIN 20	Renterisico en liquiditeitsrisico.
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> Openstaande posities in het geval van een stijgende markt (liquiditeitstekort). Indien op enig moment leningen moeten worden geherfinancierd en de marktrente is hoger dan de rekenrente dan ontstaan er tekorten. Openstaande posities in het geval van een dalende markt (liquiditeitsoverschot). De liquiditeitsprognose is sterk afhankelijk van het doorgaan van de geplande transacties. Temporiseren of uitstellen van projecten leidt tot onnodige renteovertollingen. De praktijk leert dat met name de onzekerheid bij enkele grote projecten op het terrein van de grondexploitatie de planning in hevige mate kan verstoren. De markt is echter grillig en niet volledig in de vingers te krijgen.
Beheersmaatregelen	Aan de hand van rentevisies van grootbanken wordt een inschatting van de markt gemaakt, waarbij zo nodig de risico's van openstaande posities worden ingedekt of beperkt.
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1. € <0,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	2. € <0,5
Status	Ongewijzigd

Aanslag BTW/OB: onjuist uitgevoerde structuur leidt tot extra BTW-heffing

TFIN 21	Aanslag BTW/OB: onjuist uitgevoerde structuur leidt tot extra BTW –heffing.
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> Verkeerde labels in de financiële administratie kunnen bij een steekproef tijdens een periodieke controle leiden tot een naheffingsaanslag die velen malen groter is dan de feitelijke fout. Voor diverse werkvelden werkt de BTW kostprijsverhogend. Het is niet ongebruikelijk en dus ook geoorloofd te zoeken naar mogelijkheden om de te betalen BTW tot een minimum te beperken. Het op deze wijze toepassen van de wet- en regelgeving is niet geheel zonder risico.
Beheersmaatregelen	De fiscale wetgeving blijft in beweging (jurisprudentie). Door regelmatig een belastingadviseur in de arm te nemen wordt getracht de risico's zoveel mogelijk te beperken.
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1. € <0,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	2. € <0,1
Status	Ongewijzigd

Zijn we goed voorbereid op een calamiteit/pandemie

TLTH 22	Zijn we goed voorbereid op een calamiteit/pandemie
Informatie	Onze gemeente loopt dagelijks het risico op een grootschalige crisis/calamiteit. De COVID-19 crisis is hierin uiteraard het meest actuele voorbeeld. Niemand kan precies voorspellen hoe de volgende crisis/calamiteit er precies uitziet. Denk aan een grote brand op een van onze industrieterreinen, of een grote kettingbotsing met meerdere slachtoffers op de A59. Er is altijd een risico dat de gemeente (gedeeltelijk) aansprakelijk is voor het ontstaan en het verloop van een crisis/calamiteit. In dat geval zal de reguliere financiële dekking voor afhandeling van de calamiteit niet altijd volledig zijn.
Beheersmaatregelen	De gemeente Waalwijk bundelt haar krachten met de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, de GHOR, brandweer en politie om zo goed als mogelijk voorbereid te zijn op rampen en crises. Zowel op preventief als repressief niveau wordt nauw samengewerkt. Lokaal worden de gemeentelijke medewerkers met een crisisfunctie twee keer per jaar opgeleid/getraind om hun eigen crisiswerkzaamheden goed uit te kunnen voeren wanneer dit noodzakelijk is. Ook wordt er minimaal een keer in de twee jaar een grootschalige crisisoefening in de gemeente Waalwijk georganiseerd. In alle opleidingen, trainingen en oefeningen worden de wettelijke taken zoals beschreven in de Wet Veiligheidsregio 's als uitgangspunt genomen.
Kans van optreden	Laag
Bedrag in miljoen	1. € <0,1
Status	Ongewijzigd

Transitie AWBZ - Wmo 2015: Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen

TWYZ 24	Transitie AWBZ - Wmo 2015 Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen:
Informatie	1. Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen: Het betreft een open eindregeling en daarmee bestaat het risico dat het aantal gehonoreerde aanvragen niet in overeenstemming is met het beschikbare budget. De hoogte van het financieel risico is gebaseerd op de Rijkskortingen die voor de uitvoering van deze regeling zijn doorgevoerd.
Beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Periodieke uitgaven toetsen aan beleid en beschikbaar budget (conform P&C-cyclus). • Door middel van rapportagetool permanent monitoren en rapporteren aan management en bestuur.
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € <0,5
Status	Ongewijzigd

Transitie jeugdzorg

TWYZ 25	Jeugdzorg
---------	-----------

Informatie	<p>Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen:</p> <p>1. Het betreft een open einderegeling en daarmee bestaat het risico dat het aantal gehonoreerde aanvragen niet in overeenstemming is met het beschikbare budget. De hoogte van het financieel risico is gebaseerd op de Rijkskortingen die voor de uitvoering van deze regeling zijn doorgevoerd.</p>
Beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Periodieke uitgaven toetsen aan beleid en beschikbaar budget (conform P&C-cyclus). • Door middel van rapportagetool permanent monitoren en rapporteren aan management en bestuur.
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € < 1,0
Status	Ongewijzigd

Wmo-huishoudelijke hulp

TWYZ 26	Wmo-huishoudelijke hulp
Informatie	<p>Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen:</p> <p>1.Het betreft een open einderegeling en daarmee bestaat het risico dat het aantal gehonoreerde aanvragen niet in overeenstemming is met het beschikbare budget. De hoogte van het financieel risico is gebaseerd op de Rijkskortingen die voor de uitvoering van deze regeling zijn doorgevoerd.</p> <p>Juridische procedures (uitspraken Centrale Raad voor Beroep) kunnen leiden tot financiële consequenties dat kan individueel zijn maar kan ook collectief zijn en leiden tot het geheel wijzigingen van beleid met waarschijnlijk negatieve financiële gevolgen (zelfs met terugwerkende kracht).</p> <p>Het abonnementstarief WMO voor de eigen bijdrage kan een verdere aanzuigende werking hebben op het aantal aanvragen voor huishoudelijke hulp, waardoor deze kostenpost blijft toenemen.</p>
Beheersmaatregel	<ul style="list-style-type: none"> • Periodieke uitgaven toetsen aan beleid en beschikbaar budget (conform P&C-cyclus). • Door middel van rapportagetool permanent monitoren en rapporteren aan management en bestuur.
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € <0,5
Status	Ongewijzigd

Participatie

TMAO 27	Participatie
----------------	---------------------

Informatie	<p>Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen: Het betreft een open einderegeling en daarmee bestaat het risico dat het aantal gehonoreerde uitkeringsaanvragen niet in overeenstemming is met het beschikbare budget. Dit risico kan zich voordoen bij de bestaande WSW populatie. Zowel de WSW populatie als de bijbehorende rijksvergoedingen nemen in de komende jaren af aangezien er geen instroom meer in de WSW is. Op persoonsniveau stijgen de loonkosten jaarlijks als gevolg van cao-verhogingen, maar ook de WSW subsidie stijgt op dit moment met nagenoeg hetzelfde percentage. Dit geeft echter geen garanties voor de toekomst en blijft een risico. Stand WSW per 31 maart: 171 fte -> stand WSW per 31 augustus 2020: 168 fte. Met een olopend uitkeringsbestand en een dalende Rijksbijdrage (BUIG-budget) neemt het financieel risico toe. Risico is sterk conjunctuurgevoelig.</p> <p>Privacy wetgeving belemmert de gewenste efficiëncyslag: Eén gezin één plan kan bij het niet verstrekken van de noodzakelijke informatie niet worden gerealiseerd. Risico meegenomen in bovenstaande.</p>
Beheersmaatregelen	Periodieke uitgaven toetsen aan beleid en beschikbaar budget (conform P&C-cyclus). 2. Door middel van rapportagetool permanent monitoren en rapporteren aan management en bestuur.
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € <1,0
Status	Ongewijzigd

Databeveiliging

CSTR 28	Data beveiliging
Informatie	<p>1. Beveiliging persoonsgegevens Klantgegevens is één van de meest waardevolle bezittingen. Klantgegevens maken het mogelijk om beter invulling te geven aan de behoefte van de klant, geeft de mogelijkheid tot gerichte communicatie en kan gebruikt worden als een onderbouwing voor de begroting. Technologische ontwikkelingen zoals mobiel internet, social media, big data, proces mining en "the internet of things" geven de organisatie de mogelijkheid voor het verzamelen, verwerken en analyseren van meer en meer persoonlijke klant data. Als gevolg van deze trends stelt de maatschappij vragen bij de beveiliging van gegevens en hun privacy. Een gebrek aan privacy beveiligingsmaatregelen kan leiden tot imago schade, boetes en rechtszaken. Bewustwording op het gebied van privacy is essentieel om gelijke tred te houden met de huidige veranderende realiteit. Sinds de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) in mei 2018 door de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) gehandhaafd wordt worden de normen rond de AVG steeds concreter en stelt de AP zich steeds nadrukkelijker op als toezichthouder met boetebevoegdheid.</p> <p>2. Informatiebeveiliging Ook als informatie geen persoonsgegevens zijn moet dit goed beschermd worden. Informatie is één van de voornaamste bedrijfsmiddelen van de gemeente Waalwijk. Het verlies van gegevens, uitval van ICT, of het door onbevoegden kennisnemen of manipuleren van bepaalde informatie kan ernstige gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering maar ook leiden tot imagoschade. Hiervoor moet de organisatie voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (de BIO).</p>
Beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Functionaris gegevensbescherming (FG) aangesteld die onafhankelijk risico's bewaakt, adviseert en de organisatie privacybewust maakt. Onafhankelijke Chief Information Security Officer (CISO) is in 2016 aangesteld. Deze functionaris bewaakt risico's, implementeert Baseline Informatiebeveiliging Overheid en investeert in bewustwording bij medewerkers. Security & Privacy Officer aangesteld. Deze functionaris adviseert en ondersteunt teams vanuit de tweede lijn op het gebied van de AVG en informatiebeveiliging.
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	1. € <0,1
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	2. € <0,1
Status	Ongewijzigd

Explosieven

TLTH 29	Explosieven
----------------	--------------------

Informatie	De Burgemeester heeft vanuit zijn verantwoordelijkheid voor openbare orde/veiligheid verzocht na te gaan of een gemeente breed onderzoek naar mogelijke locaties van explosieven (historisch onderzoek) noodzakelijk is. 1.Het gemeentebreed onderzoek is inmiddels uitgevoerd en er is beleid geformuleerd hoe hiermee om te gaan om risico's te minimaliseren. Het beleid is 23 maart 2017 door de raad vastgesteld. Indien een explosief wordt aangetroffen en deze geruimd moet worden is het nog steeds mogelijk om een suppletie van 70% van de kosten bij het rijk aan te vragen.
Beheersmaatregelen	Onderzoeksgegevens benutten bij planontwikkeling en verkoop van gronden om schade te beperken en claims te voorkomen.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Vennootschapsbelasting (Vpb)

TFIN 30	Vennootschapsbelasting
Inleiding	<p>1.Vennootschapsbelasting (Vpb) Vanaf 1 januari 2016 is de gemeente Waalwijk vennootschapsplichtig. Dit betekent dat de gemeente Waalwijk voor die activiteiten waarbij zij optreedt als ondernemer, vennootschapsplichtig is. Op basis van de inventarisatie is de gemeente belastingplichtig bij grondexploitatie en parkeren. De wet biedt veel onduidelijkheden en dus ook ruimte voor interpretatie. Eerst de komende jaren zal via jurisprudentie duidelijk worden welke activiteiten belastingplichtig zijn en op welke wijze de aangifte bepaald moet worden.</p> <p>2.Nieuwe BBV voorschriften per 1 juli 2016 BBV: De commissie BBV heeft een aantal voorstellen uitgewerkt die leiden tot wijzigingen in het BBV en de uitwerking van deze wijzigingen. Onder andere vanwege de inwerkingtreding van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen per 1 januari 2016. De wijzigingen gelden per 1 januari 2016 en zijn ook verwerkt in de rekening. De berekende effecten worden voortaan verwerkt in een structureel en reëel sluitende meerjarenraming.</p>
Beheersmaatregelen	Jurisprudentie zal met name de grenzen van de (on)mogelijkheden bepalen. Door ook regelmatig een belastingadviseur in de hand te nemen, wordt getracht de risico's zoveel mogelijk te beperken. De financiële effecten zijn inmiddels opgenomen in de meerjarenraming 2022-2025.
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	2. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Milieu-/bodemsanering

TREW 31	Milieu-/bodemsanering
Informatie	1. Milieu-/bodemsanering: Bij projecten waar de gemeente initiatiefnemer is kan een onverwachte bodemverontreiniging tot onvoorziene kosten voor bodemsanering leiden. Ook bij de aan-en verkoop van gronden kan een onverwachte bodemverontreiniging tot extra kosten leiden als er gesaneerd moet worden. Indien onverwacht een bodemsanering uitgevoerd moet worden zijn de kosten van te voren niet in te schatten, omdat deze afhankelijk zijn van de soort bodemverontreiniging, de hoeveelheid verontreinigde bodem en de wettelijke eisen.
Beheersmaatregelen	Het risico kan voorkomen. Meestal kan de mogelijke sanering betaald worden uit de grondexploitatie. Indien dit niet het geval is moet een voorziening worden getroffen ten laste van de Reserve grondexploitatie.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Voormalige stortplaats Gansoyensesteeg

TORV 32	Voormalige stortplaats Gansoyensesteeg
Informatie	1. Voormalige stortplaats Gansoyensesteeg: Kan mogelijk verontreiniging van het grondwater tot gevolg hebben, waardoor voorzieningen dienen te worden getroffen. Het betreft al jaren een stationaire situatie. De verontreiniging loopt niet uit in de omgeving.
Beheersmaatregelen	Het risico zal nauwelijks voorkomen. Echter gezien de kans op grote gevolgschades is deze toch benoemd.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA)

THRM 33	Wet Gedeeltelijke Arbeidsgeschikten (WGA)
Informatie	In 2017 koos de gemeente Waalwijk er voor eigenrisicodragers te worden voor de Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en dit risico te verzekeren. In 2017 was de premie bij de verzekeraar €106.410,- op jaarbasis. Per 1 januari 2018 is de keuze gemaakt voor eigenrisicodragerschap in eigen beheer. In 2018 en 2019 waren de staartlasten nog ondergebracht bij de verzekeringsmaatschappij (Amersfoortse). Vanaf 1 januari 2020 bestaat er het risico op eventuele WGA-lasten. Medewerkers ziek vanaf 1 januari 2018 vallen onder deze maatregel (eerste 104 weken is er loondoorbetalingsverplichting). Twee (oud-)medewerkers gaan vanaf 2020 mogelijk een WGA-uitkering ontvangen. De prognose WGA-schadelast is afhankelijk van de restverdiencapaciteit van de (oud-)medewerkers en komt tot en met 2027 (gemiddelde duur van een WGA-uitkering is volgens Robidus 7 jaar), in een worst case scenario (geen restverdiencapaciteit), uit op €280.000,-. De kosten zijn in de eerste jaren hoger en zullen daarna fors afnemen (gemiddeld €40.000,- per jaar). De huidige voorspelling voor 2021 is dat er mogelijk nog 1 medewerker een WGA-uitkering gaat ontvangen. Eventuele extra kosten € 160.000,-, over de periode 2021 tot en met 2028 (gemiddeld €23.000,-per jaar). Twee keer per jaar heeft de gemeente Waalwijk de mogelijkheid de financiering van de WGA aan te passen. In plaats van eigenrisicodragerschap in eigen beheer kan er voor gekozen worden dit risico opnieuw privaat of publiek (UWV) te verzekeren. Keuze publiek verzekeren betekent drie jaar blijven; eerste jaar is er nog een relatief lage premie (€35.000,-) maar tweede en derde jaar wordt een forse stijging verwacht i.v.m. instroom WGA (€140.000,- tot 160.000,- per jaar). De kosten voor een private eigenrisicodragersverzekering bedragen tussen de €80.000 en €120.000,- per jaar. Een verzekeraar betaalt alle risico's af die ontstaan in het verzekerde jaar. Ongeacht de keuze die de gemeente Waalwijk maakt voor 2021, de kosten die ontstaan in eigenbeheer dienen zelf gefinancierd/gedekt te worden (zieken tussen 1 januari 2018 en 31 december 2020). Ook voor 2022 is eigenrisicodragerschap in eigenbeheer op jaarbasis de voordeligste optie. Neemt de WGA-instroom verder toe dan kunnen de jaarlijkse kosten in eigenbeheer hoger uitpakken dan een private verzekering.
Beheersmaatregelen	Vanuit Robidus direct casemanagement inschakelen voor begeleiding ziektraject en blijven volgen van een WGA-traject. Blijven monitoren van zieke (oud-)medewerkers en tijdig herbeoordelingen aanvragen bij UWV. Proberen om WGA-status om te laten zetten in IVA (geen doorbelasting) of herbeoordeling naar minder dan <35% arbeidsongeschikt (geen uitkering meer).
Kans van optreden	Waarschijnlijk

Bedrag in miljoen	1. € <0,5
Status	Ongewijzigd

Voorraad gronden

TREW 34	Materiële vaste activa
Informatie	<p>1. Compensatiegrond Dit betreft de gronden die in bezit zijn en ingezet kunnen worden als ruilobject bij toekomstige verwervingen.</p> <p>2. Materiële vaste activa algemeen De commissie BBV heeft besloten om de categorie NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) af te schaffen en deze op de balans onder de MVA (materiële vaste activa) als "strategische gronden" te verantwoorden. Gevolg hiervan is dat toerekening van rente en de uren welke voorheen aan deze complexen werden toegerekend ten laste komen van de reguliere begroting.</p> <p>3. Materiële vaste activa Haven Acht Oost De risicokaart "Materiële vaste activa Haven Acht Oost" is geënt op de in voorraad zijnde grond gelegen aan de noordzijde van de A59 ten oosten van de Gansoyensesteeg. Voor dit gebied lopen we een risico van afwaardering van de gronden van bijna € 1,3 mio. indien (een gedeelte van) de gronden via een planologische maatregel niet omgezet zouden kunnen worden in bedrijfsgrond. Dit risico treedt op in 2022 voor ruim €0,2 mio., in 2023 voor ruim €0,1 mio en in 2025 voor ruim €0,9 mio. Dit is het maximale risico uitgaande van het feit dat er wijziging van het bestemmingsplan kan plaatsvinden, er derhalve geen grond verkocht kan worden waarbij nog geen civieltechnische werkzaamheden zijn uitgevoerd.</p>
Beheersmaatregelen	<p>De hoeveelheid compensatiegronden afstemmen op het grondbeleid zodat strategische aankopen mogelijk gemaakt kunnen worden. Onnodige compensatiegronden dienen, indien mogelijk, verkocht te worden zodat het risico zich beperkt. Jaarlijkse toetsing aan de actuele waarden van landbouwgrond.</p> <p>Onderzoek doen of het planologisch mogelijk is om de juiste bestemming te geven aan de gronden ten oosten van de Gansoyensesteeg waardoor het risicoprofiel van bijna € 1,3 mio kan vervallen.</p>
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1,2,3 < € 1,3
Status	Gewijzigd

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Maatregelen

KN22 | W.05 Onderhoud gebouwen (storting voorziening)

De uitkomsten van het meerjaren onderhoudsplan gebouwen maken het noodzakelijk de jaarlijkse storting in de voorziening gebouwen te verhogen. In deze Kadernota wordt een eerste stap gezet door deze storting met € 100.000 per jaar op te hogen.

Startdatum: 25-05-2021

KN22 | W.06 Formatie vastgoed

De afgelopen twee jaar heeft de raad de Visie op Vastgoed en het document Vastgoedbeleid vastgesteld. Er is een kwaliteitsslag nodig op vastgoedbeheer, met één cluster Vastgoed binnen het team TORV. Bruto kost dit € 145.000 per jaar, waaraan vanuit de betrokken teams een bijdrage van € 80.000 wordt geleverd. Netto is voor deze kwaliteitsslag € 65.000 per jaar nodig.

Startdatum: 25-05-2021

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Ambitie

Leven in een schone, veilige en mooie omgeving – dat is wat iedereen wil. Het is de taak van de gemeente om ervoor te zorgen dat de openbare ruimte goed wordt beheerd en de gemeente Waalwijk rust voor deze taak op het principe dat alles schoon, heel en veilig moet zijn. Wij voorzien in die maatschappelijke wens de openbare ruimte, schoon, heel en veilig te houden en ons gemeentelijk vastgoed duurzaam in stand te houden tegen efficiënte inzet van gemeenschapsgeld.

Het doel van dit Integraal beheerplan is dan ook het verhogen van de efficiëntie van beheer in de openbare ruimte door het uitzetten van de meest belangrijke wetten, regels en richtlijnen voor alle beheerdisciplines van de gemeente Waalwijk. Zo kan alles 'beheer-klaar' worden ontworpen en geplaatst. Voorheen lag alle informatie verspreid over de individuele beheerplannen en richtlijnen van de verschillende beheerdisciplines. Het Integraal Beheerplan verenigt deze informatie om te dienen als informatietool waarin de meest belangrijke basisprincipes van beheer worden toegelicht.

Belangrijk om aan te geven is dat het Integraal Beheerplan geen financiële of areaalgegevens bevat. Dit omdat het bijvoegen van deze fluctuerende gegevens geen toegevoegde waarde levert aan dit (statische) document en zijn toegevoegd in een elektronisch beheersysteem. Overigens dient het Integraal Beheerplan als onderbouwing dat er voor de gemeente Waalwijk geen noodzaak is voor een voorziening als beschreven in artikel 44 lid 1a BBV, die moet worden gevormd als er sprake is van achterstallig onderhoud. Door aan te tonen dat er regelmatig inspecties en beheer plaatsvinden, laat het Integraal Beheerplan zien dat er geen sprake is van achterstallig onderhoud.

Beheer van de openbare ruimte heeft betrekking op alle gemeentelijke kapitaalgoederen met publieke toegankelijkheid. De verscheidenheid en kwantiteit van deze goederen roepen de noodzaak voor integrale samenwerkingen op om efficiëntie te maximaliseren – met name in de vorm van afstemming. Zo kunnen zoveel mogelijk aspecten in een enkel project worden meegenomen en kunnen de benodigde beheersactiviteiten in de betreffende gebieden tegelijkertijd worden uitgevoerd. Dit wordt middels het Integraal Uitvoeringsprogramma (IUP), waarin voornamelijk grootschalig onderhoud op het gebied van wegen, riolering en verkeer wordt opgenomen, al gedaan. Het Integraal Beheerplan doelt erop integraliteit te ondersteunen door alle betrokken partijen te informeren over de verschillende beheerdisciplines.

Belangrijkste kaders

IBP (Integraal beheerplan)

- Beeldkwaliteit
- Duurzaamheid

IWW (Integraal Waterplan Waalwijk)

Beeldkwaliteit Onderhoud Wegen

IUP (Integraal UitvoeringsProgramma)

Groenbeleidsvisie

Bomenbeleidsplan

Vastgoedbeleid

Plan van aanpak Verduurzaming gemeentelijk Vastgoed Waalwijk

Beeldkwaliteit Onderhoud Wegen

Integraal beheerplan (algemeen)

Beeldkwaliteit

Wat willen we bereiken?

Om een uniforme standaard van kwaliteit te kunnen hanteren, is op basis van de landelijke richtlijnen van de Kwaliteitscatalogus een beeldbestek opgesteld. Hierin wordt door middel van afbeeldingen en tekstuele omschrijvingen aangegeven aan welke standaarden zaken dienen te voldoen.

Wat gaan we ervoor doen?

De kwaliteitseisen verschillen per gebied. In algemene zin kan worden gezegd dat voor het centrum en de gemeentelijke begraafplaatsen wordt gestreefd naar kwaliteitsniveau A. In alle andere plaatsen ligt de eis bij niveau B. Een kaart laat zien waar welke kwaliteitseisen worden gesteld. Er wordt niet gestreefd naar A+ kwaliteit, omdat dit niveau een ideaal is dat vaak onrealistisch bewijst te zijn en hoog in de kosten oploopt.

Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

Waalwijk gaat duurzaam vooruit, dus is het ook belangrijk dat duurzaamheid een vooraanstaande positie in beheer heeft. De term duurzaamheid is echter veelomvattend en kan op legio wijzen worden geïnterpreteerd. Ook zijn de mate van kennis over duurzaamheid en beschikbare mogelijkheden niet over alle beheerdisciplines gelijk. Om deze redenen bevat dit Integraal Beheerplan een integrale visie op duurzaamheid van alle beheerders.

Wat gaan we ervoor doen?

De beheerders van de gemeente Waalwijk zijn het eens dat duurzaamheid van groot belang is. Vanuit wetgeving en (landelijke/Europese) richtlijnen zijn er al een aantal doelstellingen opgelegd. De meerderheid van de beheerders wil verder gaan dan deze doelstellingen. Voor een aantal beheerdisciplines zijn de doelen echter al erg ambitieus en is er (nog) geen streven om ze te overschrijden

We focussen met name op:

Duurzamer versus Duurzaam

Het uiteindelijke doel van een duurzaam Waalwijk is om de ecologische staat van de aarde zo min mogelijk te verstoren en door-de-mens-gemaakte verergering van het klimaat tegen te gaan. Een oplossing is niet pas duurzaam als het behalen van dit doel ermee volledig wordt verzekerd. Liever worden er nu kleinere, verduurzamende stappen genomen dan dat er lang wordt gewacht op de meest duurzame oplossing.

Duurzaamheid is een Investering

Vaak wordt om financiële redenen gekozen vanuit een voornamelijk technisch duurzaam oogpunt; hoe langer iets kan blijven staan des te minder er hoeft te worden besteed aan vervangingen. Ecologische duurzaamheid wordt vaak gedacht de duurdere optie te zijn, ondanks dat de incidentele lasten vaak wel afnemend zijn. Duurzamer beheren vereist om die reden een 'cultuurswitch', waarbij duurzaamheid wordt gezien als een investering in de toekomst.

Daarbij horen ook: duurzaam aanbesteden en meer initiatief nemen en lef tonen.

Integraal Waterplan Waalwijk 2021 - 2024

Het Integraal Waterplan Waalwijk (IWW) 2021-2024 is de opvolger van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2016-2020 en omvat de beleidsvoornemens en maatregelen voor het Waalwijkse rioolstelsel. Omdat de interactie met het oppervlaktewater sterk is toegenomen, is het oppervlaktewater toegevoegd aan de scope van dit beleidsplan.

Wat willen we bereiken?

Wij willen dat onze gemeente wil zich op een doelmatige wijze ontwikkelt tot een klimaatbestendige stad. Bij de uitvoering van haar watertaken dient de gemeente zich te houden aan de wettelijke kaders en beleidslijnen. Het speelveld is echter ruimer dan alleen

de wet. Het klimaat verandert en leidt tot extremere buien. De openbare ruimte wordt steeds voller en de burger is beter geïnformeerd en stelt steeds hogere eisen. Stedelijk waterbeheer speelt hierbij een belangrijke rol.

Riolering en oppervlaktewater raken steeds meer verweven. De groenvoorzieningen spelen daarin een belangrijke rol. Op locaties waar de (openbare) ruimte opnieuw wordt ingericht, zorgen we voor een brede integrale afstemming om die inrichting optimaal te laten functioneren. Die brede afstemming wil niet zeggen dat alles mogelijk is, maar wel dat we overwogen keuzes maken. In dit hoofdstuk beschrijven we onze handelwijze vanuit een aantal perspectieven. Die perspectieven bepalen samen de definitieve inrichting.

In 2043 is de gemeente Waalwijk klimaatneutraal en de gebouwde omgeving zo goed mogelijk water robuust en klimaatbestendig ingericht. Leefomgevingsaspecten worden integraal opgepakt. De relatie natuur en water is versterkt; de relatie water en ruimtelijke inrichting geeft aan water voldoende ruimte, het afkoppelbeleid is uitgangspunt.

Het IWW 2021-2024 kijkt onder meer naar:

- Klimaatverandering (toename neerslag, hitte, droogte)
- Toenemende verharding
- Veranderende wet en -regelgeving
- Toename van de betrokkenheid van burgers en bedrijven

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoering geven aan het Integraal Waterplan Waalwijk (IWW)

Ook in 2022 handelen we water robuust en klimaatbestendig bij het (her)ontwikkelen van onze gebouwde omgeving en nemen we deze thema's mee in onze ruimtelijke plannen en zorgen we vanuit het principe "de vervuiler betaalt" voor de noodzakelijke middelen.

Klimaat neutrale gemeente in 2043! Deze ambitie betekent dat onze focus de komende jaren ligt op met name op de volgende IWW speerpunten:

Speerpunt stedelijk afvalwater

Gemeente Waalwijk streeft naar reductie van de hoeveelheid afval. Daartoe behoort ook reductie van de hoeveelheid afvalwater. Dat vullen we in door regenwater zoveel mogelijk af te koppelen van het riool voor vuilwater. Daarmee beschermen wij onze omgeving tegen overstorten uit het riool bij zware neerslag.

Speerpunt hemelwater

Iedere perceeleigenaar is in beginsel verantwoordelijk voor verwerken van het hemelwater dat op zijn/haar perceel valt. Vanuit dat gegeven zoeken we de vroegtijdig samenwerking op om de wateropgave en andere opgaven zo goed mogelijk in te passen binnen de beschikbare ruimte.

Speerpunt grondwater

Een gezond grondwaterbeleid draagt bij aan een betere leefomgeving: bestrijding van wateroverlast en perioden van droogte. Bij ontwikkelingen is vroegtijdige en integrale afstemming essentieel om alle opgaven voor onze leefomgeving in te kunnen vullen.

Speerpunt oppervlaktewater

Oppervlaktewater is onlosmakelijk verbonden met het functioneren van ons gehele watersysteem, maar ook met ons welzijn en een gezonde natuurontwikkeling. Integrale afstemming en samen keuzes maken we om suboptimale ontwikkeling te voorkomen. Het waterschap is voor het oppervlaktewater onze belangrijkste partner.

Naast goed dagelijkse beheer van het watersysteem is ook het doen van onderzoek essentieel. Die onderzoeken zorgen ervoor dat we informatie hebben waarmee we de juiste keuzes kunnen maken. Wij focussen daarvoor op twee soorten onderzoeken:

- Een onderzoek om één specifiek onderwerp te verkennen. Bijvoorbeeld de foutaansluitingen in een afgebakend rioleringsgebied.
- Regelmatig terugkerende onderzoeken. Deze geven na verloop van tijd inzicht in de ontwikkeling van het stelsel, bijvoorbeeld de rioolinspecties. Op basis van herhaalde inspecties kan een uitspraak worden gedaan over de restlevensduur van een rioolbuis.

Recent zijn de klimaatstresstest uitgevoerd, de risicodialoog en het actualiseren van het BRP (basrisioleringsplan). De resultaten uit deze onderzoeken zijn input voor de uitvoeringsplannen, het geeft ons inzicht in de verdere vormgeving van ons watersysteem en geeft sturing bij de prioriteitstelling van benodigde maatregelen.

- Uitvoering geven aan het integraal uitvoeringsprogramma (IUP)
- Klimaatbestendige projecten oppakken en uitvoeren

Wat mag het kosten?

Conform het IWW en het IUP worden en zijn financiële middelen ter beschikking gesteld, welke in de vorm van kredieten worden geregistreerd. Overige projecten worden separaat aan de gemeenteraad voorgelegd. De kapitaallasten welke hieruit voortvloeien, evenals de exploitatielasten worden gedekt vanuit de rioolheffing (rioolbelasting).

Wegen / verhardingen

Wat willen we bereiken?

Artikel 16 van de Wegenwet regelt het onderhoud van wegen, de toegankelijkheid van openbare wegen en bevat enkele verplichtingen voor de wegbeheerder. Een van die verplichtingen is de hen toegewezen wegen in goede staat te houden en verantwoord te beheren.

De gemeenteraad van de Gemeente Waalwijk heeft hiervoor het plan "Beeldkwaliteit Onderhoud Wegen" vast gesteld. Eén van de punten is om voor alle wegen in Waalwijk te komen tot de classificatie "minimaal veilig". Dit met zo min mogelijk inzet van financiële middelen en met zo min mogelijk maatschappelijke overlast.

Wat gaan we ervoor doen?

- Uitvoering geven aan het integraal uitvoeringsprogramma (IUP)
- Uitvoering geven aan het klein- en groot onderhoud om te kunnen blijven voldoen aan de classificatie minimaal veilig.

Wat mag het kosten?

Conform het IUP worden en zijn financiële middelen ter beschikking gesteld, welke in de vorm van kredieten worden geregistreerd. Overige projecten worden separaat aan de gemeenteraad voorgelegd.

Groen

Wat willen we bereiken?

Waalwijk over 25 jaar nog net zo groen! Door de hoge parkeerdruk, benodigde beschikbare ruimte voor kabels en leidingen en de besparingen op het groenonderhoud, is de hoeveelheid en de kwaliteit van het groen in de woonstraten afgenomen. In straten die worden heringericht, worden meer bomen gekapt dan dat er worden aangeplant. Zeker ook gezien we op weg willen naar een klimaatbestendig Waalwijk zal de gemeente Waalwijk groener moeten worden.

Wat gaan we ervoor doen?

Het groenstructuurplan uit 2017 bevat een visie op de toekomst waarmee we de komende tien jaar beogen de kwantiteit en de kwaliteit van het groen in de gemeente te optimaliseren. De uitvoering doen we via de Groene Agenda die we samen met onze inwoners hebben opgesteld en waarin concrete maatregelen staan voor het verhogen van de hoeveelheid en kwaliteit van het groen in de gemeente en het vergroten van de biodiversiteit.

- Uitvoering geven aan de Groene Agenda
- Uitvoering geven aan de Groenbeleidsvisie
- Uitvoering geven aan het bermenbeleid/beheer

Wat mag het kosten?

Conform de huidige begroting worden de werkzaamheden uitgevoerd, de plannen zullen afzonderlijk door de raad worden vastgesteld en bij ieder plan zal een financiële paragraaf zitten.

Vastgoed

De jaren 2017-2019 zijn benut om een gemeentelijk vastgoedvisie en gemeentelijk vastgoedbeleid op te stellen en vast te laten stellen door de gemeenteraad. Organisatorisch gezien is de kern van het beleid, dat al het bij de gemeente in eigendom zijnde gebouwde vastgoed en dus ook alle daarmee samenhangende werkzaamheden in een cluster ondergebracht. Vanaf medio 2019 is invulling geven aan dit beleid.

Vanaf 2020 lag onze focus op het komen tot een centraal georganiseerd cluster Vastgoed binnen team ORV. Dat is gelukt. Het regulier en planmatige onderhoud loopt goed, er is een actueel en digitaal meerjarenonderhoudsbegroting, de Nota duurzaamheid Vastgoed is vastgesteld en de formatie van het cluster is bijna verdubbeld (van 2,0 naar 3,67 fte).

Wat willen we bereiken?

De doelstelling van de gemeente Waalwijk om in 2043 klimaatneutraal te zijn. Dat heeft ook consequenties voor de visie op het beheer van het gemeentelijk vastgoed. Het 'Vastgoedbeleid Waalwijk' bevat hiervoor leidraad en strategie.

Deze duurzaamheidsambitie willen we bereiken in een aantal stappen:

- 2025: Alle gebouwen dienen minimaal van energielabel C te zijn voorzien;
- 2035: Alle gebouwen moeten los van gas
- 2040: Alle benodigde energie wordt duurzaam opgewekt
- 2043: Waalwijk is klimaatneutraal

Dit betekent dat wij onze vastgoedorganisatie verder gaan professionaliseren om daarmee beter te voorzien in maatschappelijk vastgoed voor instellingen, maatschappelijke initiatieven en verenigingen die het gemeentelijk beleid ondersteunen of faciliteren of uitvoering geven aan de kerntaken van de gemeente.

Wat gaan we ervoor doen?

De verantwoordelijkheden van de gemeente liggen voornamelijk bij het beheer van de conditie van de gebouwen. Schoonmaakwerkzaamheden in en rondom het pand vallen onder de verantwoordelijkheid van de gebruiker.

Voor alle gebouwen die langdurig in beheer zijn en/of verhuurd worden, geldt een kwaliteitseis van conditiescore 3 conform de NEN 2767 op de primaire aspecten 'Schoon', 'Heel' en 'Veilig'.

Op 'Duurzaamheid' wordt voor het beheer van gebouwen op twee aspecten gestuurd:

- Het verminderen van de energiebehoeften door middel van gebouwschillen met hogere isolatiewaardes, energiezuinige installaties en lage temperatuurverwarming.
- Het gebruik van enkel duurzame energiebronnen als zonne-energie, aardwarmte en -koeling, en windenergie.

Concreet houdt dit in dat de focus qua duurzaamheid bij ons vastgoed ligt op:

- Alle gemeentelijke gebouwen voorzien van energie-labels i.h.k.v. duurzaamheid (2021);
- Maken plan van aanpak verduurzaming vastgoed. We zijn gestart met de (buiten)sportaccommodaties. Voorts wordt er, conform verzoek van de raad, een plan van aanpak opgesteld over 'circulaire economie' (2021 en 2022);
- Uitbouwen functionaliteiten ICT pakket Planon en het financieel systeem (Civision Middelen) met Planon koppelen (2021 en 2022);
- Uniformering van alle huurcontracten en gebruiksovereenkomsten en deze centraal onderbrengen bij cluster Vastgoed (2022).

Voorts participeert het cluster Vastgoed actief in een aantal lopende projecten/trajecten, zoals Museum+, huisvesting vm. brandweerkazerne Hertog Janstraat, visie op Krophollerensemble, huisvesting bibliotheek, etc.

Wat mag het kosten?

Structureel is een jaarlijks budget beschikbaar van ruim € 1.600.000,- welk bedrag gestort wordt in de onderhoudsvoorziening gebouwen.

Openbare verlichting

In juni van 2019 is de 'Keuzenotitie Beleidsplan 2019-2023' door de gemeenteraad aangenomen. Hierin wordt als missie opgenomen het realiseren en in stand houden van duurzame en betrouwbare openbare verlichting, waarbij de inwoner zich veilig voelt in het openbare gebied. De visie is om te blijven investeren en meewerken aan de ontwikkelingen en toepassingen van een duurzame en betrouwbare openbare verlichting op tijdstippen dat het echt nodig is. Hierbij wordt de benodigde verlichtingskwaliteit gerealiseerd tegen economisch en maatschappelijk verantwoorde kosten.

Wat willen we bereiken?

De openbare verlichting (OVL) betreft het geheel aan masten, armaturen, lampen, kabels en regelapparatuur om openbaar toegankelijk gebied te verlichten. Het doel van OVL is om de openbare ruimte zo goed mogelijk te laten functioneren bij duisternis. Hierbij wordt de focus gelegd op drie pijlers:

- Leefbaarheid | Mensen voelen zich prettig in de openbare ruimte en er is een sfeer waardoor zij in de ruimte willen zijn;
- Sociale veiligheid | De ruimte kan veilig worden gehouden en bedreigingen kunnen op tijd worden ingeschat. Er is de mogelijkheid om, wanneer nodig, tijdig en correct te kunnen helpen;
- Verkeersveiligheid | Weggebruikers kunnen zich veilig met de maximaal toegestane snelheid verplaatsen over de weg. Medeweggebruikers, zowel als obstakels en oneffenheden op/in het wegdek en het verloop van de weg kunnen goed worden waargenomen.

Daartoe zullen we blijven investeren en meewerken aan de ontwikkeling en toepassing van een duurzame, betrouwbare openbare verlichting, op tijdstippen dat het nodig is. Hierbij wordt de benodigde verlichtingskwaliteit gerealiseerd tegen economisch en maatschappelijk verantwoorde kosten.

De gemeente Waalwijk heeft zich geconformeerd aan het landelijk Energieakkoord.

Duurzaamheid is een kernonderwerp in de 'Keuzenotitie Beleidsplan 2019-2023'.

De ambitie is om in 2020 20% energiebesparing ten opzichte van 2013 te realiseren. Op het moment dat de Keuzenotitie in juni 2019 werd vastgesteld, was een energiebesparing van 10% gerealiseerd. Er moet dus nog een besparing van 10% worden bereikt om het doel te behalen. In 2030 moet de totale energiebesparing 50% zijn. Door technische ontwikkelingen is het aannemelijk dat dit doel ruimschoots zal worden bereikt.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het beleidsplan Openbare verlichting
- Uitvoering geven aan het Integraal UitvoeringsProgramma (IUP)
- Pilotprojecten realiseren om ervaringen op te doen richting Smart City
- Uitvoering geven aan klein en groot onderhoud om een betrouwbare installatie in stand te kunnen houden

In de toekomst zullen steden meer gaan werken richting het creëren van Smart Cities. In deze 'slimme steden' zal gebruik worden gemaakt van data en algoritmes voor het ontwikkelen van beleid. Lichtmasten zullen een belangrijk onderdeel zijn van het SmartCity technische ecosysteem door deze uit te rusten met oplaadpunten, camera's, sensoren (aanwezigheidssensoren, luchtkwaliteit etc.) en communicatieapparatuur.

De bovengenoemde hoofdpunten worden aangevuld met voorwaarden van Smart-City/SmartLighting beschreven in het door de Raad gekozen scenario, het OVL Scenario 4. Hierin wordt ervan uitgegaan dat maatregelen worden uitgevoerd om gericht energie te besparen, waarmee de landelijke doelstellingen uit het energieakkoord voor 2020 en 2030 kunnen worden behaald.

Wat mag het kosten?

Conform het beleidsplan Openbare verlichting en het IUP worden en zijn middelen in de vorm van kredieten beschikbaar gesteld om de gewenste doelstellingen te kunnen bereiken.

Parkeerbeheer

Wat willen we bereiken?

Het beheer van parkeerplaatsen houdt in het ervoor zorgen dat mensen kunnen betalen op parkeerterreinen en langs straten. Dit door ervoor te zorgen dat betaalautomaten en slagbomen zich in goedwerkende staat bevinden. Daarnaast behoort hierbij ook het beheren van contracten omtrent smart parking.

Voorheen was het beheer van de parkeersituatie gericht op het ervoor zorgen dat iedereen op de juiste plaats parkeerde. Hierin is sinds 2017 een verschuiving gemaakt naar het garanderen van voldoende parkeerplaatsen.

In parkeerbeheer is er de doelstelling om in de toekomst verder in te spelen op de digitalisering om uiteindelijk parkeertickets uit te faseren. Digitalisering biedt tevens efficiëntere gebruiksmogelijkheden voor de beschikbare parkeertijden voor bezoeken. Ook is er het doel om betalingen via de mobiele telefoon te bevorderen. Hiermee zou de noodzaak van apparatuur in de openbare ruimte verminderen.

Wat gaan we ervoor doen?

Wij richten ons met parkeerbeheer op het beperkt inzetten van grondstoffen. Zo worden plastic abonnementspassen vervuild voor kentekenherkenning en (geplastificeerde) vergunningkaarten vervangen met digitaal parkeerrecht.

Het aantal parkeerautomaten op straat zal worden teruggedrongen van 40 naar maximaal 22 stuks, zodat het gebruik van hardware (de automaten) zal verminderen ten gunste van software (mobiele parkeerapplicaties). Hiermee wordt de behoefte voor het vervangen van onderdelen en daarmee het materiaalgebruik verminderd. Ook het stroomgebruik wordt op deze wijze verminderd, zij het dat het verbruik al beperkt is.

Kabels, Leidingen en Energie

Wat willen we bereiken?

De gemeente heeft een regisseursrol in het beheer van het onder- en bovengrondse netwerk van kabels en leidingen in de gemeente. In art. 1 van de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur van de gemeente Waalwijk (AVOI) staat dat de efficiënte ordening van kabels en leidingen een taak van het college is, maar in de praktijk ligt de verantwoordelijkheid bij de beheerder van Kabels, Leidingen en Energie. De beheerder is hiernaast verantwoordelijk voor het organisatorische beheer van de energie aansluitingen van alle gemeentelijke panden.

In de toekomst zullen steden meer gaan werken richting het creëren van Smart Cities. In deze 'slimme steden' zal gebruik worden gemaakt van data en algoritmes voor het ontwikkelen van beleid.

Bij de energiefactuurcontrole geldt prijs × hoeveelheid = kosten. Daarbij wordt gelet op afwijkend verbruik. Veel van de aansluitingen (ca. 70%) zijn reeds voorzien van slimme meters. Zo zijn in de gemeente Waalwijk alle ontsteekpunten van circa 160 openbare verlichtingsaansluitingen (met ieder ongeveer 60 lichtmasten) voorzien van slimme meters. Deze meters worden gelezen met het energiebeheersysteem, waardoor verbruikspatronen in kaart kunnen worden gebracht en kan worden bepaald of het verbruik passend is.

Wat gaan we ervoor doen?

Duurzaamheid bij kabels en leidingen heeft te maken met de veranderingen in het gebruik van energie voor het verwarmen van woonhuizen. Het kan uiteindelijk voor-komen dat er door deze wijzigingen andere netten moeten worden aangelegd. Hierbij kan een probleem zijn dat er gebrek is aan ruimte om een (warmte)net aan te leggen. Wij inventariseren waar in de gemeente welke maatregelen wenselijk en mogelijk zijn. Bij de verkoop van gronden wordt vroegtijdig rekening worden gehouden met alle kabels en leidingen die nodig zijn om te kunnen voldoen aan het duurzaamheidsplan wat er ligt.

Voorbeelden zijn een hoog verbruik op een evenementenkast of het onregelmatige verbruik van het openluchtzwembad. Hiermee kan verbruik worden geanalyseerd en kan waar nodig worden gestuurd. Wekelijks wordt naar de beheerders van de zwembaden en sporthallen overzichten met het verbruik verstuurd, zodat er door hen op verbruik kan worden gestuurd als dit onverwacht hoog uitpakt.

Het terugdringen van de milieubelasting met behulp van energieverbruik kan op grofweg twee manieren. Namelijk door het verbruik van energie te verminderen en de energie die wel wordt verbruikt duurzaam in te kopen.

De gemeente Waalwijk koopt enkel duurzame energie in.

Energie besparen kan op verscheidene manieren. Zo kunnen zuinige ledlampen met behoud van verlichtingskwaliteit worden toegepast en kunnen lampen worden gedimd. Een manier is ook het saneren van verlichting. Dit houdt in dat, indien werkelijk, openbare verlichting wordt vervangen door alternatieven.

Wat mag het kosten?

In Waalwijk wordt bij de aanbesteding van elektriciteit sterk gelet op duurzaamheid. Dat geldt niet alleen voor de levering van elektriciteit (uit 100% Nederlandse wind), maar ook voor hoe de leverancier zelf omgaat met duurzaamheid. Bij de gunning woog dit voor 60% mee en de prijs voor 40%.

Paragraaf Financiering (en treasury)

Paragraaf Financiering (en treasury)

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de beleidsvelden. Treasury gaat over de financiering van beleid en het aantrekken van het geld dat daarvoor nodig is.

1. Algemene ontwikkelingen

Recent economisch nieuws blijft sterk en alle indicatoren wijzen nog steeds op het voortzetten van een sterk economisch herstel de komende tijd.

Eenzijds heeft de Federal Reserve - de Amerikaanse centrale bank - rentebeleggers een hart onder de riem gestoken. Bij het rentebesluit in de zomer heeft de Fed een 180-graden draai gemaakt. In plaats van het monetaire beleid volledig in dienst te zetten voor het stimuleren van groei, is de centrale bank nu duidelijk alert voor inflatie.

Anderzijds zien we in de macro-economische cijfers dat het economisch hersteltempo begint af te zwakken in China, 's werelds op een na grootste economie. Dat is van groot belang voor het westen. De conjunctuurcyclus van China loopt namelijk ongeveer een tot twee kwartalen voor uit op die van de Verenigde Staten. De "voorsprong" op de conjunctuur van de Eurozone is nog iets groter.

De rente is, na te zijn aangetrokken weer gedaald. Waar de 10-jaars swaprente al enige maanden stabiel in de plus stond, is deze rente inmiddels weer onder het nulpunt gedoken. Directe aanleidingen in de economie zijn er niet. Het blijft zeer waarschijnlijk dat de ECB zowel het huidige pandemie-opkoopprogramma als het reguliere opkoopprogramma onveranderd uitvoert. Dat wil zeggen dat het pandemie-opkoopprogramma aangehouden zal worden tot in ieder geval maart volgend jaar.

Renteverhogingen of concrete signalen tot renteverhogingen vanuit Frankfurt lijkt hiermee ver weg. Alleen een sterk oplopende inflatie(verwachting) kan nog "roet in het eten gooien".

2. Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

We hebben de liquiditeitsplanning bijgesteld. Dat hebben we onder andere gedaan aan de hand van het overzicht met de kasstromen van het grondbedrijf zoals dat voortvloeit uit de laatste nota grondexploitatie. De volgende tabel laat de verwachte financieringsbehoefte in de jaren 2022 tot en met 2025 zien. Omdat de financieringsbehoefte in alle jaren hoger is dan het bedrag aan jaarlijkse aflossing op leningen neemt onze totale schuld in die jaren toe. Dat laatste is terug te vinden in de tweede tabel.

Een kanttekening hierbij is dat de financieringsbehoefte sterk afhangt van de grondexploitatie, in het bijzonder van de grondverkoop. Bij vertraging in de geraamde verkoop neemt de financieringsbehoefte meer toe dan de tabel laat zien. Daarnaast hebben we inschattingen gemaakt van het investeringsvolume, die in werkelijkheid kunnen afwijken. We blijven de ontwikkelingen volgen. Beslissingen over investeringen verwerken we in het totaalbeeld.

Liquiditeitsplanning op basis van de situatie per 1 augustus 2021

Hierbij is rekening gehouden met de projecten Gebiedsontsluiting Oostelijke Langstraat (GOL), het nieuwe schoenenmuseum en de insteekhaven.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Exploitatierekening				
Investerings	37.400	22.300	13.500	6.600
Grondexploitatie	-13.200	-16.100	-2.600	-3.600
Aflossing leningen	14.300	12.400	10.700	10.100
Financieringsbehoefte	38.500	18.600	21.600	13.100

Schuldpositie

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Totale schuld (=langlopende leningen en kasgeld)	213.700	219.900	230.800	233.800

3. Rente

De gewijzigde BBV-voorschriften schrijven voor dat we inzicht geven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de manier waarop we rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden toerekenen.

Berekening renteomslag

Bedragen x € 1.000

Financieringspositie						
Bezit			Vermogen			
	2021	2022		2021	2022	
Activa integraal gefinancierd	301.687	260.255	Eigen vermogen	83.554	90.088	
Activa project gefinancierd	14.570	14.588	Voorzieningen	7.675	8.485	
Grondexploitatie	25.233	13.306	Geldleningen	250.261	189.576	

Totaal	341.490	288.149	Totaal	341.490	288.149
---------------	----------------	----------------	---------------	----------------	----------------

Activa - 2022			Schuld - 2022		
	Boekwaarde	Rente		Leningen	Rente
Totaal activa	288.149		Totaal staat E	117.677	2.424
<u>Project gefinancierd</u>			Transitorische rente		-116
Ontsluiting weg Spranckelaer (begrotingswijziging 2015/005)	-244	-4	Financieringsstekort	71.899	589
Leningen woningbouw	-5.155	-163			
Willem van Oranje college lening	-8.873	-133			
Bedrijfsgebouwen	-265	-4			
RKC Stadion lening	-51	-2			
<u>Grondexploitatie (totaal van complexen)</u>	-13.306	-132			
Integraal gefinancierd	260.555		Totaal	189.576	2.897
Renteposten		Rentetoerekening			
Externe rente	2.734	a. Externe rentelasten			2.897
Percentage externe rente	1.44%	b. Externe rentebaten			-163
Rente eigen vermogen	n.v.t.	Totaal door te rekenen externe rente			2.734
Rente percentage grondexploitaties	0.99%	c. Rentelasten grondexploitatie			-132
Rente grondexploitaties	132	c. Rentelasten projectfinanciering			-142
Percentage activa projectgefinancierd	diversen	Saldo door te rekenen externe rente			2.460
Rente activa projectgefinancierd	-142	d. Rente over eigen vermogen			n.v.t.
Rente % voorzieningen op contante waarde	2.00%	d. Rente over voorzieningen (CW)			0

Rente voorzieningen contante waarde	0	Rente toe te rekenen aan taakvelden	2.460
		e. De aan taakvelden toegerekende rente	2.603
		f. Rente resultaat op taakveld treasury	143
		Integraal gefinancierde activa	260.255
		Rente omslag percentage	0,95%
		Rente omslag percentage afgerond	1.00%
		Percentage te veel verdeelde rente	0.05%
		Te veel verdeelde rente	143

De omslagrente hebben we naar boven afgerond en vastgesteld op 1,0%. Bij de verdeling van de externe rente naar de verschillende taakvelden ontstaat een positief exploitatieresultaat van € 143.000 op de activiteit kapitaallasten. Dit rentevoordeel is als voordeel opgenomen binnen deze programmabegroting.

4. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximum aan gemiddelde netto vlottende schuld dat een gemeente in een kwartaal mag hebben. Bij netto vlottende schuld gaat het om financieringen met een looptijd korter dan 1 jaar.

De minister heeft de kasgeldlimiet op 8,5% van het begrotingstotaal vastgesteld. Voor Waalwijk is dat in 2022 afgerond € 13,3 miljoen. In de huidige markt kunnen we optimaal profiteren van het renteverskil met lang geld door maximaal gebruik te maken van de kasgeldlimiet.

5. Renterisiconorm

Bij het bepalen van de duur van de geldleningen die we aantrekken moeten we rekening houden met de renterisiconorm die in de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden) wordt voorgeschreven. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij

herfinanciering van langlopende geldleningen te beheersen. Het renterisico wordt daarbij bepaald als de som van de renteherzieningen en de aflossingen. Het is van belang dat renteherzieningen en aflossingen in de tijd gespreid zijn. De renterisiconorm is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Dat is voor Waalwijk in 2022 afgerond € 31,4 miljoen. Dit is het bedrag dat we in 1 jaar maximaal mogen herfinancieren op langlopende leningen.

6. Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden van decentrale overheden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor hoeft het Rijk minder geld te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

Op basis van ons begrotingstotaal 2022 mogen we gemiddeld per dag afgerond € 3,1 miljoen (2,0% van begrotingstotaal) aan overtollige middelen aanhouden. Het eventuele meerdere aan overtollige middelen romen we dagelijks af en brengen we onder bij de Nederlandse schatkist. Hiervoor krijgen we een vergoeding die gelijk is aan de rente die het Rijk betaalt op leningen die ze op de markt aangaat.

7. Wet HOF / EMU-saldo

Het doel van de Wet HOF (Wet Houdbare OverheidsFinanciën) is er voor te zorgen dat Nederland voldoet aan de binnen Europa afgesproken norm van maximaal 3% tekort op de begroting. De 3%-norm is daarbij doorvertaald naar een aandeel voor de decentrale overheden. Het Rijk hanteert een zogenaamde 'macronorm' voor de drie decentrale overheden gezamenlijk.

Voor het kabinet is er geen aanleiding om in te zoomen op sectoren (en dus ook niet op individuele overheden) zolang de norm voor de decentrale overheden als geheel niet wordt overschreden. Daarom worden er geen referentiewaarden meer voor individuele overheden bepaald, in tegenstelling tot de jaren tot en met 2015.

De huidige EMU-tekortruimte voor gemeenten is de afgelopen jaren gekrompen van 0,5% in 2015 tot 0,3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) met ingang van 2017. Het kabinet heeft bevestigd dat de decentrale overheden hun geplande investeringen gewoon kunnen uitvoeren.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Ambitie

Wij streven naar een efficiënte bedrijfsvoering die optimaal bijdraagt aan de ambities van Waalwijk

Bedrijfsvoeringsprocessen ondersteunen de uitvoering van de hoofdstukken en programma's. Denk hierbij aan de inzet van personeel, financiën, informatievoorziening, organisatie en automatisering. De bedrijfsvoering is niet alleen intern gericht. Zo verwachten de Waalwijkse inwoners bijvoorbeeld van een gemeente dat de kwaliteit van de dienstverlening op orde is. In deze paragraaf geven wij inzicht in de beleidsvoornemens rondom de bedrijfsvoering voor zover daarop in de hoofdstukken en programma's van de begroting niet nader is ingegaan.

Wij werken aan een samenwerkingsgerichte ontwikkelcultuur

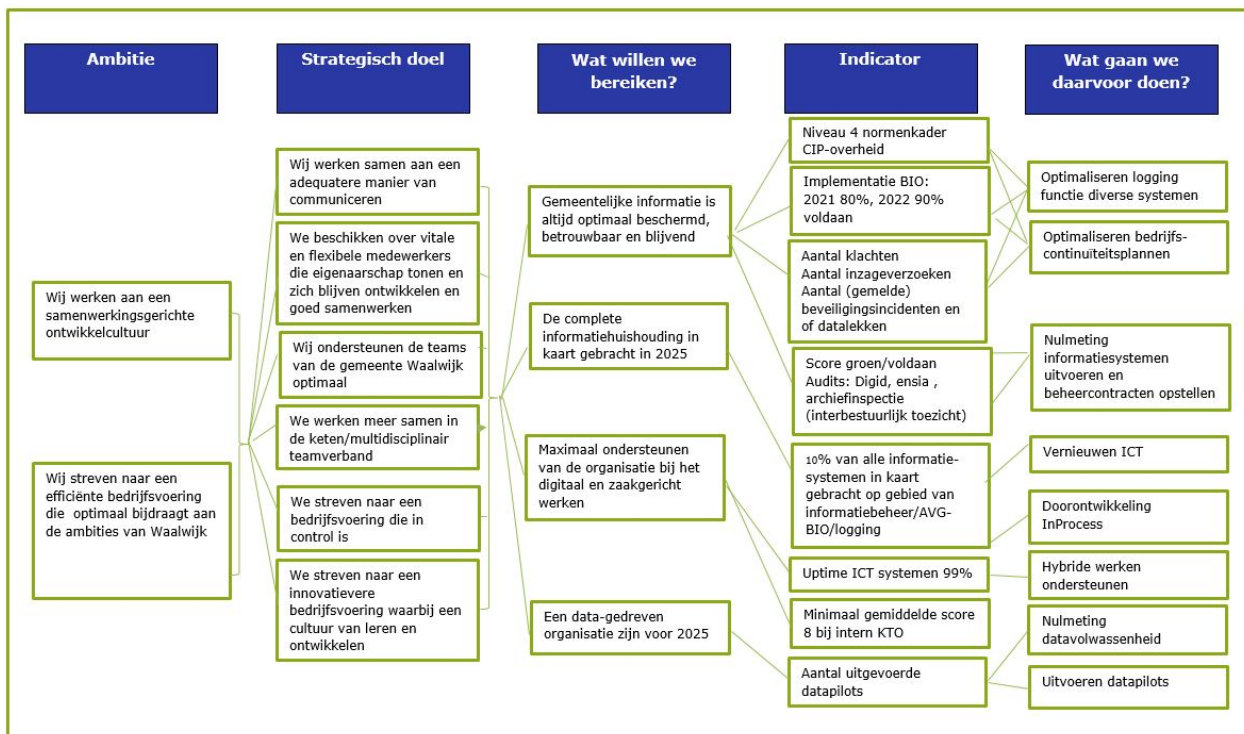
De veranderingen in de maatschappij vragen om het voortdurend aanpassen van en bijblijven in ons vakmanschap. In het bijzonder als het gaat om de houding en gedrag van onze organisatie en dus van onze medewerkers. Het is zaak dat we meer dan voorheen extern gericht zijn, dat we de gemeenteraad goed bijstaan in het vervullen van hun taken en verantwoordelijkheden en dat we snel en resultaatgericht te werk gaan. Verder gaan we inwoners, als dat al niet het geval was, snel en adequaat helpen als ze diensten van ons nodig hebben en sturen we aan op een intensieve samenwerking met collega's binnen de organisatie en daarbuiten. De uitdagingen waar we voor staan vereisen een duidelijke aansturing, flexibele processen en inzichtelijke informatie.

Wat zijn onze strategische doelen op de totale bedrijfsvoering?

- Wij werken samen aan een adequatere manier van communiceren;
- We beschikken over vitale en flexibele medewerkers die eigenaarschap tonen en zich blijven ontwikkelen en goed samenwerken;
- Wij ondersteunen de teams van de gemeente Waalwijk optimaal;
- We werken meer samen in de keten/multidisciplinair teamverband;
- We streven naar een bedrijfsvoering die in control is;
- We streven naar een innovatievere bedrijfsvoering waarbij een cultuur van leren en ontwikkelen vanzelfsprekend is.

Informatie

Ambitie

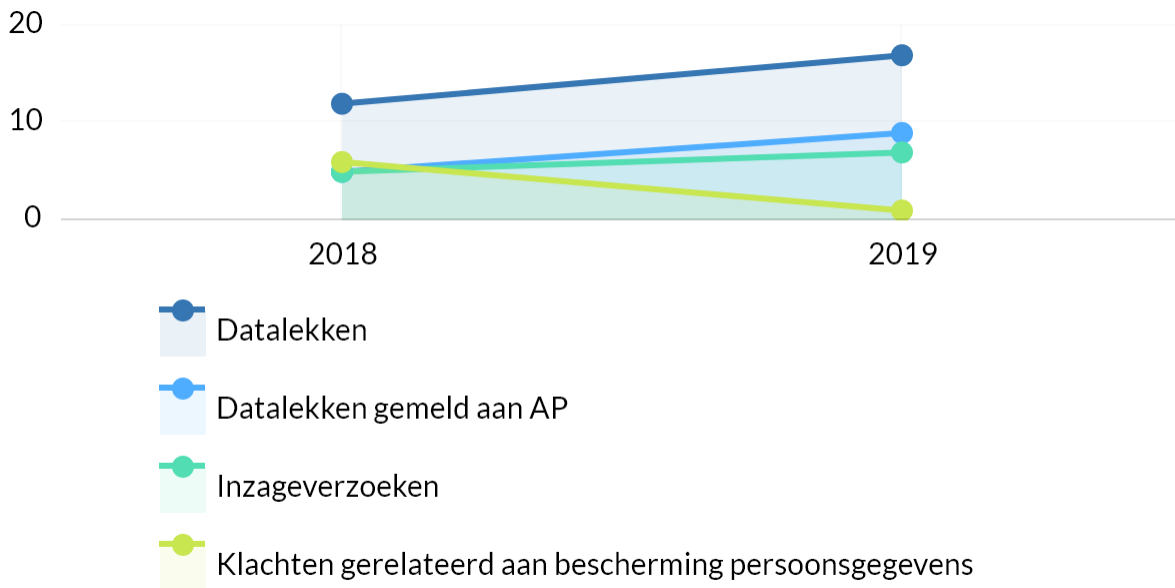

Doelstellingen

D.099 | Gemeentelijke informatie is altijd optimaal beschermd, betrouwbaar en beschikbaar
 Zonder informatie geen dienstverlening. Het is essentieel dat de gemeente Waalwijk blind kan varen op haar informatie want er worden voor haar inwoners en haar werknemers steeds in meer of mindere mate belangrijke beslissingen genomen. Hierbij geldt dat de informatie op het juiste moment beschikbaar is, dat die informatie correct is en dat de informatie alleen gedeeld wordt met daarvoor bevoegde personen. De veiligheid van de informatie kan helaas niet tot de volle honderd procent worden gegarandeerd, gezien de steeds voortschrijdende techniek en de toename van cybercrime. Ook blijft het werken met informatie mensenwerk. We streven echter naar een optimaal pakket aan maatregelen waarbij de mate van risico bepalend is voor onze acties.

Indicatoren

IND 10.001 | Informatiebeveiliging

Maatregelen

B21 | 10.001 Optimaliseren logging functie diverse systemen

De gemeente Waalwijk heeft in 2020 een nieuw beleid Logging en monitoring vastgesteld. Systemen moeten aan de minimale eisen voldoen voor wat betreft dit onderwerp. In 2021 loopt daarnaast een project om logging en monitoring handen en voeten te geven binnen de wettelijke eisen. Eind 2021 / begin 2022 zal een evaluatie plaatsvinden.

Startdatum: 23-07-2020

B21 | 10.002 Optimaliseren bedrijfscontinuïteitsplannen

De organisatie behoort haar eisen voor informatiebeveiliging en voor continuïteit van het informatiebeveiligingsbeheer in ongunstige situaties, bijv. een crisis of een ramp, vast te stellen. Hiervoor moeten de bestaande bedrijfscontinuïteitsplannen worden geëvalueerd en opnieuw worden vastgesteld. Daarnaast maken we een planning met verschillende scenario's om uitval van systemen te oefenen en te testen.

Startdatum: 23-07-2020

Doelstellingen

D.100 | De complete informatiehuishouding is in kaart gebracht in 2025

Informatie zit in veel systemen en er vindt onderling veel uitwisseling plaats. Van belang is dat er goed beheer plaatsvindt op zowel de centrale als de centrale systemen. Dat vraagt eerst om inzicht in de informatiehuishouding en vervolgens om procedures en afspraken over beheer.

Maatregelen

B21 | 10.003 Beheercontracten opstellen en borgen

In de loop van de jaren zijn steeds meer regelingen gekomen op het gebied van privacy en informatiebeveiliging. Tegelijkertijd is er de afgelopen tien jaar veel geautomatiseerd waardoor de gemeente zeer veel software producten/applicaties in huis heeft. Om alles zo goed mogelijk in beeld te houden gaan we voor de applicaties waar ook documenten of gegevens in staan die bewaard moeten worden (archief) of waar privacygevoelige gegevens in staan inventariseren en prioriteren. In 2020 is hiermee al geëxperimenteerd en dit is een goede werkwijze gebleken. In 2021 is een nulmeting uitgevoerd en gebleken dat er 181 applicaties zijn waar we naar moeten kijken. We zijn in 2021 gestart om voor 10% van deze applicaties een beheercontract op te stellen. In 2022 gaan we verder met het opstellen van beheercontracten voor de applicaties met daarin archiefwaardige stukken, dan wel privacygegevens. (doel is 15% gereed in 2022, dat betekent 27 beheercontracten gereed in 2022). Daardoor is op 1 punt in de organisatie inzichtelijk welke processen in welke systemen worden uitgevoerd en zijn er afspraken gemaakt over periodieke vernietiging dan wel bewaring van gegevens uit die systemen. Ook kan veel eenvoudiger een verwerkingsregister worden opgesteld.
Startdatum: 23-07-2020

■ Tijd

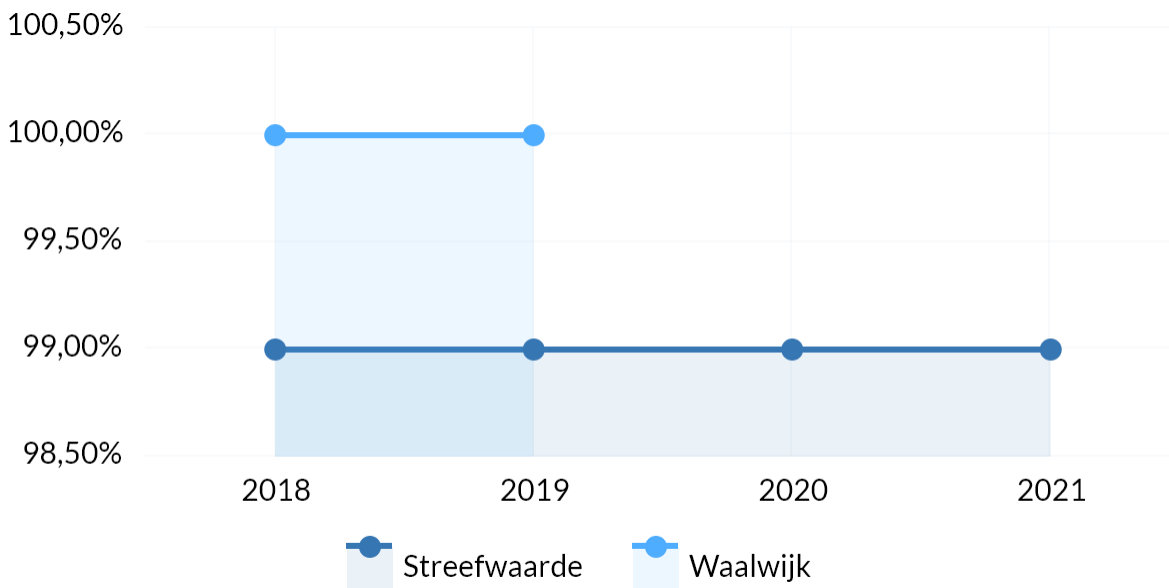
Doelstellingen

D.101 | Maximaal ondersteunen van de organisatie in het digitaal en zaakgericht werken

De gemeente werkt volledig digitaal en zaakgericht. Dit betekent dat informatiesystemen een hoge mate hebben van beschikbaarheid (99%) en dat gebruikers tevreden zijn over de systemen die we inzetten om processen te ondersteunen.

Indicatoren

IND 10.002 | Uptime systemen

Bron: Eigen gegevens

Maatregelen

B21 | 10.004 Implementatie en doorontwikkeling InProces

Eind 2019 is de organisatie overgegaan naar een ander zaakstelsel en document management stelsel (InProces). In 2020 is gewerkt om de implementatie zo ver mogelijk te krijgen. Dit is doorgelopen in 2021 en is inmiddels een continu proces geworden. Als gemeente Waalwijk nemen we deel in het kernteam van Visma Roxit (de leverancier) en in een aantal landelijke werkgroepen van Visma Roxit om invloed te kunnen uitoefenen op de prioritering en de inhoud van de doorontwikkelingen van het product. Dit is van belang voor de gebruikers.

Startdatum: 23-07-2020

■ **Tijd**

B21 | 10.021 Vernieuwen ICT infrastructuur

De projecten binnen 2022 zijn:

- Vervanging van bestaande servers en het actualiseren van (server)-software;
- De bestaande telefoniecentrale moderniseren;
- Meer vaste telefoons vervangen door mobiele telefoons om de bereikbaarheid te verhogen;
- Onderzoek en inregelen van meer informatiebeveiligingsproducten ter bescherming van gemeentelijke informatie;
- Bijdrage leveren aan de modernisering van audio visuele middelen en datagestuurde werken (datawarehouse);
- Het aantal mobiele werkplekken uitbreiden.

Startdatum: 04-08-2020

■ **Tijd**

Doelstellingen

D.102 | Een data-gedreven organisatie zijn voor 2025

De gemeente Waalwijk zit in de beginfase van datagedreven werken en alle aspecten die daarmee samenhangen. Waalwijk ziet datagedreven werken als middel en niet als doel op zich: het leveren van publieke waarde aan inwoners en ondernemers staat centraal. We vliegen datagedreven werken niet aan als een technische exercitie, maar als een veranderopgave voor de hele organisatie. Het vraagt om een samenhangende investering in organisatieaspecten als leiderschap, visie en strategie, technologie, data, processen, cultuur en medewerkers. In het teken van leren en experimenteren en om op een praktische manier de gemeente bewust te maken van de kansen en risico's van werken met data, zijn we gestart met data-pilots. Deze pilots beogen een gerichte inzet van data bij een aantal maatschappelijke opgaven en bij onze dienstverlening en bedrijfsvoering. Daarnaast geven deze pilots inzicht in waar we staan op voornoemde organisatieaspecten en welk groeiemodel nodig is om te komen tot een datagedreven organisatie. De komende periode blijven we datapilots en dataprojecten uitvoeren, een 0-meting data-volwassenheid doen op bovenstaande aspecten en een visie en strategie (roadmap) ontwikkelen op datagedreven werken.

Maatregelen

A.018 | Datagedreven werken

Datagedreven werken is een innovatieve en strategische ontwikkeling die voor burgers, bedrijven, overheden en organisaties en de samenleving als geheel veel voordelen biedt. Dit vanuit het idee dat met inzichten verkregen uit niet-persoonlijke data betere beslissingen kunnen worden genomen (beleids- en besluitvormingstraject). Data is ondersteunend zo niet noodzakelijk bij een goede bedrijfsvoering, het vormen van beleid en bij de ondersteuning/monitoring van de uitvoering daarvan. De potentie van aanwezige, vaak ongebruikte, in- en externe data is groot. Maar wordt door onze organisatie te vaak onvoldoende benut vanwege gebrek aan noodzakelijke kennis, competenties, capaciteit en budget. Fundamentele basis- en specialistische kennis op het gebied van data is essentieel, willen we als organisatie datagedreven gaan werken en denken. Met gerichte en gecontroleerde datapilots gaan we deze fundamentele (data)kennis opbouwen (leren, experimenteren), datatoepassingen ontwikkelen en verkrijgen we beter inzicht in wat organisatorisch nodig is. Hiervoor is een jaarlijks werkbudget noodzakelijk van € 75.000 ten behoeve van inzet specialistische datakennis (op projectbasis), aanschaf datatools, ontwikkeling van een (open) dataportaal voor burgers, bedrijven en onze eigen organisatie, en voor de samenwerking met het CBS om nieuwe databronnen in te zetten als informatie bij beleidsthema's.

Voor 2020 en 2021 is een strategisch adviseur datamanagement aangesteld voor invoering en borging van datagedreven werken. Ervaring (ook van andere organisaties) leert dat dit, mede afhankelijk van tempo, ambitie en middelen, minimaal 5 jaren vergt. Voorstel is deze functie t/m 2022 te verlengen en eind 2021 te evalueren.

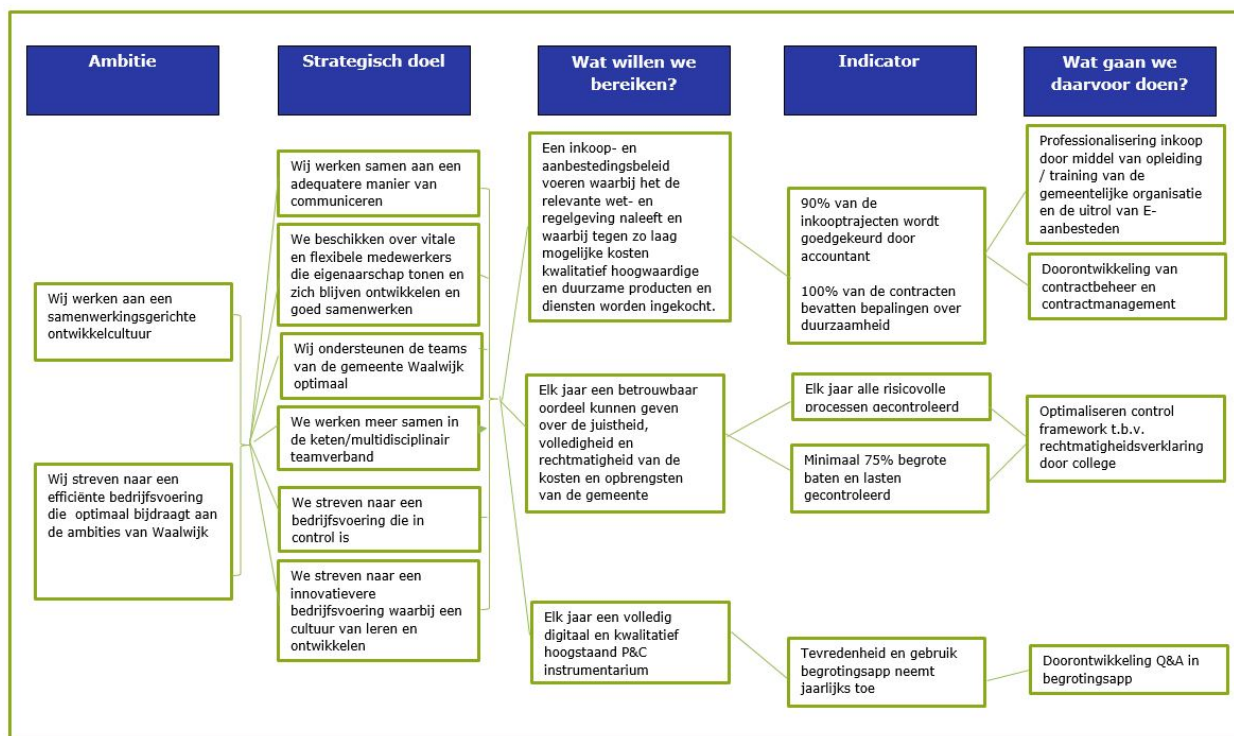
Beoogde prestaties / effecten: Wat willen we bereiken?

De inzet van data draagt bij aan een efficiëntere en transparantere overheid, betere kwaliteit en nieuwe innovatieve vormen van dienstverlening, beleidsontwikkeling en besluitvorming.

Startdatum: 22-09-2020

P&C/IC/Inkoop

Ambitie

Doelstellingen

D.103 | Een inkoop- en aanbestedingsbeleid voeren waarbij het de relevante wet- en regelgeving naleeft en waarbij tegen zo laag mogelijke kosten kwalitatief hoogwaardige en duurzame producten en diensten worden ingekocht.

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid zorgt ervoor dat alle inkooptrajecten worden doorlopen in overeenstemming met de actuele wet- en regelgeving. Door intern steekproeven te nemen wordt steekproefsgewijs vastgesteld of de interne organisatie hieraan voldoet. Waar nodig worden dan extra maatregelen genomen.

Maatregelen

B21 | 10.007 Professionalisering inkoop

Een opleidingsprogramma voor de gemeentelijke organisatie op het gebied van inkoop en aanbesteding is in ontwikkeling en start in 2022.

Startdatum: 27-07-2020

■ Tijd

B21 | 10.008 Doorontwikkeling van contractbeheer en contractmanagement

Waar in 2021 de nadruk lag op het onderdeel contractbeheer, het ervoor zorgen dat alle contracten op het juiste moment worden verlengd, beëindigd of opnieuw worden aanbesteed, ligt in 2022 de focus op contractmanagement, ofwel de manier waarop de gemeente Waalwijk de contracten nog beter kan uitnutten, de prestaties van leveranciers nog beter kan beoordelen of de strategische relatie met bepaalde leveranciers nog waardevoller kan maken.

Startdatum: 27-07-2020

■ Tijd

Doelstellingen

D.104 | Elk jaar een betrouwbaar oordeel kunnen geven over de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de kosten en opbrengsten van de gemeente

Maatregelen

B21 | 10.009 Optimaliseren Control Framework t.b.v. rechtmatigheidsverklaring door college

Optimaliseren Control Framework t.b.v. rechtmatigheidsverklaring door college:

De ingangsdatum van de wetgeving inzake de rechtmatigheidsverklaring door het college is uitgesteld tot de jaarrekening 2022. Hierdoor zal 2021 een soort "proefjaar" zijn om het Controle Framework verder te optimaliseren: een structuur cq. opzet van de interne beheersing binnen de gemeente Waalwijk. Hierin worden risico's, beheersmaatregelen en interne controles beschreven om te komen tot een onderbouwing van het rechtmatigheidsoordeel.

In 2020 is gestart met de inventarisatie van de zaken die mee dienen te worden genomen bij de optimalisatie van het Controle Framework. In 2021 en 2022 zal dit zijn vervolg hebben en zal in overleg met het auditcomité en de externe accountant verder gewerkt worden aan de optimalisatie van het framework.

Startdatum: 27-07-2020

■ Tijd

Doelstellingen

D.105 | Elk jaar een volledig digitaal en kwalitatief hoogstaand P&C instrumentarium

De afgelopen jaren heeft de focus gelegen op de digitalisering van de P&C cyclus. Nu deze werkzaamheden erop zitten is de focus verlegd naar de kwalitatieve verbetering van verschillende rapportages. Dit jaar heeft bijvoorbeeld de focus gelegen op het beter verbinden tussen doelstellingen en indicatoren, waarbij er ook in samenwerking met onder andere het CBS nieuwe indicatoren zijn toegevoegd. Deze ingeslagen weg wordt in 2022 gecontinueerd. Daarnaast hebben we als eerste gemeente in Nederland de zogenoemde "Q&A" functionaliteit geïntroduceerd waarin raadsleden de mogelijkheid kregen om aantekeningen te maken en vragen te stellen.

Ook hebben we de doelenbomen systematiek die we in de programma's en beleidsvelden hanteren doorgetrokken naar de paragraaf bedrijfsvoering om ook hierin effectiever te kunnen sturen op onze ambities, doelstellingen en uitvoeringsmaatregelen.

Maatregelen

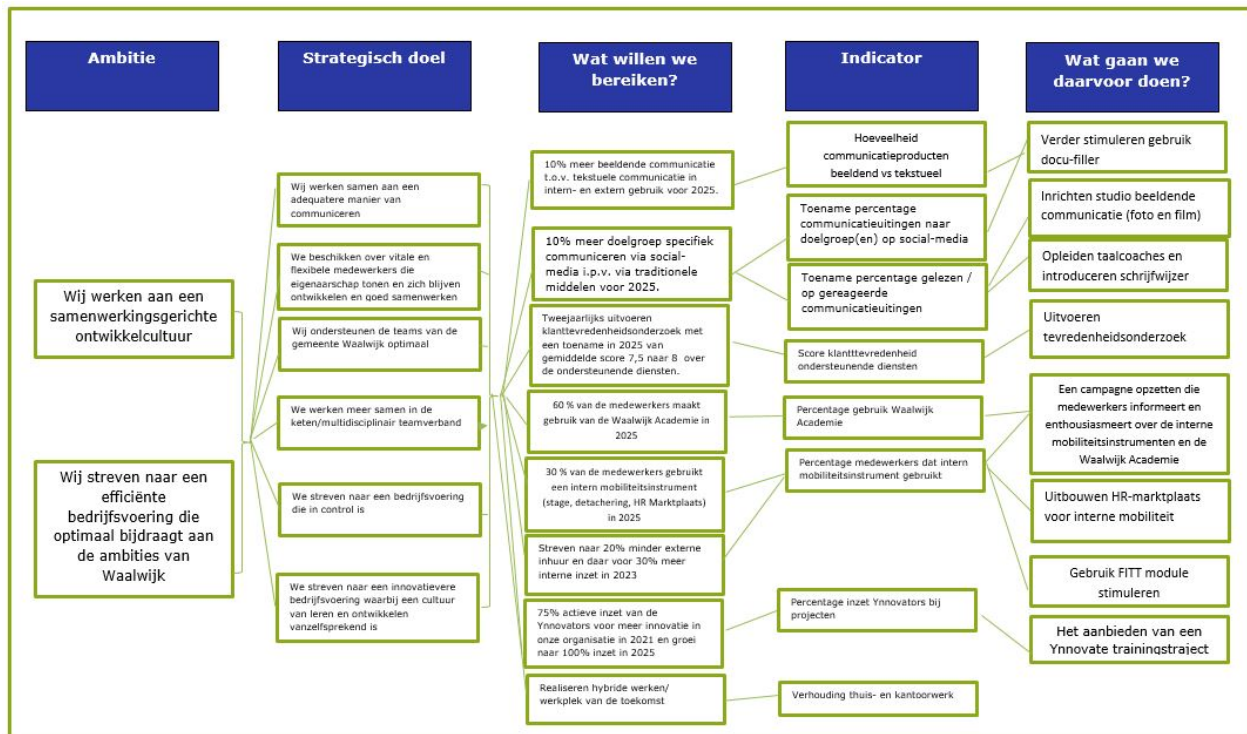
KN22 | W.09 Uitbreiding informatiebeveiligingsmaatregelen

Op basis van het jaarplan informatiebeveiliging en privacy worden geconstateerde tekortkomingen aangepakt. Gezorgd wordt voor registratie en het delen van incidenten. Om blijvende weerbaarheid tegen steeds toenemende digitale dreigingen te kunnen handhaven,

moeten informatiebeveiligingsmaatregelen worden uitgebreid en is 0,33 fte aan extra formatie nodig; in totaal structureel € 61.000 per jaar (€ 26.000 personeel en € 35.000 materiële kosten).
 Startdatum: 25-05-2021

HRM & Communicatie

Ambitie

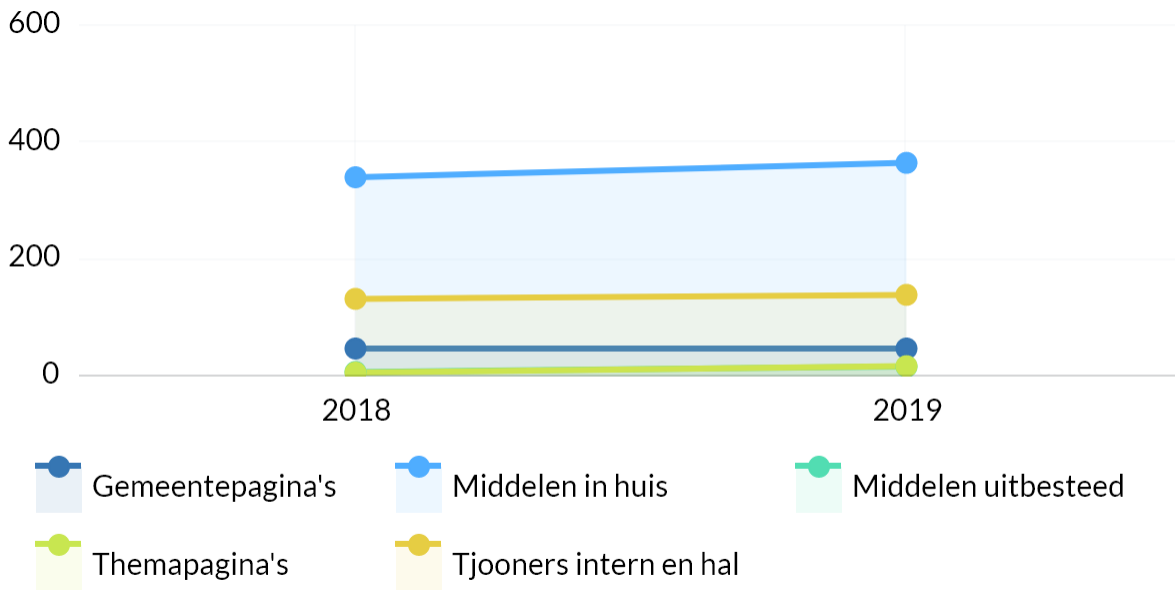
Doelstellingen

D.106 | 10% meer beeldende communicatie t.o.v. tekstuele, in intern- en extern gebruik voor 2025

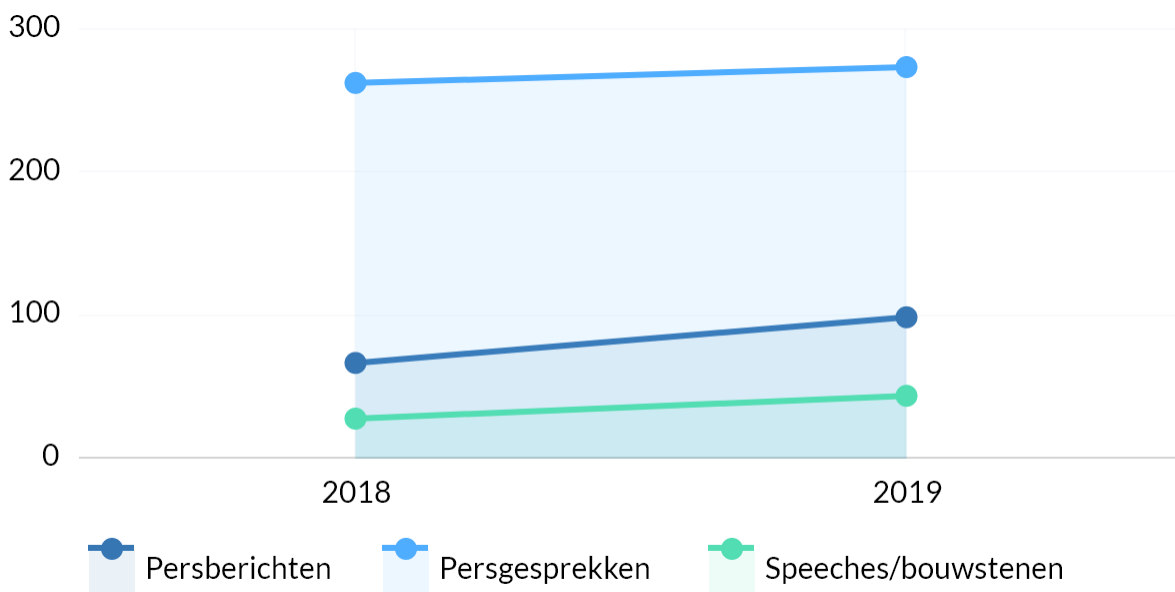
Beeld is niet meer weg te denken in de interne en externe communicatie. Soms wordt tekst zelfs helemaal vervangen. Social media (Facebook, Twitter, You Tube, Vimeo, LinkedIn en Instagram) zijn populairder dan ooit en een groot deel van de inwoners is via deze platformen te bereiken. Een groot voordeel van social media is dat we zelf het verspreidingsgebied en de doelgroep kunnen bepalen. Dus gericht kunnen focussen op een specifieke doelgroep. Ander voordeel is dat de inwoner snel kan reageren op een door ons gepost bericht, maar ook wij op berichten van anderen. Een snelle vorm van interactie. Social media kennen bepaalde voorwaarden: weinig tekst, veel beeld. Maar ook in de traditionele communicatiemiddelen, zoals onder meer de gemeentepagina, folders, brochures, beleidsnota's zien we een verschuiving. Ook daarin worden nu veel vaker beelden in opgenomen of infographics waarbij in één oogopslag duidelijk wordt wat er bedoeld wordt.

Indicatoren

IND 10.003 | Grafische vormgeving

IND 10.004 | Gelezen / op gereageerde communicatieuitingen

Maatregelen

B22 | 10.002 Uitbreiding communicatie / vormgeving

In het werk van communicatie wordt beeld steeds belangrijker dan tekst en er is een steeds grotere vraag naar vormgevingsproducten. Voorgesteld wordt de vormgevingsfunctie voor 2022 en 2023 uit te breiden met 18 uur per week (extra € 25.000 per jaar).

Startdatum: 16-09-2021

A.001 | Communicatieadviseur Griffie

Voor de jaren 2019 en 2020 is jaarlijks € 80.000 beschikbaar gesteld voor het aanstellen van een communicatieadviseur bij de griffie voor de nieuwe manier van werken van de raad (project 'Praat met de raad').

De Werkgeverscommissie heeft geconstateerd dat deze functie een duidelijk toegevoegde waarde heeft voor het project 'Praat met de raad'. Met de komst van de communicatieadviseur is de raadscommunicatie op een professionele manier doorontwikkeld met positieve effecten. Momenteel wordt burgerparticipatie op een nieuwe leest te geschoeid, waaraan de communicatieadviseur namens de raad en griffie een bijdrage levert. Daarnaast zorgt deze functie zeer zeker ook voor vermindering van de werkdruk op de griffie. In 2021 wordt deze werkdruk extra belast met de a.s. benoemingsprocedure voor een nieuwe burgemeester.

De Werkgeverscommissie constateert dat deze functie zich door moet ontwikkelen dus vandaar de wens voor de jaren 2021 en 2022 een budget (€ 54.000 i.p.v. € 80.000) beschikbaar te stellen voor een communicatieadviseur voor 24 uur (oorspronkelijk 36 uur). De bedoeling is het project 'Praat met de raad', waaruit deze functie voortvloeit, grondig te evalueren in 2021. De werkgeverscommissie heeft de raad separaat geïnformeerd over voorstaande.

Beoogde prestaties / effecten: Wat willen we bereiken?

De communicatie van de raad op een professioneel niveau houden.
Startdatum: 22-09-2020

Doelstellingen

D.107 | 10% meer doelgroep specifiek communiceren via social media i.p.v. via traditionele middelen voor 2025

Social media is een verzamelbegrip voor online platformen waar gebruikers, zonder of met minimale tussenkomst van een professionele redactie de inhoud verzorgen.

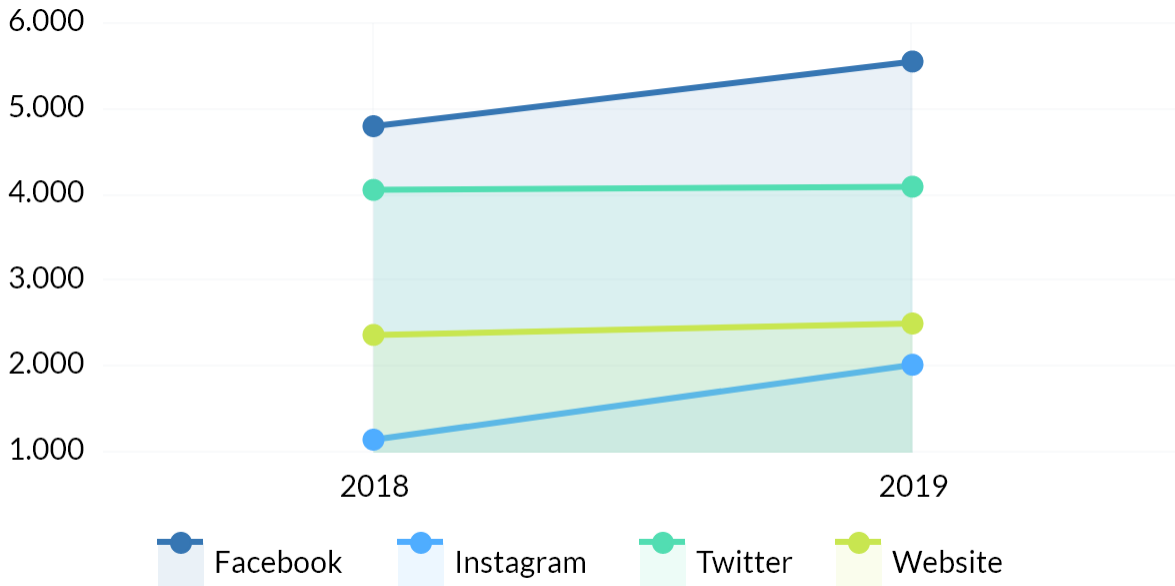
Hoofdkenmerken zijn interactie en dialoog tussen gebruikers. Via deze media delen mensen verhalen, kennis en ervaringen. Dit doen zij door berichten te publiceren of door gebruik te maken van ingebouwde reactiemogelijkheden. Ieder platform is uniek, maar heeft zo ook zijn eigen voor- en nadelen. Zo kan Facebook bijvoorbeeld meer gebruikt worden voor informatieve content en kan Instagram daarentegen meer speelser worden ingezet.

De gebruikers van onze social media kunnen we verdelen in verschillende typen gebruikers: zij die consumeren, zij die bijdragen en zij die creëren. Gebruikers binnen het type 'consumeren' zijn het minst actief. Gebruikers binnen het type 'bijdragen' zijn gebruikers die wel reageren op foto's en video's, artikelen of die bijdragen aan een discussie. Gebruikers binnen het type 'creëren' zijn actieve producenten van zoals foto's, video's, reviews of artikelen. Degenen die consumeren en bijdragen vormen onze hoofdmoot.

De inzet van social media draagt voor ons bij aan de communicatie naar de buitenwereld, onze inwoners. Onze doelgroep volgt ons niet voor niets. Ze hebben interesse in wat we doen, de producten en diensten die we leveren. Het is daarom belangrijk om precies datgene te delen waar de doelgroep op zit te wachten. Daarnaast kunnen de gebruikers op social mediakanalen ook contact opnemen als zij een vraag of klacht hebben. En natuurlijk is social media de plek om het allerlaatste nieuws te delen. Kortom een actievere inzet van social media stellen ons in staat meer doelgroepspecifiek te communiceren. Het is de bedoeling om voor 2022 een contentstrategie te ontwikkelen voor met name Facebook, LinkedIn en Instagram.

Indicatoren

IND 10.005 | Volgers social media

Maatregelen

B21 | 10.013 Opleiden taalcoaches en introduceren schrijfwijzer

Eind oktober 2019 is de landelijke Direct Duidelijk-campagne gestart. Met deze campagne wil de Rijksoverheid overheidsstaal begrijpelijker maken voor iedereen. Ook bij de gemeente Waalwijk werken wij hieraan mee. Daarom hebben wij begin 2020 Loo van Eck ingeschakeld. Dit bureau helpt ons bij het opzetten van het traject.

Wat hebben we gedaan?

Schrijfwijzer

Als eerste hebben we de schrijfwijzer ontwikkeld. Hierin staat duidelijk waar we als organisatie naartoe willen met taal. Ook biedt het collega's een naslagwerk. De schrijfwijzer kunnen collega's gebruiken als ze er even niet uitkomen in hun brieven en e-mails

Taalcoaches

We hebben we taalcoaches in de organisatie opgeleid. Deze taalcoaches inspireren collega's om duidelijke taal te gebruiken. Collega's kunnen deze coaches om hulp, tips en feedback vragen.

Taaltraining

Daarnaast hebben nu al meer dan 30 collega's de training 'Schrijven op taalniveau B1' gevolgd. Die bestaat uit een webinar en een e-learning. De taaltraining is nu een vast onderdeel van het inwerktraject voor nieuwe medewerkers. We bieden de training 'Schrijven op taalniveau B1' twee keer per jaar aan. Per keer is er plek voor 10 collega's.

Intranetpagina

Vervolgens hebben we een intranetgroep aangemaakt. In deze groep zetten we alle informatie rond Duidelijke Taal. Denk aan de schrijfwijzer en de contactgegevens van de taalcoaches.

Wat zijn we de komende periode van plan?

Klinkende Taal

Loo van Eck biedt een handig hulpmiddel aan genaamd Klinkende Taal. Hiermee kun je gemakkelijk je teksten controleren en verbeteren. De software werkt met Word. Het is een laagdrempelig hulpmiddel met kant-en-klare tips. Vanaf 1 oktober willen we binnen de

organisatie met deze tool gaan werken. Zo'n 100 collega's krijgen een licentie om met deze tool te werken. We experimenteren hier vooralsnog 1 jaar mee.
Startdatum: 27-07-2020

■ Tijd

Doelstellingen

D.108 | Tweejaarlijks uitvoeren klanttevredenheidsonderzoek met een toename in 2025 van gemiddelde score 7,5 naar 8 over de ondersteunende diensten

Dit onderzoek naar de tevredenheid van interne klanten houden de ondersteunende diensten (concernstaf en control, TIBF, TFIN, THRM & Ondersteuning, TICT en communicatie gezamenlijk. In 2018 is een gemiddelde score van rond de 7,5 gehaald met een aantal verbeter suggesties op onderdelen. Het betrof een nul-meting. Door periodiek dit onderzoek te herhalen kunnen we op onderdelen zien of de verbetermaatregelen in de beleving van onze klanten effect hebben en geldt de uitkomst als een 1 meting. Het is ambitieus om een groei met 0,5 punt te verwachten en tegelijk onze uitdaging. We zijn tevreden met het handhaven van de gemiddelde 7,5 en geslaagd bij het behalen van een 8,0.

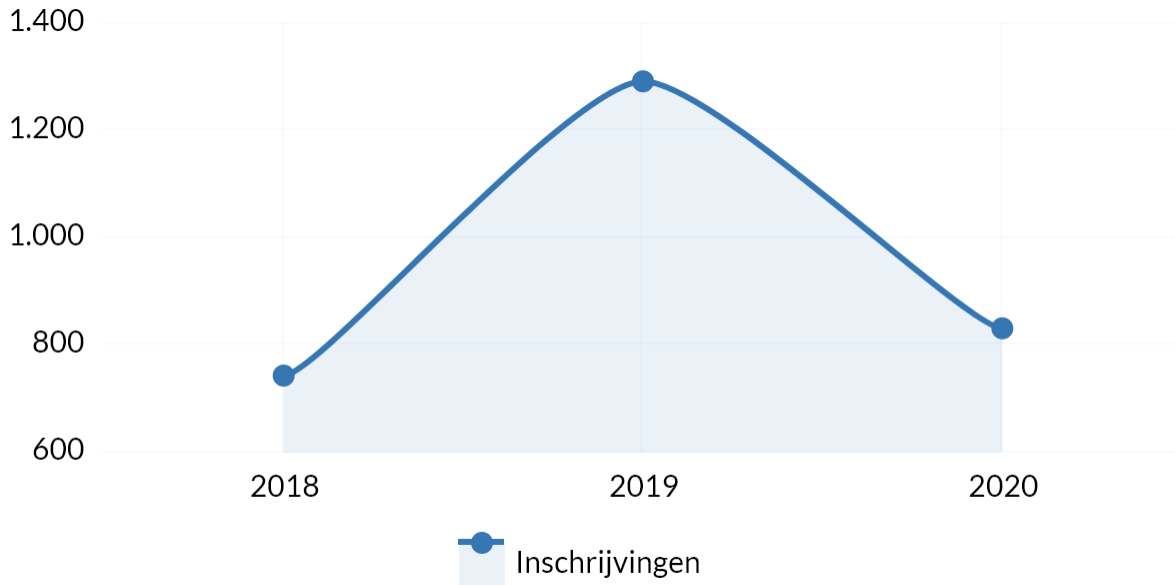
Doelstellingen

D.109 | 60% van de medewerkers maakt gebruik van de Waalwijk Academie in 2025

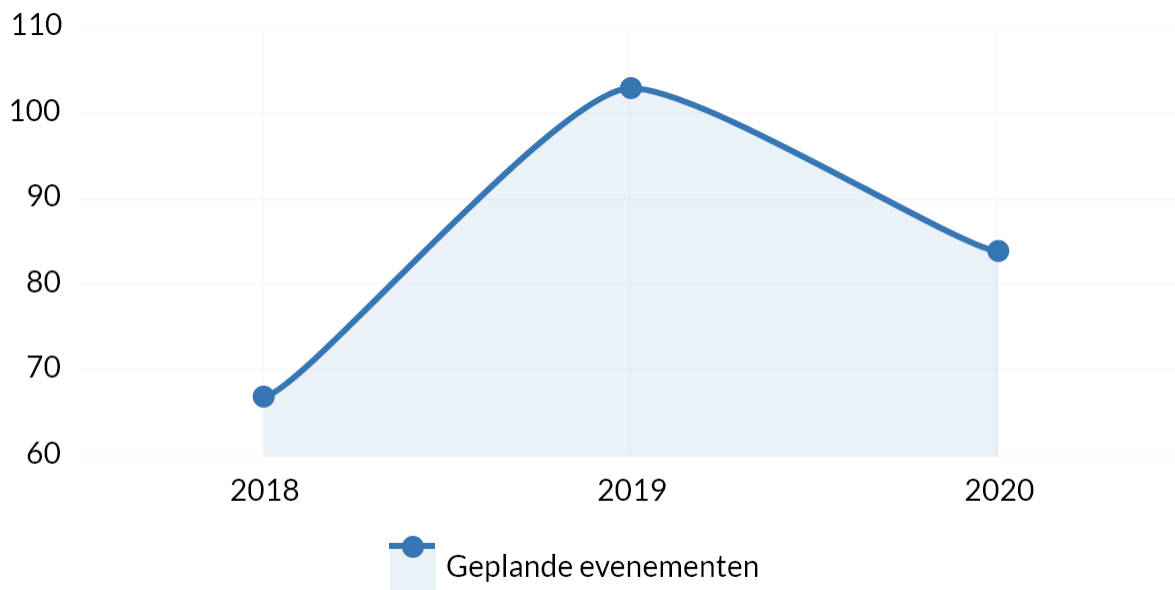
Elke medewerker van de gemeente Waalwijk beschikt over een account van de Waalwijk Academie. Hiermee hebben ze toegang tot e-learnings, quick-learnings (filmpjes en andere korte instructies) en allerlei workshops, seminars, et cetera via een opleidingskalender. Hieronder staat een overzicht van de laatste categorie vanaf de start tot nu toe (2018-2019-aug 2020).

Indicatoren

IND 10.006 | Inschrijvingen cursussen Waalwijk Academie

IND 10.007 | Geplande cursussen Waalwijk academie

Maatregelen

B21 | 10.015 Een campagne opzetten die medewerkers informeert en enthousiasmeert over de interne mobiliteitsinstrumenten en de Waalwijk Academie

Waalwijk Academie

De cijfers van 2018 tot 2020 laten zien dat het aantal inschrijvingen en geplande activiteiten van de Waalwijk Academie is toegenomen. De afgelopen jaren is bereikt dat alle trainingen, opleidingen en workshops via dit kanaal worden aangeboden. Voorheen was dat veel diverser. Door de Waalwijk Academie in te zetten als het enige portaal, worden de organisatie brede leer- en ontwikkelactiviteiten beter inzichtelijk en vindbaar voor

medewerkers. In 2021 is er aan de Waalwijk Academie een module toegevoegd die medewerkers in staat stelt om regie en eigenaarschap op hun ontwikkeling te nemen: de FITT module. Dit onderdeel maakt de Waalwijk Academie écht tot een leer- én ontwikkelportaal.

Door corona zijn de mogelijkheden versneld om het online (plaats- en tijdonafhankelijk) en hybride leren als een extra optie aan te bieden. Uiteraard is in 2020 en 2021 ook ander aanbod via de Waalwijk Academie beschikbaar gemaakt om het vanuit thuis (online) werken te faciliteren en te verbeteren.

Door gericht met teams in gesprek te zijn en blijven over hun leer- en ontwikkelbehoeften en -wensen willen we bereiken dat we via de Waalwijk Academie iedere medewerker aan het leren en ontwikkelen krijgen. Leren als ontwikkelen is een vanzelfsprekendheid. We streven naar 60% van alle medewerkers in 2025.

In 2021 hebben we veel van het aanbod voor het hele jaar al ingepland. Onderstaande grafiek laat zien dat het aanbod van ontwikkelactiviteiten hoger is dan de afgelopen jaren. Tegelijk zien we dat het aantal inschrijvingen niet synchroon loopt. Reden hiervoor is dat het aanbod nog niet voor inschrijving openstaat. De grafiek laat overigens de cijfers zien tot en met augustus 2021. De impact van corona is ook duidelijk te zien: ontwikkelactiviteiten die fysieke werden aangeboden zijn eerst in de tijd verschoven. Toen dat door corona beperkingen nog steeds niet kon, zijn we aanbod online geschikt gaan maken. Ook is er toen extra aanbod ontwikkeld (denk aan MS Teams trainingen, workshops hoe je een digitale sessie faciliteert en bijvoorbeeld praktische trainingen over het gebruik van whiteboard). We werken door de corona maatregels vaak ook -fysiek en digitaal- in kleinere groepjes. Dat betekent meer (vaker) aanbod en geen evenredige groei in inschrijvingen.

grafiek

Interne mobiliteit

Leren en ontwikkelen, vitaliteit en talentmanagement stimuleren we al langer binnen onze organisatie. We willen flexibele en vitale medewerkers die zich blijven ontwikkelen, nieuwe vaardigheden opdoen en nieuwe ontwikkelingen adapteren. Kortom, het maximale uit zichzelf en elkaar halen. HRM heeft als ambitie om de komende jaren veel beter gebruik te maken van de talenten en het ontwikkelpotentieel van onze medewerkers. Na een aantal jaar inzet op de vitaliteit van medewerkers, maken we vanaf 2021 de sprong naar hun duurzame inzetbaarheid.

Naast blijvende aandacht voor de vitaliteit van onze medewerkers, blijft vanaf 2021 ook de HR marktplaats als duurzaam instrument beschikbaar. Bij iedereen binnen de organisatie is het bestaan ervan bekend. Er zijn nog steeds collega's die via de HR Marktplaats werkzaam zijn binnen een ander team of in een andere rol.

Ook het aantal mensen dat structureel een andere rol is gaat vervullen binnen de organisatie, laat een stijgende lijn zien. Dit betekent dat de doorstroom in onze organisatie, zoals we ook beogen, hoger is. Een nieuwe rol past vaak beter bij de talenten en duurzame inzetbaarheid van medewerkers en maakt ook beter ruimte voor nieuwe collega's en jong talent.

Startdatum: 27-07-2020

Doelstellingen

D.110 | 30% van de medewerkers gebruikt een intern mobiliteitsinstrument (stage, detachering, HR marktplaats) in 2025

We willen de inzetbaarheid van medewerkers bevorderen en hun talent maximaal benutten. Dit doen we door de inzet van allerlei mobiliteitsinstrumenten. Om hieraan een boost te geven hebben we een HR Marktplaats ingericht. Via interne werving van talent hebben we hiervoor twee recruiters beschikbaar; zij gaan projecten in de organisatie ophalen en matchen deze met het talent van onze medewerkers

Maatregelen

B21 | 10.016 Uitbouwen HR-marktplaats voor interne mobiliteit

De HR Marktplaats is in de eerste fase van corona ingezet om mensen die zonder werk kwamen te zitten, te matchen met andere taken en werkzaamheden zodat zij een nuttige bijdrage bleven leveren voor de gemeente Waalwijk. De HR Marktplaats was succesvol en buigen we nu om naar een blijvend instrument. We gaan op de marktplaats klussen en projecten zetten die we intern bemensen. Zo ontwikkelen en leren mensen nieuwe vaardigheden en benutten zij al hun talenten voor de gemeente Waalwijk. In 2020 zijn twee interne collega's geworven als recruiter en zij gaan actief aan de slag om de marktplaats te vullen.

De HR Marktplaats is inmiddels een structureel instrument voor duurzame inzetbaarheid en voor het bemensen van tijdelijke rollen, klussen en projecten.

Startdatum: 27-07-2020

B21 | 10.017 FITT module implementeren en gebruik stimuleren onder medewerkers

We hebben de FITT module ontwikkeld met een externe partner in de Waalwijk Academie. Dit is het goede gesprek (over functioneren, inzet, toekomst en talent, fitt) wat medewerkers met manager en collega's en/of externen hebben over hun ontwikkeling. Via de FITT portal kunnen zij feedback ophalen, een 360 graden doen, een portfolio opbouwen over resultaten die zij boeken en vaardigheden die ze ontwikkelen. Het stelt onze medewerkers in staat regie over hun ontwikkeling en loopbaan te nemen. Vanaf 2020 wordt getest met de module door een pilotgroep en vanaf 2021 vindt de implementatie plaats. Alle medewerkers van de gemeente Waalwijk krijgen toegang. We stimuleren het gebruik door er gesprekken over te voeren, bekendheid aan te geven, blijvende aandacht voor te vragen en succesverhalen te delen.

Startdatum: 27-07-2020

Doelstellingen

D.111 | 75% actieve inzet van de Ynnovators voor meer innovatie in onze organisatie vanaf 2022 en groei naar optimaal gebruik toolkit in 2025

De methode Ynnovate hebben we als gevolg van Corona niet zo uitgebreid kunnen testen én invoeren als we van plan waren. Wél zijn er Ynnovators opgeleid en hebben we hiermee wat stappen gemaakt. Zo zijn de fysieke Ynnovate bijeenkomsten bijvoorbeeld omgebogen naar digitale sessies. Dit heeft extra tijd gekost. In 2022 gaan we hiermee door en worden ook nog andere manieren van werken of procesbegeleidingstools ontwikkeld. Zodat we over een goede toolkit kunnen beschikken om de ontwikkel- en innovatiekracht van Waalwijk te vergroten.

Maatregelen

B21 | 10.018 Het aanbieden van een Ynnovate trainingstraject voor 15 deelnemers in 2020 en het stimuleren van innovatietrajecten en inzet Waalwijkse Ynnovators

De toolkit die we medio 2020 voor ogen hadden is (nog) niet compleet. Doelen zijn verschoven, omdat we veel thuis hebben gewerkt en daardoor de focus heeft gelegen op het digitaal faciliteren van bijeenkomsten. Wél is er een complete website ontwikkeld waarin we

onze inwoners en ondernemers laten zien hoe zij kunnen meedoen. Onze interne toolkit is daar een afgeleide van. Hoe kunnen wij als medewerkers processen begeleiden die om meedenken of meewerken van ons netwerk vragen? We gaan de toolkit in 2022 uitbreiden. De methode Ynnovate hebben we als gevolg van Corona niet zo uitgebreid kunnen testen én invoeren als we van plan waren. Wél zijn er Ynnovators opgeleid en hebben we hiermee wat stappen gemaakt. In 2022 gaan we hiermee door. Onverminderd beogen we de innovatiekracht binnen de gemeente Waalwijk te vergroten.
 Startdatum: 27-07-2020

KN22 | W.08 Uitbreiding juridische capaciteit THRM

De capaciteit bij de concernjuristen staat al langer onder druk. De gemeente Waalwijk heeft dejuridiserings als speerpunt, onder meer door extra inzet op het informeel oplossen van (dreigende) klachten en bezwaren. Mede daarvoor is extra capaciteit nodig; voorstel is om voor 2022 en 2023 deze met 1,22 fte uit breiden (€ 71.000) en daarnaast € 18.000 extra voor inhuur.
 Startdatum: 25-05-2021

Paragraaf Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
3. Vestigingsplaats	Tilburg
4. Doelstelling en openbaar belang	De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant is een samenwerkingsverband tussen 26 gemeenten (waaronder de gemeente Tilburg) en de hulpdiensten. Om de veiligheid in de regio Midden- en West-Brabant te vergroten en beter voorbereid te zijn op rampen en crises, bundelen de 26 gemeenten, de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen), de brandweer en de politie de krachten. Dit houdt in dat in de Veiligheidsregio MWB deze verschillende diensten en besturen intensief samenwerken op het gebied van crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van openbare orde en veiligheid. Per 1 augustus 2010 heeft de overdracht van de lokale brandweer naar de Veiligheidsregio plaatsgevonden.
5. Relatie met programma	1. Veiligheid 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
6. Deelnemende partijen	24 deelnemers, 1,1 miljoen inwoners, aandeel Waalwijk 4,3%. Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
7. Bestuurlijk belang	DB: n.v.t. AB: Burgemeester Ausems AB: plv. Wethouder Van den Hoven
8. Financieel belang	De kosten van de Veiligheidsregio worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van Waalwijk voor 2022 is: € 2.705.804.
9. Eigen vermogen	01-01-2022: € 14.392.000 prognose 31-12-2022: € 14.098.000 prognose
10. Vreemd vermogen	01-01-2022: € 53.836.000 prognose 31-12-2022: € 55.127.000 prognose
11. Financieel resultaat	2022: € 0,00 prognose
12. Risico's	In het geval van faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verplicht voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.
13. Ontwikkelingen	De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) heeft de ambitie om in de periode 2019-2023 een betrouwbare partner te zijn in veiligheid en veerkracht. Daartoe stelt zij zichzelf de volgende hoofddoelen: <ul style="list-style-type: none"> • Haar advies is essentieel in de voorbereiding op rampen en crises en bij het signaleren en oplossen van veiligheidsvraagstukken; • Zij levert 24/7 adequate hulpverlening; • Zij is wendbaar in een continu veranderende maatschappij. Om deze ambitie te bereiken wordt ingezet op drie pijlers: <ul style="list-style-type: none"> • Het stimuleren van redzaamheid in de samenleving;

- Het leveren van een bijdrage aan een veilige leefomgeving;
- Het leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet.

Regionale Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (OMWB)

Regionale Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (OMWB)	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
3. Vestigingsplaats	Tilburg
4. Doelstelling en openbaar belang	De bestuurlijk juridische verankering van de OMWB is geborgd middels een gemeenschappelijke regeling. Doel is om een verdere verbetering tot stand te brengen in de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken en in de kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving op het gebied van milieu en asbest.
5. Relatie met programma	8. Ruimtelijke ontwikkeling, centrumontwikkeling en wonen 8.3 Wonen en bouwen
6. Deelnemende partijen	26 deelnemers, 1,1 miljoen inwoners, aandeel Waalwijk 4,3%. Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert, Heusden en provincie Noord-Brabant.
7. Bestuurlijk belang	DB: geen vertegenwoordiging AB: Wethouder Daandels AB: plv. Burgemeester Ausems
8. Financieel belang	De kosten van de OMWB worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van Waalwijk voor 2022 is begroot op: € 721.411.
9. Eigen vermogen	01-01-2022: € 1.843.000 prognose 31-12-2022: € 1.993.000 prognose
10. Vreemd vermogen	01-01-2022: € 3.806.000 prognose 31-12-2022: € 3.890.000 prognose
11. Financieel resultaat	2022: € 0,00 prognose

12. Risico's	In het geval van faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verplicht voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.
13. Ontwikkelingen	Verdere optimalisering bedrijfsvoering en Omgevingswet

Streekarchief Langstraat Heusden Altena

Streekarchief Langstraat Heusden Altena	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
3. Vestigingsplaats	Heusden
4. Doelstelling en openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> - De zorg voor het beheer van de overgebrachte archiefbescheiden; - Toezicht op het beheer van de niet-overgebrachte archiefbescheiden; - Het bevorderen van lokaal en streek historisch onderzoek/het optreden als historisch informatiecentrum voor de gemeente Waalwijk.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.1 Bestuur
6. Deelnemende partijen	3 deelnemers, 145.000 inwoners, aandeel Waalwijk 32,6 %. Altena, Heusden en Waalwijk.
7. Bestuurlijk belang	DB: Wethouder Bakker AB: Wethouder Bakker AB: plv. Wethouder van den Hoven
8. Financieel belang	De kosten van het SALHA worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van Waalwijk voor 2022 is: € 348.521.
9. Eigen vermogen	01-01-2022: € 234.268 prognose 31-12-2022: € 230.498 prognose
10. Vreemd vermogen	01-01-2022: € 91.529 prognose 31-12-2022: € 91.929 prognose
11. Financieel resultaat	2022: € 0,00 prognose
12. Risico's	In het geval van faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verplicht voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.
13. Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> - Verdere versterking digitale dienstverlening en invulling geven aan de (soms) conflicterende eisen van nieuwe wetgeving op het gebied van privacy (AVG); - realiseren e-depot; - bijdragen aan de gemeentelijke/regionale hotspot monitor: - archieven en collecties op orde; - verdere efficiëntie van bedrijfsvoering; - aandacht voor erfgoed en cultuurhistorie. - volgen ontwikkelingen totstandkoming nieuwe archiefwet en inspelen op de eventuele wijzigingen (zoals vervroegde overbrenging)

GGD Hart voor Brabant

GGD Hart voor Brabant	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar belang)
3. Vestigingsplaats	Tilburg
4. Doelstelling en openbaar belang	De GGD Hart voor Brabant is een gemeenschappelijke regeling van 21 Brabantse gemeenten met als doel een bijdrage te leveren aan de openbare gezondheidszorg, zoals voorgeschreven door de Wet publieke gezondheid. De GGD beschikt over een goede vermogenspositie.
5. Relatie met programma	7. Volksgezondheid en milieu 7.1 Volksgezondheid

6. Deelnemende partijen	25 deelnemers, 1 miljoen inwoners, aandeel Waalwijk 4,5%. Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Haaren, 's-Hertogenbosch, Landerd, Meijerijstad, Oss, Sint Michielsgestel, Uden, Vught, Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Tilburg, Waalwijk en Heusden.
7. Bestuurlijk belang	DB: n.v.t. AB: Wethouder Odabasi AB: plv. Wethouder Daandels
8. Financieel belang	De kosten van de GGD Hart voor Brabant worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van Waalwijk voor 2022 is: € 1.703.155. .
9. Eigen vermogen	01-01-2022: € 6.355.000 prognose 31-12-2022: € 5.935.000 prognose
10. Vreemd vermogen	01-01-2022 : € 12.112.000 prognose 31-12-2022: € 12.000.000 prognose
11. Financieel resultaat	2022: € 0 prognose
12. Risico's	In het geval van een faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verantwoordelijk voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.
13. Ontwikkelingen	De komende jaren blijven in het teken staan van verbinding tussen publieke gezondheid en het gemeentelijke sociale domein. Belangrijke ontwikkelingen zijn meer regie voor de inwoner en ondersteuning van kwetsbare inwoners.

Regionale ambulance-voorziening Brabant Midden-West-Noord

Regionale Ambulance-voorziening Brabant Midden-West-Noord	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
3. Vestigingsplaats	Den Bosch
4. Doelstelling en openbaar belang	De Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West Noord (RAV Brabant Midden-West-Noord) is een gemeenschappelijke regeling van 38 Brabantse gemeenten met als doel het verlenen van ambulancezorg. Vanaf 2012 leveren de gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling geen bijdrage meer.
5. Relatie met programma	7. Volksgezondheid en milieu 7.1 Volksgezondheid
6. Deelnemende partijen	38 deelnemers, 1,7 miljoen inwoners, aandeel Waalwijk 2,7 % Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxtel, Breda, Land van Cuijk, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Haaren, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Landerd, Loon op Zand, Meijerijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Uden, Veghel, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
7. Bestuurlijk belang	DB: n.v.t. AB: Wethouder Odabasi AB: plv. Wethouder Daandels
8. Financieel belang	De kosten van de RAV worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van Waalwijk voor 2022 is: € 0.00.
9. Eigen vermogen	01-01-2022: € 13.664.000 prognose 31-12-2022: € 13.406.000 prognose
10. Vreemd vermogen	01-01-2022: € 27.771.000 prognose 31-12-2022: € 26.021.000 prognose
11. Financieel	2022: € 0,00 prognose

resultaat	
12. Risico's	In het geval van faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verplicht voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.
13. Ontwikkelingen	Geen.

Baanbrekers

Baanbrekers	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
3. Vestigingsplaats	Zanddonkweg 14, 5144 NX Waalwijk
4. Doelstelling en openbaar belang	Baanbrekers is ontstaan op 1 januari 2013 uit de fusie van de sociale werkvoorziening (WML) en de sociale dienst (ISD). Baanbrekers voert de Participatiewet voor de Langstraat-gemeenten uit. Dit komt neer op: het verstrekken van bijstandsuitkeringen, re-integratieactiviteiten en het aanbieden van beschutte werkgelegenheid.
	6. Sociaal domein 6.5 Arbeidsparticipatie
6. Deelnemende partijen	De deelnemende gemeenten zijn: Heusden, Loon op Zand en Waalwijk.
7. Bestuurlijk belang	DB: wethouder Bakker (plv. wethouder Odabasi) AB: wethouders Bakker en Van den Hoven (plv. wethouder Daandels), raadsleden Van Hamond en Van Tuyl.
8. Financieel belang	De kosten van Baanbrekers worden gedragen door de deelnemende gemeenten: De bijdrage van Waalwijk voor 2022 is: € 2.441.000.
9. Eigen vermogen	01-01-2022: € 2.823.000 prognose 31-12-2022: € 3.170.000 prognose
10. Vreemd vermogen	01-01-2022: € 10.780.000 prognose 31-12-2022: € 11.896.000 prognose
11. Financieel resultaat	2022: € 0,00 prognose
12. Risico's	In het geval van tekorten, faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de risico's.
13. Ontwikkelingen	Eind 2018 heeft het bestuur het koersdocument 'Baanbrekers 2.0' vastgesteld. Met dit plan is de koers van de organisatie opnieuw vastgesteld: Baanbrekers richt zich op de ondersteuning van bijstandsgerechtigden die in staat zijn om te werken. De gemeente ondersteunt inwoners met een bijstandsuitkering die geen kansen hebben op werk.

ROM/Hart van Brabant/Midpoint	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
3. Vestigingsplaats	Tilburg
4. Doelstelling en openbaar belang	<p>Het vorm geven van regionale samenwerking op beleidsmatig en strategisch gebied tussen de negen deelnemende gemeenten in Midden-Brabant. Op basis van de Strategische Meerjaren Agenda werken we in de regio aan drie programmalijnen: (1) Mens & Samenleving, (2) Leefomgeving & Milieu en (3) Economie, Recreatie & Toerisme. De brede economische agenda is belegd bij Midpoint, een triple helix organisatie.</p> <p>De Regio Hart van Brabant is een samenwerkingsverband met als doel om vanuit het beginsel van autonomie van het lokale bestuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een overlegstructuur in te stellen en in stand te houden, die dient om de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten vorm te geven; - rechtens verantwoording af te kunnen leggen over de besteding van (subsidie)gelden die door andere overheden, instellingen en/of bedrijven met het oog op die samenwerking worden toegekend'; - samen te werken om regionale opgaven te identificeren en op basis daarvan gezamenlijke projecten te definiëren, te initiëren en uit te voeren.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.1 Bestuur
6. Deelnemende partijen	9 deelnemers, 440.000 inwoners, aandeel Waalwijk 10,7%. Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Tilburg en Waalwijk.
7. Bestuurlijk belang	DB: Burgemeester Ausems AB: Burgemeester Ausems AB: plv. Wethouder van den Hoven
8. Financieel belang	De kosten van ROM/Hart van Brabant worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van Waalwijk voor 2022 is: € 442.419 .
9. Eigen vermogen	01-01-2022: € 103.265 prognose 31-12-2022: € 103.265 prognose
10. Vreemd vermogen	01-01-2022: € 1.981.805 prognose 31-12-2022: € 1.981.805 prognose
11. Financieel resultaat	2022: € 0,00 prognose
12. Risico's	In het geval van faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verplicht voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.
13. Ontwikkelingen	- In het najaar van 2019 is gestart met het Governance-traject, dit naar aanleiding van de nieuwe Strategische Meerjaren Agenda. Het gaat daarbij o.a. om formele en informele samenwerking tussen de 9 gemeenten, de samenwerking met andere bestuurlijke regio's en de samenwerking met bedrijven en onderwijsinstellingen (triple-helix). Dit traject zal in 2021 worden afgerond.

Vennootschappen en Coöporaties

BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)

BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)	
2. Rechtsvorm	NV
3. Vestigingsplaats	Den Haag
4. Doelstelling en openbaar belang	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.5 Treasury
6. Deelnemende partijen	De Rijksoverheid (50% van de aandelen) en alle Nederlandse provincies, waterschappen en gemeenten zijn wettelijk verplicht om bij de BNG een bankrekening aan te houden. Alle verrekeningen met het Rijk vinden via de BNG plaats.
7. Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging door burgemeester Kleijngeld. Wethouder van den Hoven (machtiging burgemeester) neemt deel aan aandeelhoudersvergadering.
8. Financieel belang	29.133 aandelen á € 2,50: € 72.832,50. Dividend 2022: nog niet bekend.
9. Eigen vermogen	01-01-2022: € nog niet bekend miljoen 31-12-2022: € nog niet bekend miljoen
10. Vreemd vermogen	31-12-2022: € nog niet bekend miljoen 31-12-2022: € nog niet bekend miljoen prognose
11. Financieel resultaat	2022: € nog niet bekend
12. Risico's	M.b.t. de kredietwaardigheid heeft de BNG een (AAA) rating.
13. Ontwikkelingen	Dividenduitkering nog niet bekend.

Parkmanagement

Parkmanagement	
2. Rechtsvorm	BV (gemeente Waalwijk 100% van de aandelen)
3. Vestigingsplaats	Waalwijk
4. Doelstelling en openbaar belang	Parkmanagement is een besloten vennootschap die als hoofdactiviteit het beheer, onderhoud en de beveiliging op Haven 1 t/m 6, Haven Zeven en Haven 8 uitvoert. De gemeente betaalt een in de begroting geraamde jaarlijkse vergoeding (ca. € 310.000 euro) aan Parkmanagement voor het groen- en grijsonderhoud van de openbare ruimte op de bedrijventerreinen Haven 1 t/m 6, Haven Zeven en Haven Acht. De tweede grote inkomstenbron is de bijdrage van bedrijven (ca. € 300.000 euro) ten behoeve van diensten die Parkmanagement aanbiedt. Daarnaast zijn er inkomsten uit rendement op vermogen, wat wordt gebruikt om investeringen te doen.
5. Relatie met programma	3. Economie 3.1 Economische ontwikkeling 5. Sport, cultuur, recreatie 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
6. Deelnemende partijen	Gemeente Waalwijk. 1 deelnemer, 49.345 inwoners, aandeel Waalwijk 100%

7. Bestuurlijk belang	<p>Voorzitter AvA is tevens voorzitter RvC: Wim Naber</p> <p>Leden AvA: Burgemeester Ausems, Wethouder van den Hoven, Wethouder Bakker, Wethouder Odabasi en Wethouder Daandels.</p> <p>Leden RvC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter: Wim Naber • Commissaris: Robert van der Gouw • Commissaris: Johan Timmermans <p>Directeur: Jan van Roessel</p>
8. Financieel belang	De gemeente Waalwijk is 100% eigenaar van Parkmanagement.
9. Eigen vermogen	01-01-2022: € nog niet bekend 31-12-2022: € nog niet bekend
10. Vreemd vermogen	01-01-2022: € nog niet bekend 31-12-2022: € nog niet bekend
11. Financieel resultaat	2022: € nog niet bekend
12. Risico's	De risico's zijn minimaal. Risicovolle deelnemingen zijn verkocht / afgestoten.
13. Ontwikkelingen	Afgelopen jaren is onderzocht op welke wijze de verkoopopbrengst van Parkned maximaal kan renderen t.b.v. de dekking van de exploitatielasten van Parkmanagement. Inmiddels is het college akkoord met de verkoop van de terminalkavel. In verband met financiële redenen (rente bij de bank op vermogen) wordt ongeveer de helft van de koopprijs voldaan bij het sluiten van de koopovereenkomst en het restant bij levering. Verder wordt Parkmanagement verder uitgerold op Haven Acht. Hierover moeten nadere afspraken worden gemaakt met de gemeente. Deze worden naar verwachting meegenomen in het OOR- bestek 2021. Ook wordt in overleg met bedrijven op Zanddonk gekeken naar de mogelijkheden voor de invoering van Parkmanagement op bedrijventerrein Zanddonk.

Enexis Holding N.V.

Enexis Holding N.V.	
2. Rechtsvorm	B.V.
3. Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
4. Doelstelling en openbaar belang	Het in stand houden van netwerken voor de levering van energie. Het gas- en elektriciteitsnetwerk van Essent is ondergebracht in Enexis Holding N.V. ('splittingswet') en is in 2009 niet betrokken in de verkoop aan RWE, omdat aandelen in handen moeten blijven van overheidslichamen.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.5 Treasury

6. Deelnemende partijen	22 aandeelhouders
7. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder Vertegenwoordiging door Burgemeester Ausems. Wethouder van van den Hoven (machtiging burgemeester) neemt deel aan aandeelhoudersvergadering.
8. Financieel belang	344 aandelen is 1,7%
9. Eigen vermogen	01-01-2022: € 1.499.395 31-12-2022: € nog niet bekend
10. Vreemd vermogen	01-01-2022: € 5.000 31-12-2022: € nog niet bekend
11. Financieel resultaat	2022: € nog niet bekend
12. Risico's	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook).
13. Ontwikkelingen	Het doel is dat de vennootschap in 2022 zal kunnen worden opgeheven.

Brabant Water N.V.

Brabant Water N.V.	
2. Rechtsvorm	N.V.
3. Vestigingsplaats	Hoofdkantoor 's-Hertogenbosch
4. Doelstelling en openbaar belang	Brabant Water wint, zuivert, transporteert en levert drink- en industriewater van hoge kwaliteit vanuit 33 waterproductiebedrijven aan ruim 2,5 miljoen inwoners en bedrijven in Noord-Brabant. Daarnaast levert het bedrijf water op maat en watergerelateerde producten en diensten in de gebonden en vrije markt. De omzet bedraagt € 192 miljoen.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.5 Treasury
6. Deelnemende partijen	De aandelen zijn in handen van de Provincie Noord-Brabant (31,6%) en van 56 gemeenten in het voorzieningsgebied van Brabant Water.
7. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder. Vertegenwoordiging door burgemeester Ausems. Wethouder van den Hoven (machtiging burgemeester) neemt deel aan de aandeelhoudersvergadering.
8. Financieel belang	66.253 aandelen is 2.38%
9. Eigen vermogen (x 1.000)	01-01-2022: € nog niet bekend 31-12-2022: € nog niet bekend
10. Vreemd vermogen (x 1000)	01-01-2022: € nog niet bekend 31-12-2022: € nog niet bekend
11. Financieel resultaat (x 1.000)	2022: € nog niet bekend
12. Risico's	Beperkt.
13. Ontwikkelingen	Betrokkenheid bij implementatie Omgevingswet/visie en daarmee beschikbaarheid van drinkwater veiligstellen.

Publiek Belang Elektriciteits productie B.V.

Publiek Belang Elektriciteits productie B.V.	
2. Rechtsvorm	B.V.

3. Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
4. Doelstelling en openbaar belang	Essent had een belang van 50% in de kerncentrale in Borssele (EPZ). Delta, met ook een belang van 50%, heeft de verkoop vooralsnog via een juridische procedure tegengehouden. Daarop is het belang door de verkopende aandeelhouders van Essent in een aparte vennootschap ondergebracht.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.5 Treasury
6. Deelnemende partijen	Provincies: Groningen: 6,01%, Drenthe: 2,3%, Flevoland: 0,02%, Overijssel: 18,71%, Noord-Brabant: 30,83%, Limburg: 16,13% Gemeenten: Groningen: 3,87%, Friesland: 0,04% ,Drenthe: 2,41%, Flevoland: 0,04%, Overijssel: 2,27%, Noord-Brabant: 7,57%, Limburg: 9,47%
7. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder Vertegenwoordiging door Burgemeester Ausems. Wethouder van van den Hoven (machtiging burgemeester) neemt deel aan aandeelhoudersvergadering.
8. Financieel belang	Gemeenten Noord-Brabant 7,57%.
9. Eigen vermogen	01-01-2022: € nog niet bekend 31-12-2021: € nog niet bekend
10. Vreemd vermogen	01-01-2022: € nog niet bekend 31-12-2022: € nog niet bekend
11. Financieel resultaat	2022: € nog niet bekend
12. Risico's	Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 1.496.822) (art 2.:81 BW).
13. Ontwikkelingen	Het doel is dat de vennootschap in 2021 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Stichtingen en Verenigingen

Stichtingen en Verenigingen

Niet van toepassing.

Overige verbonden partijen

Overige verbonden partijen

Niet van toepassing.

Paragraaf Grondbeleid

Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

Een belangrijke taak van de gemeente als lokale overheid is de ruimtelijke ordening van het grondgebied van de gemeente. Daartoe beschikt de gemeente over de Wet ruimtelijke ordening, inclusief de Grondexploitatiewet en in het bijzonder over het bestemmingsplan of een projectafwijkingsbesluit. Om tot uitvoering te komen van het bestemmingsplan is het noodzakelijk om, aanvullend op het bestemmingsplan, over grondeigendommen te beschikken dan wel het kostenverhaal op orde te hebben indien particuliere eigenaren zelf willen ontwikkelen.

Wat zijn de doelstellingen voor de komende jaren?

Het voeren van het grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om maatschappelijke doelstellingen en ambities te realiseren. De doelstelling is dan ook om door middel van het voeren van het grondbeleid maatschappelijke doelstellingen en ambities te realiseren.

Hoe gaan we die doelstellingen bereiken?

Door middel van het grondbeleid kan de gemeente haar invloed uitoefenen op de wijze waarop de grond wordt gebruikt. Sturing van het grondgebruik door middel van het grondbeleid is wenselijk omdat het kan bijdragen aan de realisering van (publieke) doelstellingen op het gebied van volkshuisvesting, infrastructuur, werkgelegenheid, milieu, financiën etc.

Als gevolg van de maatschappelijke, economische en juridische ontwikkelingen én de verplichting vanuit de financiële verordening is het grondbeleid tegen het licht gehouden. Gevolg hiervan is, is dat in 2019 een nieuwe Nota Grondbeleid is opgesteld en is vastgesteld. Met deze Nota Grondbeleid is een basis gelegd voor een transparante en eenduidige werkwijze bij de uitvoering van het grondbeleid van de gemeente Waalwijk. De Raad heeft door vaststelling van de nota de kaders waarbinnen het College het grondbeleid kan uitvoeren, vastgesteld.

Keuzesoorten grondbeleid

De twee uiterste vormen van grondbeleid zijn (pro)actief grondbeleid en faciliterend (passief) grondbeleid. Beide vormen kennen hun voor- en nadelen. Hetgeen als een voordeel voor actief grondbeleid geldt, zal in algemene zin als een nadeel voor faciliterend grondbeleid kunnen worden aangemerkt. Ook is het mogelijk om voor een tussenvorm te kiezen, namelijk de samenwerking tussen private partijen en de gemeente.

Actief grondbeleid

Indien de gemeente een actief grondbeleid voert, kan zij zo maximaal mogelijk sturing geven aan onder meer ruimtelijke, economische en natuurontwikkelingen. Dit betekent dat de gemeente zelf de gronden in eigendom verwerft, tijdelijk beheert, bouwrijp maakt en vervolgens verkoopt. Een actief grondbeleid geeft de gemeente meer mogelijkheden tot sturing dan een passief of wel een faciliterend grondbeleid waarbij de sturing over het algemeen beperkt blijft tot het faciliteren middels het publiekrechtelijk instrumentarium. De rol van de gemeente beperkt zich in geval van een faciliterend grondbeleid tot een voorwaardenscheppende en toezichthoudende. Bij een actief grondbeleid gaat het initiatief van de gemeente uit en kan de gemeente naast publiekrechtelijke eisen ook in privaatrechtelijke zin eisen stellen.

Passief (faciliterend) grondbeleid

Bij een faciliterend grondbeleid heeft de gemeente een voorwaardenscheppende rol bij de

voorgestane ontwikkeling. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening maakt de gemeente bestemmingsplannen, past deze aan en neemt projectbesluiten waarmee ontwikkelingen worden toegelaten en sturing plaats vindt binnen het plangebied. Wanneer gekozen wordt voor een faciliterend grondbeleid laat de gemeente de aankoop en exploitatie volledig over aan de private partijen. Tevens is het mogelijk dat de gemeente het initiatief tot bepaalde ontwikkelingen stimuleert, maar er zelf niet actief deel aan neemt. In dergelijke gevallen worden de kaders geschapen voor de activiteiten van de private partijen. Hierbij valt te denken aan het opstellen/wijzigen van bestemmingsplannen, het vervaardigen van besluiten tot het verlenen van vrijstelling van een bestemmingsplan, de aanleg van voorzieningen van openbaar nut en voorbereiding, advies en toezicht. De daarmee gepaard gaande kosten worden via overeenkomst ten laste gebracht van de private partij.

Het kostenverhaal is gewaarborgd door toepassing te geven aan de mogelijkheden die de Grondexploitatiewet biedt. Naast het private traject van de anterieure en de posterieure overeenkomsten met initiatiefnemers geldt het publieke spoor van kostenverhaal via de bouwvergunning als een soort vangnet om kosten te verhalen.

Samenwerkingsvormen

Bouwclaimmodel

Deze bijzondere vorm van een actief grondbeleid wordt veelal gekozen als marktpartijen grondposities hebben in het plangebied. In het bouwclaimmodel verkopen de marktpartijen hun grond aan de gemeente onder de voorwaarde dat zij bij de gronduitgifte een aantal bouwrijpe kavels kunnen afnemen tegen normale exploitatieprijzen, waarmee zij hun bouwrechten veilig stellen. Evenals bij het zuiver actieve grondbeleid voert de gemeente een eigen grondexploitatie en draagt zij zorg voor het bouw- en woonrijp maken van het gebied. De marktpartijen nemen, net als bij het zuiver actieve grondbeleid, de realisatie van het vastgoed voor hun rekening.

PPS

De gemeente kan ook besluiten om in samenwerking met private partijen over te gaan tot exploitatie van grond en/of het realiseren van vastgoed. Dergelijke Publiek Private Samenwerking (PPS) kent meerdere verschijningsvormen.

De samenwerking kan plaatsvinden op basis van een samenwerkingscontract of door de oprichting van een gezamenlijke rechtspersoon.

Bij de vorming van een gezamenlijke entiteit brengen de betrokken partijen veelal de in bezit zijnde gronden gelegen binnen het plangebied in. Deze entiteit verwerft de overige benodigde gronden, maakt de gronden bouw- en woonrijp en geeft deze weer uit of zorgt voor de daadwerkelijke realisatie van vastgoed. De partners binnen een entiteit kunnen op basis van de aandelenverhoudingen aanspraak maken op de uiteindelijk gerealiseerde waardeontwikkeling.

Vaak zijn de feitelijke eigendomsverhoudingen, de beschikbaarheid van specifieke deskundigheid, het verdelen van de risico's en de wens om de regie over de ontwikkeling te voeren van begin tot het eind, de motieven voor deze vorm van grondbeleid.

Keuze vorm van grondbeleid en de rol van het college daarin

Voor de gemeente Waalwijk zijn alle vormen van grondbeleid (actief, passief of een mengvorm) in principe aanvaardbaar omdat ze allemaal kunnen bijdragen aan het algemeen belang. De feitelijke keuze voor een specifieke vorm van grondbeleid is afhankelijk van de situatie. Het primaire doel van de gemeente bij een ontwikkeling is om hiermee in maatschappelijke zin iets toe te voegen. Het maatschappelijke rendement van een ontwikkeling speelt daarmee ook een grote rol in de keuze van het grondbeleid van de gemeente. Naast het maatschappelijke rendement wordt ook gekeken naar het financiële rendement van de ontwikkeling.

Van een actief grondbeleid kan worden afgezien als sprake is van een te verwachten negatief exploitatieresultaat ten gevolge van bijvoorbeeld hoge verwervingskosten, hoge sloop- en saneringskosten en/of er sprake is van planologische risico's. Het maatschappelijk

belang kan echter dusdanig groot zijn dat een te verwachten negatief exploitatieresultaat wordt geaccepteerd om het te realiseren doel te bereiken.

Op basis van analyses met betrekking tot het maatschappelijke en financiële rendement wordt bepaald welke vorm van grondbeleid wenselijk is. De keuze wordt vastgelegd in de paragraaf 'financieel-economische uitvoerbaarheid' van het bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan wordt ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Wat mag het kosten?

Actualisatie kostprijsberekeningen

Door het Team REW worden jaarlijks, onder verantwoordelijkheid van de manager van het team REW, alle kostprijsberekeningen (grondexploitaties) geactualiseerd. Deze actualisatie vindt plaats op een zodanig tijdstip dat de hieruit voortkomende gevolgen in de jaarrekening van het voorafgaand jaar verwerkt kunnen worden. De geactualiseerde kostprijscalculaties zullen in de vorm van een nota grondexploitatie aan de raad worden voorgelegd, gelijktijdig met de behandeling van de jaarrekening van het desbetreffende jaar.

Het nemen van gerealiseerde winsten

Met ingang van 2017 is de regelgeving vanuit BBV (Beheer, Begroting en Verantwoording) dwingend gewijzigd inzake de winstneming bij een actief grondbeleid. Indien in het kader van de jaarlijkse actualisatie van de kostprijsberekeningen winsten per ultimo looptijd van een complex worden geprognosticeerd, dan zal deze winst worden afgeroomd middels de vanuit de BBV voorgescreven zogenaamde POC-methode (Percentage Of Completion).

Treffen voorzieningen voor te verwachten verliezen

Indien in het kader van de jaarlijkse actualisatie van de kostprijsberekeningen blijkt dat verliezen per einde looptijd van een complex onafwendbaar zijn, dient per direct, ter grootte van dat verlies op eindwaarde, een voorziening te worden getroffen ten laste van de Reserve Grondexploitatie.

Reserve Grondexploitatie

Binnen het grondbedrijf is een 'algemene' of 'vrije' reserve gevormd om de genoemde algemene risico's op te vangen. Voeding van deze reserve geschiedt door (tussentijdse) winstnemingen van de diverse complexen binnen het grondbedrijf. Bij verlieslatende complexen volgt echter een onttrekking.

De Reserve Grondexploitatie is de enige vrije reserve binnen de grondexploitatie. Deze is te vergelijken met de Algemene Reserve op Concernniveau. De inzetbaarheid van de Reserve Grondexploitatie beperkt zich tot zaken die een duidelijk raakvlak hebben met het taakgebied grondexploitatie.

Om de risico's zoveel als mogelijk beheersbaar te houden worden jaarlijks de kostprijscalculaties van de diverse onderhanden en toekomstige exploitaties bijgesteld. Uitgangspunt is dat sprake moet zijn van reële ramingen, de normale en algemene bedrijfsrisico's inbegrepen. Aan de reserve worden onafwendbare verliezen onttrokken en (tussentijdse) winstnemingen toegevoegd.

Door de raad is besloten het saldo van de Reserve Grondexploitatie op het moment van verantwoording van de grondexploitatie middels de Nota grondexploitatie per einde van het verantwoordingsjaar, op 5 miljoen te bepalen. Voor zover het saldo van deze reserve uitstijgt boven het maximum zal het meerdere worden afgestort naar de Algemene Reserve. Wanneer het saldo beneden deze 5 miljoen bedraagt, dient dit saldo aangevuld te worden tot dit minimum vanuit de Algemene Reserve. De hoogte van de Reserve Grondexploitatie wordt jaarlijks bekeken en besluitvorming vindt plaats middels de Nota grondexploitatie.

Risico's

Algemeen

Bij de uitvoering van het gemeentelijk grondbeleid wordt een aantal risico's gelopen. Deze risico's vloeien voort uit de bij de opstelling van de exploitatieopzet niet voorziene aspecten. Het is moeilijk om alle risico's op voorhand te benoemen. Wel kan men in zijn algemeenheid stellen dat hoe langer de looptijd van een plan is, hoe problematischer het inschatten van de te lopen risico's is.

Een aantal van de risico's die bij grondexploitatie een rol spelen wordt onderstaand opgesomd.

Conjunctuur

De onroerendgoedmarkt kan aan grote schommelingen onderhevig zijn. Dit kan een landelijke tendens zijn maar het kan soms ook regio gebonden zijn. Het is zaak om bij veranderingen in de onroerendgoedmarkt hier adequaat op in te spelen en de risico's zoveel als mogelijk te beperken. Op de onroerendgoedmarkt spelen met name twee elementen een rol bij de risico's die gelopen worden. Het zijn enerzijds de vraag- en aanbodzijde en anderzijds de prijsvorming. Beide aspecten kunnen niet los van elkaar worden gezien. Het is derhalve belangrijk om de ontwikkelingen op de vastgoedmarkt goed in de gaten te houden waarbij de risico's die de gemeente loopt niet onderschat mogen worden.

Loon- en prijsontwikkelingen

Vooraf bij grondexploitaties met een lange looptijd moet de ontwikkeling voor lonen en prijzen bij de start van het plan voor een lange termijn ingeschat worden. Over het algemeen is er weinig aan de hand als de ontwikkeling van de kosten gelijk is aan de ontwikkeling van de opbrengsten. Het is zaak om, ter voorkoming van deze risico's, exploitatieberekeningen regelmatig (jaarlijks) te actualiseren zodat tijdig eventuele afwijkingen onderkend worden en bijgesteld kunnen worden.

Financieringslasten

Over het algemeen vormden de financieringslasten, of wel de rente een behoorlijke kostenpost binnen de grondexploitatie. Inmiddels zijn deze vanuit BBV genormeerd waardoor de hoogte van het aan grondexploitatie toe rekenen rentepercentage momenteel niet erg hoog is. Doordat de kosten van met name grondverwerving bij langdurige projecten meestal ver voor de opbrengsten uitlopen, kunnen de rentekosten toch oplopen. Immers, indien sprake is van een boekwaarde waarbij de tot dan gemaakte kosten hoger zijn als de tot dan gerealiseerde opbrengsten, is over het verschil rente verschuldigd welke ten laste gaat van het exploitatieresultaat. Het is derhalve zaak om de kosten zo laat mogelijk te maken en te trachten de opbrengsten zo vroeg mogelijk te realiseren. Een ander rentetarief wat indirect raakvlakken heeft met de grondexploitatie is de hypotheekrente. Wanneer deze rente stijgt, kan dit een verminderde vraag naar woningbouw tot gevolg hebben. Indirect kan stijging van de hypotheekrente dus invloed hebben op de doorlooptijd en daarmee het exploitatieresultaat van de grondexploitatie.

Milieuwetgeving

De steeds strenger wordende milieuwetgeving op het gebied van bodem, water, lucht, geluid, klimaatbeheersing en duurzaamheid veroorzaakt hoge kosten die hun weerslag hebben op de grondexploitaties.

Een probleem is dat op voorhand moeilijk in te schatten is hoe deze eisen zich zullen ontwikkelen. Wel kan aangenomen worden dat de milieueisen in de toekomst alleen maar strenger zullen worden. Vooral bij langlopende projecten kan men geconfronteerd worden met aangescherpte milieueisen waardoor aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Voorbeelden hiervan zijn de discussie over luchtkwaliteit en externe veiligheid.

In het geval van bodemverontreiniging doet zich het probleem voor dat de aard en omvang veelal niet in te schatten zijn bij de aanvang van het plan.

Om dit risico zo goed mogelijk in te schatten is het van belang een gedegen bodemonderzoek te verrichten op de te ontwikkelen locaties.

Indien de kosten in het kader van milieuwetgeving niet verhaald kunnen worden op derden, dienen deze ten laste van de grondexploitatie gebracht te worden voor zover de grondexploitatie dit toestaat. Indien de middelen ontoereikend zijn, moet of een voorziening voor het tekort worden getroffen ten laste van de Reserve Grondexploitatie of moet er, indien mogelijk, een heroverweging plaatsvinden.

Wetgeving en procedures

Wetgeving kan leiden tot langere procedures als welke voor de technische uitvoering van een plan noodzakelijk zijn. Het risico hiervan is niet geheel in te schatten omdat vooraf niet

bekend is of gebruik gemaakt wordt van de diverse rechtsbeschermingsprocedures zoals bijv. in de Wet ruimtelijke ordening.

Het gevolg van deze lange doorlooptijden van planontwikkelingen kan zijn dat vooraf gecalculeerde planontwikkelingskosten beduidend hoger uitvallen. Vooral bij binnenstedelijke ontwikkelingen worden gemeenten hiermee geconfronteerd.

Planschade

Aanvragen om een vergoeding van planschade vormen een toenemend risico. Vooral bij binnenstedelijke ontwikkelingen nemen de verzoeken om planschade toe. Wanneer de gemeente grondeigenaar is van het te ontwikkelen gebied, wordt er vooraf een inventariserend planschadeonderzoek gedaan. Hierbij wordt een reële inschatting gemaakt van de planschade voor omliggende percelen. Kosten van dit onderzoek en mogelijke uitbetaling van planschade worden ten laste gebracht van de exploitatieopzet of de Reserve Grondexploitatie. Bij projecten waarbij de gemeente geen grondeigenaar is, wordt een planschadeovereenkomst gesloten met de initiatiefnemer. Hierdoor heeft de gemeente geen nadelige financiële gevolgen van mogelijke planschade.

Planschade staat ook op de lijst van de te verhalen kosten bij derden binnen de Grondexploitatiewet.

Uitgifte in erfpacht

Ten opzichte van verkoop kan de uitgifte in erfpacht risico's met zich meebrengen. Een erfpachter kan immers failliet gaan of er kunnen betalingsachterstanden ontstaan. In geval er wel kapitaallasten zijn met betrekking tot de geactiveerde erfpachtgrond en de gemeente geen canon ontvangt, kan een en ander leiden tot een deficit in de begroting. Desondanks leidt de mogelijkheid van erfpacht tot een hogere afzet van bedrijfsgrond wat vervolgens leidt tot een beter economisch klimaat. De raad heeft besloten dat primair de voorkeur wordt gegeven aan verkoop waarbij de uitgifte in erfpacht niet wordt uitgesloten.

Wanneer gronden toch in erfpacht zijn of worden uitgegeven hanteren we, evenals in voorgaande jaren, een rentepercentage van 3.5% inclusief 0.2% administratiekosten.

Archeologische monumenten

Indien er bij de ontwikkeling van een locatie een archeologisch monument wordt aangetroffen, dienen de kosten, indien deze niet verhaald kunnen worden op derden, ten laste van de grondexploitatie te worden gebracht.

Een en ander kan leiden tot verliessituaties waarbij een beroep moet worden gedaan op de Reserve Grondexploitatie.

Huidige economische situatie

In relatie tot een aantal hierboven geschetste risicofactoren, o.a. vastgoedmarkt, inflatie en rente, moet de gemeente Waalwijk ook anticiperen op de actuele economische situatie. Dit leidt er toe dat een inflatiepercentage voor de kostenkant wordt voorgesteld van 3% en voor de opbrengsten van 2%. De toe te rekenen rente is middels de voorschriften BBV berekend op 1,00%.

Paragraaf voortgang ombuigingen

Doelstellingen

Stand van zaken ombuigingen sociaal domein

Stand van zaken ombuigingen sociaal domein

Begin 2020 bleek dat, onder andere door ontwikkelingen in wetgeving, de tekorten in het sociaal domein naar 2021 toe verder opliepen. De tekorten komen zowel door de kostenontwikkeling voor de Jeugdzorg als vanuit prijs- en volumeontwikkelingen in de Wmo. We zijn met deze tekorten aan de slag gegaan met als uitgangspunt dat de tekorten in het sociaal domein ook opgelost moeten worden binnen het sociaal domein.

Naar aanleiding van te verwachten structureel hogere kosten voor de jeugdzorg in het

Voorjaarsbericht 2019 waren eind 2019 reeds beheersmaatregelen vastgesteld. In aanvulling hierop is bij het opstellen van de Actualisering Begroting 2021 (raad 19 november 2020) samen met een extern bureau gekeken naar extra beheersmaatregelen voor de kosten Jeugdzorg en zijn beheersmaatregelen voor de kosten Wmo vastgesteld. Hieronder staat een overzicht van de in de meerjarenbegroting opgenomen beheersmaatregelen en wordt hierop een toelichting gegeven.

Bedragen x €1.000	2022	2023	2024	2025
O.SD.1 Beheersmaatregelen jeugd (2019)	595	745	995	995
O.SD.2 Extra besparing lopende beheersmaatregelen jeugd	300	300	390	390
O.SD.3 Aanvullende maatregelen Wmo	525	525	630	630
O.SD.4 Extra rijksmiddelen	750	750	750	750
O.SD.5 Budgetplafond Hulp bij het Huishouden	0	250	305	305
Totaal	2.170	2.570	3.070	3.070
waarvan:				
Gerealiseerde ombuiging	738	750	750	750
Nog te realiseren ombuiging	1.575	1.820	2.320	2.320
Reeds gemeld en verwerkt	12	0	0	0

Bovenstaande posten O.SD.1 tot en met O.SD.5 worden hierna verder toegelicht.

O.SD | 1. Beheersmaatregelen kosten Jeugdzorg (vanuit Voorjaarsbericht 2019)

Eind 2019 zijn beheersmaatregelen voor de kosten Jeugdzorg vastgesteld naar aanleiding van een taakstelling uit het Voorjaarsbericht 2019. In 2019 was een verwacht nadeel voor de kosten Jeugdzorg voorzien van € 995.000, dat geleidelijk in de jaren daarna door effecten van deze beheersmaatregelen moest worden teruggebracht. In de meerjarenbegroting 2022 tot en met 2025 zijn hiervoor de volgende taakstelling opgenomen: 2022 een bedrag van € 595.000; 2023 een bedrag van € 745.000 en met ingang van 2024 structureel een bedrag van € 995.000 per jaar.

Meerjarenbegroting 2022 tot en met 2025:

Bedragen x €1	2022	2023	2024	2025
1. Taakstellende ombuiging	595	745	995	995
2. Gerealiseerde ombuiging				

3. Nog te realiseren ombuiging	595	745	995	995
Verschil (= 1 -/2 -/3)	0	0	0	0

De beheersmaatregelen zijn opgestart in 2020, verschillende projecten hebben gedurende dit eerste jaar al een besparing gerealiseerd. De gerealiseerde besparingen van sommige projecten (zoals Top 15 PGB en Top 25 ZIN) werken vanwege de looptijd van de beschikking door in 2021. Andere projecten, zoals het differentiëren van de taken in de toegang en het toetsen van indicaties voordat beschikkingen worden verstuurd, leveren in 2021 ook al de gewenste besparingen op.

Het betreft besparingen, die je ook kunt omschrijven als 'uitgaven die we hebben kunnen voorkomen' als gevolg van een andere werkwijze en extra inhoudelijke controles. De daadwerkelijke kosten worden door meer factoren beïnvloed, denk hierbij bijvoorbeeld aan groei van de populatie en toename van de intensiteit van zorg. Er zal, gelet op deze factoren nog moeten blijken in hoeverre deze besparingen in de werkelijke realisatie zichtbaar zullen worden.

O.SD | 2. Extra besparing lopende beheersmaatregelen kosten Jeugdzorg

In 2020 is in aanvulling op de lopende beheersmaatregelen jeugd, waarvoor met ingang van de begroting 2024 reeds structureel een bedrag van € 995.000 is opgenomen, een second opinion gevraagd. Dit heeft geleid tot de conclusie dat op de maatregelen herindicaties bij de toegang, POH-JGGZ, plan van aanpak en verlengde jeugdwet met ingang van de begroting 2024 structureel een bedrag van € 390.000 meer bespaard kan worden.

Meerjarenbegroting 2022 tot en met 2025:

Bedragen x €1.000	2022	2023	2024	2025
1. Taakstellende ombuiging	300	300	390	390
2. Gerealiseerde ombuiging				
3. Nog te realiseren ombuiging	300	300	390	390
Verschil (= 1 -/2 -/3)	0	0	0	0

O.SD | 3. Aanvullende maatregelen Wmo

De in 2020 gevraagde second opinion heeft ook bekeken of er aanvullende maatregelen mogelijk zijn voor de Wmo. Conclusie was dat de beheersmaatregelen die reeds voor de jeugd waren genomen ook ingezet kunnen worden voor de Wmo. In totaal is berekend dat door gerichte training van de medewerkers van de toegang, meer differentiatie van taken en herberekening van tarieven Wmo, een extra besparing mogelijk is die oploopt tot een bedrag van € 630.000 met ingang van de begroting 2024.

Meerjarenbegroting 2022 tot en met 2025:

Bedragen x €1.000	2022	2023	2024	2025
-------------------	------	------	------	------

1. Taakstellende ombuiging	525	525	630	630
2. Gerealiseerde ombuiging				
3. Nog te realiseren ombuiging	525	525	630	630
Verschil (= 1 -/-2 -/-3)	0	0	0	0

O.SD | 4. Extra rijksmiddelen

Voor de jaren 2020 en 2021 heeft het rijk incidenteel middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor de extra kosten in de jeugdzorg. Voor de gemeente Waalwijk was dit € 750.000. Inmiddels is door zowel de Provincie als het Rijk aangegeven dat gemeenten deze extra middelen structureel in de begroting kunnen verwerken.

Meerjarenbegroting 2022 tot en met 2025:

Bedragen x €1.000	2022	2023	2024	2025
1. Taakstellende ombuiging	750	750	750	750.
2. Gerealiseerde ombuiging	738	750	750	750
3. Nog te realiseren ombuiging	0	0	0	0
Verschil (= 1 -/-2 -/-3)	12	0	0	0

Bij de Septembercirculaire 2020 is voor 2022 een compensatie voor extra uitgaven jeugdzorg van € 738.000 door het rijk verstrekt; een incidenteel nadeel van € 12.000 (ten opzichte van de taakstelling) is in het Najaarsbericht 2020 verwerkt. Daarnaast zijn in de meerjarenbegroting de toegezegde extra rijksmiddelen geraamd; in de begroting 2022 voor 100% en met ingang van de begroting 2023 voor 75%. Hiermee is bovenstaande taakstelling gerealiseerd.

O.SD | 5. Budgetplafond HbH

De kosten voor hulp bij het huishouden (HbH) zijn de afgelopen jaren fors gestegen tot een bedrag van ongeveer € 3,7 miljoen per jaar. Belangrijkste oorzaak is het afschaffen van de inkomenstoets en het uniforme (lage) uurtarief dat moet worden gehanteerd. Deze ontwikkeling vinden wij, evenals vele gemeenten met ons, niet wenselijk. Om de kosten enigszins in de hand te houden zijn wij voornemens om een budgetplafond op de HBH1 in te voeren van 10% in met ingang van 2023. De implementatie van dit voorgenomen budgetplafond wordt meegenomen in de aanbesteding Wmo die in 2022 wordt uitgevoerd.

Meerjarenbegroting 2022 tot en met 2025:

Bedragen x €1.000	2022	2023	2024	2025
1. Taakstellende ombuiging	0	250	305	305
2. Gerealiseerde ombuiging	0	0	0	0

3. Nog te realiseren ombuiging	0	250	305	305
Verschil (= 1 -/-2 -/-3)	0	0	0	0

Stand van zaken overige ombuigingen

In het Voorjaarsbericht 2020 is geconstateerd dat we, evenals veel andere gemeenten in onze regio en in de rest van Nederland, te maken hebben met tekorten op de begroting. We hebben daarbij aangekondigd in de Actualisering Begroting 2021 met een evenwichtig pakket aan maatregelen te komen. Naast ombuigingen in het Sociaal Domein is in de Actualisering Begroting 2021 (raad 19 november 2020) een groot aantal ombuigingen opgenomen, die in vier categorieën zijn te onderscheiden. Samengevat is de stand van zaken van deze ombuigingen voor de begroting 2022 als volgt:

Bedragen x €1.000	2022	2023	2024	2025
5.1 Organisatie	470	590	755	755
5.2 Efficiency & samenwerking	215	285	287	287
5.3 Versoberen & eigen verantwoordelijkheid	171	181	213	213
5.4 Inkomsten verhogen	280	465	547	547
Totaal	1.136	1.520	1.802	1.802
Waarvan:				
Gerealiseerde ombuiging	953	1.167	1.313	1.313
Nog te realiseren ombuiging	183	353	489	489
Reeds gemeld en verwerkt	0	0	0	0

Hierna wordt per categorie een toelichting gegeven, waarbij 5.1 tot en met 5.4 een verwijzing is naar de paragrafen in de Actualisering Begroting 2021, waar de originele ombuigingen zijn bepaald.

5.1 Organisatie

Eén van de elementen uit het pakket aan ombuigingen is de eigen organisatie: kritisch kijken waar we door anders organiseren of verleggen van onze focus kosten kunnen besparen.

Stand van zaken begroting 2022:

Bedragen x €1.000	2022	2023	2024	2025
1. Taakstellende ombuiging	470	590	755	755
2. Gerealiseerde ombuiging	470	498	535	535

3. Nog te realiseren ombuiging	0	92	220	22
Verschil (= 1 -/-2 -/-3)	0	0	0	

Voor het jaar 2022 zijn alle ombuigingen organisatie gerealiseerd. De in latere jaren nog te realiseren ombuigingen hebben vooral betrekking op voor die jaren in te vullen ombuigingen op formatie. In een aantal situaties hangt dat samen met t.z.t. uit dienst gaande medewerkers. De verwachting is dat de ombuigingen 5.1. Organisatie geheel gerealiseerd worden.

5.2 Ombuigingen efficiency & samenwerking

Eén van de elementen uit het pakket aan ombuigingen is efficiency & samenwerking: kunnen we gemakkelijk tegen minder kosten hetzelfde blijven doen of met eventueel gering effect.

Stand van zaken begroting 2022:

Bedragen x €1.000	2022	2023	2024	2025
1. Taakstellende ombuiging	215	285	287	287
2. Gerealiseerde ombuiging	133	144	146	14
3. Nog te realiseren ombuiging	82	141	141	141
Verschil (= 1 -/-2 -/-3)	0	0	0	0

De verwachting is dat het restant van € 82.000 aan ombuigingen 2022 gerealiseerd wordt. De ombuigingen lopen na 2022 verder op, veelal door ombuigingen die pas in latere jaren starten; deze zijn nog niet helemaal ingevuld (bijvoorbeeld te verwachten resultaat aanbesteding personeels- en salarisadministratie). Ook hier is de verwachting dat deze geheel gerealiseerd worden.

5.3 Ombuigingen versoberen & eigen verantwoordelijkheid

Een ander element uit het pakket aan ombuigingen is versoberen & eigen verantwoordelijkheid: vanuit de filosofie van meer eigen verantwoordelijkheid kijken we of we voorzieningen, activiteiten en dienstverlening kunnen versoberen. Hierbij houden we rekening met onderdelen waar de effectiviteit nu gering van is en/of deze nog gemakkelijk terug te draaien zijn in betere tijden. Anders kan dit leiden tot onwenselijk kapitaalverlies.

Stand van zaken Begroting 2022:

Bedragen x €1.000	2022	2023	2024	2025
1. Taakstellende ombuiging	171	181	213	213
2. Gerealiseerde ombuiging	171	171	203	203
3. Nog te realiseren ombuiging	0	0	10	10
Verschil (= 1 -/-2 -/-3)	0	0	0	0

Het restant aan ombuigingen vanaf 2023 betreft het gebruik van minder onderhoudsintensief groen.

5.4. Ombuigingen inkomsten verhogen

Eén van de elementen uit het pakket aan ombuigingen is het verhogen van de inkomsten; onder andere via tarieven: Wij vragen met lokale belastingen en tarieven een bijdrage aan onze inwoners om Waalwijk aantrekkelijker te maken voor iedereen. Zonder dit als

"melkkoe" te gebruiken, willen we kijken wat hierin mogelijk is, passend bij ons voorzieningenniveau en met behoud van onze gunstige positie als gemeente met een lage lastendruk.

Stand van zaken begroting 2022:

Bedragen x €1.000	2022	2023	2024	2025
1. Taakstellende ombuiging	280	465	547	547
2. Gerealiseerde ombuiging	179	354	429	429
3. Nog te realiseren ombuiging	101	111	118	118
Verschil (= 1 -/-2 -/-3)	0	0	0	0

Tot de nog te realiseren ombuigingen behoort een post van € 54.000 door verkoop van snippergroen en verhoogde inkomsten zwembad van € 25.000.

Financiële Begroting

Kerngegevens

Kerngegevens

Sociale structuur	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Totaal aantal inwoners	48.646	48.812	49.038	49.345
Aantal inwoners van 0 tot 64 jaar	38.242	38.337	38.250	39.081
Aantal inwoners van 65 jaar en ouder	10.404	10.486	10.788	10.264
Aantal werklozen	734	862	850	NB
Bijstandsgerechtigden:				
Algemene Bijstand	659	678	670	750
IOAW, IOAZ, BZ	46	39	55	55
Arbeidsongeschiktheid	1.870	1.930	2.000	2.114

Fysieke structuur	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Oppervlakte gemeente (in ha)	6.764	6.764	6.772	6.765
Totaal aantal woningen	21.949	22.063	22.003	21.145
Aantal woningen in bezit van woningbouwcorporaties	6.831	6.851	6.914	6.870
Wegen (aantal m ² x 100)	36.070	36.250	36.632	37.400
Openbaar groen (in ha)	444	440	446	426

Financiële structuur	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Totalen (bedragen x € 1.000)				
Totaal lasten	207.086	216.642	164.309	157.021
Opbrengsten belastingen	20.804	22.110	22.754	24.684
Algemene uitkering gemeentefonds	71.645	77.214	76.495	82.755
Vaste schulden	138.015	135.874	250.261	117.677
waarvan voor woningbouw	5.355	5.263	5.147	5.155
Boekwaarde investeringen	245.915	244.737	307.494	274.843
waarvan voor woningbouw	5.355	5.263	5.147	5.155
Eigen vermogen	91.298	93.596	83.554	93.781
Vrij aanwendbare reserves	9.338	12.189	10.623	16.657
Voorzieningen	5.778	6.606	7.676	7.448
Garanties	1.109	989	1.110	989

Garanties, sociale woningbouw	298.216	293.585	298.216	293.585
Bedragen per inwoner (bedragen x € 1)				
Totaal lasten	4.257	4.437	3.351	3.182
Opbrengsten belastingen	428	453	464	500
Algemene uitkering gemeentefonds	1.473	1.582	1.560	1.677
Vaste schulden	2.837	2.783	5.103	2.385
waarvan voor woningbouw	110	108	105	104
Boekwaarde investeringen	5.055	5.013	6.271	5.570
waarvan voor woningbouw	110	108	105	104
Eigen vermogen	1.877	1.917	1.704	1.901
Vrij aanwendbare reserves	192	250	217	338
Voorzieningen	119	135	157	151
Garanties	23	20	23	20
Garanties, sociale woningbouw	6.130	6.013	6.081	5.950

Begrotingen 2022-2025 op hoofdlijnen

De begrotingen 2022-2025 op hoofdlijnen

Begrotingsbeeld na Kadernota 2022 en Meicirculaire 2021, met technische aanpassingen begroting 2022

De begroting wijkt in positieve zin af van het financieel beeld dat bij de Kadernota 2022 c.q. Meicirculaire 2021 aan uw raad is gepresenteerd.

Bij de samenstelling van de begroting 2022 zijn nog 6 categorieën wijzigingen doorgevoerd, die (per saldo) hebben geleid tot een verbetering van het financieel beeld. Zie onderstaande tabel:

bedragen x € 1.000 / V = voordeel / N = nadeel	2022	2023	2024	2025
Kadernota 2022	V 10	V 127	V 903	V 1.312
a. Wijzigingen uit raadsinformatiebrief 67-21 Meicirculaire 2021	V 192	N 288	N 705	N 768
Na Meicirculaire 2021	V 202	N 161	V 198	V 544
Technische aanpassingen bij samenstelling begroting 2022:	V 1.477	V 574	V 918	V 845
b. Compensatie extra lasten jeugdzorg	V 2.201	V 889	V 722	V 520

c. Wijzigingen n.a.v. raadsbehandeling Kadernota 2022	N	1.293	N	749	N	380	N	380
d. Effect rente (omslagrente van 1,5% naar 1,0%)	V	237	V	341	V	572	V	605
e. Effect van (technische) doorberekeningen aan afvalstoffenheffing en rioolrechten	V	117	V	131	V	145	V	155
f. Technische aanpassingen	V	215	N	38	N	141	N	55
Financieel beeld 2021 - 2024 voorafgaand aan actualisering begroting	V	1.679	V	413	V	1.116	V	1.389
Waarvan toevoeging aan algemene reserve in 2022	N	1.679						
Indicatie meerjaren raming begroting 2023 - 2025		0	V	413	V	1.116	V	1.389

Een nadere korte toelichting op de wijzigingen a. tot en met f. is opgenomen in de inleiding van de Begroting 2022 onder punt 1.

Zoals in die toelichting is aangegeven, wordt op deze plek een verdere toelichting opgenomen over **punt b. compensatie extra lasten jeugdzorg (extra rijksmiddelen algemene uitkering):**

a. Raadsinformatiebrief 67-21

Met ingang van de begroting 2022 wordt op een deelpost op product 914 de algemene uitkering geraamd die aansluit op de circulaire van het rijk. Eventueel toegezegde (maar nog niet in circulaire opgenomen bedragen) extra rijksmiddelen worden op een andere aparte post binnen product 914 opgenomen.

In raadsinformatiebrief 67-21 d.d. 8 juli 2021 (aanvullende financiële informatie Kadernota) zijn de via de algemene uitkering te verwachten bijdragen voor de kosten jeugdzorg opgenomen. Daarbij is aangegeven dat extra middelen voor 2022 zullen worden opgenomen in de septembercirculaire en dat dit voor 2022 verwerkt wordt in de begroting 2022 (informatie is immers ook formeel en zeker). Daarbij is aangegeven dat we dit vanwege de onzekerheden over de hoogte van de bedragen nog niet voor de jaren 2023 en verder gaan verwerken.

b. Nadien ontvangen aanvullende informatie over extra middelen dekking uitgaven jeugdzorg: afspraken Rijk-IPO-VNG over stelpost Jeugd 2023 - 2025

Half juli 2021 is in vervolg op de informatie uit de eerdere raadsinformatiebrief bekend geworden dat gemeenten 75% van de bedragen waar de Arbitragecommissie van uit gaat, mogen opnemen in hun meerjarenbegroting voor de jaren 2023 tot en met 2025. Het bedrag in 2022 mag geheel worden opgenomen. De provinciaal toezichthouders hebben dit onderling inmiddels afgesproken; wij hebben daarover op 20 juli 2021 ook bericht ontvangen van de Provincie Noord-Brabant. Als gemeenten op eigen initiatief voor 2023 en verder al een stelpost hadden opgenomen, leidt dat tot een aftrekpost om het budgettair effect in de eigen begroting te bepalen.

Voor Waalwijk betekent dit nu (bedragen * € 1.000):

	2022	2023	2024	2025
Compensatie extra lasten jeugdzorg 100%	3.301	3.652	3.429	3.160
75% voor 2023-2025	n.v.t.	2.739	2.572	2.370

Al in actualisering begroting 2021	n.v.t.	-750	-750	-750
In Kadernota 2022	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100
Extra t.o.v. Kadernota 2022	2.201	889	722	520
Opgenomen begroting 2022-2025	3.301	2.739	2.572	2.370

Op de regels "Al in actualisering begr. 2021" en "In Kadernota 2022" staan de bedragen waarmee bij de raming van de algemene uitkering al eerder is rekening gehouden (op post 6914012 / 843102).

Deze bedragen komen dus in mindering op de 75% van de (indicatieve) extra bedragen ter compensatie van eerder in de begroting opgenomen lasten jeugdzorg.

Op de onderste regel in de tabel hierboven is te zien wat feitelijk nu in de meerjarenbegroting 2022-2025 aan extra tegemoetkoming is opgenomen.

Beleidsreserve 2019-2024

Van het verloop van de reserve in de begroting kunnen we het volgende beeld geven:

Bedragen x € 1.000	werkelijk 2019 + 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	TOTAAL
Beleidsveld 0						
vorming beleidsreserve	0					6.500
aanvulling beleidsreserve	0	1.013				1.013
reserve 4 programma's	-1.000					-1.000
zaterdagopenstelling	-100					-100
nieuwe manier van werken Griffie	-160					-160
datagedreven werken	-105	-180	-180			-465
Beleidsveld 1						
ontwikkelbudget programma veiligheid	-139					-139
pilot wijk-GGZ	-11					-11
ambities veiligheid		-152	-152			-304
budget handhaving	-100					-100
preventieve interventie basisschoolleerlingen		-136	-163			-299
Beleidsveld 2						

mobiliteit	-142							-142
Beleidsveld 3								
programmamanagement binnenstad en economie	-400							-400
ontwikkelbudget binnenstad en economie	-269							-269
smart city	-135							-135
continuering programma economie			-200	-200				-400
Beleidsveld 4								
Waalwijk stad kennis en talent			-125	-125				-250
Samenwerking Tilburg University			-25	-25	-25	-25		-100
Beleidsveld 5								
bijdrage aanleg twee sportvelden (vervallen)								
integrale GO aanpak	-300							-300
Uitvoering evenementenbeleid			-33	-33				-66
Culturele projecten in sociaal domein			-20	-20				-40
Tegemoetkoming waardevolle bomen particulieren			-12	-12				-24
Beleidsveld 6								
Nieuw jeugdbeleid			-120	-120				-240
Echtscheidingsloket			-125	-100				-225
Integratiebeleid arbeidsmigranten			-50	-50				-100
Schuldhelpverlening			-70	-70				-140
Beleidsveld 7								
programmamanagement duurzaamheid	-200							-200
ontwikkelbudget duurzaamheid	-150							-150
Beleidsveld 8								
implementatie omgevingswet	-600							-600
Uitwerken fysiek domein			-450	-450				-900
TOTAAL	-3.811		-685	--1.700	-25	-25		254

Per eind 2024 resteert een reserve van € 254.000. Hieraan is nog geen nadere bestemming gegeven.

Toetsingskader van de Provincie Noord-Brabant voor de begroting 2022

In 2020 is het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 2020 gemeenten (GTK 2020) vastgesteld. Het GTK 2020 is een gezamenlijk product van de 12 provincies. Om de uniforme uitoefening van het financieel toezicht te bevorderen is het GTK door alle provincies vastgesteld en geldt voor alle gemeenten in Nederland. Het vorige toezichtkader dateerde van 2014 en was aan vernieuwing toe. Redenen hiervoor zijn forse wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en diverse nieuwe door de commissie BBV uitgebrachte notities. Daarnaast is er eind 2018 een 'Agenda toekomst van het (interbestuurlijk toezicht' (de Agenda) aan de Tweede Kamer aangeboden. In de Agenda zijn door het Rijk, Interprovinciaal Overleg (IPO) en Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) gezamenlijk afspraken gemaakt over de veranderingen in de wijze van toezicht houden.

De opgave is het goed functioneren van het openbaar bestuur in een veranderende samenleving. In de Agenda worden de volgende 5 actielijnen genoemd:

1. Versterken verbinden horizontale controle en verticaal toezicht
2. Beter voeren dialoog
3. Beter leren van toezicht
4. Uniformeren uitvoering toezicht
5. Toezichthouder richt zich op gedeelde risico's

In vervolg op dit Toezichtkader is door de Provincie op 29 april 2021 de begrotingscirculaire 2021 uitgebracht. Deze circulaire bevat actuele onderwerpen die van belang zijn voor de samenstelling van de begroting 2022 van gemeenten:

- Notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (juli 2019, notitie van de commissie BBV).
- Notitie materiële vaste activa (januari 2020, notitie van de commissie BBV).
- Notitie hoofdlijnen van het BBV (februari 2020, notitie van de commissie BBV).
- Inzicht in de structurele begrotingspositie, goed toepassen van de BBV-notitie structurele en incidentele lasten.
- Handreiking vanuit de Provincie over kapitaallasten nieuwe (her)investeringen (juli 2020).
- Herijking gemeentefonds / verdelingssystematiek.
- Raming van baten en lasten sociaal domein, met het onder voorwaarden vanaf 2022 mogen opnemen van een stelpost "uitkomst onderzoek jeugdzorg".
- Wijze van verwerking van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) in de raming van de algemene uitkering.
- Uitstel invoering Omgevingswet naar 1 juli 2022.
- Rechtmatigheidsverantwoording college, ander rol accountant vanaf het boekjaar 2021.

Na deze brief zijn vanuit de Provincie nog twee belangrijke aanvullingen ontvangen:

- Op 20 juli 2021 is een bericht ontvangen over de raming van nog van het rijk te ontvangen compensatie extra lasten jeugdzorg. In vervolg op eerdere informatie mogen gemeenten 75% van de bedragen waar de Arbitragecommissie van uit gaat, opnemen in hun meerjarenbegroting voor de jaren 2023 tot en met 2025. Het bedrag in 2022 mag geheel worden opgenomen. De provinciaal toezichthouders hebben dit onderling afgesproken en bericht aan alle gemeenten. Wij hebben deze extra compensatie als stelpost onder de baten algemene uitkering in de begroting 2022 verwerkt.
- Op 3 augustus 2021 is een handreiking "Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten" ontvangen, die meteen in de begroting 2022 moet worden toegepast. Gebleken is dat een onduidelijke definitie in de eerdere BBV-regelgeving tot verschillende interpretaties van de begrippen "incidenteel" en structureel" hebben

geleid, zowel bij gemeenten als tussen gemeenten en de provincies als toezichthouder. Op zich bevat deze handreiking geen nieuwe regelgeving. Door het toepassen van deze handreiking is het mogelijk dat posten, die een gemeente bij de begroting 2021 heeft opgenomen op het overzicht van incidentele baten en lasten, nu niet meer opgenomen kunnen worden bij de begroting 2022. Ook is het mogelijk dat er posten ontbraken op het overzicht van incidentele baten en lasten bij de begroting 2021, die nu toegevoegd moeten worden op het overzicht van incidentele baten en lasten bij de begroting 2022. Door het niet meer opnemen of toevoegen van posten op het overzicht van incidentele baten en lasten, kan het structureel en reëel saldo van de begroting 2022 negatief beïnvloed worden. Als een gemeente alleen hierdoor niet meer in aanmerking zou komen voor het gebruikelijke repressieve toezicht, zal de Provincie Noord-Brabant in dat geval terughoudend zijn bij het instellen van preventief toezicht voor het begrotingsjaar 2022. Dat is éénmalig; bij de begroting 2023 zal dat niet meer het geval zijn. Wij hebben in september 2021 met de Provincie nader overleg gehad over toepassing van deze handreiking op de actuele begrotingscijfers van Waalwijk. Het uiteindelijke resultaat daarvan is opgenomen bij de overzichten van lasten en baten

Van de begrotingscirculaire en de aanvullende berichten van de Provincie hebben wij kennis genomen. Wij zijn van mening dat de begroting van de gemeente Waalwijk conform de wettelijke eisen en de door de Provincie gedane aanbevelingen is samengesteld.

Tarieven

In de paragraaf lokale heffingen is in deze begroting een uitgebreide toelichting op belastingen en heffingen opgenomen. Alle daarvoor in aanmerking komende tarieven zijn, op basis van de door de raad vastgestelde nota van uitgangspunten voor de samenstelling van de begroting 2022, aangepast met het inflatiepercentage van 1,5%. De tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn kostendekkend, zo nodig met inzet van middelen uit de bijbehorende voorzieningen. De tariefvoorstellen 2022 komen (met uitzondering van OZB, leges en reclamebelasting) gelijktijdig doch separaat van de begroting 2022 op 4 november 2021 in de raad aan de orde. De voorstellen voor OZB, leges en reclamebelasting volgen daarna in de decembervergadering van de raad.

Autorisatie door de raad van de begroting 2022

Autorisatie door de raad van de begroting 2022

Door vaststelling van de begroting autoriseert de raad alle in de begroting opgenomen budgetten. Deze budgetten zijn op het niveau van totalen per beleidsveld weergegeven in de overzichten van baten en lasten na elk beleidsveld. Bij het onderdeel overzicht van lasten en baten worden overzichten gegeven van de budgetten per taakveld en een meerjarenbegroting op productniveau.

Autorisatie investeringen

Ten aanzien van autorisatie van voorgenomen investeringen en de hiermede verbonden lasten dient een onderscheid te worden gemaakt tussen vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen.

Vervangingsinvesteringen

De begroting bevat de ruimte om in 2022 tot noodzakelijk geachte vervangingsinvesteringen over te gaan. Indien vervangen kan worden binnen de door de raad eerder aangegeven kaders, is het college gemachtigd de investeringen te doen. Indien dit niet het geval is, zullen de raad in de loop van 2022 separaat voorstellen worden voorgelegd. Het overzicht van vervangingsinvesteringen is opgenomen in het onderdeel bezittingen en vermogen.

Nieuwe investeringen

De lasten hiervan zijn in de begroting verwerkt, maar het daadwerkelijk beschikbaar stellen van de benodigde middelen voor nieuwe investeringen zal telkens op afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd. Het overzicht van nieuwe investeringen is opgenomen in het onderdeel bezittingen en vermogen.

Autorisatie beschikken over reserves

Het budgetrecht van de raad impliceert onder andere dat het beschikken over reserves is voorbehouden aan de raad.

Begroting 2022 naar taakvelden

Begroting 2022 naar taakvelden

In het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) is voorgeschreven dat er een indeling gemaakt moet worden van de lasten en baten per taakveld. Het doel van deze indeling is de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten te vergroten. De provincie, het rijk en het centraal bureau voor de statistiek maken gebruik van de gegevens volgens deze indeling.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire begroting 2022				
	Baten	Lasten	Stortingen	Ontrekkingsen	Saldo
TK_0.1 Bestuur	0	3.265	0	0	3.265
TK_0.2 Burgerzaken	-732	1.457	0	0	726
TK_0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-1.258	697	0	0	-560
TK_0.4 Overhead	-239	13.761	0	0	13.522
TK_0.5 Treasury	-257	-589	0	0	-847
TK_0.61 OZB woningen	-6.380	544	0	0	-5.836
TK_0.62 OZB niet-woningen	-7.093	103	0	0	-6.990
TK_0.63 Parkeerbelasting	-1.184	0	0	0	-1.184
TK_0.64 Belasting overig	-421	19	0	0	-402
TK_0.7 Alg.uitkering en overige uitk.gem.fonds	-82.755	0	0	0	-82.755
TK_0.8 Overige baten en lasten	0	1.131	0	0	1.131
TK_0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	114	0	0	114
TK_1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-30	3.107	0	0	3.077
TK_1.2 Openbare orde en veiligheid	0	2.403	0	0	2.403
TK_2.1 Verkeer en vervoer	-285	6.035	0	0	5.750
TK_2.2 Parkeren	0	596	0	0	596
TK_2.3 Recreatieve havens	0	22	0	0	22
TK_2.4 Economische havens en waterwegen	-139	543	0	0	403
TK_3.1 Economische ontwikkeling	-21	388	0	0	366
TK_3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-16.671	16.671	0	0	0
TK_3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	-63	465	0	0	402
TK_3.4 Economische promotie	-673	286	0	0	-387
TK_4.1 Openbaar basisonderwijs	0	1	0	0	1
TK_4.2 Onderwijshuisvesting	-227	4.210	0	0	3.983
TK_4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.263	3.597	0	0	2.334
TK_5.1 Sportbeleid en activering	-7	843	0	0	835
TK_5.2 Sportaccommodaties	-2.644	5.610	0	0	2.966
TK_5.3 Cultuurpresentatiepromotieparticipatie	-735	2.898	0	0	2.163
TK_5.4 Musea	-620	2.139	0	0	1.518
TK_5.5 Cultureel erfgoed	0	244	0	0	244
TK_5.6 Media	-295	1.454	0	0	1.159
TK_5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	-78	6.017	0	0	5.939
TK_6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-387	4.956	0	0	4.569
TK_6.2 Wijkteams	0	5.146	0	0	5.146
TK_6.3 Inkomensregelingen	-13.370	16.016	0	0	2.647
TK_6.4 Begeleiden participatie	0	7.742	0	0	7.742
TK_6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-23	1.026	0	0	1.003

TK_6.71 Maatwerk dienstverlening 18+	-241	9.650	0	0	9.409
TK_6.72 Maatwerk dienstverlening 18-	0	12.111	0	0	12.111
TK_6.82 Geescaleerde zorg 18-	0	1.129	0	0	1.129
TK_7.1 Volksgezondheid	0	1.934	0	0	1.934
TK_7.2 Riolering	-4.026	2.466	0	0	-1.560
TK_7.3 Afval	-5.440	4.086	0	0	-1.354
TK_7.4 Milieubeheer	-48	1.599	0	0	1.551
TK_7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-350	553	0	0	204
TK_8.1 Ruimtelijke ordening	-13	1.640	0	0	1.627
TK_8.2 Grondexploitatie niet bedrijventerrein	-5.089	5.344	0	0	254
TK_8.3 Wonen en bouwen	-1.432	3.150	0	0	1.717
Saldo van lasten en baten	-154.490	156.577	0	0	2.086
PR950 Mutaties reserves beleidsveld 0	0	0	3	-697	-693
PR951 Mutaties reserves beleidsveld 1	0	0	0	-340	-340
PR952 Mutaties reserves beleidsveld 2	0	0	0	-445	-445
PR953 Mutaties reserves beleidsveld 3	0	0	0	-200	-200
PR954 Mutaties reserves beleidsveld 4	0	0	200	-632	-432
PR955 Mutaties reserves beleidsveld 5	0	0	0	-619	-619
PR956 Mutaties reserves beleidsveld 6	0	0	0	-340	-340
PR957 Mutaties reserves beleidsveld 7	0	0	28	-298	-270
PR958 Mutaties reserves beleidsveld 8	0	0	214	-540	-326
PR962 Mutaties reserves GREX beleidsveld 8	0	0	0	-100	-100
Mutaties reserves	0	0	445	-4.210	-3.765
Saldo na mutaties reserves	-154.490	156.577	445	-4.210	-1.679

Overzichten van lasten en baten

Overzichten van lasten en baten

Per beleidsveld worden de voor de uitvoering naar verwachting benodigde lasten en baten vermeld. Op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) zijn in dit hoofdstuk daarnaast de volgende overzichten opgenomen:

- Recapitulatie naar lasten- en batensoorten;
- Meerjarenbegroting 2022-2025;
- Overzicht van incidentele lasten en baten.

Tot slot wordt een inzicht gegeven in de structurele begrotingspositie.

Recapitulatie naar lasten- en batensoorten

Bedragen x € 1.000

Uit onderstaand overzicht blijkt een **positief resultaat 2022 van € 1.679.000**, dat in 2022 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Lasten		Begroting 2022
4110	Salarissen en sociale lasten	30.441
4120	Overige rechts positie regelingen	0
4210	Belastingen	586
4310	Aankoop grond	17
4320	Duurzame goederen	13.594
4341	Sociale uitkeringen in natura	23.916
4351	Ingeleend personeel	4.789
4380	Overige goederen en diensten	24.158
4389	Overige goederen en diensten onverdeeld	405
4420	Subsidies	2.154
4431	Inkomensoverdrachten Rijk	437
4433	Inkomensoverdrachten Gemeenschappelijke regelingen	29.412
4436	Inkomensoverdrachten overige overheden	4.815
4438	Inkomensoverdrachten overige instellingen en personen	3.586
4439	Inkomensoverdrachten onverdeeld	301
4448	Kwijtscheldingen	181
4510	Rente	2.424
4710	Mutatie reserves	445
4720	Mutatie voorzieningen	1.362
4730	Afschrijvingen	8.691
4740	Toegekende reële en bespaarde rente	-47
4750	Overige verrekeningen	5.353
	Totaal lasten	157.020

Baten		Begroting 2022
8221	Belastingen op producenten	-14.730
8222	Belastingen op huishoudens	-3.499
8310	Opbrengst grondverkopen	-18.914
8320	Duurzame goederen	0
8330	Pachten	-753
8342	Eigen bijdragen en verhaal sociale uitkeringen in natura	-264
8352	Uitgeleend personeel	-80
8360	Huren	-4.858
8370	Leges en andere rechten	-8.238
8380	Overige goederen en diensten	-2.242
8431	Inkomensoverdrachten Rijk	-97.819
8434	Inkomensoverdrachten provincies	-51
8438	Inkomensoverdrachten overige instellen en personen	-107
8439	Inkomensoverdrachten onverdeeld	0

8448	Overige kapitaaloverdrachten	-124
8510	Rente	-205
8520	Dividenden en winsten	-52
8710	Mutatie reserves	-4.210
8750	Overige verrekeningen	-2553
	Totaal baten	-158.699
Totaal saldo		-1.679

Meerjarenbegroting 2022-2025

Meerjarenbegroting 2022 - 2023 - 2024 - 2025

Deze begrotingsjaren zijn samengesteld vanuit:

- De bestending van bestaand beleid (geen budgetaanpassingen);
- Volledige verwerking van alle financiële gevolgen van het Voorjaarsbericht 2021, Kadernota 2022 en de Meicirculaire 2021;
- Het volledig ramen van alle lasten (kapitaallasten en exploitatielasten) voortkomend uit nieuw beleid;
- Geen ramingen wegens onderuitputtingen van kapitaallasten en personeelslasten;
- Een stelpost van structureel jaarlijks € 75.000 extra in verband met het onderhoud wegens areaaluitbreiding.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire begroting 2022	Mutatie 2023 tov 2022	MJB23	Mutatie 2024 tov 2023	MJB24	Mutatie 2025 tov 2024	MJB25
PR001 Bestuursorganen: Raad	688	0	688	0	688	0	688
PR002 Bestuursondersteuning raad&rekenkamer	619	-55	564	0	564	0	564
PR003 College van B&W	1.044	0	1.044	0	1.044	0	1.044
PR004 Publiekszaken	925	0	925	0	925	0	925
PR005 Leges publiekszaken	-295	38	-257	-149	-405	0	-405
PR006 Verkiezingen	95	0	95	0	95	0	95
PR007 Representatie	103	0	103	0	103	0	103
PR008 Communicatie	73	0	73	0	73	0	73
PR010 Bestuurlijke samenwerkingint.contacten	811	-60	751	0	751	0	751
PR020 Overhead	13.449	-15	13.433	31	13.464	0	13.464
PR061 OZB woningen	-5.836	-46	-5.882	-46	-5.929	-46	-5.975
PR062 OZB niet-woningen	-6.990	-30	-7.019	-218	-7.237	-29	-7.266
PR101 Brandweer en rampenbestrijding	3.077	-10	3.067	0	3.067	0	3.067
PR102 Openbare orde en veiligheid	2.008	-320	1.688	-70	1.618	0	1.618
PR103 Dierenbescherming	42	0	42	0	42	0	42
PR104 Parkeertoezicht	296	0	296	0	296	0	296
PR201 Straatreiniging	506	0	506	0	506	0	506
PR202 Gladheidsbestrijding	151	0	151	0	151	0	151
PR203 Onderhoud wegenstraten en pleinen	3.082	-10	3.071	-40	3.031	0	3.031
PR204 Openbare verlichting	785	-23	762	0	762	0	762
PR205 Verkeersmaatregelen	1.227	0	1.227	0	1.227	0	1.227
PR206 Parkeervoorzieningen	596	0	596	0	596	0	596
PR207 Parkeervergunningenheffingen	-1.184	-3	-1.186	-1	-1.187	0	-1.187
PR208 Exploitatie havencomplex	403	0	403	0	403	0	403
PR209 Afwatering waterlossingen etc.	381	0	381	0	381	0	381
PR210 Recreatieve havens	22	0	22	0	22	0	22
PR301 Straatmarkten	96	0	96	0	96	0	96
PR302 Opbrengst straatmarkten	-29	0	-29	0	-29	0	-29
PR303 Economische ontwikkeling	366	-151	215	-18	198	0	198
PR304 Bedrijfsloket en -regelingen	334	0	334	0	334	0	334
PR305 Economische promotie	267	0	267	0	267	0	267
PR401 Leerlingenvervoer	1.040	0	1.040	0	1.040	0	1.040
PR402 Leerplicht	210	0	210	0	210	0	210
PR403 Openbare basisonderwijs excl.huisvesting	1	0	1	0	1	0	1
PR404 Bijzonder basisonderwijs excl.huisvest.	23	0	23	0	23	0	23

PR406 Huisvesting openbaar basisonderwijs	266	0	266	0	266	0	266
PR407 Huisvesting bijzonder basisonderwijs	1.438	0	1.438	0	1.438	0	1.438
PR408 Huisvesting speciaal basisonderwijs	102	0	102	0	102	0	102
PR409 Huisvesting voortgezet onderwijs	2.068	0	2.068	0	2.068	0	2.068
PR410 Huisvesting onderwijs algemeen	109	7	116	-7	109	7	116
PR411 Lokaal onderwijsbeleid	428	-127	301	0	301	0	301
PR412 Volwasseneneducatie	2	0	2	0	2	0	2
PR501 Zwembaden	1.255	-18	1.237	0	1.237	0	1.237
PR502 Sporthallen en sportzalen	1.043	17	1.060	0	1.060	0	1.060
PR503 Sportparken	668	10	678	0	678	0	678
PR504 Onderhoud openbaar groen	5.207	72	5.279	76	5.355	75	5.430
PR505 Evenementen en kermissen	160	0	160	0	160	0	160
PR506 Recreatieve voorzieningen	191	0	191	0	191	0	191
PR507 Openbare leeszaal en bibliotheek	1.113	0	1.113	0	1.113	0	1.113
PR508 Mediabeleid	46	0	46	0	46	0	46
PR509 Kunst en kunstzinnige vorming	2.163	-20	2.142	0	2.142	0	2.142
PR510 Oudheidkunde en volksfeesten	56	-33	22	0	22	0	22
PR511 Sportbeleid	835	36	871	-16	855	0	855
PR512 Monumenten en archeologie	244	0	244	0	244	0	244
PR513 Gemeentearchief	367	0	367	0	367	0	367
PR514 Museum Plus	1.095	0	1.095	0	1.095	0	1.095
PR603 Stedelijke werkgelegenheidsprojecten	57	0	57	0	57	0	57
PR604 Sociaal cultureel werk	254	0	254	0	254	0	254
PR605 Maatschappelijke werk	585	0	585	0	585	0	585
PR606 Ouderenbeleid	104	0	104	0	104	0	104
PR607 Alloctonenbeleid	114	0	114	0	114	0	114
PR608 Samenlevingsopbouw	846	0	846	0	846	0	846
PR609 Jeugdwerk	1.387	-171	1.216	0	1.216	0	1.216
PR610 Kinderopvang	630	0	630	0	630	0	630
PR611 Woonzorgzones	215	0	215	0	215	0	215
PR612 Maatschappelijke zorg en begeleiding	117	-51	66	0	66	0	66
PR613 Participatiewet	552	34	586	32	617	72	689
PR614 Inkomensvoorzieningen	235	0	235	0	235	0	235
PR615 Minimabeleidarmoedebeleid	2.412	17	2.429	52	2.481	0	2.481
PR616 Uitstroombevordering	7.190	25	7.215	-103	7.112	-306	6.806
PR630 Samenkracht en	645	-102	544	0	544	0	544

burgerparticipatie							
PR631 Toegang sociaal domein	5.146	0	5.146	0	5.146	0	5.146
PR633 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.003	0	1.003	0	1.003	0	1.003
PR634 Maatwerk dienstverlening 18+	9.409	-398	9.011	-162	8.849	0	8.849
PR635 Maatwerk dienstverlening 18-	12.111	-152	11.959	-345	11.614	0	11.614
PR636 Geëscaleerde zorg 18-	1.129	0	1.129	0	1.129	0	1.129
PR701 Volksgezondheid (openbare ruimte)	101	0	101	0	101	0	101
PR702 Vuilophaal en -afvoer	3.144	0	3.144	0	3.144	0	3.144
PR703 Reinigingsrechtafvalstoffenheffing	-4.498	0	-4.498	0	-4.498	0	-4.498
PR704 Begraafplaatsen	552	0	552	0	552	0	552
PR705 Begraafplaatsrechten	-348	0	-348	0	-348	0	-348
PR706 Riolering en waterzuivering	2.357	135	2.492	139	2.631	144	2.775
PR707 Rioolrechten	-3.917	-135	-4.051	-139	-4.191	-144	-4.335
PR708 Milieu	1.551	-254	1.297	0	1.297	0	1.297
PR709 Volksgezondheid: subsidiesbijdragen	1.797	0	1.797	0	1.797	0	1.797
PR710 Jeugdgezondheidszorg	36	0	36	0	36	0	36
PR711 Jeugd en gezin WMO	304	0	304	0	304	0	304
PR801 Opbrengst omgevingsvergunningen	-1.350	0	-1.350	0	-1.350	0	-1.350
PR802 Vergunningen	10	0	10	0	10	0	10
PR804 Gebiedsgericht werken	477	0	477	0	477	0	477
PR805 Gegevensbeheer belastingen	57	0	57	0	57	0	57
PR806 Leningen woningbouw	163	0	163	0	163	0	163
PR807 Werkzaamheden GEO registratie	322	0	322	0	322	0	322
PR808 Stedelijke vernieuwing	320	0	320	0	320	0	320
PR809 Wonen	194	-20	174	0	174	0	174
PR810 Ruimtelijke beleidsplannen	1.627	-713	914	-18	896	0	896
PR811 Bouwen	1.524	-2	1.523	-1	1.521	0	1.521
PR812 Erfpachtsgronden	-166	0	-166	0	-166	0	-166
PR813 Beheer diverse percelen	-524	0	-524	0	-524	0	-524
PR814 Vastgoed diverse panden	130	0	130	0	130	0	130
PR848 Kosten gronden vaste activa	154	0	154	0	154	0	154
PR849 Faciliterend grondbeleid	0	0	0	0	0	0	0
PR851 Algemene kosten bouwgrondexploitatie	100	0	100	0	100	0	100
PR852 Bouwgrondexploitatie Wonen	0	0	0	0	0	0	0
PR853 Grondexpl.bedrijven- en	0	0	0	0	0	0	0

winkelgebieden							
PR905 Verblijfsbelasting	-660	-31	-691	0	-691	0	-691
PR906 Hondenbelasting	-223	0	-223	0	-223	0	-223
PR907 Forensenbelasting	7	0	7	0	7	0	7
PR908 Reclamebelasting	-52	0	-52	0	-52	0	-52
PR909 Beleggingen en deelnemingen	-48	0	-48	0	-48	0	-48
PR911 Rente en Treasury (leningen korter 1jr)	-18	0	-18	0	-18	0	-18
PR912 Rente (leningen gelijk of langer 1jr)	-781	0	-781	0	-781	0	-781
PR913 Onvoorzien lasten	100	0	100	0	100	0	100
PR914 Algemene uitkering	-82.755	1.588	-81.168	240	-80.928	-303	-81.231
PR915 Algemene baten en lasten	1.031	783	1.813	1.531	3.344	240	3.584
PR916 Heffing precariorechten	-127	0	-127	0	-127	0	-127
PR942 Vennootschapsbelasting	114	-80	34	50	84	40	124
PR971 KP Huisvesting	0	0	0	0	0	0	0
PR972 KP ICT Algemeen	0	0	0	0	0	0	0
PR973 KP Algemene personeelskosten	0	76	76	59	135	6	141
PR974 KP Algemene organisatiekosten	0	5	5	0	5	0	5
PR975 KP directie	0	0	0	0	0	0	0
PR981 KP Sportbedrijf	0	-54	-54	0	-54	0	-54
PR982 KP Buitendienst	0	-10	-10	-109	-119	0	-119
PR985 KP Concern & strategie	0	-204	-204	-38	-241	0	-241
PR986 KP Programmas en Projecten	0	0	0	0	0	0	0
PR987 KP Financiën en Inkoop	0	0	0	0	0	0	0
PR988 KP HRM en ondersteuning	0	-59	-59	-125	-183	-17	-201
PR989 KP Team ICT	0	-49	-49	-5	-54	0	-54
PR990 KP Informatiebeheer en facilitaire zkn	0	15	15	15	30	15	45
PR991 KP Publiekszaken	0	-34	-34	0	-34	0	-34
PR992 KP WYZ	0	-78	-78	-865	-943	0	-943
PR993 KP Vergunningverlening en belastingen	0	-39	-39	-66	-105	0	-105
PR994 KP Leefbaarheid toezicht en handhaving	0	-28	-28	-165	-193	0	-193
PR995 KP Ontwerp openbare ruimte	0	0	0	0	0	0	0
PR996 KP Beheer openbare ruimte en vastgoed	0	0	0	0	0	0	0
PR997 KP Maatschappelijke ontwikkeling	0	-17	-17	-52	-69	0	-69
PR998 KP Ruimte economie en werk	0	-85	-85	0	-85	0	-85
Saldo van lasten en baten	2.086	-828	1.258	-531	727	-247	480

PR950 Mutaties reserves beleidsveld 0	-693	234	-459	89	-370	-40	-410
PR951 Mutaties reserves beleidsveld 1	-340	315	-25	0	-25	0	-25
PR952 Mutaties reserves beleidsveld 2	-445	0	-445	0	-445	0	-445
PR953 Mutaties reserves beleidsveld 3	-200	200	0	0	0	0	0
PR954 Mutaties reserves beleidsveld 4	-432	256	-175	-36	-212	1	-210
PR955 Mutaties reserves beleidsveld 5	-619	49	-570	16	-554	12	-542
PR956 Mutaties reserves beleidsveld 6	-340	340	0	0	0	0	0
PR957 Mutaties reserves beleidsveld 7	-270	250	-20	0	-20	0	-20
PR958 Mutaties reserves beleidsveld 8	-326	450	124	-241	-117	0	-117
PR962 Mutaties reserves GREX beleidsveld 8	-100	0	-100	0	-100	0	-100
Mutaties reserves	-3.765	2.094	-1.671	-172	-1.843	-27	-1.870
Saldo na mutaties reserves	-1.679	1.266	-413	-703	-1.116	-274	-1.389

Overzicht van incidentele lasten en baten

Overzicht incidentele lasten en baten				
Bedragen * € 1.000	2022	2023	2024	2025
Programma 0: Bestuur en ondersteuning				
942 Vennootschapsbelasting	110	30	80	120
950 Mutaties reserves beleidsveld 0	3	3	3	3
- Reserve PC vergoeding raadsleden	3	3	3	3
985 Datagedreven werken	180	0	0	0
Totaal lasten	293	33	83	123
950 Mutaties reserves beleidsveld 0	-403	-169	-80	-120
- Reserve Grondexploitatie VPB	-110	-30	-80	-120
- Egalisatie baten reisdocumenten (Voorjaarsbericht 2019)	-113	-139	0	0
- Beleidsreserve: datagedreven werken (actualisering begr. 2021)	-180	0	0	0
Totaal baten	-403	-169	-80	-120
Programma 1: Veiligheid				
102 Programma Veiligheid: uitloop projecten veiligheid	152			
Totaal lasten	152	0	0	0
951 Mutaties reserves beleidsveld 1	-315	0	0	0
- Beleidsreserve: Programma Veiligheid (actual. Begr. 2021)	-152			
-Beleidsreserve: Preventie inter. Basisschool (actual. Begr. 2021)	-163			
Totaal baten	-315	0	0	0
Programma 3: Economie				
303 Programma economie	200			
Totaal lasten	200	0	0	0
953 Mutaties reserves beleidsveld 3	-200	0	0	0
-Beleidsreserve: programma Economie	-200			
Totaal baten	-200	0	0	0
Programma 4: onderwijs				
954 Mutaties reserves beleidsveld 4	-584	-428	-464	-463
-Reserve onderwijshuisvesting: onttrekking	-434	-403	-439	-438
-Beleidsreserve: Waalwijk kennis en talent	-125	0	0	0
-Beleidsreserve: Samenwerking Tilburg University	-25	-25	-25	-25
Totaal baten	-584	-428	-464	-463
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie				
955 Mutaties reserves beleidsveld 5	-232	-183	-167	-167
- Algemene reserve: Breedtesportgala 1x in de 3 jaar	0	-16	0	0
- Beleidsreserve: uitvoering evenementenbeleid	-33	0	0	0
- Beleidsreserve: culturele projecten	-20	0	0	0
- Beleidsreserve: waardevolle bomen	-12	0	0	0
- Reserve Museum Plus: opstartsubsidie 2022-2025 Schoenenmuseum	-167	-167	-167	-167
Totaal baten	-232	-183	-167	-167
Programma 6: Sociaal domein				
956 Mutaties reserves beleidsveld 6	-340	0	0	0
- Beleidsreserve: nieuw jeugdbeleid	-120			

- Beleidsreserve: echtscheidingloket	-100			
- Beleidsreserve: integratiebeleid	-50			
- Beleidsreserve: schuldhulpverlening	-70			
Totaal baten	-340	0	0	0
Programma 7: Volksgezondheid en milieu				
708 Milieu: asbestsanering gemeentelijke panden	250			
- Asbestsanering gebouwen	250			
Totaal lasten	250	0	0	0
957 Mutaties reserves beleidsveld 7	-298	-48	-48	-48
-Grondexploitatie: geluidsbeleid product 708	-18	-18	-18	-18
-ISV-gelden: apparaatskosten bodem en geleid (REW)	-30	-30	-30	-30
-Algemene reserve: asbestsanering gebouwen	-250	0	0	0
Totaal baten	-298	-48	-48	-48
Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
810 Impuls inzet fysiek domein (REW)	450			
GE Totaal Grondexploitatie lasten:	15.655	15.655	15.655	15.655
GE Mutatie boekwaarde GE (verlaging/lasten)	3.338	3.338	3.338	3.338
851 Algemene kosten bouwgrondexploitatie (in GE)	100	100	100	100
Totaal lasten	19.543	19.093	19.093	19.093
813 Snippergroen	-45	-45	-45	-45
GE Totaal Grondexploitatie baten:	-	-	-	-
	18.993	18.993	18.993	18.993
958 Mutaties reserves beleidsveld 8	-450	0	0	0
-Beleidsreserve: incidentele impuls fysiek domein (REW)	-450	0	0	0
962 Mutaties reserves GREX programma 8	-100	-100	-100	-100
- Grondexploitatie gerelateerde uitgaven (product 851)	-100	-100	-100	-100
Totaal baten	-	-	-	-
	19.588	19.138	19.138	19.138
Totaal incidentele lasten	20.438	19.126	19.176	19.216
Totaal incidentele baten	-	-	-	-
	21.960	19.966	19.897	19.936
Saldo incidentele baten en lasten	-1.522	-840	-721	-720

Recapitulatie incidentele lasten	2022	2023	2024	2025
Programma / beleidsveld 0	293	33	83	123
Programma / beleidsveld 1	152	0	0	0
Programma / beleidsveld 3	200	0	0	0
Programma / beleidsveld 7	250	0	0	0
Programma / beleidsveld 8	19.543	19.093	19.093	19.093
Totaal incidentele lasten	20.438	19.126	19.176	19.216

Recapitulatie incidentele baten	2022	2023	2024	2025
Programma / beleidsveld 0	-403	-169	-80	-120
Programma / beleidsveld 1	-315	0	0	0
Programma / beleidsveld 3	-200	0	0	0
Programma / beleidsveld 4	-584	-428	-464	-463
Programma / beleidsveld 5	-232	-183	-167	-167
Programma / beleidsveld 6	-340	0	0	0
Programma / beleidsveld 7	-298	-48	-48	-48
Programma / beleidsveld 8	-19.588	-19.138	-19.138	-19.138
Totaal incidentele baten	-	-	-	-
	21.960	19.966	19.897	19.936
Saldo	-1.522	-840	-721	-720

Overzicht structurele reserves				
bedragen * € 1.000	2022	2023	2024	2025
Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat				
952 Mutaties reserves beleidsveld 2	-149	-149	-149	-149
- Reserve leefbaarheid: extra budget n.a.v. aanbest.voord.Zanddonk	-50	-50	-50	-50
- Reserve leefbaarheid: kapitaallasten producten 203 en 204	-99	-99	-99	-99
Totaal baten	-149	-149	-149	-149
Programma 4: onderwijs				
954 Mutaties reserves beleidsveld 4	200	300	300	300
- Reserve onderwijshuisvesting: extra storting (actual. Begr. 2021)	200	300	300	300
Totaal lasten	200	300	300	300
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie				
955 Mutaties reserves beleidsveld 5	-101	-101	-101	-89
- Reserve leefbaarheid: kinderboerderij Waspik	-12	-12	-12	0
- Reserve leefbaarheid: kapitaallasten producten 504 een 506	-24	-24	-24	-24
- Res. Onderwijshuisvesting: kapitaallasten De Slagen / De Zeine	-65	-65	-65	-65
Totaal baten	-101	-101	-101	-89
Programma 7: Volksgezondheid en milieu				
957 Mutaties reserves beleidsveld 7	28	28	28	28
- 'Milieusubsidies: recht van opstal biomassacentrale	28	28	28	28
Totaal lasten	28	28	28	28
Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
958 Mutaties reserves beleidsveld 8	214	214	214	214
- Reserve leefbaarheid: diverse structurele stortingen	214	214	214	214
Totaal lasten	214	214	214	214
958 Mutaties reserves beleidsveld 8	-90	-90	-90	-90
- Reserve leefbaarheid: kapitaallasten product 804	-90	-90	-90	-90
Totaal baten	-90	-90	-90	-90
Totaal structurele lasten	442	542	542	542
Totaal structurele baten	-340	-340	-340	-328

	Saldo	102	202	202	214

	Recapitulatie structurele lasten	2022	2023	2024	2025
	Programma / beleidsveld 4	200	300	300	300
	Programma / beleidsveld 7	28	28	28	28
	Programma / beleidsveld 8	214	214	214	214
	Totaal structurele lasten	442	542	542	542

	Recapitulatie incidentele baten	2022	2023	2024	2025
	Programma / beleidsveld 2	-149	-149	-149	-149
	Programma / beleidsveld 5	-101	-101	-101	-89
	Programma / beleidsveld 8	-90	-90	-90	-90
	Totaal incidentele baten	-340	-340	-340	-328

	Saldo	102	202	202	214
--	--------------	------------	------------	------------	------------

Toepassing nieuwe provinciale handreiking "Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten"

Door de gezamenlijke provinciale toezichthouders (op de gemeentelijke financiën) is recent een handreiking "Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten" opgesteld.

Gebleden is dat een onduidelijke definitie in de eerdere BBV-regelgeving tot verschillende interpretaties van de begrippen "incidenteel" en structureel" hebben geleid, zowel bij gemeenten als tussen gemeenten en de provincies als toezichthouder.

Op zich bevat deze handreiking geen nieuwe regelgeving en is met ingang van publicatie van toepassing. Door het toepassen van deze handreiking is het mogelijk dat posten, die een gemeente bij de begroting 2021 heeft opgenomen op het overzicht van incidentele baten en lasten, nu niet meer opgenomen kunnen worden bij de begroting 2022. Ook is het mogelijk dat er posten ontbraken op het overzicht van incidentele baten en lasten bij de begroting 2021, die nu toegevoegd moeten worden op het overzicht van incidentele baten en lasten bij de begroting 2022. Door het niet meer opnemen of toevoegen van posten op het overzicht van incidentele baten en lasten, kan het structureel en reëel saldo van de begroting 2022 negatief beïnvloed worden. Als een gemeente alleen hierdoor niet meer in aanmerking zou komen voor het gebruikelijke repressieve toezicht, zal de Provincie Noord-Brabant in dat geval terughoudend zijn bij het instellen van preventief toezicht voor het begrotingsjaar 2022. Dat is éénmalig; bij de begroting 2023 zal dat niet meer het geval zijn.

Bij het beoordelen van de incidentele baten en lasten houdt de toezichthouder de volgende volgorde in de criteria aan; om een post als incidenteel te kunnen aanmerken, moeten alle uitgangspunten van toepassing zijn :

- **de aard van de raming.** Dit is het dominante criterium: in principe zijn alle baten en lasten structureel. De soort of eigenschap van een begrotingspost binnen een taakveld is in eerste instantie bepalend of een post als incidenteel of structureel wordt aangemerkt. De handreiking bevat een groot aantal voorbeelden, die correcte toepassing van de regels verduidelijken.
- **de einddatum.** Alleen wanneer er op het moment van besluitvorming een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum is, is de tijdelijkheid van baten of lasten voldoende aangegeven om dit als incidentele post op te kunnen nemen. Bijvoorbeeld: in het coalitieprogramma zijn voor de duur van de raadsperiode extra lasten voor nieuw beleid opgenomen, na gemeenteraadsverkiezingen bepaalt een nieuwe raad of het beleid wordt voortgezet; dan wordt dit als structureel beschouwd. Een besluit dat

later kan worden ingetrokken (door de nieuwe raad of op basis van evaluatie) maakt de daaruit voortkomende lasten niet incidenteel.

- **de materiële beïnvloeding.** Om het overzicht niet nodeloos ingewikkeld te maken door een grote hoeveelheid incidentele posten, is het de bedoeling een grensbedrag te bepalen. Vooralsnog hebben wij nog geen grens bepaald. De Provincie komt daarover nog met aanvullende bepalingen.

Algemeen bij deze toelichting voor de begroting 2022 Waalwijk

De in het overzicht incidentele baten en lasten opgenomen posten worden één voor één toegelicht, behalve die van € 50.000 en lager; dit is zo ook opgenomen in onze Financiële verordening 2020. Over bovenstaand overzicht en onderstaande toelichting is naar aanleiding van de nieuwe handreiking overleg geweest met de Provincie.

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Lasten en baten vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is de gemeente vpb-plichtig. De jaarlijkse last van de aangifte wordt in de begroting geraamd en ten laste van gebracht van de reserve grondexploitatie (zie onttrekking onder de baten, alleen deel grondexploitatie).

Lasten en baten Datagedreven werken

Datagedreven werken is een innovatieve en strategische ontwikkeling die voor burgers, bedrijven, overheden en organisaties en de samenleving als geheel veel voordelen biedt. Dit vanuit het idee dat met inzichten verkregen uit niet-persoonlijke data betere beslissingen kunnen worden genomen (beleids- en besluitvormingstraject). Met gerichte en gecontroleerde datapilots gaan we deze fundamentele (data)kennis opbouwen (leren, experimenteren), datatoepassingen ontwikkelen en verkrijgen we beter inzicht in wat organisatorisch nodig is. Hiervoor is in 2021 en 2022 een werkbudget per jaar noodzakelijk van € 75.000 ten behoeve van inzet specialistische datakennis (op projectbasis), aanschaf datatools, ontwikkeling van een (open) dataportaal voor burgers, bedrijven en onze eigen organisatie, en voor de samenwerking met het CBS om nieuwe databronnen in te zetten als informatie bij beleidsthema's.

Voor 2020 en 2021 is een strategisch adviseur datamanagement aangesteld voor invoering en borging van datagedreven werken (€ 105.000). Deze functie is t/m 2022 verlengd en eind 2021 wordt dit geëvalueerd. Totale lasten in 2022 zijn € 180.000, die worden gedekt uit de beleidsreserve.

Baten / Egalisatie reisdocumenten

Vanaf 2019 is sprake van een daling in het aantal aanvragen van paspoorten en identiteitskaarten, door een langere geldigheidsduur (van vijf naar tien jaar). In de periode 2019 tot en met 2023 zijn / worden ruim 75% minder aanvragen verwacht. Daardoor nemen de inkomsten (leges) voor Publiekszaken sterk af. Vanaf 2024 herstelt het aantal aanvragen zich weer tot 2029, waarna de aanvraag dip zich vervolgens herhaalt. Om deze nadelige gevolgen per jaar te dekken is een onttrekking aan een ten laste van de algemene reserve ingestelde egaliseringsreserve leges reisdocumenten gevormd voor de jaren 2019 tot en met 2023 (loopt nu nog voor 2022 en 2023).

Programma 1: Veiligheid

Lasten en baten uitloop projecten programma veiligheid

De inzet vanuit het programma veiligheid is met ingang 2021 opgenomen in de lijnorganisatie en het programma veiligheid wordt na 2020 niet gecontinueerd, maar een aantal ambities vragen op korte termijn nog onze aandacht. Incidenteel zijn in 2021 en 2022 (€ 152.000) nog middelen nodig, met dekking uit de beleidsreserve. Deze middelen zijn onder andere voor de inzet van capaciteit en voor de uitvoering van diverse projecten. Daarbij valt te denken aan de coördinatie van onder andere de leerstoel ondermijning, interne weerbaarheid, bureau ondermijning, Veilige Publieke Taak, datagedreven werken, het project 'Leertuinen' en communicatie rondom het thema veiligheid.

Programma 3: Economie

Lasten en baten Beleidsreserve: programma Economie

De inzet vanuit het programma economie is met ingang 2021 opgenomen in de lijnorganisatie en gefocust op ruimte voor bedrijvigheid, dienstverlening en op arbeidsmarkt. Voor de coördinatie en de uitvoering van projecten is voor 2021 en 2022 een incidenteel budget nodig van € 200.000 per jaar met dekking uit de beleidsreserve; daarna stopt dit. Onder deze projecten vallen Leather made Smart, organisatie van schoen- en leer gerelateerde evenementen, actieplan economie de Langstraat en deelname aan de Dutch Technology Week van de logistiek. Daarnaast zullen in het kader van marketing en acquisitie, waaronder publicaties in vakbladen, deelname logistieke hotspot, BOV-trofee, samenwerking Rotterdam Tilburg (Get Ahead), participatie midpointactiviteiten en deelname MCA, middelen benodigd zijn.

Programma 4: Onderwijs

Baten / onttrekking reserve onderwijshuisvesting

De reserve onderwijshuisvesting heeft als doel het kunnen financieren van huidige en toekomstige huisvesting Primair- en Voortgezet onderwijs. De raad stelt periodiek het MeerjarenInvesteringsPlan onderwijshuisvesting vast. Het MIP vormt de leidraad voor de toekomstige investeringen in het kader van de onderwijshuisvesting. De onttrekkingen (met in 2022 € 434.000) betreffen de saldi van de lasten en baten op (voornamelijk) de producten 406 t/m 410.

Baten / beleidsreserve: Waalwijk, kennis en talent

In het addendum op het coalitieprogramma schrijven de vier coalitiepartijen:

'We lanceren nieuwe en integrale initiatieven om jongeren en talenten voor Waalwijk te behouden of nieuw aan ons te binden.' Het behouden en aantrekken van jongeren (op alle niveaus) is een prioriteit van de coalitie. Hoog opgeleiden jongeren zijn de mobielste groep in Nederland. Ze verhuizen voor studie en werk makkelijker en verder dan andere groepen. Onderzoek laat zien dat Waalwijkse jongeren voor studie aan een HBO (-30 tot 40%) of WO (-60 tot 70%) instelling onze stad verlaten en niet in dezelfde aantallen terugkomen. We hebben te maken met een Braindrain, terwijl ons bedrijfsleven steeds meer hoger opgeleide professionals nodig hebben. Waalwijk zal op slimme manier talent moeten behouden en aantrekken. Tot nu toe is er kleinschalig en projectmatig gereageerd op de braindrain. Voor 2021 en 2022 is / wordt een integrale, meerjarige en evidence based aanpak ingezet. De lasten van € 125.000 per jaar worden gedekt uit de beleidsreserve.

Baten / beleidsreserve: samenwerking Tilburg University

College en raad hebben als doelstelling / maatregel geformuleerd: Waalwijk zoekt naar strategische samenwerking met onderwijsinstellingen (begroting 2020). Dit heeft geleid tot het aangaan van een 4-jarig onderzoeksprogramma (2021-2024) met Tilburg University, in samenwerking met Loon op Zand en Heusden op het gebied van ondermijning. De bijdrage van € 25.000 per jaar wordt gedekt uit de beleidsreserve. In 2025 is hiervoor geen budget meer beschikbaar. De samenwerking vindt plaats op basis van een onderzoeksprogramma dat door de universiteit en praktijkinstellingen gezamenlijk wordt vastgesteld. Binnen academische werkplaatsen spelen science practitioners, professionals die deels werken in de praktijk en deels binnen de universiteit, een centrale rol. Elke science practitioner is als het ware een brug tussen wetenschap en praktijk.

Programma 5: Cultuur, recreatie en sport

Baten / onttrekking reserve: opstartsubsidie Schoenenmuseum 2022 - 2025

Begin 2022 opent het nieuwe Schoenenmuseum. Vanaf de opening is afgesproken dat een extra subsidie van € 167.000 per jaar wordt verstrekt (voor de jaren 2022 - 2025). Deze wordt gedekt uit de reserve Museum Plus.

Programma 6: sociaal domein

Baten / onttrekking beleidsreserve: nieuw jeugdbeleid

Door de verantwoordelijkheden die gemeenten hebben gekregen ten aanzien van het Sociaal Domein is het jeugdbeleid in een nieuwe dimensie terecht gekomen. Het belang van het

goed inrichten van het voorliggende veld is nog nooit zo groot geweest. Om dat te bereiken moet er efficiënter en integraler worden gewerkt met als doel te komen tot passende oplossingen. Ook zijn er nieuwe maatschappelijke vraagstukken die extra aandacht vragen zoals bijvoorbeeld scheidingsproblematiek. Uit onderzoeken blijkt dat kinderen die te maken hebben met armoede, huiselijk geweld/agressie en (v)echtscheidingen extra ondersteuning nodig hebben. Hiervoor zijn nieuwe initiatieven nodig. Vanuit het Jeugdkader 2020 moeten uitvoeringsprogramma's worden opgesteld die vervolgens geïmplementeerd moeten worden. Om deze werkzaamheden goed uit te voeren is integrale coördinatie nodig. Voor 2021 en 2022 is daarvoor € 120.000 per jaar beschikbaar met dekking uit de beleidsreserve.

Baten / onttrekking beleidsreserve: echtscheidingsloket

Het aantal scheidingen neemt toe. Een steeds groter deel hiervan eindigt in een complexe scheidingssituatie. Daarom is in het coalitieprogramma Samen Duurzaam Vooruit opgenomen dat er in de gemeente Waalwijk meer oog moet komen voor deze complexe gezinssituaties. Belangrijkste doel daarbij is om te voorkomen dat kinderen langdurig schade ondervinden van de situatie thuis. Daarom is in de gemeente Waalwijk gestart met de ontwikkeling van het scheidingsloket. Voor 2021 en 2022 is respectievelijk € 125.000 en € 100.000 per jaar beschikbaar met dekking uit de beleidsreserve.

Baten / onttrekking beleidsreserve: integratiebeleid arbeidsmigranten

De inzet van arbeidsmigranten in de Waalwijkse (Brabantse) (economische) regio is enorm. De regio is in hoge mate afhankelijk van deze inzet. De afgelopen jaren vestigen steeds meer EU arbeidsmigranten zich definitief in Waalwijk. Op grond van onderzoeken (2019) gaat het naar schatting om 350 personen op jaarbasis. Er zijn geen taal en inburgeringsprogramma's verplicht, omdat het om EU inwoners gaat. Toch zien we dat deze ontwikkeling effect heeft op het gebruik gezondheidszorg, onderwijs, en het dagelijks leven in Waalwijk. Zo is er aanpassing nodig op PO onderwijs, gezondheidsvoorzieningen, en wordt in de kerngroep Arbeidsmigranten onderzocht hoe het contact tussen arbeidsmigranten en Waalwijkers kan worden verstevigd. In 2020 worden initiatieven ontwikkeld die de integratie van arbeidsmigranten bevorderen. Voor de jaren 2021 en 2022 is € 50.000 per jaar nodig, met dekking uit de beleidsreserve.

Baten / onttrekking beleidsreserve: schuldhulpverlening

Bij de begroting 2020 is verwacht dat er per 1 januari 2021 twee wetten aangepast met gevolgen voor de uitvoering de schuldhulpverlening. Het gaat om de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en het Burgerlijk Wetboek. Beide wetsvoorstellen zijn aangeboden aan de Tweede Kamer en leiden tot nieuwe taken voor gemeenten. Om deze nieuwe taken te kunnen invullen is extra formatie nodig; voor 2021 en 2022 € 70.000 per jaar aan extra lasten met dekking uit de beleidsreserve. Deze taken kunnen niet binnen de huidige bezetting gerealiseerd worden. In 2020 is Waalwijk gestart met een pilot vroegsignalering en hiervoor wordt de preventiecoach schuldhulpverlening ingezet. Op dit moment is duidelijk dat we meer signalen binnen krijgen dan we kunnen afhandelen met een persoonlijke en outreachende aanpak.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Lasten en Baten / asbestsanering gemeentelijke gebouwen

In het Voorjaarsbericht 2020 zijn voor de periode 2020 -2022 ten laste van de algemene reserve middelen beschikbaar gesteld voor het verwijderen van asbest voor de gehele vastgoedportefeuille; in totaal 39 gebouwen. Voor 2022 is dit nog voor € 250.000; daarmee is de sanering afgerond.

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Lasten en baten Grondexploitatie

De lasten en baten grondexploitatie zijn bepaald door de jaarschijven 2022 van de in de jaarrekening 2020 bijgestelde grondexploitaties op te tellen. Jaarlijks wordt gelijktijdig met het opstellen van de jaarrekening een Nota grondexploitatie opgesteld. Hierin wordt een financieel inzicht gegeven in de lopende en mogelijk ook toekomstige complexen binnen de grondexploitatie.

Algemene kosten bouwgrondexploitatie / mutatie reserve REX programma 8

Jaarlijkse wordt een bedrag geraamd van € 100.000 ten laste van de reserve grondexploitatie. College is gemandateerd hiervoor uitgaven te doen. Deze last staat op product 851 en de onttrekking uit de reserve grondexploitatie op product 962; beide posten zijn een onderdeel van de grondexploitatie.

Lasten en baten / onttrekking beleidsreserve: Uitwerken ambities fysiek domein

In 2021 en 2022 wordt met name in de Binnenstad gewerkt aan binnenstedelijke transitie. Daarnaast gaat de doorontwikkeling van de Haventerreinen volop door en wordt er volop inzet gepleegd op klimaatneutraliteit en duurzame mobiliteit. Om deze ambities ten goede uitvoering te brengen is extra capaciteit benodigd. Hierbij gaat het om goede ruimtelijke inpassing, goede juridische begeleiding en moet er op de portemonnee worden gepast. Concreet betekent dit vooralsnog voor 2021 en 2022 extra capaciteit op projectleiding en planologische, planeconomische en planjuridische begeleiding/borging voor € 450.000 per jaar, gedekt uit de beleidsreserve.

Begrotingspositie structureel

De begrotingsjaren 2022 tot en met 2025 zijn structureel sluitend. De jaarrekeningresultaten van de afgelopen jaren waren zonder uitzondering positief.

Begroting 2022

In de begroting zijn de effecten van de Meicirculaire van het gemeentefonds verwerkt en meerjarige berekeningen zijn gemaakt op basis van constante prijzen. De volledige kapitaallasten van alle investeringen, ook van de voorgenomen investeringen in Museum Plus, Insteekhaven en GOL en de volledige jaarschijf van het IUP 2021 zijn in de begroting verwerkt. Alle bijdragen in gemeenschappelijke regelingen, waaronder Baanbrekers, zijn volledig en zonder incidentele dekking in de begroting verwerkt. De begroting bevat een post van € 100.000 voor onvoorziene uitgaven. Van het begrotingsjaar 2022 kunnen we het volgende beeld geven:

Bedragen x € 1.000

	LASTEN	BATEN	SALDO
Beleidsveld 0 - Bestuur en ondersteuning	20.505	-101.015	-80.510
Beleidsveld 1 - Veiligheid	5.510	-370	5.140
Beleidsveld 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	7.196	-869	6.327
Beleidsveld 3 - Economie	17.809	-17.628	181
Beleidsveld 4 - Onderwijs	8.008	-2.121	5.887
Beleidsveld 5- Sport, cultuur	19.204	-4.999	14.205
Beleidsveld 6 - Sociaal domein	57.776	-14.361	43.415
Beleidsveld 7 - Volksgezondheid en milieu	10.666	-10.162	504
Beleidsveld 8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	10.348	-7.175	3.172
Totaal van de beleidsvelden inclusief reserves	157.021	-158.700	-1.679
Algemene dekkingsmiddelen (taakvelden 0.5 / 0.61 / 0.62 / 0.64 en 0.7)	77	-96.907	-96.830
Overhead (taakveld 0.4)	13.761	-239	13.522
Heffing vennootschapsbelasting (taakveld 0.9)	114		114
Onvoorzien (taakveld 0.8)	100		100
Totaal algemene dekkingsmiddelen etc.	14.052	-97.146	-83.094
Subtotaal exclusief algemene dekkingsmiddelen etc..	142.970	-61.554	81.415
Totaal van de beleidsvelden	156.577	-154.490	2.086
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	445	-4.210	-3.765
Geraamd resultaat 2022 (= begrotingsbeeld)	157.021	-158.700	-1.679
Incidentele lasten en baten	20.438	-21.960	-1.522
Structureel begrotingssaldo	136.583	-136.740	-157

Bezittingen en vermogen

Bezittingen en Vermogen

Balans (bedragen x € 1.000)

ACTIVA	31-12- 2020	31-12-2021	31-12- 2022	31-12- 2023	31-12- 2024	31-12- 2025
- (im)Materiële vaste activa	222.120	221.105	268.027	326.273	327.992	332.736
- Financiële vaste activa: kapitaalverstrekkingen	4.992	4.992	4.992	4.992	4.992	4.992
- Financiële vaste activa: leningen	9.562	9.582	9.474	7.350	5.500	5.500
- Financiële vaste activa: Uitzettingen >1jaar	9.240	9.058	8.923	9.058	9.058	9.058
TOTAAL VASTE ACTIVA	245.914	244.737	291.416	347.673	347.542	352.286

- Voorraden grondexploitatie	11.515	13.649	3.338	30.313	69	3.468
- Uitzettingen < 1 jaar	8.876	6.262	6.000	6.000	6.000	6.000
- Liquide middelen	762	573	500	500	500	500
- Overlopende activa	4.310	4.778	4.500	4.500	4.500	4.500
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	25.463	25.262	14.338	41.313	11.069	14.468
Totaal Activa	271.377	269.999	305.754	388.986	358.611	366.754
PASSIVA	31-12-2020	31-12- 2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
- Eigen vermogen	95.593	97.880	90.088	90.000	90.000	90.000
- Voorzieningen	7.416	7.814	8.485	4.500	4.500	4.500
- Vaste schulden	138.015	135.874	180.181	267.486	237.111	245.254
TOTAAL VASTE PASSIVA	241.024	241.568	278.754	361.986	331.611	339.754
- Vlottende schulden	17.411	12.834	12.000	12.000	12.000	12.000
- Overlopende passiva	12.942	15.597	15.000	15.000	15.000	15.000
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	30.353	28.431	27.000	27.000	27.000	27.000
Totaal Passiva	271.377	269.999	305.754	388.986	358.611	366.754

Investerings en dekking

In 2022 zal een aantal bedrijfsmiddelen worden vervangen. Deze vervangingen moeten plaatsvinden om de lopende bedrijfsprocessen doorgang te laten vinden. Met de vervanging is dus alleen sprake van handhaving van bestaand beleid. Om die reden is het niet meer noodzakelijk dat de betreffende investeringen via afzonderlijke begrotingswijzigingen aan de raad worden voorgelegd.

Derhalve is het uitgangspunt dat de raad, met het vaststellen van de begroting 2022, tevens goedkeuring verleent aan de **jaarschijf 2022** van het "overzicht vervangingsinvesteringen".

Vervangingsinvesteringen (bedragen x €)

Omschrijving	Jaar	Afschrijvingstermijn	Investering (exclusief BTW)	Kapitaallasten
--------------	------	----------------------	-----------------------------	----------------

Sportpark - Toplaag Baseballveld	2022	8	21.500	3.010
Sportparken (jaarschijf)	2022	30	82.103	3.968
Sportpakket (Recreatex)	2022	5	66.404	14.277
Renovatie hoofdveld KMHC*	2022	10	351.000	33.360
OVL 2022 Masten vervangen	2022	25	8.820	485
OVL2022 Armaturen vervangen	2022	40	380.000	15.200
Mini containers	2022	10	23.473	2.699
IWW verbetermaatregelen water op straat	2022	40	250.000	10.000
IWW vervangen gemalen	2022	15	150.000	12.250
Inventaris Bibliotheek	2022	15	20.962	1.712
Inrichting de Leest	2022	15	66.068	5.396
ICT hardware	2022	3	250.963	87.419
ICT software	2022	5	174.105	37.433
Midoffice elektronische diensten	2022	5	301.011	64.717

Overigens is het geen automatisme dat onmiddellijk nadat investeringen afgeschreven zijn, vervanging plaatsvindt. Niet altijd is dit nodig. Er worden afwegingen gemaakt over nut en noodzaak, waarbij de te verwachten hogere onderhoudskosten bij het langer in bedrijf houden van bedrijfsmiddelen worden afgezet tegen de kapitaallasten van nieuwe aanschaffingen. Indien het niet noodzakelijk is om tot vervanging over te gaan, kunnen de vrijvallende kapitaallasten worden ingezet ter dekking van hogere onderhoudskosten of vrijvallen ten gunste van het rekeningresultaat.

Niet altijd is het mogelijk om te vervangen tegen oorspronkelijke aanschafwaarde. Ook komt het voor dat de kosten van vervanging gedekt kunnen worden uit het vrijvallend oorspronkelijk krediet + restwaarde van het te vervangen bedrijfsmiddel, maar de restwaarde niet als dekkingsmiddel kan worden ingezet omdat verkoopopbrengsten uit bedrijfsmiddelen volgens de voorschriften als incidentele baat in de exploitatie moeten worden verantwoord. Indien vervanging niet binnen de vrijvallende investeringsmiddelen en/of kapitaallasten heeft kunnen plaatsvinden, maakt het college daarvan bij het Voorjaars- dan wel Najaarsbericht in de afwijkingenrapportage melding.

* De investeringen met betrekking tot sport zijn inclusief BTW in dit overzicht opgenomen, omdat met ingang van 1 januari 2019 sport vrijgesteld is van BTW. Hiertegenover staat een te verwachten inkomst van de SPUK-regeling (Specifieke Uitkering Sport), zijnde 17,5% van het bedrag incl. BTW. De kapitaallast is berekend over het netto-investeringsbedrag. Hier is echter wel sprake van enig risico, omdat het Rijk een budget beschikbaar heeft gesteld voor de SPUK, en dat bij overvraging van het budget het percentage naar beneden zal worden bijgesteld.

Nieuwe investeringen

Ook de lasten verband houdend met nieuwe investeringen zijn in de (meerjaren)begroting verwerkt. Door vaststelling van de begroting geeft u de intentie aan deze investeringen te gaan uitvoeren. De definitieve besluitvorming door de raad over investeringen zal eerst plaatsvinden op basis van voorstellen die het college in de loop van het begrotingsjaar zal voorleggen. Het overzicht van nieuwe investeringen:

Omschrijving (bedragen * € 1)	Investering	Planning*
--------------------------------	-------------	-----------

Renovatie zwembad Zidewinde (kadernota 2016)	350.000	2021
Aanleg 4 velden (coalitieprogramma 2018-2022)	800.000	2021
Vervanging toplagen kunstgrasvelden (€200.000 per veld)*	726.000	2021
Renovatie Sporthallen (sportcentrum Waspik, Coalitieprogramma 2018-2022))*	3.630.000	2020
Afsluitpaleis centrum (voorjaarsbericht 2019)	250.000	2022
Aansluiting warmtenet (kadernota 22/O.06)	570.000	2021
Renovatie grassportvelden (kadernota 22/W.15)	746.000	2022 tm 2025
Toegankelijkheid sport accommodaties (kadernota 22/W.16)	150.000	2022
Asfalteren paden begraafplaatsen (motie raadsvergadering 15 juli 2021)	536.000	2022

* De investeringen met betrekking tot sport zijn inclusief BTW in dit overzicht opgenomen, omdat met ingang van 1 januari 2019 sport vrijgesteld is van BTW. Hiertegenover staat een te verwachten inkomst van de SPUK-regeling (Specifieke Uitkering Sport), zijnde 17,5% van het bedrag incl. BTW. De kapitaallast is berekend over het netto-investeringsbedrag. Hier is echter wel sprake van enig risico, omdat het Rijk een budget beschikbaar heeft gesteld voor de SPUK, en dat bij overvraging van het budget het percentage naar beneden zal worden bijgesteld.

** In het coalitieprogramma is 2 keer een bedrag van € 150.000 opgenomen voor bijdragen in de aanleg van twee sportvelden. De gemeente voert echter de investering uit en de betreffende verenigingen dragen twee derde deel bij. Deze bijdragen worden direct in mindering gebracht op de investering. Over een derde van het bruto-bedrag worden de kapitaallasten dus berekend. In bovenstaand overzicht is het bruto investeringsbedrag opgenomen, en dan ook inclusief BTW, zie hiervoor de uitleg bij *.

De belangrijkste reserves en voorzieningen

De belangrijkste reserves (met een waarde > € 500.000) zullen zich naar verwachting als volgt ontwikkelen:

Bedragen x € 1.000	01-01-2021	01-01-2022	01-01-2023
Algemene reserve	12.189	11.933	12.183
Beleidsreserve 2019-2022	2.689	2.004	1.994
Reserve Museum Plus	1.060	1.250	1.417
Reserve leefbaarheid WOP/DOP	1.031	948	1.009
Reserve Grondexploitatie	8.631	4.772	5.000
Res.energiebesparende maatr.huursector	564	564	564
GOA: gem.onderwijs achterstanden beleid	1.252	1.252	1.252
Reserve mobiliteitsfonds	1.746	1.746	1.746
Reserve invoering omgevingswet	769	769	769

Reserve duurzaamheid	1.019	669	669
Reserve Sport	1.000	0	0
Reserve ISV-gelden	618	588	618
Reserve onderwijshuisvesting	6.906	6.272	6.619
Reserve Parkmanagement	4.712	4.712	4.712
Reserve Haven Waalwijk	234	234	234
Reserve revitalisering Haven I t/m VI	2.851	2.851	2.851
Totaal	47.271	41.351	42.424

In de berekening is rekening gehouden met in de begroting voorgenomen onttrekkingen en toevoegingen. In werkelijkheid kunnen bedragen afwijken. Zo kan bijvoorbeeld niet geanticipeerd worden op jaarrekeningresultaten en resultaten (winstnemingen) uit de exploitatie van gronden. De verwachting is gerechtvaardigd dat de feitelijke standen in positieve zin zullen afwijken.

De belangrijkste voorzieningen die per 1 januari 2022 aanwezig zijn (bedragen x € 1.000):

Diverse complexen grondexploitatie	1.208
Verplichtingen wet APPA	2.998
Onderhoud gebouwen	292
Afvalstoffenheffing	1.077
Riolering	2.736
Totaal	8.311

EMU gegevens

EMU gegevens

Het EMU-saldo van de overheid is een in Europees verband gehanteerd en gedefinieerd macro-economisch begrip. Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de overheid.

In het stabiliteitspact is afgesproken dat een tekort voor de totale sector overheid hoger dan 3 procent van het bruto binnenlands product (BBP) niet is toegestaan.

Een goede informatievoorziening is essentieel voor het monitoren en beheersen van het EMU-saldo voor het onderhoud van het gemeente- en provinciefonds. Daarom ook is in het bestuurlijk akkoord afgesproken dat met ingang van de begroting 2006, onverminderd de bestaande tussentijdse rapportages, een overzicht moet worden verstrekt waarin informatie wordt verstrekt over het begrotingsjaar, het daaraan voorafgaande jaar en het daarop volgende jaar. De toezichthouder, in ons geval GS van Noord-Brabant, toetst hierop en is verplicht de gemeente te wijzen op het niet nakomen van haar verplichtingen, ook die

ingevolge de Wet Houdbaarheid Overheidsfinanciën (HOF).

Onderstaand is de voorgeschreven informatie van de gemeente Waalwijk voor het begrotingsjaar 2022 opgenomen.

In het overzicht is zichtbaar dat het EMU-saldo voor een belangrijk deel bepaald wordt door de investeringen die op de balans worden geactiveerd en het saldo van de uitgaven en inkomsten binnen de grondexploitatie.

Onderstaande tabel is gebaseerd op de notitie van de commissie BBV "Geprognosticeerde balans en EMU-saldo"(d.d. nov. 2018). Daarbij is gekozen voor de berekening van het EMU-saldo vanuit het exploitatiesaldo (EMU-enquête van het CBS).

De referentiewaarde voor het EMU-saldo is nog niet bekend, bij het samenstellen van de begroting 2022 was de septembercirculaire 2021 nog niet verschenen met de referentiewaarde EMU-saldo voor de gemeente Waalwijk.

bedragen x € 1.000

	Omschrijving		Volgens realisatie tot en met augustus 2021 aangevuld met de raming resterende periode	Begroting 2022	2023 volgens meerjarenraming 2022	2024 volgens meerjarenraming 2022	2025 volgens meerjarenraming 2022
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	BIJ	-5.724	1.889	1.725	2.774	2.557
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	AF	-1.015	46.922	58.246	1.719	4.744
3	Mutatie voorzieningen	BIJ	398	671	-3.985	0	8.143
4	Mutatie voorraden (incl.bouwgronden in exploitatie)	BIJ	2.134	-10.311	26.975	3.399	0
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa		0	0	0	0	0
			-6.445	-34.051	-87.481	-2.344	5.956

Overige informatie

Overige informatie

Begrotingsposten budgetten inkomensoverdrachten (bedragen * € 1)

Opgemerkt dient te worden dat de bedragen op de begrotingsposten niet altijd één op één overeenkomen met de te beschikken subsidiebedragen / bijdragen. Dit komt doordat sommige subsidies/bijdragen uit meerdere budgetten worden betaald en doordat uit sommige budgetten meerdere zaken worden betaald.

Product	Omschrijving	Primaire begroting 2021	Primaire begroting 2022
010	Algemene kosten ROM	238.790	231.796
010	Reg.samenwerking De Langstraat, wonen	16.780	6.888
010	Bijdrage Midpoint	226.478	230.623
101	Bijdrage veiligheidsregio (brandweer)	2.681.138	2.734.817
102	Regionaal Haltbureau	11.929	9.885
102	Veiligheidshuis Waalwijk	31.940	32.451
305	Toerisme/Uitpunt	81.736	100.651
305	Nat. park Loonse/Drunense duinen	13.408	13.623
401	Leerlingenvervoer	787.413	936.249
411	Onderwijsachterstandenbeleid	1.342.767	1.246.774
411	Waalwijk Taalrijk	58.894	59.836
411	Taalhuis Waalwijk	22.710	23.073
506	Kinderboerderij Waspik	15.000	15.240
507	Bibliotheek Wilhelminastraat 4	1.264.399	1.300.012
508	Lokale omroep	31.189	31.688
509	Kunstencentrum	786.118	800.661
509	De Leest	1.129.552	1.150.449
509	Cultureel centrum Zidewinde	66.163	67.387
509	Cultuureducatie met Kwaliteit	72.811	74.476
509	Culturele en welzijnsinstellingen	10.387	10.553
509	Dansverenigingen	2.156	2.190
509	Muziekverenigingen	30.101	30.593
509	Toneelverenigingen	9.829	7.986
509	Zangverenigingen	21.228	18.568
509	Amateuristische kunstbeoefening	53.098	38.708
509	Hal amateurtheater	19.372	19.682
510	Carnavalsverenigingen	6.253	6.353
510	Heemkundekringen	4.193	4.260
510	Oranjeverenigingen	5.623	5.713
510	Intocht St. Nicolaas	2.197	2.232
510	St. V.O.G.W. (oorlogsgraven)	1.120	1.138
511	Vrijwilligerspunt	47.497	48.376
511	Uitvoering kadernotite sportbeleid 2012-2016	480.191	489.075
512	Instandhoudingsbijdrage Monumenten	72.395	65.933
513	Bijdrage SALHA (archieff)	363.031	351.637
514	Schoenenmuseum	397.512	1.161.444
514	Museum Plus	365.000	0
604	Kinderboerderij 't Erf	65.237	40.474
604	Culturele evenementen	104.465	106.136
604	Salariscompensatie subsidiesector	41.947	0
604	Kosten ARBO/BHV	10.728	10.900
604	Sociaal cultureel werk	26.926	0
605	St. AMW Juvans	151.160	113.955
605	Slachtofferhulp M.en W-Brabant	9.671	5.326
606	St.Parkpaviljoen Grotestr.154a	15.583	15.871
606	Steunpunt De Blijde Incomste	12.977	11.717

606 St.Welzijn ouderen Sprang-Capelle	42.424	0
606 Ouderenorganisaties	17.168	17.443
606 Diensten Bij Wonen met Zorg	21.256	21.596
606 Activiteiten dementieconsulent	52.170	5.290
606 Activiteiten Alzheimercafé	3.478	3.534
607 Begeleiding doelgroepen	24.747	25.143
607 Anti-discriminatiebureau	2.968	3.023
607 Anti-discriminatievoorzieningen (oorm.AU)	9.253	9.424
608 De Twern	749.202	763.062
608 St.Buurtwerk Capelle en Vrijhoeve	8.923	9.066
609 St.Jongerencentra Waalwijk	874.101	755.830
609 t Schooltje (Carmelietenstr.56)	11.835	12.024
609 Jeugdwerk Sprang-C/Waalwijk	31.165	31.742
609 Jeugd- en jongerenwerk	2.412	57
609 Vereniging Den Bolder	257.301	245.256
609 Integraal Jeugd-/Jongerenbel.	4.854	144
609 Jeugdwerk (Op Stap)	80.970	82.468
609 St. Jeugdland	2.153	2.187
609 Scoutingverenigingen	21.218	21.557
609 Dagact.jongeren met psych.problemen	7.349	7.467
609 Project taakstraffen	33.553	34.174
610 Creches en peuterspeelzalen	566.547	454.808
615 Jeugdcultuurfonds	18.064	18.398
615 Jeugdsportfonds Brabant	55.447	56.473
615 Speelgoedbank	10.000	10.160
615 Voedselbank	10.323	10.488
615 De Strohalm	10.323	10.488
616 Project Klussenbus	3.688	3.747
616 Bijdrage in exploitatiekosten Baanbrekers	2.878.000	1.982.000
708 OMWB (omgevingsdienst M-W-Brabant)	704.737	713.411
709 GGD inwonersbijdrage	1.657.456	1.703.155
709 Volksgezondheid	23.002	23.370
709 Maatschappelijke opvang	29.541	30.014
711 JGZ (WMO)	280.900	275.234
804 Buurtbemiddeling	12.904	7.014
804 Buurtpreventie	8.083	0
810 Wijde Biesbosch/Platform Langstraat	45.340	11.041
	19.781.947	18.995.687

Overzicht te ontvangen subsidies

Overzicht te ontvangen subsidies

In de door de raad vastgestelde financiële verordening is bepaald in artikel 9i, dat het college bij de jaarstukken en begroting een overzicht opneemt van de ontvangen Rijks-, Provinciale en Europese subsidies die een bedrag van € 1.000 te boven gaan . Onderstaand overzicht betreft de stand van zaken in de te ontvangen subsidies voor 2021 e.v. (bedragen * € 1). De subsidies voor 2021 zijn veelal nog onbekend.

Subsidieproject	Subsidieregeling	Fase	Subsidie
1. Energie installatie locatie Tavenu (2018-2033)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	2.991

			(jaarlijks)
2. Energie installatie locatie de Leest (2018-2033)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	2.860 (jaarlijks)
3. Energie installatie locatie zwembad (periode 2016-2030)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	14.805 (jaarlijks)
4. Energie installatie locatie gemeentewerf (periode 2016-2030)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	17.537 (jaarlijks)
5. Energie installatie locatie sporthal De Zeine (periode 2016-2030)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	17.984 (jaarlijks)
6. Energie installatie locatie sporthal De Slagen (periode 2016-2030)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	28.169 (jaarlijks)
7. Energie installatie locatie stadhuis (periode 2016-2030)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	12.007 (jaarlijks)
8. Energie installatie locatie Schoolstraat, Den Bolder (periode 2011-2026)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	10.238 (jaarlijks)
9. Diverse projecten verkeer en vervoer	Provincie Noord-Brabant-Regeling Verkeer en Vervoer	Uitvoering	P.M.
10. Mensgerichte maatregelen	Provincie Noord-Brabant-Regeling Verkeer en Vervoer	Uitvoering	P.M.
		Totaal bedrag	106.591

[

Subsidietrajecten die nog lopen waarvan subsidiebedrag reeds in voorafgaand jaar is ontvangen en in het overzicht van dat jaar is meegenomen:

Subsidie project	Subsidieregeling	Fase	Subsidie
Biodiversiteit en leefgebieden bedreigde soorten in wijken (2018-2022)	Provincie Noord-Brabant-Regeling natuur Noord-Brabant	Uitvoering	99.940